

עֲזָרִי מֵעַם ה' עוֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזֵּהָר

חֵלֶק יח

וְהוּא סֵפֶר הַזֵּהָר שֶׁחִבֵּר הַתַּנָּא הָאֱלּוֹקִי
רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א
בְּלִשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ לְמַעַן יִרוּץ הַקּוֹרֵא בּוֹ
מִנְקֵד וּמְחוּלֵק לְלִמּוּד יוֹמֵי
לְכָל יְמוֹת הַשָּׁנָה

מְזוּהָר פ' תְּצוּה דף קפ עד זוהר פ' ויקהל דף רח

וּמְצוּרָף: 1. תִּיקוֹן הַכִּלְלִי, 2. תְּפִילַת הַדֶּרֶךְ 3. תְּפִילַת הַיּוֹדִיָּה
לְבוֹרָא עוֹלָם, 4. תְּפִלָּה לְפָנֵי וְאַחֲרֵי הַלִּימוּד, 5. תִּיקוֹן מַג,
6. תִּיקוֹן מַח, 7. פְּתִיחַת אֵלֵיהוּ הַנְּבִיא

מוֹפָץ לְלֹא מְטַרְת רֹוח כָּלֵל - לְקִירוּב הַגְּאוּלָּה בְּרַחֲמִים
וְכַן נְסִיִּים יַחַד שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל אֶת סֵפֶר הַזֵּהָר הַקְּדוֹשׁ שָׁנָה בְּשָׁנָה
בְּהִילּוּלַת הַרְשָׁב"

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֵּהָר הָעוֹלָמִי"
בְּעִיה"ק בֵּית שְׁמֵשׁ תּוֹבֵב"א
שְׁבֵט תְּשַׁע"ד לִפ"ק

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין-בית שמש
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

מפעל
**הזוהר
העולמי**
סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

נא לפרסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובשמחות
ולכל החברים וידידים לזיכוי הרבים ולזכות ללמוד
תורה לשמה, וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים
צדיקים, ועליו נאמר "אם תוציא היקר מזולל כפי
תהיה", הוא מברך והקב"ה מסכים אתו אכי"ר.

הרשב"י קובע:

"בספר הזוהר יצאו בני ישראל מהגלות ברחמים"
מחפשים מפיצים למליוני דפי הזוהר בכל העולם
מחפשים תורמים להדפיס מיליוני דפי הזוהר לחלקם
ל-15 מליון יהודים בחנם

האם יש מחשב שיוכל לחשב את הזכות הגדולה שיכולים
לזכות בכסף קטן?

גדולי הדור פסקו! תרמו אל מפעל הזוהר העולמי, (ישירות
לדפוס) והיו שותפים להצלת עם ישראל על ידי חלוקת דפי זוהר
היומי, ספרים ועלונים בחינם: **0527-651911**

וְהַכֹּל הוּא עוֹלָה בְרָצוֹן, שְׁסַמֵּךְ הַמַּחְשָׁבָה בְּאֵלוֹ
 שְׁסוּמְכִים אֶת הָאוֹת יו"ד, וְעַל זֶה
 הָאוֹתִיּוֹת בְּצֵרוּפֵיהֶן - שְׁלֹשׁ שְׁלֹשׁ בְּכָל צֵרוּף
 שָׁלוּ, בְּשִׁבִיל לְעֵלוֹת בְּרָצוֹן שֶׁל הָאוֹת י' שֶׁל שְׁלֹשׁ
 נְקֻדּוֹת, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ, וְעַל זֶה לֹא עוֹלָה בְּעֵלִית
 הַצֵּרוּף אֲלֵא מֵעֵקֶר וְשֵׁרֵשׁ שֶׁל סוּד שֶׁל אֵלוֹ
 הַסּוּמְכִים שְׁסוּמְכִים לְאוֹת י', סוּד שֶׁל אוֹת ם
 בְּרַבּוּעַ, תִּשְׁעַ נְקֻדּוֹת, שְׁמוֹנֶה נְקֻדּוֹת, י"ב נְקֻדּוֹת,
 שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם נְקֻדּוֹת. נִמְצָא שְׁכָל סוּד שֶׁל הַשֵּׁם
 הַקְּדוֹשׁ נִמְצָא בְּאוֹת י', וְהַכֹּל סוּד אֶחָד וְעוֹמֵד
 בְּסוּד הַנֵּר, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ, לְעֵשׂוֹת סִמּוֹךְ לְכָל אוֹת
 וְאוֹת. וְאֵלוֹ הָעֲמוּדִים הֵם מְרַכְּבָה שְׁלֵהֶם, שֶׁל כָּל
 אוֹת וְאוֹת, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ.

הַסּוּד הַשְּׁנִי - אוֹת חֲמִישִׁית שְׁעוֹמֶדֶת עַל חֲמִשָּׁה
 עֲמוּדִים שְׁסוּמְכִים אוֹתָהּ, שְׁיוֹצָאִים מִסּוּד
 הַנֵּר, כְּאֲשֶׁר נֶאֱסַף לְעֵלוֹת לְמַעְלָה מִסּוּד הַמְּדָה.
 אוֹת זוֹ נִקְרָאת הַיְכָל הַקְּדוֹשׁ, וּבְתוֹכָהּ הַנְּקֻדָּה
 שְׁאֲמַרְנוּ. וְהַכֹּל הוּא בְּסוּד שְׁאֲמַרְנוּ שֶׁל אוֹת ם
 בְּרַבּוּעַ. אָבֵל כָּאֵן לֹא נִרְשְׁמַת, רַק אוֹת ה',
 וְהַמְרַכְּבָה שְׁלֵהּ חֲמִשָּׁה עֲמוּדִים שְׁאֲמַרְנוּ.

וּכְאֲשֶׁר מִכָּה אוֹר הַנֵּר בְּאוֹת י', מְאִירָה,
 וּמֵהַהִכָּא הָיָא נַעֲשׂוּ אוֹתָם תְּשַׁעַה

עמודים שְׁאֲמַרְנוּ. וּמִתּוֹךְ הָאוֹר שְׁמַאִיר אוֹת י',
 נִתְפָּשְׁטוּ הַשָּׁלֹשׁ נִקְדוֹת שֶׁל י'. שְׁתֵּים לְמַעְלָה,
 שֶׁהֵן הָרֵאשׁ, וְאַחַד לְמִטָּה, שֶׁהוּא קוּץ הִי', כְּמוֹ
 זֶה שְׁאֲמַרְנוּ. כְּאֲשֶׁר הִתְפָּשְׁטוּ שְׁתֵּים, נַעֲשׂוּ שָׁלֹשׁ.
 אַחַת נַעֲשֶׂתָה שְׁתֵּים. וְנִתְפָּשְׁטוּ וְנַעֲשֶׂה הֵיכַל
 אַחַד. זֶה הֵהֵיכַל, לְאַחַר שֶׁנַּעֲשֶׂה הֵיכַל לְנִקְדָּה
 אַחַת רֵאשׁוֹנָה, נַעֲשֶׂה גְנוּז וּמִסְתָּר סוּד שֶׁל אוֹת
 זו, וְעוֹמְדָת עַל חֲמֵשׁ אַחֲרוֹת.

אַרְבַּע גְּנוּזוֹת הֵן בְּנִקְדָּה אַחַת שְׁעוֹמְדָת בְּתוֹךְ
 בְּאֲמָצַע, וְהֵן חֲמֵשׁ, וְהִיא אוֹת ה'. כְּמוֹ
 שְׁאוֹת ה' שֶׁלְמִטָּה עוֹמְדָת עַל אַרְבַּע, וְהִיא
 נִקְוָה עַל אַרְבַּע וְעוֹמְדָת בְּתוֹךְ הָאֲמָצַע, כְּמוֹ
 כֵּן הוּא כָּאן. וְמָה שְׁעוֹמְדָת עַל חֲמִשָּׁה
 עֲמוּדִים, כִּךָּ הוּא וְדָאִי, לְפִי שְׁזוֹ הַנִּקְדָּה
 הָעֲלִיוֹנָה הִיא עַל שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת – אַחַת בְּעֲצָמָה,
 וְאַחַת בְּהֶעָלִים.

סדר הלימוד ליום טו שבט [יום 133 בשנה]

וּבְסִפְרֵי הַסּוּדוֹת שֶׁל חֲנוּךְ, אוֹת ה' וְדָאִי עוֹמְדָת
 עַל חֲמִשָּׁה עֲמוּדִים שְׁיּוֹצְאִים מִתּוֹךְ
 הַנֵּר, וְאֵז מוֹצִיא חֲמִשָּׁה עֲמוּדִים אַחֲרֵים, וְנִמְצְאָת
 אוֹת ה' הַזֶּה בְּסוּד הָעֶשְׂרֵה. וְכַאֲשֶׁר נִפְרְדָת,

עומדת אות ה' הזו על עמודים, ואלו הן י"ג מדות הרחמים בדרגה אחת שנוספת עליהן.

וְאֵלֹהֵי הַיָּם י"ב שְׁנֵמְצָאִים בְּשֵׁשׁ. לפעמים הם ארבעים ושתיים, לפעמים שבעים ושתיים הן, אבל יורדות למטה. וכאן נפרדים שבילים לכל צד, והם שלשים ושנים, נשאר ארבעים ושתי אוננים ימין ושמאל – הרי ארבעים ושתיים. אלו ארבעים ושתיים אותיות עליונות, שהן אותיות גדולות של התורה.

לְפִי שֵׁשׁ אותיות גדולות, ויש אותיות קטנות. אותיות גדולות הן למעלה, אותיות קטנות למטה, והכל למטה כדגמת למעלה. לפי שיש שמות קדושים עליונים שקיימים ברצון הרוח והלב ובלי דבור כלל.

וְיֵשׁ שמות קדושים תחתונים שעומדים בדבור ובהמשכת המחשבה והרצון עליהם. ויש שמות אחרים למטה, שהם מהצד שהוא האחר, שהוא מהצד הטמא, ואלה לא קיימים אלא ברצון של מעשה למטה, להעלות רצון של המעשה שהוא שלמטה אליו. לפי שהצד שהוא האחר אינו, אלא במעשים של זה העולם להטמא בהם,

כְּמוֹ בַלְעָם וְאוֹתָם בְּנֵי קָדָם, וְכָל אוֹתָם
שְׁמַתְעִסְקִים בְּאוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר.

וְאֵלֶּה לֹא עוֹמְדִים בְּאוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת מִן שְׁתֵּים
וְעֹשְׂרִים שֶׁל הַתּוֹרָה, חוּץ מִשְׁתֵּים, וְהֵן
אוֹת ח' וְאוֹת ק', וְסוּמְכִים לָהֶם בְּסִמְכוֹת אוֹתִיּוֹת
שֶׁל שְׁקָר. אֲבָל אֵלּוּ הֵן נוֹדְעוֹת אֶצְלָן יוֹתֵר. וְעַל
זֶה בְּתֵהֱלָה לְדוֹד, בְּכָלֶם כָּתוּב אוֹת ו' בְּכָל אוֹת
וְאוֹת, חוּץ מֵאֵלּוּ הַשְּׁתֵּים שֶׁלֹּא כְּתוּבָה אוֹת ו',
שֶׁהֲרִי אוֹת ו' הִיא שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וּבְשִׁבִיל זֶה אֵלּוּ הָאֲרֻבַּעִים וּשְׁתֵּים אוֹתִיּוֹת
שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה נִבְרָא בָהֶן, נִמְצָא
שְׁאוֹת ה' הָעֲלִיוֹנָה הַזֹּאת לְהַעֲלוֹת לְתַשְׁעִים
וּשְׁתֵּים. תַּשְׁעִים הֵם חוּץ מִשְׁתֵּי אֲזַנִּים יָמִין
וּשְׁמָאל. וְסוּד זֶה (וְסִימְנָד) – (בְּרֵאשִׁית יז) וְאִם שָׂרָה הִבֵּת
תַּשְׁעִים שָׁנָה תֵּלֵד. אֲבָל הוּא בְּחֻשְׁבוֹן תַּשְׁעִים
וּשְׁתֵּים. וְכֹאשֶׁר נוֹסְפֵת דְּרָגָה שֶׁל סוּד הַבְּרִית,
שֶׁהוּא רְקִיעַ שְׁמַיִנִי, וְעוֹמֵד לְשִׁמוּנָה יָמִים, הֲרִי
מֵאָה. וְאֵלֶּה וְדַאי מֵאָה בְּרֻכּוֹת בְּכָל יוֹם שֶׁצָּרִיכָה
כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל לְהַתְקַשֵּׁט בָּהֶן. וְהַכֹּל בְּסוּד אוֹת ה'.

אוֹת ה' זוֹ הִיא צִיּוּר שְׁלֵה בְּשְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת נ', סוּד
שֶׁל מֵאָה, וְהֵם חֲמֵשֶׁה עֲמוּדִים וּמְרַכְּבוֹת

היוצאים מתוך הַנֶּר, וְהֵם חֲמֹשֶׁה אַחֲרֵים
 שְׂיוּצָאִים מִמָּנָה. וְעַל זֶה צִיּוּרָה כְּמוֹ זֶה: ׀-׀. שְׂתִי
 נוּנִין, וְנִקְדָּה שְׁעוּמָדָת בְּאֲמָצֵעַ. וְעַל זֶה אוֹת ו'
 עוּמָדָת בִּינֵיהֶן תָּמִיד, כְּמוֹ זֶה נוּן, לְפִי שְׂכָאן הוּא
 מְקוּמָה לְהִתְקַשֵּׁט, וְאָף עַל גַּב שְׂסוּדוֹת אַחֲרֵים
 הֵם בְּסוּד אוֹת ה', אֲבָל זֶה הוּא בְּסוּדוֹת סְפָרוֹ שֶׁל
 חֲנוּךְ, וְכַךְ הוּא בְּאֵמֶת.

וְכֹאֲשֶׁר נִתְקַנְתָּ בְּאֵלוֹ הַחֲמֹשִׁים לְבָדֶם, הִיא
 נִקְדָּה אַחַת שְׁעוּמָדָת בְּסוּד הָאוֹת נ',
 כְּמוֹ זֶה נ' - נו"ן. וְנִקְדָּה אַחַת בְּאֲמָצֵעַ שְׁהִיא
 שׁוֹלְטַת עֲלֵיהֶם, וְהַכֹּל בְּסוּד אֶחָד. אֲשֶׁרִי הֵם
 שְׂיֹדְעִים דְּרָכֵי הַתּוֹרָה לְלַכֵּת בְּדְרָכִים אֲמִתִּיּוֹת.
 אֲשֶׁרִיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֲשֶׁרִיהֶם בְּעוֹלָם הַבָּא.

סוּד שְׁלִישִׁי - אוֹת ו'. אוֹת זוֹ צִיּוּר שֶׁל סוּד אָדָם,
 כְּמוֹ שְׂבָאֲרָנוֹ. וְהָרִי בְּאֲרָנוֹ שְׂאוֹת זוֹ עוּמָדָת
 עַל י"ב מְרַכְבוֹת, וְכֹאֲשֶׁר נִפְרְדוֹת, הֵן אַרְבַּע
 וְעֶשְׂרִים מְרַכְבוֹת שְׂכָלוֹלוֹת בְּאוֹת הַזוֹ,
 הַתְּפֹשְׁטוֹת דְּמוֹת שֶׁל אָדָם, כְּנֶגֶד זְרוּעוֹת וִירְכִיִם
 וְגוּף, אֵיבָרִים שְׂלֵהֶם אַרְבַּעַה וְעֶשְׂרִים הֵם שֶׁל
 זְרוּעוֹת וִירְכִיִם וְגוּף, הָרִי לְמִדְּנוֹ, אֲבָל כָּלֶם
 סְתוּמִים בְּגוּף, וְהַגּוּף עוֹמֵד בְּכָל הָאֲרַבְעָה

וְעֹשְׂרִים, וְכָל הַמְּרֻכָּבוֹת כְּלוּלוֹת בְּגוּף זֶה, וּמְשׁוּם
שְׂכָלוּלוֹת כִּלְן בּוּ, עוֹמֶדֶת ו' בְּהַתְּפֹשְׁטוֹת אַחַת.

גוּף אֶחָד כָּלוּל בְּאַרְבַּע וְעֹשְׂרִים מְרֻכָּבוֹת, וְאַלֶּה
הֵן: הָרֵאשׁ בְּשֵׁשׁ, הַגּוּף בְּשִׁמוּנָה עֶשְׂרֵה.
וְאִף עַל גַּב שְׂכָל הַמְּרֻכָּבוֹת הֵן (י"י) (י"ח) שְׁתֵּים
עֶשְׂרֵה לְכָל צַד – בְּכָל עוֹמֵד הַגּוּף. אָבֵל עֹשְׂרִים
וְאַרְבַּע הֵן שֵׁשׁ שֶׁל הָרֵאשׁ, שֶׁהֵם אֵיבָרִים לְהַעֲלוֹת
לְרֵאשׁ. שְׁמוּנָה עֶשְׂרֵה חֲלִיּוֹת שְׁמַעְמִידוֹת אֶת
הָרֵאשׁ, וְעַמִּידַת הַגּוּף עֲלֶיהֶן.

וְכֵלָם הֵם הַתְּפֹשְׁטוֹת אַחַת בְּרֵאשׁ וּבַגּוּף, וְאַלוֹ
הַשְּׂשִׁים כָּלָם כּוֹלֵל אוֹתָם שֶׁהוּא סוּד שֶׁל
שֵׁשׁ. וְעַל זֶה שְׁעוֹר שֶׁל הָאוֹת ו' – הָרֵאשׁ שְׁעוֹרוֹ
בְּשֵׁשׁ נִקְדוּת מִמֶּשׁ, הַגּוּף בְּשִׁמוּנָה עֶשְׂרֵה. כְּעֵין
זֶה כָּל אֵלוֹ הַסּוּדוֹת מִתְּפָרְשִׁים, לְכָלֵל אוֹתָם
בַּגּוּף, לְפִי שֶׁהִזְרוּעוֹת וְהִירְכִים כָּלָם בְּהַעֲלֵם, וְעַל
זֶה כָּלָם נִכְלָלִים בְּסוּד הָאוֹת ו' וְצִיּוֹר שְׁלָהּ.

וְכַאֲשֶׁר שְׁלֵמוֹת שֶׁל אוֹת זוֹ נִרְאִית, אֲזַי כָּל
הַצְּדָדִים הָרְעִים נִסְתָּמִים, וְנִפְרָדִים
מִהַלְבָּנָה וְלֹא מְכַסִּים, לְפִי שֶׁהִיא בּוֹקַעַת כָּל
חֲלוֹנוֹת שֶׁל הָרְקִיעִים וּמְאִירָה לָהּ, וְלֹא יָכוֹל
הַמְּקַטְרֵג לְהִרְעֵ כָּלָל. וְכַאֲשֶׁר זֶה מְסַתְּלֵק, אֲזַי

עולה ומסטיין ומפתה, ויכול לקטרג על כל בני העולם, לפי שהוא מלך זקן וכסיל, והרי בארנו. **אות ו'** היא אור שמאיר ללבנה, ואף על גב שאורות רבים נכללים בו, אור שמאיר לשכינה הוא אחד פשוט למלאת אותה. והוא סוד האלף, רשום בכל אלו הסודות. וכאשר מאיר לשכינה, בסוד אות ו' מאיר לה.

ובספרו של אדם הראשון, בציוור האותיות אות ו' נקדה אחת למעלה, וחמש נקדות שלמטה, וכן שעור שלה כעין זה - ו', וכל נקדה עומדת בסוד עשר, לפי שאין לה נקדה שלא נשלמת לעשר, שכל נקדה יש בה תשעה עמודים מרכבות, והנקדה ההיא משלימה לעשר. נקדה ימנית תשעה עמודים, ומרכבות יש לה, והיא עשרה. וכן לשמאל, וכן לכל הצדדים. ועל זה כל נקדות אלו, כל אחת ואחת כלולה מעשר, היא ומרכבותיה. וכלם כלולים בהתפשטות ההיא של האות ו', ועל כן הכל הוא בציוור בסוד האות ו'.

וכאשר נכנס השמש בלבנה, (הלבנה) יוצאת מאות ו' הזו התפשטות אחת סוד

הַבְּרִית, כְּעֵין אוֹת ג', וְזֶהוּ לְהַפְּנִס בְּנִקְבָּה. וְכֹאֲשֶׁר נִכְלָל הַכֹּל בְּהַתְּפַשְׁטוֹת זוֹ שֶׁל אוֹת ו', אִז עוֹמֵד לְשֵׁמֶשׁ בְּנִקְבָּה. וְסוּד זֶה שְׁכָתוּב, וְאַתָּה הַקָּרֵב אֵלַיךְ אֶת אֶהְרֵן אַחִיךָ. אֶת - לְכֹלל הַזְרוּעוֹת בַּגּוֹף. וְאַתָּה בְּנִי אוֹתוֹ - אֵלֶּה כָּל אֱלוֹ הַמְּרַכְבוֹת וְעַמּוּדִים שָׁלוֹ. זְרוּעַ שְׁמַאל אֶצְלוֹ, שְׁכָתוּב (במדבר א) קַח אֶת הַלְוִיִּם, שֶׁתִּמְצָא אוֹת ו' שְׁכוּלְלֵת הַכֹּל בְּהַתְּפַשְׁטוֹת אַחַת לְהִיּוֹת אֶחָד.

וְעַל זֶה נִמְצָא הַיְחוּד בְּזֶה, יְמִין וּשְׁמַאל וְאִמְצַע. הַכֹּל הוּא כְּאַחַד. וְעַל זֶה נַעֲשִׂית הַתְּפַשְׁטוֹת אַחַת, וְנִקְרָא אֶחָד, וְלֹא תִמְצָא חוּץ מֵהַתְּפַשְׁטוֹת אַחַת בְּלִבָּד. וְזֶהוּ אֶחָד.

אוֹת ה' אַחְרוֹנָה נַעֲשִׂית גּוֹף אֶחָד בְּזוֹ הַנִּקְדָּה הָאִמְצָעִית. וְנִכְנָסֵת בָּהּ אוֹת ו', וְנִמְצָאת אוֹת ו' בֵּין שְׁתֵּי נִקְדוֹת, אַחַת לְמַעַלָּה וְאַחַת לְמַטָּה. וְאִז מִתְאַחַד הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן בְּעוֹלָם הַתְּחִתּוֹן, וְהוּא אֶחָד. וּבְאַרְנוּהָ. בָּא רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא וְנִשְׁקוּ יָדָיו. בְּכֹה רַבִּי אַבָּא וְאָמַר, אוֹי לְעוֹלָם כֹּאֲשֶׁר יֵאֶסֶף הַשֶּׁמֶשׁ וַיַּחֲשֶׁךְ הָעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הַיְרֻכִים שֶׁלְמַטָּה בְּסוּד אוֹת ו', מִנֵּין לָנוּ שֶׁנִּכְלָלוּ בְּאוֹת זוֹ? אָמַר לוֹ,

שְׁכַתוּב (מלאכי ג) זְכָרוּ תוֹרַת מֹשֶׁה עֲבָדַי, וְלֹא כָתוּב
נְבִיאִי, לְהִרְאוֹת שֶׁהַכֹּל נִכְלָל בְּסוּד אוֹת ו'. וְאוֹת
ו' נִקְרָאת אֶחָד, וְהִיא אַחַת לְבִדָּה וְהִתְפַּשְׁטוֹת
אַחַת, וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

וְאַתָּה הַקָּרֵב אֵלַיךְ וְגו' (שמות כח). אָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן, לֹא שִׁמְשׁ מֹשֶׁה (הַשְּׁמֵשׁ) (שְׁהוּא שְׁמֵשׁ)
בְּלִבָּנָה עַד שֶׁנִּכְלָל בְּכָל הַצְּדָדִים בְּסוּד אוֹת ו',
כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. בֵּא וּרְאֵה מֶה כָּתוּב, מִתּוֹךְ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לְכַהֲנוֹ לִי. לְכַהֵן לִי לֹא נֶאֱמַר, אֲלֵא לְכַהֲנוֹ
לִי, לְשִׁמּוֹשׁ שְׁלוֹ, לְשִׁמּוֹשׁ שֶׁל אוֹת זוֹ, לְשִׁמּוֹשׁ
שְׁלוֹ וְדַאי. זוֹ אוֹת ה', לְהַעֲלוֹת וּלְשִׁמֵּשׁ ו' בַּה',
לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּכְנָסוּ
וַיֵּצְאוּ וַיּוֹדְעִים בְּסוּד הַדְּרָכִים שֶׁל הַתּוֹרָה לְלַכֵּת
בְּדֶרֶךְ אֱמֶת.

מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. לְמָה מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל?
אֲלֵא הַכֹּל לֹא נִקְרָא לְהִיּוֹת אֶחָד כְּמוֹ
שְׁצַרִיךְ, אֲלֵא מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. שֶׁהָרִי בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל קִיָּמִים לְמַטָּה, לְפִתְחַ דְּרָכִים וּלְהָאִיר
שְׁבִילִים וּלְהַדְלִיק גִּירוֹת, וּלְקָרֵב הַכֹּל מִמַּטָּה
לְמַעְלָה לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד, וּמִפְּנֵי כֵךְ כָּתוּב (דברים
ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּה' וְגו'.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הַכֹּל הוּא קְרוֹב לְמִי שְׂיִוְדַע
לִיְחַד הַיְחִוּד וְלַעֲבַד לְאֲדוֹנוֹ, שְׁהָרִי בְזִמְן
שְׁנַמְצָא קֶרְבָּן כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ, אֲזִי מִתְקָרֵב הַכֹּל
כְּאֶחָד, (הַדְרָגוֹת בְּלֵן כְּאַחַת) וְהָאֵרַת הַפְּנִים נִמְצָאת
בְּעוֹלָם בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, וְנִכְנָע וְנִסְתָּר הַצַּד הָאֲחֵר,
וְשׁוֹלֵט הַצַּד שֶׁל הַקְּדוּשָׁה בְּאוֹר וְשִׁמְחָה. וְכֹאֲשֶׁר
הַקֶּרְבָּן לֹא נִמְצָא כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ, אוֹ שֶׁהַיְחִוּד לֹא
הָיָה כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ, אֲזִי הַפְּנִים עֲצוּבוֹת, וְאוֹר לֹא
נִמְצָא, וּמִתְכַּסֶּה הַלְּבָנָה, וְשׁוֹלֵט הַצַּד הָאֲחֵר
בְּעוֹלָם (שְׁלֹא נִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אֲלֵא מִפְּנֵי וְכוּ'), מִפְּנֵי שְׂאִין מִי
שְׂיִוְדַע לִיְחַד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא נִסָּה
אֶת אִיּוֹב וְלֹא בָּא עִמּוֹ בְּנִסְיוֹן כְּנִסְיוֹן שֶׁל
שָׂאֵר הַצַּדִּיקִים, שְׁהָרִי לֹא כָּתוּב בּוֹ וְהָאֱלֹהִים
נִסָּה אֶת אִיּוֹב, כְּמוֹ שְׁכָתוּב בְּאַבְרָהָם (בְּרֵאשִׁית כב)
וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם. שֶׁהוּא בִּידֵיו הַקְּרִיב
אֶת בְּנוֹ יְחִידוֹ אֱלִיוֹ. וְאִיּוֹב לֹא נָתַן לוֹ וְלֹא מָסַר
לוֹ כְּלוּם, וְלֹא נֶאֱמַר לוֹ. אֲבָל נִמְסַר בְּיַד הַמִּקְטָרֵג
בְּדִין שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. שֶׁהוּא עוֹרֵר אֶת
הַמִּקְטָרֵג עָלָיו מֵה שֶׁהוּא לֹא רָצָה. שְׁהָרִי בְּכֹל
זְמַן בָּא הַמִּקְטָרֵג הַהוּא לְעוֹרֵר עַל בְּנֵי אָדָם,
וְכֹאֵן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹרֵר אוֹתוֹ עָלָיו,

שְׁכָתוּב (איוב א) הַשְּׁמֵת לְבָךְ עַל עַבְדֵי אִיּוֹב. אֲבָל
סוּד עֵמֶק הוּא.

פְּתַח וְאָמַר, (בראשית ד) וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיָּבֵא קִין
מִפְּרֵי הָאֲדָמָה מִנְחָה לֵּה'. וַיְהִי מִקֵּץ
יָמִים, סוּד הוּא. מִקֵּץ יָמִים וְלֹא מִקֵּץ יָמִין. דָּחָה
לְקֵץ הַיָּמִין, וְקָרַב לְקֵץ הַיָּמִים. וּכְבָר פִּרְשָׁנוּ,
שְׁכָתוּב (דניאל יב) וְאַתָּה לֵךְ לְקֵץ. אָמַר הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְדַנְיָאֵל, וְאַתָּה לֵךְ לְקֵץ. אָמַר לוֹ,
לְאַיִזָּה קֵץ? לְקֵץ הַיָּמִים אוֹ לְקֵץ הַיָּמִין? עַד
שָׁאֵמַר לוֹ, לְקֵץ הַיָּמִין.

וְעַל זֶה פָּחַד דָּוִד, שְׁכָתוּב (תהלים לט) הוֹדִיעֵנִי ה'
קְצִי. אוֹ לְקֵץ הַיָּמִים, אוֹ לְקֵץ הַיָּמִין. וְכֹאֵן
מָה כָּתוּב? וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים, וְלֹא מִקֵּץ יָמִין.
וּמִפְּנֵי כֵן לֹא הִתְקַבַּל קִרְבָּנוּ, שֶׁהָרִי מֵהֶצֶד הָאֲחֵר
הָיָה הַכֹּל.

בֵּא וּרְאֵה מָה כָּתוּב, (בראשית ד) וְהָבֵל הֵבִיא
גַם הוּא. מָהוּ גַם הוּא? לְרִבּוֹת הַכֹּל זֶה
כֵּזֶה. הַקְּרָבָן כָּלוּ וְהָעֶקֶר שָׁלוּ הָיָה לְהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וְנָתַן מַחְלָקוֹ לְצַד הָאֲחֵר, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר וּמַחְלְבִיָּהֵן. וְקִין, הָעֶקֶר עָשָׂה מִקֵּץ
יָמִים, וְנָתַן חֵלֶק לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל זֶה
נִדְחָה הוּא וְקִרְבָּנוּ.

בְּאִיּוֹב מַה כָּתוּב? (איוב א) וְהִלְכוּ בְּנֵי יוֹעָב
 מִשְׁתָּהּ וְגו'. וְכָתוּב וַיְהִי כִּי הִקְיִפוּ יְמֵי
 הַמִּשְׁתָּה. וְכָתוּב וְשָׁלְחוּ וְקָרְאוּ לְשִׁלְשֵׁת
 אַחֵייתֵיהֶם לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת עִמָּהֶם. שְׂזָהוּ הָעֶקֶר
 לְצַד הָאֲחֵר. וְאַחַר כֵּן הִקְרִיב עוֹלוֹת, וְעוֹלָה הוּא
 זָכָר, וְלֹא נִקְבְּהָ, וְעוֹלָה לְמַעֲלָה, וְהִקְרַבָּן לֹא
 הִקְרִיב לְכָלֵּל אוֹתוֹ כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ.

וּבֵא רָאָה, אִם הָיָה נוֹתֵן חֵלֶק לְכָלֵּם, הַמְקַטְרֵג
 לֹא הָיָה יָכוֹל לוֹ לְבַסּוֹף. וְאִם תֹּאמַר, מִדּוּעַ
 הִרְעָ לוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? אֵלֵּא, מִפְּנֵי שֶׁגָּרַם
 לְכַסּוֹת הָאֹר וְלִהְעֲלִימוֹ, וְהוּא לֹא הִקְרִיב קָרְבָּן
 אַחֵר לְזוֹן בּוֹ אַחֲרִים, אֵלֵּא עוֹלָה, שְׁעוֹלָה
 לְמַעֲלָה, וְעַל זֶה כָּתוּב, כִּכָּהֵן יַעֲשֶׂה אִיּוֹב כָּל
 הַיָּמִים. שְׂאֵלוֹ הַצַּד הָאֲחֵר הָיָה נְזוֹן בְּחֵלְקוֹ, הָיָה
 עוֹבֵר מֵעַל הַמְקַדָּשׁ וּמִסְתַּלֵּק מִמֶּנּוּ, וְצַד הַקְדָּשָׁה
 הָיָה עוֹלָה לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה.

אֲבָל הוּא לֹא רָצָה שְׂיִהְנוּ אַחֲרִים מִקְרַבָּנוּ,
 וְהִסִּיר עֲצָמוֹ מִמֶּנּוּ. מִנֵּיִן לָנוּ? שְׁכָתוּב (איוב
 א) וְסָר מֵרַע. וְעַל זֶה הִקְרִיב תְּמִיד עוֹלָה, שֶׁהָרִי
 עוֹלָה לֹא נִהְנָה מִמֶּנָּה הַצַּד הָאֲחֵר לְעוֹלָם. וּמִפְּנֵי
 כֵּן, כָּל מַה שֶׁנִּטַּל לְבַסּוֹף, מִמֶּנּוּ נִטַּל. וְעַל זֶה
 אִיּוֹב גָּרַם לְכַסּוֹת בְּעַרְלָה עַל בְּרִית הַקִּיּוּם, שֶׁלֹּא

הִיָּה מִסְתַּלֵּק מִמֶּנּוּ. וּמִפְּנֵי כֵן הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
עוֹרֵר אֶת הַמַּקְטָרֵג הַהוּא, שְׁכָתוּב הַשְּׁמֵת לְבָךְ עַל
עַבְדֵי אִיּוֹב.

בא וּרְאֵה, כִּאֲשֶׁר רָצָה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְהִתְאַחַד בָּהֶם בְּיִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, לֹא
עָמְדָה לָהֶם הַשְּׁעָה, מִפְּנֵי שֶׁהָעֲרֵלָה מְכַסֶּה הָאוֹר
עַד זְמַן שֶׁהַמַּקְטָרֵג הַהוּא הִיָּה לּוֹקַח אֶת שְׁלוֹ
מֵאִיּוֹב, וְעַל זֶה צָוָה לוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֶאֱכֹל
אֶת אוֹתוֹ פֶּסֶח בְּחַפְזוֹן, עַד שֶׁהֵצֵד הָאֲחֵר הַהוּא
הַתְּעַסֵּק בּוֹ בְּאִיּוֹב, וְצָוָה לְהַעֲבִיר עֲרֵלָה מֵהֶם,
וְאֵז הִתְאַחַד הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיִשְׂרָאֵל, וְהֵצֵד
הָאֲחֵר נִפְרָד מִן הַקְדוֹשָׁה, וְהַתְּעַסֵּק בּוֹ בְּאִיּוֹב
וְלָקַח מִשְׁלוֹ, וְאֵז (שְׁמוֹת יב) פֶּסֶח הוּא לֵה', וְדָאֵי.
שְׁעַד כָּאֵן לֹא הִיָּה פֶּסֶח לֵה'. אֲשֶׁרִי אֱלֵה
שְׁיֻדְעִים וּמִיחֻדִים יְחוּד קוֹנָם כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ.

כתוב (שם לד) אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ, וְכָתוּב
אֲחֵרִיו אֶת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר. מֵה (עוֹשֶׂה)
זֶה אֵצֶל זֶה? אֵלָא כִּךְ פִּרְשׁוּהָ, מִי שְׁאוּכַל חֲמִץ
בְּפֶסֶח (כְּאֵלוֹ עוֹבֵד כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת לַעֲבֹד לָהֶם, שְׁכֵן הַסּוּד כִּךְ הוּא –
שְׁחִמֵץ בְּפֶסֶח) כְּמִי שֶׁעוֹבֵד לְכוֹכָבִים וּמַזְלוֹת הוּא.

בא וּרְאֵה, כִּאֲשֶׁר יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, יֵצְאוּ
מִרְשׁוֹת שְׁלָהֶם, מִרְשׁוֹת אַחֲרֵת, מִהֲרִשׁוֹת

ההיא שְׁנִקְרָאת חֲמִץ, לְחֵם רַע. וְעַל זֶה נִקְרָאִים כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת כֶּף, וְזֶהוּ סוּד שֶׁל יֵצֵר הָרַע, עֲבוּדָה זָרָה, שְׁנִקְרָאת גַּם כֶּף - שְׂאוּר. וְזֶהוּ יֵצֵר הָרַע, שֶׁכֶּף הוּא יֵצֵר הָרַע בִּבְנֵי אָדָם כְּשֵׂאוּר שְׂבַעֲסָה, שְׁנִכְנַס בְּמַעְיו שֶׁל אָדָם מַעֲט מַעֲט, וּלְבִסּוֹף מִתְרַבֶּה בּוֹ עַד שֶׁכָּל הַגּוֹף מְעַרְבֵי בּוֹ. וְזֶהוּ כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. וְעַל זֶה כָּתוּב, (תהלים פא) לֹא יִהְיֶה כֶּף אֵל זָר. אֵל זָר וְדַאי.

אֵת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמַר. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (ישעיה ב) חֲדְלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ כִּי בְמָה נִחְשָׁב הוּא. פְּסוּק זֶה פִּרְשׁוּהוּ, אֲבָל מַה זֶה חֲדְלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם? וְכִי מִזְהִיר לוֹ לְאָדָם לְהִמָּנַע מִשְׂאֵר בְּנֵי אָדָם אֲפִלוּ הֵם גַּם כֵּן מִמֶּנּוּ יִמָּצְאוּ בְּנֵי אָדָם שֶׁלֹּא יִתְקַרְבוּ אֵלָיו בְּאֵלוֹ לְעוֹלָמִים? אֲלֵא זֶה פִּרְשׁוּהוּ בְּמִי שְׂמִשְׁכִּים לְפִתַח חֲבֵרוֹ לְהִבִּיא לוֹ שְׁלוֹם. וְאֲנַחְנוּ בְּאַרְנוֹ אוֹתוֹ בְּפִסּוּק אַחַר, שֶׁכָּתוּב (משלי כז) מְבָרֵךְ רַעְהוּ בְּקוֹל גְּדוֹל בִּבְקָר הַשָּׂפִים קָלְלָהּ תַּחֲשָׁב לוֹ. וְאֵף עַל פִּי שֶׁהִכַּל טוֹב, אֲבָל מַה זֶה חֲדְלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ? כָּאֵן צְיֹה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם וּמִזְהִיר אוֹתוֹ לְהִשְׁמַר מֵאֵלוֹ בְּנֵי אָדָם שֶׁנִּטּוּ דְרָכָם

מִדְרֵךְ טוֹב לְדֶרֶךְ רַע, וּמִטְמְאִים נִפְשָׁם בְּטַמְאָה
הִיא הָאֲחֵרֶת.

שְׁהָרִי, כְּשֶׁבָרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם, עָשָׂה
אוֹתוֹ בְּדַמוֹת עֲלִיּוֹנָה, וְנִפְּחַ בּוֹ רוּחַ (נִשְׁמָה)
קְדוֹשָׁה, שְׁכָלוּלָה בְּשֵׁלֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁפִּרְשְׁנוּ, שְׁיֵשׁ בּוֹ
נֶפֶשׁ רוּחַ וְנִשְׁמָה, וְעֲלִיּוֹן מֵהַכֹּל הִיא הַנִּשְׁמָה,
שֶׁהִיא כַּח עֲלִיּוֹן לְדַעַת וְלִשְׁמֹר צְוֵיֵי הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא. וְאִם הַנִּשְׁמָה הִיא הַקְדוֹשָׁה מֵעֵלָה
אוֹתָהּ בְּעִבּוּדָה אַחֲרֶת, זֶה הוּא שְׁמִטְמָא אוֹתָהּ,
וְיוֹצֵא מֵעִבּוּדַת קוֹנוֹ. מִפְּנֵי שֶׁשְׁלֹשָׁה כַּחוֹת אֵלּוּ,
כֻּלָּם אֶחָד, נֶפֶשׁ רוּחַ וְנִשְׁמָה מְשִׁתְּפִים כְּאֶחָד,
וְהֵיוּ אֶחָד, וְהַכֹּל בְּדַגְמַת הַסּוּד הָעֲלִיּוֹן. (ועל זה נאמר
שם יג) הוֹלֵךְ אֶת חֲכָמִים וְגו'.

וְאִם רְאִינוּ לְזֶה הָאָדָם שֶׁהֵיוּ בּוֹ אֵלֶּה הַמְּדַרְגּוֹת
כֵּלָן, עַד שֶׁלֹּא עוֹמְדִים בְּקִבְעוֹת לְדַעַת מִי
שֶׁהוּא, בְּמָה יִתְּוֹדַע (שֵׁלֶא) לְהִתְקַרֵּב הָאָדָם אֵלָיו אוֹ
לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ. (בֵּן אָדָם שְׁיֵשׁ בּוֹ מְדַרְגּוֹת אֵלּוּ כֻּלָּם וְעוֹמְדִים קִימִים,
זֶהוּ אָדָם שָׁלֵם, עֶבֶד נֶאֱמָן לְאֲדוֹנוֹ, וְצָרִיךְ לְהִשְׁתַּמֵּךְ בּוֹ וּלְהִתְחַבֵּר בּוֹ לְלַמֵּד
דְּרָכִים מִמֶּנּוּ. וּבְמָה יִוֹדַע בֵּן אָדָם לְדַעַת מִי הוּא לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו אוֹ לְהִתְרַחֵק
מִמֶּנּוּ?) בְּרִגְזוֹ מִמֶּשׁ יִדַּע לוֹ הָאָדָם וְיִוֹדַע מִי הוּא.
אִם הַנִּשְׁמָה הִיא הַקְדוֹשָׁה שׁוֹמֵר בְּשִׁעַת רִגְזוֹ (בֶּא
עֲלִיָּה) שֶׁלֹּא יַעֲקֹר אוֹתָהּ מִמְּקוֹמָהּ, שָׂאז יְבֵא תַחְתִּיָּהּ

אותו אל זר – זהו בן אדם כמו שצריך, זהו עבד של אדונו, זהו גבר שלם.

ואם האדם ההוא לא שמר לה והוא עקר הקדשה הזו העליונה ממקומה לשפן בתוכה הצד האחר – ודאי זהו אדם שמוֹרד ברבו, ואסור להתקרב אליו ולהתחבר עמו, וזהו (איוב יח) טרף נפשו באפו. הוא טורף ועוקר נפשו בסבת רגזו, ומושיב בתוכה אל זר. ועל זה כתוב חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו, שהנשמה הקדושה היא טורף אותה ומטמא אותה משום אפו. אשר נשמה החליף באפו. כי במה נחשב הוא – עבודה זרה נחשב אותו בן אדם.

ומי שמתחבר עמו ומי שמדבר עמו, כמי שמתחבר בכוכבים ומזלות ממש. מה הטעם? משום שכוכבים ומזלות ממש שורים בתוכם. ולא עוד, אלא שעוקר קדשה עליונה ממקומה, ומשפין במקומה עבודה זרה אל זר. מה אל זר כתוב בו (ויקרא יט) אל תפנו אל האלילים – כדגמת זה אסור להסתכל בפניו.

ואם תאמר, הרי רגז של חכמים – רגז של החכמים טוב הוא לכל הצדדים, שהרי

לְמַדְנּוּ שֶׁהַתּוֹרָה הִיא אֵשׁ, וְהַתּוֹרָה הִיא מְרִיתִיחָה
 אוֹתוֹ, שֶׁכְּתוּב (ירמיה כג) הֲלוֹא כֹה דִבְרֵי כָּאֵשׁ נֹאֵם
 ה'. רְגֹזוּ שֶׁל חֻכְמַיִם בְּדִבְרֵי תוֹרָה. רְגֹזוּ שֶׁל חֻכְמַיִם
 לְתֵת כְּבוֹד לַתּוֹרָה, וְהַכֹּל לְעִבּוּדַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא הוּא הָיָה, לְכַף נֶאֱמַר (דברים ד) כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ
 אֵשׁ אֹכְלָה הוּא אֵל קָנָא.

אָבֵל אִם בְּדִבְרֵי אַחֲרִים, לֹא עֲבוּדַת הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא זֶה, לְפִי שֶׁבְּכֹל הַחֻטָּאִים
 שֶׁעוֹשֶׂה הָאָדָם, הִיא לֹא עֲבוּדָה זָרָה מִמֶּשׁ כְּמוֹ
 זֶה, וְאִסּוּר לְהִתְקַרֵּב בְּקִרְבָּתוֹ שֶׁל זֶה. וְאִם תֹּאמַר,
 זֶה לְפִי שֶׁעָשָׂה הָיָה, שֶׁעָבַר וְאַחַר כֵּן חָזַר – לֹא
 כֵּן. שֶׁכִּיּוֹן שֶׁעָקַר הַקְּדוּשָׁה שֶׁל נִפְשׁוֹ מִמֶּנּוּ
 וּמִמְקוֹמוֹ, וְאוֹתוֹ אֵל זֶר מְקַפֵּחַ הַמְּקוֹם הַהוּא,
 מִתְחַזֵּק בּוֹ וְלֹא עוֹזֵב אוֹתוֹ, חוּץ מִכַּאֲשֶׁר נִטְהַר
 הָאָדָם מִכָּל וְכָל וְעוֹקֵר אוֹתוֹ לְעוֹלָמַיִם, וְאַחַר כֵּן
 מִשְׁתַּדֵּל לְהִתְקַדֵּשׁ וּלְהַמְשִׁיךְ קְדוּשָׁה עָלָיו, וְאִז
 הֲלוֹאֵי וַיִּתְקַדֵּשׁ.

אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי, מִתְקַדֵּשׁ מִמֶּשׁ. (לְמַה? וְהָרִי
 נִדְחָה וְהִתְקַדֵּשׁ).

אָמַר לוֹ, בֵּא וּרְאֵה, בְּשַׁעַה שֶׁהוּא עוֹקֵר קְדוּשָׁה
 שֶׁל נִפְשׁוֹ, וְשׁוֹכֵן בְּמִקְוָמוֹ הָאֵל זֶר הַהוּא

שְׁנִקְרָא טְמָא, נְטָמָא הָאָדָם וּמְטָמָא לְמִי שְׁקָרְב
 עִמּוּ, וְהִקְדָּשָׁה הִיא בּוֹרַחַת מִמֶּנּוּ. וְכִיּוֹן
 שְׁבוֹרַחַת מִמֶּנּוּ פְּעַם אַחַת, כָּל מַה שַׁיְעֵשָׂה הָאָדָם
 עוֹד, לֹא תִשׁוּב לְמִקּוּמָהּ.

אָמַר לוֹ, אִם כֵּן, כַּמָּה טְמָאִים יֵשׁ שְׁמִטְהָרִים?
 אָמַר לוֹ, שׁוֹנָה טְמָאָה אַחֲרַת שְׁלֹא
 יְכוּלָה לַעֲשׂוֹת יוֹתֵר. אָבֵל זֶה מְשַׁנָּה מִכֻּלָּם,
 שְׁכָל גּוֹפּוֹ נְטָמָא מִבְּפָנִים וּמִבְּחוּץ, וְנִפְשׁוֹ וְכֻלּוֹ
 נְטָמָא. וְשָׂאֵר טְמָאוֹת שְׁבַע עוֹלָם לֹא נְטָמָא אֶלָּא
 גּוֹפּוֹ מִבְּחוּץ בְּלִבָּד, וְלִכֵּן כָּתוּב חִדְלוּ לָכֶם מִן
 הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ, שְׁמַחֲלִיף קְדֻשַׁת רַבּוֹ
 מִשׁוּם אִפּוֹ, שְׁזוּהֵי טְמָאָה שְׁמִטְמָאָה הַכֹּל. כִּי
 בְּמָה נִחְשָׁב הוּא – בְּמָה שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה וּדְאִי
 נִחְשָׁב הוּא.

בֵּא וּרְאֵה, זֶהוּ רִגְזוּ שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה, הֵצֵד הָאֲחֵר,
 כְּמוֹ שְׁאִמְרָנוּ, שְׁרוּצָה הָאָדָם לְהִשְׁמַר מִמֶּנּוּ
 וּלְהִפָּרֵד מֵעֲלָיו, וְעַל זֶה כָּתוּב (שְׁמוֹת ל"ד) אֱלֹהֵי
 מִסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה לָּךְ. לָּךְ – כְּדֵי לְהִרְעֵ לָּךְ. וְכָתוּב
 אַחֲרָיו, אֶת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמַר. תִּשְׁמַר – זֶה צֵד
 הִקְדָּשָׁה שְׁצָרִיף הָאָדָם לְשִׁמּוֹר אוֹתוֹ וְלֹא יִחְלִיף
 אוֹתוֹ בְּגִלְלַת הֵצֵד הָאֲחֵר. וְאִם יִחְלִיף אוֹתוֹ, הִרְי
 הוּא טְמָא, וּמְטָמָא לְכֹל מִי שְׁמַתְקָרַב אֵלָיו.

אָת חג המצות תשמר - זהו מקום שנקרא שמור. ומפני כן כתוב את חג המצות תשמר, שבעת ימים תאכל מצות כאשר צויתך. שבעת ימים אלו אינם כשבעת הימים של סכות, שהם עליונים, ואלו תחתונים. ועל זה, באלו הליל גמור, ובאלו אין הליל גמור, ועל שהם למטה - שבעת ימים תאכל מצות. מצת כתוב חסר בלי אות ו', שטרם שורים אלו הימים העליונים, סוד אות ו'.

וְאֵם תאמר, כיון שסוד זה של חג המצות התקדש, מדוע יורד? שהרי למדנו, מעלים בקדש ולא מורידים. ומדוע יורדת למטה באלו הימים התחתונים?

בֵּא וראה, כתוב (ויקרא טז) וכפר בעדו ובעד ביתו וגו'. מי שיכפר צריך (לכפר) על עצמו תחלה, ואחר כך על ביתו. כדגמת זה, מדרגה זו מתחילה להתקדש ולצאת בקדשה לכפר עליו, וכיון שהוא התקדש, צריך לכפר על ביתו ולקדש אותם, ועל זה יורד למטה לקדש ביתו. ובמה מקדש להם? בישראל שלמטה, בחשבון העמר. וכיון שאלו מתקדשים, צריכים להעלות אותה למעלה. שהרי כאשר בית המלכה

מתקדש, אז עולה למעלה, להתקשר באלו
הימים העליונים למעלה.

ועל זה אנו עושים חשבון בעמידה על הרגלים,
לפי שאלו הימים, ימים עליונים הם. וכן
בכל זמן שנכנס אדם לאלו הימים העליונים, בין
בתפלה בין בשבח, צריך לעמד על רגליו,
הירכים והגוף כאחד שם. ירכים וגוף לעמידה
כזכר שעומד בכחו, ולא כנקבה שדרכה לשבת.
ועוד, משום שבח של העולם העליון.

ומשום שהוא סוד הזכר, נשים פטורות
מחשבון זה, ולא מחיבים למנות,
רק הזכרים, להתקשר כל אחד כמו שצריך.
כעין זה, (שמות כג) יראה כל זכור. זכרים ולא
נשים. משום שסוד הברית בזכר הוא, ולא
בנקבה, ומשום שעמידה סוד למעלה, נשים
לא מתחייבות.

וסוד למדנו כאן, שבכל שבועת הימים מאלו
הימים העליונים נוטלת הקדשה יום אחד
(וימתאחד) של אלו התחתונים, וזו התחתונה נקראת
שבוע, שמתקדש בשבעה ימים עליונים. וכן
בכל שבועה ושבעה מאלו חמשים ימים, עד ולא

עד בכלל. וכאשר נמצאים ארבעים ותשעה ימים
 עליונים, נמצאו למטה שבע ימים שמתקדשים
 בהם, וכל אחד נקרא שבוע שעולה באלו השבע.
 ועל זה כתוב (ויקרא כג) שבע שבתות תמימת
 תהינה. משום שאלו נקבות, תפס הכתוב לשון
 של נקבות.

וכאשר התקדשו בהם והבית נתקן להתחבר
 אשה בבעלה, אז נקרא חג השבועות,
 מאותן נקבות ששורים עליהן אותם ימים
 עליונים שנתקדשו בהם. ומשום זה כתוב
 בשבעתיכם, הם שלכם, ולא כתוב בשבועות,
 לפי שפך גם מתקדשים ישראל למטה עמהם.

ועל זה כאשר מגיעים לתשעה וארבעים ימים,
 היום ההוא העליון שעליהם, שהוא יום
 החמשים ששולט על תשעה וארבעים ימים, סוד
 כללות התורה, בתשע וארבעים פנים, ואז היום
 העליון ההוא, היום החמשים, בהתעוררות של
 מטה, מוציא תורה כלולה בתשע וארבעים פנים.

רבי אלעזר פתח ואמר, (תהלים פד) גם צפור מצאה
 בית ודרור קן לה אשר שתה אפרחיה את
 מזבחותיה וגו'. גם צפור מצאה בית, אלו צפרי

שָׁמַיִם שְׁמַהֵם שְׁמַיִם מְדוּרֵיהֶם בְּחוּץ, וּמָהֶם שָׁמַיִם מְדוּרֵיהֶם בְּבֵית, כְּמוֹ הַדְּרוֹר, שֶׁהוּא עוֹף שְׁעוֹשֶׂה דִירְתוֹ בְּבֵית שֶׁל כָּל אָדָם וְלֹא מִפְּחָד. מִדּוּעַ? מִפְּנֵי שְׂכָלֶם קוֹרְאִים לוֹ דְּרוֹר. מִהוּ דְּרוֹר? חֲרוֹת, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (ויקרא כה) וּקְרַאתֶם דְּרוֹר, וְתִרְגְּמוּ חֲרוֹת. וְזֶהוּ צְפוֹר דְּרוֹר. שֶׁהָרִי מִיּוֹם שְׁעוֹשֶׂה קֵץ בְּבֵית, מוֹצִיא בָּנִים, מְגוֹרֵיו בְּבֵית חֲמָשִׁים יָמִים, וְלֹא חֲרִיָּהֶם נִפְרָדִים אֵלּוּ מֵאֵלּוּ, וְזֶהוּ עוֹף שְׁנִקְרָא דְּרוֹר – חֲרוֹת.

בא וּרְאֵה מָה כְּתוּב, וּקְדַשְׁתֶּם אֶת שְׁנַת הַחֲמָשִׁים שָׁנָה וּקְרַאתֶם דְּרוֹר בְּאֶרֶץ. מִכָּאן יוֹצֵאת חֲרוֹת לְכֻלָּם. וּמִפְּנֵי שִׁיּוֹצֵאת מִמֶּנּוּ חֲרוֹת, תּוֹרָה שִׁיּוֹצֵאת מִמֶּנּוּ נִקְרַאת חֲרוֹת. וְעַל זֶה כְּתוּב (שמות לב) חֲרוֹת עַל הַלְּחַת, אֵל תִּקְרָא חֲרוֹת אֶלֶּא חֲרוֹת, וְזוֹ הַתּוֹרָה שְׁנִקְרַאת חֲרוֹת, שֶׁהָרִי מִה שְׁמוֹצִיא יוֹם זֶה הָעֲלִיּוֹן נִקְרָא חֲרוֹת, וְהוּא חֲרוֹת שֶׁל הַכֹּל. וְזֶה הַיּוֹם הוּא חֲרוֹת עֲלִיוֹנָה, מִשּׁוּם שִׁישׁ חֲרוֹת תַּחְתּוֹנָה וְחֲרוֹת עֲלִיוֹנָה. ה"א עֲלִיוֹנָה, ה"א תַּחְתּוֹנָה. חֲרוֹת עֲלִיוֹנָה. וְחֲרוֹת תַּחְתּוֹנָה שְׁמֻטָּה וְיֻזְבַּל כְּאֶחָד הֵם.

שְׁנֵי מִיְּנֵי לֶחֶם אֶכְלוּ יִשְׂרָאֵל: אֶחָד כְּאֲשֶׁר יִצְאוּ מִמִּצְרַיִם, אֶכְלוּ מִצָּה, לֶחֶם עֲנִי. וְאֶחָד

במדבר, לחם מן השמים (אחד בפסח ואחד בשבועות),
 שכתוב (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן
 השמים. ועל זה קרבן של יום זה הוא לחם.
 ועל לחם מקריבים כל שאר קרבנות, שהלחם
 הוא העקר, שכתוב (ויקרא כג) והקרבתם על
 הלחם שבעת כבשים וגו', וכתוב (שם)
 ממושבותיכם תביאו לחם תנופה וגו'. שזהו
 לחם שחכמו בו ישראל, חכמה עליונה של
 התורה, ונכנסו בדרךיה.

עֲתָה יֵשׁ לָנוּ לְהִתְבוֹנֵן, בְּפֶסַח יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל
 מִלְּחָם שֶׁנִּקְרָא חֶמֶץ. כְּתוּב (שְׁמוֹת יג) וְלֹא
 יֵרָאֶה לָּךְ חֶמֶץ, וְכְתוּב (שֵׁם יב) כִּי כָל אֲכַל
 מִחֶמֶץ. מָה הַטַּעַם? בְּשִׁבִיל כְּבוֹד שֶׁל הַלֶּחֶם
 הַהוּא הַנִּקְרָא מִצָּה. וְעִכְשָׁו שֶׁזָּכוּ יִשְׂרָאֵל
 לְלֶחֶם עֲלִיּוֹן יוֹתֵר, לֹא רָאוּ הִיא שֶׁיִּתְבַּטֵּל
 הַחֶמֶץ וְלֹא יֵרָאֶה כָּלֵל. וּמִדּוּעַ קֶרְבֵּן זֶה הִיא
 חֶמֶץ? שְׁכָתוּב סֵלֶת תִּהְיֶינָה חֶמֶץ תֵּאֲפִינָה.
 וְעוֹד, שְׁעֵתָה בְּיוֹם זֶה מִתְבַּטֵּל יֵצֵר הָרַע,
 וְהַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרָאת חֲרוֹת נִמְצָאת.

אָרְא, לְמַלְךְ שֶׁהִיא לוֹ בֶּן יְחִידִי, וְנִחְלָה. יוֹם
 אֶחָד הִיא מִתְאַוָּה לְאָכֵל. אָמְרוּ, יֵאָכֵל בֶּן
 הַמֶּלֶךְ (מֵאֵכֵל שֶׁל רַפּוּאָה) רַפּוּאָה זוֹ, וְעַד שֶׁיֵּאָכֵל אוֹתָהּ,

לא ימצא מאכל ומזון אחר בבית. עשו כן. כיון
שאכל הפואה ההיא, אמר, מכאן והלאה יאכל
כל מה שהוא מתאנה ולא יכול להזיק לו.

כך כאשר יצאו ישראל ממצרים, לא היו
יודעים עקר וסוד של האמונה. אמר
הקדוש ברוך הוא: יטעמו ישראל רפואה, ועד
שיאכלו רפואה זו, לא יראה להם מאכל אחר.
כיון שאכלו מצה, שהיא רפואה לעלות ולדעת
בסוד האמונה, אמר הקדוש ברוך הוא: מכאן
והלאה ראוי להם חמץ ויאכלו אותו, שהרי אינו
יכול להזיק להם. וכל שכן שביום השבועות
שנמצא לחם עליון, שהוא רפואה לכל.

ועל זה מקריבים חמץ להשרף על המזבח.
ומקריבים שתי לחם אחרים כאחד. וחמץ
נשרף באש המזבח, ולא יכול לשלט ולהזיק
להם לישראל. ומשום זה ישראל קדושים
נדבקים בו בהקדוש ברוך הוא, ברפואה של
התורה ביום זה. ואם היו שומרים ישראל שני
צדדים של לחם אלו, לא היו עולים בדין לעולם.

ביום של ראש השנה, שהוא יום הדין, (בכל יום)
שאינו הוא, אלא לאלו שלא לקחו מאכל

שֶׁל הַרְפוּאָה, וְעִזְבוּ אֶת מֵאֲכָל הַתּוֹרָה מִשּׁוּם
 מֵאֲכָל אַחַר שֶׁהוּא חֲמֵץ. כִּי בַיּוֹם זֶה שֶׁל רֹאשׁ
 הַשָּׁנָה הַחֲמֵץ הֵהוּא עוֹלָה, וּמְקַטְרֵג עַל הָאָדָם
 וּמְלַשִּׁין עָלָיו, וְהוּא עוֹמֵד בַּיּוֹם זֶה מְקַטְרֵג עַל
 הָעוֹלָם, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹשֵׁב בְּדִין עַל כָּל־
 וְדִן אֶת הָעוֹלָם.

וּמִפְּנֵי זֶה, כַּאֲשֶׁר נִתֵּן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
 הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, הַטְעִים לָהֶם
 מִהַלְחָם הָעֲלִיּוֹן הֵהוּא שֶׁל הַמְּקוֹם הֵהוּא,
 וּמִתּוֹךְ הַלְחָם הֵהוּא הָיוּ יוֹדְעִים וּמְסַתְּפָלִים
 בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְהָרִי בְּאֵרוֹ
 הַדְּבָרִים אֵלּוֹ הַחֲבָרִים בְּסוּדוֹת (אֵלּוֹ שְׂאֲנַחְנוּ אוֹמְרִים)
 אֵלּוֹ כְּמוֹ שְׂאֲמַרְנוּ.

סדר הלימוד ליום טז שבט [יום 134 בשנה]

רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ,
 וְהָיוּ הוֹלְכִים עִמָּהֶם רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יוֹסִי. עַד
 שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, פָּגְשׁוּ בְּזִקֵּן אֶחָד, וְהָיָה אוֹחֵז בְּיָדוֹ
 תִּינּוֹק אֶחָד. הָרִים עֵינָיו רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרָאָה אוֹתוֹ.
 אָמַר לוֹ לְרַבִּי אַבָּא, וְדַאי דְּבָרִים חֲדָשִׁים יֵשׁ לָנוּ
 אֶצְל הַזִּקֵּן.

כַּאֲשֶׁר הִגִּיעוּ אֵלָיו, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּמַשָּׂא
הַקְּשׁוֹר בְּגִבְךָ אַתָּה בָּא? מִי אַתָּה? אָמַר
לו, יְהוּדֵי אָנִי. אָמַר, דְּבָרִים חֲדָשִׁים וַדַּאי בְּיוֹם
זֶה אֶצְלֶךָ. אָמַר לו, לְהִיכֵן הוּא דִרְכָךְ? אָמַר לו,
דִּירְתִי הֵיטָה בְּאֵלּוּ פּוֹרְשֵׁי הַמְּדַבֵּר, שְׁהֵייתִי
מִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, וְעַתָּה בָּאתִי לְיָשׁוּב לְשִׁבְתְּ בְּצֵל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּיָמִים אֵלּוּ שֶׁל הַחֲדָשׁ
הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה.

שְׁמַח רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר, נִשְׁב, בְּוֹדַי הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא שְׁלַח אוֹתָךְ אֵלֵינוּ. אָמַר לו,
חַיִּיךָ שֶׁנִּשְׁמַע דְּבַר מַפִּיךָ, מֵאֵלּוּ הַדְּבָרִים
הַחֲדָשִׁים עֲתִיקִים שֶׁנִּשְׁטַעְתָּם שָׁם בַּמְּדַבֵּר מִחֲדָשׁ
הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה, וּמִדּוּעַ נִפְרַדְתָּם עַתָּה מֵהַמְּדַבֵּר
לְבַא לְיָשׁוּב? אָמַר לוֹ אוֹתוֹ הַזְקֵן, בְּשֵׁאֵלָה זוֹ
יִדְעָתִי שְׁחַכְמָה אֶצְלֶךָ וּדְבָרֶיךָ מַגִּיעִים לְרַקִּיעֵי
הַחֲכָמָה (נוֹטִים לְתַקִּיעַת הַחֲכָמָה).

פְּתַח הַזְקֵן הֵהוּא וְאָמַר, (דְּבָרִים א) וּבַמְּדַבֵּר אֲשֶׁר
רְאִיתָ אֲשֶׁר נִשְׁאַף ה' אֵלֶיךָ כַּאֲשֶׁר יִשָּׂא
אִישׁ אֶת בְּנוֹ וְגו'. פְּסוּק זֶה כֶּף הֵיךָ צָרִיךְ לוֹמַר,
וּבַמְּדַבֵּר אֲשֶׁר נִשְׁאַף. מֵהוּ רְאִיתָ? אֵלָּא הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא הִנְהִיג אֶת יִשְׂרָאֵל בַּמְּדַבֵּר, מְדַבֵּר
חֲזַק, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (דְּבָרִים ח) נַחֲשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב

וגו'. ומדבר שהוא חזק משאר מדבריות בעולם. מה הטעם?

משום שבשעה ההיא שיצאו ישראל ממצרים ונשלמו לששים רבוא, התחזקה המלכות הקדושה ועלתה על הכל, והאירה הלבנה, ואז נכנעה מלכות הרשעה, הצד האחר, והוציא אותם הקדוש ברוך הוא ללכת במדבר חזק, שהוא מקום ושלטון סמא"ל הרשע, שהוא שלו ממש, כדי לשבר חזקו וכחו ולכתת ראשו (ולהוריד אותו) ולהכניע אותו שלא ישלט. ואלמלא חטאו ישראל, רצה הקדוש ברוך הוא להעבירו מן העולם, ועל זה העביר אותם בנחלתו וגורלו וחקלו ממש.

בגלל שחטאו בכמה פעמים, נשף אותם הנחש, ואז התקיים (בראשית ג) הוא ישופך ראש וגו'. ישראל הכו ראשו בתחלה ולא ידעו להשמר ממנו, ולבסוף הוא הכה באחרונה, ונפלו כלם במדבר, והתקיים ואתה תשופנו עקב. וארבעים שנה לקו ממנו, כנגד ארבעים מלקות של בית דין.

ועל זה כתוב אשר ראית, בעיניהם היו רואים את אדון המדבר הולך קשור לפנייהם,

וְלִקְחוּ נַחֲלָתוֹ וּגְוִרָלוֹ. מַנִּין לָנוּ? שְׁכָתוֹב (שמות טו)
 אֲז נִבְהָלוּ אֱלוֹפֵי אָדוֹם, וְאֵלֶּה הֵם (דברים ח) נָחַשׁ
 שָׂרָף וְעִקְרָב. וְאַנְחָנוּ גַם כִּךָ נִפְרְדָנוּ מֵהַיָּשׁוּב
 לַמַּדְבָּר הַחֲזֵק לְעֵין שָׁם בַּתּוֹרָה, כְּדִי לְהַכְנִיעַ אֶת
 הַצַּד הָאֲחֵר.

וְעוֹד, שְׁלֵא מִתִּישְׁבִּים דְּבָרֵי תּוֹרָה אֶלָּא שָׁם,
 שְׂאִין אֹר אֶלָּא אוֹתוֹ הַיּוֹצֵא מִתּוֹךְ
 הַחֲשֶׁךְ. שְׁכַאֲשֶׁר נִכְנַע צַד זֶה, מִתְעַלֶּה הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְמַעַלָּה וּמִתְכַּפֵּד בְּכְבוֹדוֹ, וְאִין עֲבוֹדַת
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶלָּא מִתּוֹךְ הַחֲשֶׁךְ, וְאִין הַטוֹב
 אֶלָּא מִתּוֹךְ הָרַע. וְכַאֲשֶׁר נִכְנַס בֵּין אָדָם בְּדַרְךָ
 רָעָה וְעֹזֵב אוֹתָהּ, אֲז מִתְעַלֶּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּכְבוֹדוֹ, וְעַל זֶה שְׁלֵמוֹת הַכֹּל – טוֹב וְרַע כְּאֶחָד,
 וְלַעֲלוֹת אַחֵר כִּךָ בְּטוֹב, וְאִין טוֹב אֶלָּא הֵהוּא
 שְׂיָצָא מִתּוֹךְ הָרַע. וּבְטוֹב זֶה מִתְעַלֶּה כְבוֹדוֹ,
 וְזוֹהִי עֲבוֹדָה שְׁלֵמָה.

וְאַנְחָנוּ עַד עַכְשָׁו יוֹשְׁבִים שָׁם כָּל יְמֵי הַשָּׁנָה
 בְּכַדִּי לְהַכְנִיעַ בַּמַּדְבָּר לַצַּד הָאֲחֵר.
 עַכְשָׁו שֶׁהִגִּיעַ זְמַן עֲבוֹדַת הַקְּדוֹשׁ שֶׁל צַד הַקְּדוֹשָׁה,
 חֲזַרְנוּ לְיָשׁוּב, שְׁשָׁם הִיא עֲבוֹדָתוֹ. וְעוֹד, שְׁעַתָּה
 בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הִגִּיעַ זְמַן שֶׁל הַנְּחָשׁ הֵהוּא לְתַבַּעַ

דין מלפני הקדוש ברוך הוא, ושם הוא שולט,
ומפני כך יצאנו משם ובאנו לישוב.

פְּתַח הַזִּקְן ההוא ואמר, (תהלים פא) תקעו בחדש
שופר בכסה ליום חגנו. עכשו הוא הזמן
להתעורר הדין העליון החזק, וכאשר הוא
מתעורר, הצד האחר מתחזק כנגדו. ומכיון
שהוא מתחזק, עולה ומכסה ללבנה, שלא
מאירה אור, ומתמלאת מצד הדין. אז כל העולם
הוא בדין, עליונים ותחתונים, וכרוז קורא בכל
הרקיעים: התקינו כסא של דין לאדון הכל,
שהוא רוצה לדון.

וסוד כאן, והאיר לנו במדבר, מדוע מתעורר דין
עליון ביום זה. אלא כל סודות וכל
הקדשות הנכבדות, כלם תלויים בשביעי.
והשביעי ההוא העליון, עולם העליון, שנקרא
עולם הבא. ממנו מאירים כל הנרות וכל
הקדשות וכל הברכות. וכאשר מגיע הזמן לחדש
הברכות והקדשות להאיר, צריך להשגיח בכל
תקון של העולמות כלם, וכל התקונים ההם
לקיים כלם עולים מתוך התחתונים, אם הם
כשרים. ואם אינם כשרים, אז עומדת, (דבר) שלא

מְאִירָה, עַד שְׁנַפְרָדִים הַחִיבִים מִתּוֹךְ הַזְכָּאִים, אֲזַ
מִתְעוֹרֵר הַדִּין.

וּמֵהַדִּין הֵהוּא מִתְחַזֵּק הַצַּד הָאֲחֵר, וְנִמְצָא
מְקַטְרֵג, כְּדֵי שְׁיַנְתְּנוּ לוֹ אֵלּוֹ הַחִיבִים,
מִפְּנֵי שְׂכֵתוֹב (איוב כח) וְלִכְלֹ תַכְלִית הוּא חוֹקֵר.
וּמִכֶּסֶה לְלַבְנָה. מֵדוּעַ (לא מוֹסֶרֶת אוֹתָם בְּיַד הַמְקַטְרֵג)? מִפְּנֵי
שְׂאִין רְצוֹנוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא אֶבֶד אֶת
מַעֲשֵׂי יָדָיו.

וְהַצַּד הָאֲחֵר הֵהוּא עוֹמֵד כְּקַלְפָּה חֲזָקָה, שְׂאִינָה
יְכוּלָה לְהַשְׁבֵּר חוּץ בְּאוֹתָהּ עֲצָה
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נֹתֵן לְיִשְׂרָאֵל, שְׂכֵתוֹב תִּקְעוּ
בַּחֲדָשׁ שׁוֹפֵר בְּכֶסֶה לְיוֹם חֲגִנּוּ. כְּדֵי לְשַׁבֵּר הַכֶּסֶוֹי
הֵהוּא שְׂמִכְסָה אֶת הַלַּבְנָה, וְלֹא מְאִירָה.

וּכְאֲשֶׁר מִתְעוֹרְרִים יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה בְּשׁוֹפֵר,
הַקּוֹל הֵהוּא שְׂיוֹצָא מֵהַשׁוֹפֵר מִכָּה
בְּאֹוִיר, וּבוֹקֵעַ אֶת הָרְקִיעִים, עַד שְׁעוֹלָה לְגַבִּי
הַסֵּלַע הֵהוּא הַחֲזָק, (הַצַּד הָאֲחֵר) שְׂמִכְסָה לְלַבְנָה,
מִשְׁגִּיחַ וּמוֹצָא הַתְּעוֹרְרוֹת הַרְחָמִים, אֲזַ הֵהוּא
שְׁעוֹלָה וְעוֹמֵד לְמַעְלָה, מִתְעַרְבֵּב. אֲזַ הַקּוֹל הֵהוּא
עוֹמֵד וּמַעְבִּיר הַדִּין הֵהוּא, וְכִיוֹן שְׁלִמְטָה
מִתְעוֹרְרִים הַרְחָמִים, כֶּן גַּם לְמַעְלָה מִתְעוֹרֵר

שׁוֹפֵר אַחַר עֲלִיּוֹן וּמוֹצִיא קוֹל שֶׁהוּא רַחֲמִים,
וּמִתְעַרְבָּבִים קוֹל בְּקוֹל, רַחֲמִים בְּרַחֲמִים,
וּבִהֲתַעֲוֲרוֹת שֶׁל לְמִטָּה מִתְעוֹרֵר כֶּף גַּם לְמַעְלָה.

וְאִם תֹּאמֶר, אֵיךְ יְכוּל קוֹל שֶׁל לְמִטָּה אוֹ
הֲתַעֲוֲרוֹת שֶׁל לְמִטָּה לְהִתְעוֹרֵר – כְּמוֹ
כֵּן? בֵּא וּרְאֵה, עוֹלָם הִתְחַתּוֹן עוֹמֵד לְקַבֵּל תְּמִיד,
וְהוּא נִקְרָא אֲבָן טוֹבָה, וְעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן לֹא נוֹתֵן
לוֹ, אֲלָא כְּמוֹ שֶׁהוּא עוֹמֵד. אִם הוּא קִיָּם בְּהֶאֱרַת
פְּנִים מִלְּמִטָּה, כְּמוֹ כֵּן מְאִירִים לוֹ מִלְּמַעְלָה. וְאִם
הוּא עוֹמֵד בְּעֵצְבוֹת, נוֹתְנִים לוֹ דִּין כְּנֶגְדּוֹ.

כְּמוֹ זֶה, (תהלים ק) עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה. שִׂמְחָה
שֶׁל בֶּן אָדָם מוֹשֵׁף לְעֵצְמוֹ שִׂמְחָה אַחֲרַת
עֲלִיּוֹנָה. כֶּף גַּם זֶה הָעוֹלָם הִתְחַתּוֹן – כְּמוֹ שֶׁהִיא
מִתְעוֹרֶרֶת, כֶּף מוֹשֵׁף מִלְּמַעְלָה. מִשּׁוּם כֶּף
מִקְדִּימִים יִשְׂרָאֵל וּמְעוֹרְרִים בְּשׁוֹפֵר קוֹל שֶׁהוּא
(סוד שֶׁל רַחֲמִים) כָּלִיל בְּאֵשׁ וּמִים וְרוּחַ, וְנִעֲשֶׂה אֶחָד,
וְעוֹלָה לְמַעְלָה, וּמִכָּה בְּאֲבָן הַטּוֹבָה הַזֶּה, וְנִצְבָּע
בְּגוֹנִים אֵלּוּ שֶׁל הַקּוֹל הַזֶּה, וְאִז כְּמוֹ שֶׁמִּתְרָאֶה,
כֶּף מוֹשֵׁף מִלְּמַעְלָה.

וְכִיּוֹן שְׁנַתְּקַנְתָּ בְּקוֹל זֶה, רַחֲמִים יוֹצְאִים
מִלְּמַעְלָה וְשׁוֹרִים עָלֶיהָ, וְנִכְלָלֶת

בְּרַחֲמִים מְלִמָּטָה וּמְלַמְעָלָה. וְאִזּוּ מִתְעַרְבֵב הַצַּד
הָאֲחֵר, (מִסְתַּכֵּל וְרוֹאֵה בְּהָאֶרֶת הַפְּנִיִּים) וְנִחְלָשׁ כַּחוֹ וְלֹא
יְכוּל לְקַטְרֵג. וְהָאֲבָן הַטּוֹבָה הַזֶּה קִיָּמַת בְּהָאֶרֶת
הַפְּנִיִּים מְכַל הַצְּדָדִים – בְּהָאֶרֶת שֶׁל לְמִטָּה
וּבְהָאֶרֶת שֶׁל לְמַעְלָה.

מִתִּי עוֹמְדַת בְּהָאֶרֶת שֶׁל לְמַעְלָה? הֲיֵיהָ אוֹמֵר
בְּיוֹם הַכְּפוּרִים. וּבְיוֹם הַכְּפוּרִים מְאִירָה
הָאֲבָן הַטּוֹבָה הַהִיא בְּאוֹר שֶׁל לְמַעְלָה מִתּוֹךְ
הָאוֹר שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא, (וּמִתְעַרְבֵב הַמְקַטְרֵג הַהוּא), וְאִזּוּ
מִתְקַנֵּים יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה שְׁעִיר אֶחָד, וְשׁוֹלְחִים
לְמַדְבָּר הַזֶּה הַחֲזֵק שֶׁהוּא שׁוֹלֵט עָלָיו.

וְהַצַּד הָאֲחֵר הַהוּא הוּא נִקְדָּה אֲמֻצָּעִית שֶׁל
הָעוֹלָם הַחָרֵב, מִשׁוּם שֶׁכָּל חֲרָבָה
וְשִׁמְמָה (הוּא מְמַנֵּה, מֵהַצַּד הָאֲחֵר הַהוּא הַשׁוֹלֵט) מְמַנֵּה, הַצַּד
הָאֲחֵר הַהוּא שׁוֹלֵט עָלָיו, וְנִקְדָּה הָאֲמֻצָּעִית שֶׁל
כָּל הַיְיָשׁוּב, צַד הַקְּדוּשָׁה הוּא. וְעַל זֶה עוֹמְדַת
יְרוּשָׁלַיִם בְּאֲמֻצָּע כָּל הַיְיָשׁוּב שֶׁל הָעוֹלָם.

בְּשִׁתֵּי נִקְדוֹת נִבְדְּלַת מְלָכוֹת שָׁמַיִם, צַד הַקְּדוּשָׁה
– אַחַת שְׁלָה, וְאַחַת שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא.
נִקְדָּה עֲלִיוֹנָה נְעֻלְמַת, וְעַל זֶה קִיָּמַת בְּשִׁתֵּי
נִקְדוֹת. נִקְדָּה שְׁלָה עוֹמְדַת תַּחְתִּיָּה, יְרוּשָׁלַיִם,

אֲמָצַע שֶׁל כָּל הַיְשׁוּב. נִקְדָּה שְׁלוֹקַחַת מֵאֵמָּה
עֲלִיוֹנָה וּסְתוּמָּה, הִיא גַּן עֵדֶן שֶׁל הָאָרֶץ, שְׁעוּמֵדַת
בְּאֲמָצַע שֶׁל כָּל הָעוֹלָם לְכָל הַצְּדִדִים, שֶׁל הַחֲרָבָה
וְהַיְשׁוּב וְכָל צְדִדֵי הָעוֹלָם.

וַעֲלֵה זֶה בְּאֲמָצַע גַּן עֵדֶן עוּמֵדַת נִקְדָּה אַחַת עֲלִיוֹנָה
נְעֻלְמַת וּסְתוּמָּה שְׁלֵא נוֹדַעַת. וְעַמּוּד אֶחָד
נְעוּץ מִלְמָטָה לְמַעְלָה תוֹךְ הַנִּקְדָּה הַזֶּה, וּמִשָּׁם
נוֹבְעִים מִים שֶׁנִּפְרָדִים לְאַרְבַּעַת צְדִדֵי הָעוֹלָם.
נִמְצְאוּ שֶׁלֹּשׁ נִקְדוֹת בְּעוֹלָם שְׁעוּמֵדוֹת זו עַל זו,
כְּדִגְמַת שֶׁלֹּשׁ נִקְדוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה.

בֵּא וּרְאֵה, הַשְּׁעִיר הַהוּא שְׁשׁוּלְחִים יִשְׂרָאֵל
לְעֲזָאזֵל לְמַדְבַּר הַהוּא, כְּדֵי לְתַת חֶלֶק לְצַד
הָאֲחֵר הַהוּא לְהַתְּעַסֵּק אִתּוֹ. וְאִם תֵּאמַר, שְׁנֵי
שְׁעִירִים לָמָּה כָּאֵן? אֶחָד לֵה, וְאֶחָד לְצַד הָאֲחֵר
הַהוּא. נִיחָא הַשְּׁעִיר הַהוּא שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר, אִף
לֵה' מְדוּעָ?

אַתָּא, לְמַלְךְ שְׁהֵיָה כּוּעֵס עַל בְּנוֹ, קָרָא לְשׁוּטֵר,
זֶה שְׁעוּשָׂה דִין בְּבָנֵי אָדָם תָּמִיד, כְּדֵי
שְׁיִתְּכוּנֵן לְעֵשׂוֹת דִין בְּבָנוֹ. הַשׁוּטֵר הַהוּא שְׁמַח,
וְנִכְנַס לְבֵית הַמֶּלֶךְ לְאָכֵל שָׁם. כִּיּוֹן שְׁרָאָה אוֹתוֹ
בְּנוֹ, אָמַר, וּדְאִי לֹא נִכְנַס הַשׁוּטֵר כָּאֵן בְּבֵית אָבִי

אָלָא מְשׁוּם שְׁכַעַס הַמֶּלֶךְ עָלַי. מָה עָשָׂה? הֲלֵךְ
וְהִתְפַּיֵּס עִמּוֹ. וּמְשׁוּם שֶׁהִתְפַּיֵּס עִמּוֹ, צְוֵה הַמֶּלֶךְ
לַעֲשׂוֹת סְעוּדָה עֲלִיוֹנָה לוֹ וּלְבָנוּ, וְצְוֵה שְׁלֵא יַדַע
בוֹ הַשׁוֹטֵר הַהוּא.

לְבַסוּף נִכְנַס הַשׁוֹטֵר הַהוּא. אָמַר הַמֶּלֶךְ, עֲתָה
אִם יַדַע זֶה מִהֶסְעוּדָה הָעֲלִיוֹנָה שֶׁהִכְנַתִּי
לִי וּלְבָנִי, יִתְבַּלְבַּל הַשְּׁלֶחֶן. מָה עָשָׂה? קָרָא
לְמַמְנָה עַל הַסְעוּדָה וְאָמַר לוֹ, תִּכְיֵן מִשְׁהוּ וְתִשִּׁים
לְפָנַי, וְתִשִּׁים לְפָנַי הַשׁוֹטֵר הַהוּא, כְּדֵי שִׁיחֲשַׁב
שֶׁסּוּעַד לְפָנַי מִשְּׁלִי, וְלֹא יַדַע מִהֶסְעוּדָה הַחֲשׁוּבָה
הַהִיא שֶׁל שְׂמֻחָה שְׁלִי וְשֶׁל בְּנֵי, וְיִקַּח הַחֶלֶק
הַהוּא וְיִלְךְ לוֹ, וְיִתְרַחֵק מִהַשְּׂמֻחָה שֶׁל הַסְעוּדָה
שְׁלָנוּ. וְאִם לֹא שָׁעָשָׂה הַמֶּלֶךְ כֵּן, לֹא יִתְרַחֵק
הַשׁוֹטֵר הַהוּא מִבֵּית הַמֶּלֶךְ.

כֵּן אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, תִּזְמִינוּ שְׁנֵי
שְׁעִירִים, אֶחָד לִי וְאֶחָד לְמִקְטָרְגַּי הַהוּא, כְּדֵי
שִׁיחֲשַׁב שֶׁמִּסְעוּדָה שְׁלִי הוּא אוֹכֵל, וְלֹא יַדַע
בְּסְעוּדַת הַשְּׂמֻחָה הָאַחֶרֶת שְׁלָנוּ, וְיִקַּח הַחֶלֶק
הַהוּא וְיִלְךְ לְדַרְכוֹ וְיִתְרַחֵק מִבֵּיתִי. כִּיּוֹן שְׂאֵמָא
הָעֲלִיוֹנָה, עוֹלָם הַבָּא, בָּאָה לְשָׂרוּת תּוֹךְ הַהִיכָל
שֶׁל הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן לְמִצָּא אוֹר (לְהַשְׁגִּיחַ עָלֶיהָ בְּהֶאֱרָה)
שֶׁל הַפְּנִים, דִּין הוּא שְׁלֵא יִמְצָא הַמִּקְטָרְגַּי הַהוּא,

וְלֹא בְעֲלֵי הַדִּין לְפָנָיו, כְּאֲשֶׁר מוֹצִיא כָּל הַבְּרָכוֹת
וּמְאִיר לְכֻלָּם. וְכָל שְׁפַע הַחֲרוֹת הֵהוּא נִמְצָא,
וְיִשְׂרָאֵל נוֹטְלִים מֵאֵלוֹ הַבְּרָכוֹת.

שְׁהָרִי כְּאֲשֶׁר הָעוֹלָם הֵבֵא נִכְנָס לְהִיכָל שֶׁל
הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן וּמוֹצֵא שְׁשֻׁמֵחַ הָעוֹלָם
הַתַּחְתּוֹן עִם בְּנָיו בְּסִעוּדָה הָעֲלִיוֹנָה הֵהִיא, אֲזַ
הוּא מְבָרֵךְ הַשְּׁלֶחֶן, וְהָעוֹלָמוֹת כָּלָם מִתְּבָרְכִים,
וְכָל שְׁמֻחָה וְכָל הָאָרֶת הַפְּנִיִּים נִמְצְאוֹת שָׁם. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (ויקרא טז) לְפָנַי ה' תִּטְהָרוּ.

כָּתוּב (ויקרא טז) וַנִּתֵּן אֶהְרֹן עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים
גִּרְלוֹת גֹּרֵל אֶחָד לָהּ וְגֹרֵל אֶחָד
לְעִזָּאוֹל. זוֹהִי הַשְּׁמֻחָה הֵהִיא שֶׁל הַמְּקַטְרֵג הֵהוּא,
כְּדִי שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִפִּיל עִמּוֹ גֹּרֵל, וּמִזְמִין
אוֹתוֹ, וְלֹא יוֹדַע שְׂאֵשׁ דּוֹלֵק שָׁם עַל רֹאשׁוֹ וְעַל
הָעַם שָׁלוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי כה) כִּי גִחְלִים אֶתָּה
חֲתָה עַל רֹאשׁוֹ.

וְסִימְנָהּ – (אסתר ה) אֵף לֹא הִבִּיֵּאָה אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה
עִם הַמֶּלֶךְ אֶל הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר עָשְׂתָה כִּי
אִם אוֹתִי. וְכָתוּב, וַיֵּצֵא הָמֶן בֵּיּוֹם הַהוּא שְׁמֻחַ
וְטוֹב לֵב. בַּחֲלֵק הֵהוּא שְׁנוּטֵל, וְהוֹלֵךְ לוֹ. וּבִסוּף,
כְּאֲשֶׁר בָּא הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיוֹן לְבֵית הַמַּלְכָּה, הַמַּלְכָּה
מְבַקֶּשֶׁת עָלֶיהָ וְעַל בְּנֵיהָ וְעַל עַמָּהּ מִן הַמֶּלֶךְ.

וְאִפְּלוּ בְזִמְנֵי שִׁישְׁרָאֵל בְּגִלוֹת וּמִתְפַּלְלִים תְּפִלוֹת
בְּכָל יוֹם, הִיא עוֹלָה בְּיוֹם זֶה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ
 הָעֲלִיּוֹן וּמִבְקֶשֶׁת עַל בְּנֵיהָ, וְאִז נִגְזְרוֹת כָּל אוֹתָן
 נִקְמוֹת שְׁעֵתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת עִם
 אָדוֹם, וְנִגְזֹר אִיךָ עֵתִיד הַמְּקַטְרֵג הַזֶּה לַעֲבֹר מִן
 הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה כה) בַּלַּע הַמּוֹת לְנֶצַח.

וְסִימְנָהּ – בְּזִמְנֵי הַגְּלוֹת (אסתר ז) כִּי נִמְכַרְנוּ אָנֹכִי
 וְגו'. כִּי אֵין הֶצֶר שׁוֹהַ בְּנִזְק הַמֶּלֶךְ. מַה
 זֶה בְּנִזְק הַמֶּלֶךְ? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יהושע ז) וְהִכְרִיתוּ
 אֶת שְׁמֹנוּ מִן הָאָרֶץ וּמַה תַּעֲשֶׂה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל.
 שְׁהִי הַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן לֹא מִתְקַיֵּם בְּקִיּוּמוֹ, וְזֶהוּ
 בְּנִזְק הַמֶּלֶךְ.

וְאִז, וְהִמֵּן נִבְעַת מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַמְּלָכָה. אִז אוֹר
 הַפָּנִים וְכָל שְׁמֵחָה נִמְצָאת, וְיִשְׂרָאֵל יוֹצֵאִים
 לְחֵרוֹת בְּיוֹם הַהוּא. וְאִז, מִהַיּוֹם הַהוּא וְהִלָּאָה,
 חֵרוֹת וְשְׁמֵחָה בְּגִלוּי לְשִׁלְטַן עֲלֵיהֶם, וְאִז צָרִיף
 לְשִׁמְחַ עִמָּהֶם. מִכָּאֵן וְהִלָּאָה, כְּמוֹ שֶׁנִּתְּנָנוּ לוֹ חֵלֶק
 לְהִתְרַחֵק מֵהֶם, כִּף גַּם נוֹתְנִים לְשָׂאֵר הָעַמִּים
 לְהִתְרַחֵק מֵהֶם לְמַטָּה.

בֵּא וּרְאָה, מַה הוּא סוּד הַקְּרִבְנוֹת לְהַקְרִיב שְׁעִיר
 (כַּנְגֵד שְׁעִיר) וְלֹא דָבָר אַחֵר? וּמִדּוּעַ שְׁעִיר בְּרֵאשׁ

חדש, וכאן גם כן שעיר? אלא, אם תאמר משום
 שהוא צד שלו – טוב. מדוע לא היה יצז?
א דבר זה צריך, והוא נמצא לבעלי כשופים,
 שכל מעשיהם במה שלא (מתחבר) יהיה
 בנקבה. ועל זה שעיר, שלא התחבר בנקבה בכל
 הצדדים שלו. יצז, כאשר התחבר בנקבה. ומשום
 שהוא מלך, נותנים לו משום הכבוד שלו, זה
 שלא התחבר בנקבה ולא נתן כחו לאחר. וזה
 ידוע לאותם המכשפים שמשתמשים במעשים
 אלה. ומפני כך שורים על השעיר שהוא כל
 אותם החטאים.

ב וראה, אף על גב שהוא חלק לצד האחר
 ההוא – סוד כאן. כל אלו צדדים אחרים
 שלמטה (שנקראים מצולות ים), כלם טמאים יותר. וכל
 מה שיורדים מדרגות תחתונות, כך הטמאה
 שלהם יותר. ומפני כן בעז, חלקם יותר, משום
 שהשערות שלו תלויות יותר מבהמה אחרת,
 כמו שדין שלהם תלוי למטה בטמאה. אבל
 מלכות הרשעה הזו האחרת, מלך של הכל בצד
 ההוא, הטמאה שלו היא יותר מבחורת, ולא
 טמאה שלמה כאלה התחתונים. ועל זה שעיר,
 שהשער שלו לא תלוי ולא חלק. לא חלק, מפני

הטמאה היא שלו. ולא תלוי, כְּדִי שְׁלֹא תִתְחַזַּק
בו טמאה כְּאֵלֶּה הַתְּחַתּוֹנִים, וְעַל זֶה וְדַאי שְׁעִיר,
ולא אחר.

כפור, מדוע נקרא כפור? אלא מפני שְׁמִנְקָה
כָּל טְמֵאָה וּמַעֲבִיר אוֹתָהּ מִלְּפָנָיו בְּיוֹם
הַהוּא. וְעַל זֶה יוֹם כְּפֹר יוֹם שֶׁל נִקְיוֹן, וְכִף
קוֹרְאִים לוֹ, שְׁכַתּוֹב (ויקרא טז) כִּי בְּיוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר
עֲלֵיכֶם לְטַהַר אֶתְכֶם. כִּי הַיּוֹם הַזֶּה צָרִיךְ לוֹ
לְכַתּוֹב! מַה זֶה כִּי בְּיוֹם הַזֶּה? אֵלֶּא מְשׁוּם
שְׁמִטְהַר מִקֹּדֶשׁ לְמַעֲלָה וּמִתְנַקֵּה (ומאיר), כְּתוֹב
כִּי בְּיוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם. יִכְפֹּר וַיִּנְקֶה בַּתְּחִלָּה
בְּיוֹם הַזֶּה, כְּדִי שִׁיטְהַר, וּלְבַסּוֹף עֲלֵיכֶם.

עוד, יִכְפֹּר בְּיוֹם הַזֶּה, וַיִּנְקֶה לוֹ בַּתְּחִלָּה. וְכַל זֶה
עֲלֵיכֶם, בְּסִבְתְּכֶם צָרִיךְ לְנַקוֹת אוֹתָהּ,
וּלְטַהַר אוֹתָהּ תְּחִלָּה. יִכְפֹּר – מִי יִכְפֹּר? אֵלֶּא זֶהוּ
עוֹלָם הָעֲלִיּוֹן שְׁמַאִיר וּמִנְקָה לְכֻלָּם. וְעַל זֶה כָּל
צְדָדִים רָעִים, שְׁנַקְרָאִים מְצוּלוֹת יָם, עוֹבְרִים.
וְכִמוֹ שְׁאוֹתָן מְצוּלוֹת יָם תְּלוּיּוֹת, כִּף גַּם תְּלוּיּוֹת
שְׁעָרוֹת (שלו, שהוא צד) שְׁלוֹ, שֶׁהוּא צַד שְׁלֵהֶם, וְשַׁעַר
שֶׁל הַצַּד הַהוּא לֹא חֶלֶק.

כמו זֶה כְּתוֹב, (שם) וְכִפֹּר עַל הַקֹּדֶשׁ מִטְמֵאת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וּמִפְשְׁעֵיהֶם לְכֻלָּ חַטָּאתָם. וְכַל

חטאתם צָרִיף לוֹ לומר! אֵלָא לְהִנָּאָה שְׁלָהֶם.
 מִכָּאן וְהִלָּאָה לְכָל חטאתם, שְׁלָא יָכוֹל הַמְקַטְרֵג
 לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם (ועל זה) בְּיוֹם כְּפוּר, שֶׁהוּא הַעֲבֵרַת
 כָּל הַחֻבוֹת וְנִקְוֵי שְׁלָהֶם. צָרִיכִים יִשְׂרָאֵל לְנִקּוֹת
 עֲצָמָם וְלִלְכֵת יַחְפֵּי רִגְלִים כְּמִלְאָכִי עֲלִיּוֹן. חֲמִשָּׁה
 עֲנוּיִים כְּדֵי לְהַעֲזֹר בְּחֲמִשָּׁה צְדָדִים עֲלִיּוֹנִים שְׂיֹם
 הַכְּפוּרִים מוֹצִיא אוֹתָם, וְהֵם שְׁעָרִים שְׁלוֹ.

וְאֵם שְׁתִּיָּה מַחְשִׁיב, שֶׁהִיא מְצַד שֶׁל יִצְחָק, הָרִי
 שֶׁשָּׂהָ. וְאָף עַל גַּב שֶׁבְכֻלָּל אֲכִילָה הִיא,
 וְאִזּוֹ הֵם שֶׁשָּׂהָ, וְעֲנוּי אַחֲרוֹן תְּשֻׁמִּישׁ הַמְטָה
 הוּא, וּבִדְרָגָה שְׁשִׁית נִמְצָא, וּכְנַגְדָּה אָנוּ עוֹשִׂים
 עֲנוּי זֶה.

כְּתוּב (במדבר כט) וּבַעֲשׂוֹר לְחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה,
 וְכְתוּב (ויקרא כג) אַךְ בַּעֲשׂוֹר לְחֹדֶשׁ. בַּעֲשׂוֹר
 – בַּעֲשִׂירֵי צָרִיף לוֹ לומר! מֵה זֶה בַּעֲשׂוֹר? אֵלָא
 מִשׁוּם שֶׁעֲתָה בְּיוֹם זֶה, כָּל מְדַרְגּוֹת עֲלִיּוֹנוֹת
 בָּאוֹת אֵלָיו עַל אֵלָיו לְשֵׁרוֹת עַל הַלְּבָנָה וְלִהְיֵאִיר
 אוֹתָהּ, וְכֻלָּן בְּסוּד שֶׁל עֶשֶׂר, עַד שֶׁעוֹלָה לְמֵאָה.
 וְכֹאֲשֶׁר עוֹמְדַת בְּסוּד שֶׁל מֵאָה, אִזּוֹ הַכֹּל אַחַד,
 וְנִקְרָא יוֹם הַכְּפוּרִים. וְעַל זֶה בַּעֲשׂוֹר, כְּמוֹ שֶׁאֲתָה
 אוֹמֵר זְכוּר, שְׁמֹר, שְׁכַלְם בָּאִים כְּדֵי לְעֶשֶׂר
 וְלִהְיֵאִיר בְּסוּד שֶׁל עֶשֶׂר.

הַחֲזִיר הַזֶּקֶן הַזֶּה רָאָשׁוֹ כְּנִגְדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְאָמַר
 לוֹ, (רַבִּי שְׁמַעוֹן) הֲרִי יָדַעְתִּי שְׁשָׂאֵלָה תִקְשָׁה
 בְּכֶאֱזָן, בְּעֶשׂוֹר לְחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי. אָמַר לוֹ רַבִּי
 שְׁמַעוֹן, וְדָאִי, (זֶה בְּעֶשְׂרֵי נֶכּוֹן הוּא וְכֵן הוּא, אֲבָל בְּעֶשׂוֹר מִדּוּעַ וְכוּ')
 בְּעֶשׂוֹר נֶכּוֹן הוּא. אִם כֶּךָ הוּא, מִדּוּעַ עוֹלָה
 לְמֵאָה? וְהֲרִי מִהֶפְסוֹק לֹא נִרְאָה, אֲלֹא שְׁעוֹלָה
 לְשִׁבְעִים, מִמִּשְׁמַע שְׁכַתוֹב בְּעֶשׂוֹר לְחֹדֶשׁ
 הַשְּׁבִיעִי. וְכֹאֲשֶׁר מְעֶשְׂרִים לְשִׁבְעִי עֶשֶׂר פְּעָמִים,
 הֲרִי וְדָאִי עוֹלָה לְשִׁבְעִים. אָמַר לוֹ, עַל זֶה הַחֲזִירָתִי
 רָאִשִׁי כָּל־פֶּיֶךָ, שֶׁהֲרִי יָדַעְתִּי שְׁחָכְם אֶתָּה.

בא וּרְאָה, שְׁנֵי סוּדוֹת כָּאֵן. אַחַד, שֶׁהֲרִי הִלְבְּנָה
 נִקְרָאת חֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי, וּמִפְּנֵי כֵן נִקְרָא חֹדֶשׁ
 הַשְּׁבִיעִי עֶשׂוֹר, מִפְּנֵי שְׁכֶשְׁמַאִירִים לָהּ עֶשֶׂר
 פְּעָמִים – הֲרִי מֵאָה. וְעוֹד, דְּבַר זֶה שְׁאִמְרָתָ, וְדָאִי
 לְשִׁבְעִים עוֹלָה בְּיוֹם זֶה (וּבְמִדְרָגָה שֶׁל שִׁבְעִים הִיא, וּבְמִדְרָגָה
 שֶׁל מֵאָה הִיא, לְדִרְגָה שֶׁל מֵאָה לְהַשְׁלִים וּלְהַאִיר). וּבְדִרְגָה זוֹ שֶׁל
 שִׁבְעִים, שֶׁהֲרִי בְּיוֹם זֶה נוֹטֵל לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל
 לְדוֹן, וְכֹלָם עוֹמְדִים בְּנִשְׁמָה יוֹתֵר מִהַגּוֹף, שֶׁהֲרִי
 בְּיוֹם זֶה עֲנוּי שֶׁל הַנֶּפֶשׁ הוּא, וְלֹא שֶׁל הַגּוֹף, כְּמוֹ
 שְׁנֵאֲמַר וְעֲנִיתָם אֶת נַפְשֵׁיכֶם. כִּי כָּל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר
 לֹא תִעָנֶה. וְיוֹם זֶה לוֹקַח לְכָל הַנֶּפְשׁוֹת וְנִמְצְאוֹת
 בְּרִשׁוֹתוֹ. וְאִם לֹא עוֹמְדָת בְּסוּד (בְּרִשׁוֹת) שֶׁל

שְׁבַעִים, אֵין לָהּ רְשׁוֹת בְּנַפְשׁוֹת (לְעַמֵּד שָׁם), שְׁעַמִּידַת
הַנַּפְשׁוֹת בְּסוּד שֶׁל שְׁבַעִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים צ)
יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה וְגוֹ'.

וְאָם תֵּאמַר, נַפְשׁוֹת הַיְלָדִים שֶׁלֹּא הַשְּׁלִימוּ
לְשְׁבַעִים שָׁנָה לֹא שׁוֹלְטֵת בָּהֶם – וְדַאי
שְׁשׁוֹלְטֵת בָּהֶם, אֲכַל לֹא בְשִׁלְמוֹת, כְּמִי שֶׁזָּכָה
לְיָמִים הַרְבֵּה לְמַצּוֹת הַתּוֹרָה, וְעַם כָּל זֶה, בְּכָל
שְׁבַעִים שָׁנָה הִיא הוֹלֶכֶת. וְעַל זֶה לְמַדְנּוּ, אֶחָד
הַמְרַבֵּה וְאֶחָד הַמְמַעִיט. מַה זֶה אֶחָד? בְּיַחַד שֶׁל
שְׁבַעִים שָׁנָה, מִי שֶׁמְרַבֵּה וּמִי שֶׁמְמַעִיט.

וְעַל זֶה בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים עוֹבְרֵת בְּכָל הַשְּׁבַעִים,
וְנִשְׁלַמַת דְּרָגָה זוֹ בְּכָלָם, וְכָל הַנִּשְׁמוֹת
עוֹלוֹת לְפָנָיו, וְדָן אֶת כָּלֵן בְּדִין, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא מְרַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל בְּיוֹם זֶה. מִי שֶׁלֹּא הֶעֱבִיר
טְנוּף מְרוּחוֹ לְכַפֵּר עָלָיו, (בְּיוֹם זֶה) כַּאֲשֶׁר עוֹלָה
תְּפִלָּתוֹ בְּיוֹם זֶה, טוֹבֵעַ בְּמָקוֹם הַהוּא שֶׁנֶּקְרָא
רֶפֶשׁ וְטִיט, וְהוּא מְצוֹלוֹת יָם, וְלֹא עוֹלָה לְהִיּוֹת
עֲטָרָה בְּרֵאשׁ הַמֶּלֶךְ.

בְּיוֹם זֶה לֹא צָרִיךְ בֶּן אָדָם לְפָרֵשׁ חֲטָאָיו בְּפָנָיו
אַחַר, מִשּׁוֹם שֶׁכְּמָה הֵם שְׁלוֹקְחִים הַדְּבּוּר
הַהוּא וּמַעֲלִים אוֹתוֹ לְמַעְלָה, וַיֵּשׁ עֲדִים בְּדְבּוּר

ההוא. ומה (מיכה ז) משכבת חיקך שמר פתחי פיך – כל שכן אלו שהולכים ומסתכלים לקטרג עליהם ומעידים עליהם, וכל שכן שעזות הוא לפני הכל וחלול שמו של הקדוש ברוך הוא. ועל זה כתוב, (קהלת ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשׁרך. (מכאן והלאה סוד באופן אחר)

פֶּתַח וְאָמַר, (שמות יב) הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ חֳדָשִׁים וְגו'. וכי כל הזמנים והחדשים אינם של הקדוש ברוך הוא? (אלא חדשיכם לא כתוב) אלא החדש הזה לכם, שלי הוא, אבל אני מסרתי אותו לכם. שלכם הוא בנגלה, אבל שביעי שלי הוא, ועל זה הוא בכסה ולא בגלוי. חֹדֶשׁ שְׁלֹכֶם הוּא מְסֻדָּר כְּסֻדָּר אוֹתוֹת אָבִיב, שְׁהוּא א' ב' ג'. י"ב הוא סוד אות ג' (והוא א' ב' ג' כְּסֻדָּר הָאוֹתוֹת). אבל החדש השביעי, שלי הוא מסוף האותיות (תשרי). מה הטעם? אתם ממטה למעלה, ואני ממעלה למטה.

זֶה שְׁלִי. בְּרֹאשׁ הַחֹדֶשׁ אָנִי הוּא בְּכֶסֶף, וּבַעֲשָׂרָה לַחֹדֶשׁ אָנִי הוּא, מִשּׁוּם שְׁאֲנִי בְּחֶמֶשׁ רִאשׁוֹנוֹת, וּבְחֶמֶשׁ אַחֲרוֹנוֹת, וּבְחֶמֶשׁ שְׁלִישִׁיּוֹת. בְּתַחֲלַת הַחֹדֶשׁ אָנִי הוּא מִשּׁוּם חֶמְשָׁה יָמִים. בַּעֲשָׂרָה לַחֹדֶשׁ אָנִי הוּא מִשּׁוּם חֶמְשָׁה יָמִים

אַחֲרֵי־כֵן. בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ אָנִי הוּא מְשׁוּם
חֲמֵשׁ שְׁלִישִׁים.

מָה הַטַּעַם כָּל זֶה? מְשׁוּם שְׁכָל חֹדֶשׁ זֶה הוּא
מֵעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן בְּסוּד חֲמֵשׁ
הוּא, בְּכָל זְמַן וְזְמַן, וּמְשׁוּם כֵּן חֹדֶשׁ זֶה הוּא
בְּכִסּוּי וְלֹא בְּגִלוּי, מְשׁוּם שְׁעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן בְּכִסּוּי
הוּא, וְכָל דְּבָרָיו בְּהִסְתָּר. וְחֹדֶשׁ זֶה הוּא שֶׁל
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַדּוֹ. כִּיּוֹן שְׁמַגִּיעַ יוֹם הַט"ו
לַחֹדֶשׁ, אֲזַי מִתְגַּלֶּה. הַכֹּל הוּא מְגִיעַ בְּהִתְחַדְּשׁוֹת
הַלְּבָנָה, וְנִשְׁלַמַת הַלְּבָנָה וּמְאִירָה מְאֹמָה
הָעֲלִיּוֹנָה, וְעוֹמְדַת לְהָאִיר לְתַחְתּוֹנִים מִתּוֹךְ הָאוֹר
הָעֲלִיּוֹן, וְעַל זֶה נִקְרָא רֵאשׁוֹן, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ויקרא
כג) וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרֵאשׁוֹן. עַד עַכְשָׁו
עוֹמְדִים כָּל הַיָּמִים בְּסוּד עֲלִיּוֹן. מִכָּאן יוֹרְדִים
לְסוּד תַּחְתּוֹן.

בא וּרְאֵה, מִיּוֹם הָעֲלִיּוֹן הָיוּ יָמִים אֵלּוּ
הָרֵאשׁוֹנִים, סוּד שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, מִי דָן
דִּין שֶׁל הָעוֹלָם, שְׁהָרִי דִין לֹא נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם
אֶלָּא מִדִּין הַתַּחְתּוֹן? (סוד) שְׁזֵה – (ישעיה נד) אֵלֶּהִי
כָּל הָאָרֶץ יִקְרָא. שְׁאֵם תֵּאמַר דִּין הָעוֹלָם דָּן
לְמַעְלָה, אִם כֵּן לֹא הִיָּה נִקְרָא עוֹלָם הַחֲרוּת,
עוֹלָם שֶׁהוּא אוֹר שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, עוֹלָם שֶׁל כָּל

החיים, עולם של כל החרות. ואם תאמר מדין של יצחק - אם הוא מעורר דין לגבי העולם הזה, לא יכולים כל העולם לסבל, שהאש העליון התקיף ההוא, אין מי שסובל אותו, אלא אש שלמטה, שהוא אש שסובל אש.

אף, כמו שהעולם הזה עולם התחתון של כל העולמות, כך גם כל דיניו מעולם התחתון, של אלקים שופט. וזה נקרא דין עליון על העולם הזה, ומשום שהוא דרגה שביעית, לא גוזרים גזרה על בן אדם אלא מעשרים שנה ומעלה.

הסתכל הזקן הזה ברבי שמעון, וראה אותו שזולגות עיניו דמעות. אמר רבי שמעון, אם היא שביעית, מדוע מעשרים שנה ומעלה? אמר לו, אשרי מי שמדבר על אנשים שומעות.

בא וראה, בית דין שלמטה בארץ לא גוזרים דין על בן אדם עד שלש עשרה שנה. מה הטעם? משום שעוזבים שבע שנים לשביעית, אלהי כל הארץ יקרא. ואין רשות לאדם באלו השבע. ואלו השבע לא נמצאות אלא על שלש

עֲשֶׂה שְׁלֵמֻטָּה (בְּאֵרָז), שְׂאֵלוֹ כֶּסֶף לְגִבּוֹ, וּמְשׁוֹם
זֶה כָּל גְּזֵרוֹת וְכָל הַדִּינִים שְׁלֵמֻטָּה, מֵאֵלוֹ הַשְּׁבַע
שָׁנִים שְׁלֵמֻטָּה, כְּלָלוֹת שֶׁל עֲשָׂרִים שָׁנָה הֵם.

וְדִין הָעוֹלָם בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא עַל יְדֵי זו
הַמְּדַרְגָּה, שֶׁהוּא מִמֶּשׁ עוֹמֵד בְּדִין עַל
בְּנָיו בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדֵי לְהַטְהֵר לְגִבּוֹ הָעוֹלָם
הָעֲלִיוֹן, מִשׁוֹם שְׂאִין לוֹ סִיּוּעַ לְעֲלוֹת וּלְהַטְהֵר
אֲלֵא מִתּוֹךְ הַתַּחְתּוֹנִים.

וְכֹאֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל הֵם בְּחֻמְשָׁה עָשָׂר יוֹם, אֲזוֹ נוֹטֵל
לְבָנָיו לְפָרֵשׁ כְּנִפְיוֹ עֲלֵיהֶם וּלְשִׁמּוֹחַ
עִמָּהֶם. וְעַל זֶה כָּתוּב וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם
הָרִאשׁוֹן. פְּרִי זֶה הוּא אֵילָן שְׁנִקְרָא עֵץ פְּרִי,
וְנִמְצָא בּוֹ פְּרִי. עֵץ הָדָר – כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים צו)
הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו. מָה הַטַּעַם נִקְרָא הָדָר, וּמִי הוּא
הָדָר? אֲלֵא זֶה צְדִיק.

מִדּוּעַ נִקְרָא הָדָר, וְהָרִי מְקוֹם מְסִתָּר הוּא שְׂאִין
לוֹ גְלוּי, וְצָרִיךְ לְהַתְּכַסּוֹת תָּמִיד, וְאִין
הָדָר אֲלֵא מִי שֶׁמִּתְגַּלֶּה וּמִתְרַאֶה? אֲלֵא, אֵף עַל
גַּב שֶׁהוּא דִרְגָּה מְסִתָּרֵת, הַדּוֹר הוּא שֶׁל כָּל הַגּוֹף,
וְלֹא נִמְצָא הַדּוֹר לְגוֹף אֲלֵא בּוֹ. מָה הַטַּעַם? מִי
שְׂאִין עִמּוֹ מְדַרְגָּה זו, אִין בּוֹ הַדּוֹר לְבֹא בְּבִנְיָ

אָדָם. קוּלוּ אֵין עֲמוּ בְדַבּוּרוֹ (כְּזִכָּר), וְהַדּוּר (וּדְבוּר)
 שֶׁל קוּל נִפְסַק מִמֶּנּוּ. זְקֵנוּ וְהַדָּר זְקֵנוּ לֹא עֲמוּ,
 וְאֵף עַל גַּב שְׁמֵת־כַּפִּית הַדְּרָגָה הַהִיא, כָּל הַדּוּר
 הַגּוֹף תְּלוּי בּוֹ, וּמֵת־כַּפֶּסֶה וּמֵתַגְלָה. וּמִפְּנֵי כֵן עֵץ
 הַדָּר הוּא, עֵץ שֶׁכָּל הַדּוּר הַגּוֹף תְּלוּי בּוֹ, וְזֶהוּ
 הוּא עֵץ עֲשֵׂה פְרִי.

כַּפֹּת תְּמָרִים – כָּאֵן נִכְלָלֶת אִשָּׁה בְּבַעֲלָהּ בְּלִי
 פְּרוּד, כַּפֹּת תְּמָרִים כְּאַחַד. וְעַנְף עֵץ עָבַת
 – שְׁלֹשָׁה. וְעָלִים שְׁלוֹ – זֶה בְּצַד זֶה, וְזֶה בְּצַד זֶה,
 וְאַחַד שְׁשׁוּלֵט עֲלֵיהֶם. וְעַרְבֵי נָחַל – שְׁנַיִם, שְׁאִין
 לָהֶם רִיחַ וְטַעַם, כְּשׁוֹקִים בְּכֵן אָדָם. (וּמִפְּנֵי כֵן) לוּלָב
 נוּטֵל כָּלֶם, כְּחוּט הַשְּׁדָרָה שְׁמַעֲמִיד אֶת הַגּוֹף.
 וּמָה שְׁיּוֹצֵא הַחוּצָה טַפַּח – כֶּף הוּא, כְּדִי לְהַשְׁלִים
 וּלְהוֹצִיא הַכֹּל וּלְשַׁמֵּשׁ כְּמוֹ שְׁצָרִיף.

(וּמִפְּנֵי כֵן) בְּמִינֵים אֱלוֹ צָרִיף בֵּן אָדָם לְהִרְאוֹת לְפָנָי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. עָלִים שֶׁל אֱלוֹ הַתְּמָרִים, הֵם
 כָּל שְׁאָר חִילוֹת שְׁמֵת־אֲחִזִּים בְּאֱלוֹ הַכַּנּוּיִים
 שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְרָא בְּהֵם, מִפְּנֵי שְׁצָרִיכִים
 (לְהִתְאַחַז) לְמַטָּה כְּדָגְמַת לְמַעְלָה. שְׁאִין לָךְ דְּבָר
 בְּעוֹלָם שְׁאִין לוֹ דְּגָמָא לְמַעְלָה. כְּדָגְמָא שֶׁל
 לְמַעְלָה כֶּף יֵשׁ לְמַטָּה. וְצָרִיכִים יִשְׂרָאֵל לְהִתְאַחַז
 בְּסוּד זֶה שֶׁל הָאֱמוּנָה לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

כְּתוּב (ויקרא כג) **בַּסֶּכֶת תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים**. זֶהוּ סוּד
הָאָמוּנָה, וְסוּד זֶה נֶאֱמַר עַל הָעוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן. וְכִךְ לְמִדְנּוּ, כַּאֲשֶׁר נִבְרָא הָעוֹלָם נֶאֱמַר
פָּסוּק זֶה.

כַּאֲשֶׁר הִתְחִילָה חֲכָמָה לְצֵאת מִמְקוֹם שְׁלֵא
יָדוּעַ וְלֹא נִרְאָה, אָז יוֹצֵאת מִדָּה אַחַת
וּמִכָּה, וְהַחֲכָמָה הַהִיא הָעֲלִיּוֹנָה מְאִירָה
וּמִתְפַּשְׁטֵת לְכָל הַצְּדָדִים בְּסוּד הַמְשָׁכֵן הָעֲלִיּוֹן.
וְהַמְשָׁכֵן הָעֲלִיּוֹן הֵהוּא מוֹצִיא שְׁשֵׁה צְדָדִים, וְאֵז
הַנִּיצוּץ הֵהוּא שֶׁל הַמִּדָּה מְאִיר לְכָלֶם, וְאֶמַר
בַּסֶּכֶת תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים.

מִי הוּא סֶכֶת חֶסֶד ו' ? זֶה מְשָׁכֵן תַּחְתּוֹן, שֶׁהוּא
כַּעֲשָׂשִׁית, לְהִרְאוֹת אֶת כָּל הָאוֹרוֹת. וְאֵז אֶמַר
בַּסֶּכֶת תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים. מִי הֵם שְׁבַעַת יָמִים?
מֵעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן לְתַחְתּוֹן, שְׁכָלֶם עוֹמְדִים וּמְזַמְנִים
לְהֵאִיר לְזוֹ הַסֶּכֶת. וּמִי הִיא? זוֹ (עמוס ט) סֶכֶת דָּוִד
הַנּוֹפֵלֶת. סֶכֶת שְׁלוֹם. וְצָרִיךְ הָעַם הַקָּדוֹשׁ לְשַׁבֵּת
תַּחַת הַצֵּל שְׁלֵה, בְּסוּד הָאָמוּנָה. וּמִי שִׁיּוֹשֵׁב בְּצֵל
זֶה, יוֹשֵׁב בְּאֵלוֹ הַיָּמִים הָעֲלִיּוֹנִים.

וַעֲלֵ זֶה כָּלֶם בַּסֶּכֶת בַּסֶּכֶת, וְאֶחָד בַּסֶּכֶת שְׁלָם.
אֶחָד שְׁלָם, לְהִרְאוֹת שְׁמֵי שִׁיּוֹשֵׁב בְּצֵל זֶה,

יֹושֵׁב בְּאֵלוֹ הַיָּמִים הָעֲלִיּוֹנִים לְמַעַלָּה, שְׁעוּמָדִים
עַל זֶה הַתַּחְתּוֹן לְהָאִיר לוֹ, לְכַסּוֹת עָלָיו וּלְהַגִּן
עָלָיו בַּשָּׁעָה שְׁצָרֶיךָ.

וְעוֹד, כָּלֶם נִקְרָאִים סְכוּת בְּשִׁלְמוֹת, וְכָתוּב סְכַת
חֶסֶר, זֶה הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן שְׁצָרֶיךָ בְּאֵלוֹ
הַשְּׁבָעָה יָמִים קְדוֹשִׁים לְזוֹן לְשָׂאֵר הַמַּמְנִים
הַגְּדוֹלִים שֶׁל הָעַמִּים, בַּשָּׁעָה שֶׁהִיא לֹוֹקַחַת
שְׂמִיחָה בְּבַעֲלָהּ, וְלֹא יִקְלְקְלוּ שְׂמִיחָתָהּ, כְּדִי
שְׂיִתְּבַלְבְּלוּ (שְׂיִתְּעַדְנוּ) בְּמִזּוֹן הַהוּא, הַקְּרַבְנוֹת שֶׁלָּהֶם
רַבִּים יוֹתֵר מִשְׂאֵר יָמִים, כְּדִי שְׂיִתְּעַסְקוּ בָּהֶם וְלֹא
יִתְּעַרְבוּ לְבַסּוֹף בְּשְׂמִיחָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל. וּמִי הִיא
שְׂמִיחָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל? זֶה יוֹם שְׂמִינֵי עֲצָרַת.

וְכֵן רָאָה, בְּעוֹד שְׂאֵלוֹ שְׂאֵר הַמַּמְנִים שְׂמִיחִים
וְאוֹכְלִים בְּמִזּוֹן הַהוּא שְׂמִיחִים לָהֶם
יִשְׂרָאֵל, הֵם מִתְּקַנִּים כִּסָּא לְקַבְּ"ה מְלִמְטָה,
וְלֹהַעֲלוֹת אוֹתוֹ לְמַעַלָּה בְּאֵלוֹ הַמִּינִים, וּבְשְׂמִיחָה,
וּבְהִלָּל, וּלְהַקִּיף הַמְּזַבַּח. אִזְּ הִיא עוֹלָה וְלוֹקַחַת
בְּרָכוֹת וְשְׂמִיחָה בְּבַעֲלָהּ.

וְשָׂאֵר חֵיוֹת גְּדוֹלוֹת מְמַנּוֹת הָעַמִּים, אוֹכְלוֹת
וְשׂוֹחֲקוֹת וְרוֹמְסוֹת וְנִזְוֹנוֹת. וְהִיא
נוֹטְלַת נַפְשׁוֹת בְּעָנָג לְמַעַלָּה, כְּמוֹ שְׂאֵמְרָנוּ. כִּיּוֹן

שְׂיֹרֶדֶת, וְהִיא לֹקַחַת כָּל הַבְּרָכוֹת וְכָל הַקְּדוּשׁוֹת וְכָל הָעֲנוּגִים, וְיִשְׂרָאֵל כָּל אֵלֹהֵי הַשְּׁבָעָה יָמִים הָיוּ מוֹשְׁכִים אוֹתָהּ בְּאֵלֹהֵי הַמַּעֲשִׂים שֶׁהֵם עוֹשִׂים וּמְקַרְיָבִים לָהּ, אֲזִי יוֹרֶדֶת לְהִתְקַרֵּב בְּבִנְיָהּ וּלְשַׁמַּח אוֹתָם יוֹם אֶחָד. וְהַיּוֹם הַזֶּה הוּא הוּא יוֹם שְׁמִינִי, מִשּׁוּם שֶׁכָּל שְׁבָעָה יָמִים אַחֲרֵים אֶתָּה. וְעַל זֶה הוּא שְׁמִינִי, וְשִׁמוּנָהּ יָמִים כְּאֶחָד. וּמִפְּנֵי זֶה נִקְרָא עֲצֶרֶת – כְּנוּס. מִתְּכַנְּסִים כָּלֵם בְּיוֹם זֶה. וְנִקְרָא שְׁמִינִי, וְאֵין שְׁמִינִי אֶלָּא מִתּוֹךְ שְׁבָעָה.

פְּתוּב (איוב א) יְהִי שֵׁם ה' מְבָרָךְ. מֵהוּ מְבָרָךְ? (אֵלָּא הַכֹּל יְדוּעַ) אֲבָל סוּד אֶחָד יָדַע אֶחָד מִחֲבֵרָנוּ, בְּמִדְבַר הָרְאוּ לוֹ בַּחֲלוּם, וְשָׁמוּ רַבִּי יִצְחָק מִכְּפֶתֶר. מֵהוּ מְבָרָךְ? רֵאשִׁיתוֹ קָשָׁה וְסוּפוֹ רַךְ. מ"ב קָשָׁה, וְדִין הוּא וְדַאי. (וְאַחַר כֵּן) כְּעֵין זֶה יוֹם שֶׁל רֵאשִׁתוֹ הַשָּׁנָה מ"ב, שֶׁהָרִי בְּאַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם (וּבְסוּד מ"ב) אוֹתִיּוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם, וְעַל זֶה נִבְרָא בְּדִין. לְבִסוּף רַךְ. וְעַל זֶה לְמִדְנֹה, כָּל הַהִתְחַלּוֹת קָשׁוֹת, וְסוּף הַכֹּל רַךְ. (זֶה מ"ב וּבְסוּד שֶׁל אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם, וְעַל זֶה נִבְרָא בְּדִין לְבִסוּף כְּדַגְמַת זֶה) בְּיוֹם שֶׁל רֵאשִׁתוֹ הַשָּׁנָה מ"ב קָשָׁה, בְּדִין. בְּיוֹם שֶׁל עֲצֶרֶת רַךְ, בְּשִׁמְחָה.

בא וּרְאָה מַה בֵּין דִּין עֲלִיוֹן לְדִין זֶה. דִּין עֲלִיוֹן תְּחַלְתּוּ וְסוּפוֹ קָשָׁה, וְאֵין מִי שִׁיעֲמַד בּוֹ, וְכָל מַה שֶׁהוּלֵךְ מִתְחַזֵּק, וְלִבְסוּף שְׁשׂוּרָה, לֹא זֶז מִשָּׁם עַד שֶׁמְכַלֶּה וּמְכַרִּית הַכֹּל שְׁלֹא נִשְׁאַר כָּלוּם. אָבֵל דִּין אַחַר שְׁלֵמֻטָּה, רֵאשִׁית קָשָׁה, וְכָל מַה שֶׁהוּלֵךְ – נַחֲלֵשׁ, עַד שֶׁמְאַיר פָּנִים, כְּדַגְמַת (זֶה דִּין שֶׁל הַנִּקְבָּה) הַנִּקְבָּה שֶׁנַּחֲלֵשׁ כֹּחָהּ.

מִמִּנֵּי הַתְּעוּרָר דִּין שְׁלֵמֻעָלָה לְשֵׁרוֹת עַל הָעוֹלָם? בְּיוֹם הַמַּבּוּל. וְעַל זֶה לֹא נִשְׁאַר כָּלוּם בְּעוֹלָם חוּץ מִהַתְּבָה הַהִיא שֶׁל נֹחַ, שֶׁהִיא כְּדַגְמָא הָעֲלִיוֹן שֶׁסָּבְלָה לְכַח הַדִּין הַהוּא. וְאֵלוּלֵי שֶׁהַזְמִין הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנִמְצָא בְּרַחֲמִים עַל הָעוֹלָם, כָּל הָעוֹלָם הָיָה נֶאֱבָד, שְׁכַתּוּב (תהלים כט) ה' לַמַּבּוּל יֵשֵׁב. וְעַל זֶה לֹא שׁוּרָה דִּין שְׁלֵמֻעָלָה עַל הָעוֹלָם, שְׁלֹא יִכּוֹל הָעוֹלָם לְסַבֵּל אוֹתוֹ אֶפְלוּ רָגַע אֶחָד.

בְּתוֹךְ כֶּף הָיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בּוֹכָה וְשֹׂמֵחַ. נִשְׁאוּ עֵינָיִם וָרָאוּ חֲמֻשָּׁה מֵאֵלֶּה הָאֲנָשִׁים הַפְּרוּשִׁים שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים אַחֲרָיו לְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ. עָמְדוּ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִכָּאן וְהִלָּאָה מַה שְׁמַךְ? אָמַר, נְהוּרָאֵי סָבָא, מִשּׁוּם שִׁישׁ נְהוּרָאֵי אַחַר אֶצְלָנוּ. הֲלָכּוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן וְהַחֲבָרִים הָאֵלֶּה

עֲמוּ שְׁלֹשָׁה מִלִּין. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְאֱלוֹ
הָאֲחֵרִים, מַה דְּרַךְ זֶה אֶצְלָכֶם? אָמְרוּ, לְבַקֵּשׁ אֶת
הַזְקֵן הַזֶּה, שְׁמַמִּימֵינוּ אָנוּ שׁוֹתִים בְּמַדְבָּר. בָּא
רַבִּי שְׁמַעוֹן וּנְשָׁקוּ. אָמַר לוֹ, שְׁמַךְ נְהוֹרָאִי, וְאוֹר
אֶתָּה, וְאוֹר עִמָּךְ נִמְצָא.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (דניאל ב) הוּא מְגַלָּה
עֲמֻקּוֹת וְנִסְתָּרוֹת, יוֹדֵעַ מַה בַּחֲשֵׁךְ, וְהָאוֹר
שׁוֹרֵה עִמוֹ. הוּא גָּלָא עֲמִיקְתָּא וּמְסִתְרָתָא –
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְגַלָּה עֲמֻקּוֹת וְנִסְתָּרוֹת, שְׁכָל
הַדְּבָרִים הָעֲמֻקִּים וְהַנִּסְתָּוּמִים הָעֲלִיוֹנִים הוּא
מְגַלָּה לָהֶם. וּמַה הַטַּעַם מְגַלָּה לָהֶם? מִשׁוּם שְׂיַדַע
מַה בַּחֲשׁוֹכָא. שְׂאֵם לֹא הִיָּה הַחֲשֵׁךְ, לֹא נוֹדַע
הָאוֹר. וְהוּא יָדַע מַה בַּחֲשֵׁךְ, וּמִפְּנֵי כֵךְ מְגַלָּה
עֲמֻקּוֹת וְנִסְתָּרוֹת. שְׂאֵם לֹא הַחֲשֵׁךְ, לֹא יִתְגַּלוּ
הַדְּבָרִים הָעֲמֻקִּים וְהַנִּסְתָּרִים. וְנִהוֹרָא עִמָּה שְׂרָא
– מַהוּ אוֹר זֶה? אוֹר שְׁמַתְגַּלָּה מִתּוֹךְ הַחֲשֵׁךְ.

וְאָנוּ, מִתּוֹךְ הַחֲשֵׁךְ שְׁהִיָּה בְּמַדְבָּר, מִתְגַּלָּה לָנוּ
אוֹר זֶה. הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׂרָה עִמָּךְ
אוֹר בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. הֲלָכּוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן
וְהַחֲבָרִים שְׁלֹשָׁה מִלִּין אֵלּוּ אַחֲרָיו. אָמַר לוֹ,
מִדּוּעַ לֹא הוֹלְכִים אֵלּוּ עִמָּךְ כְּבָרָא שׁוֹנָה? אָמַר לוֹ,
לֹא רְצִיתִי לְהִטְרִיחַ לְבֵן אָדָם עִמִּי. עֲכָשׁוּ שְׂבָאוּ,

נִלְךָ כְּאָחֶד. הֲלָכּוּ, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן הֵלֵךְ לְדַרְכוֹ. אָמַר
 רַבִּי אַבָּא, הֲרִי אָנּוּ יוֹדְעִים אֶת שְׁמוֹ, וְהוּא לֹא
 יוֹדֵעַ אֶת שְׁמוֹ שֶׁל מִרְ? אָמַר לוֹ, מִמֶּנּוּ יִדְעָתִי
 שֶׁלֹּא לְהִתְרַאוֹת. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

סדר הלימוד ליום יז שבט [יום 135 בשנה]

פְּרֻשֵׁת כִּי תִשָּׂא (דף קפו ע"א - דף קצד ע"ב)

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל לִפְקֻדֵיהֶם וְגו'. רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי
 אָחָא וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים מִטְּבַרְיָה לְצַפּוּרִי. עַד
 שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, רָאוּ אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר שֶׁהָיָה בָּא,
 וְרַבִּי חֲזִיָּא עִמּוֹ. אָמַר רַבִּי אַבָּא, וְדַאי שְׁנִשְׁתַּתְּףָה
 עִם הַשְּׂכִינָה. חֲכּוּ לָהֶם עַד שֶׁהִגִּיעוּ אֲלֵיהֶם. כִּיּוֹן
 שֶׁהִגִּיעוּ אֲלֵיהֶם, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדַאי כְּתוּב
 עֵינַי ה' אֶל צְדִיקִים וְאֶזְנִיו אֶל שׁוֹעֲתִים. פְּסוּק זֶה
 הֵנוּ קָשָׁה וְכו'.

בֵּא וּרְאֵה, הֲרִי פְּרֻשָׁה, אֵין הַבְּרָכָה שְׁלַמְעֵלָה
 שׁוּרָה עַל דְּבַר שְׁנִמְנָה. וְאִם תֵּאמַר, אֵיךְ
 יִשְׂרָאֵל נִמְנָה? אֶלָּא כִּפּוּר נָטַל מֵהֶם, וְהֲרִי פְּרֻשָׁה,
 וְהַחֲשׁבוֹן לֹא הָיָה עַד שֶׁכָּנְסוּ אֶת כָּל אוֹתוֹ הַכִּפּוּר
 וְעָלָה לַחֲשׁבוֹן. וּבְרַאשׁוֹנָה הָיוּ מְבָרְכִים אֶת

ישראל, ואחר כך את המנין של אותו הכפר, ואחר כך חוזרים ומברכים את ישראל. נמצאו ישראל מברכים בראשונה ובסוף, ולא עולה בהם המות.

למה המות עולה במנין? אלא בשביל שהברכה לא שורה במנין. כיון שהסתלקה ברכה, הצד האחר שורה עליו ויכול להנזק. משום כך נוטלים כפר ופדיון לעלות עליו מנין, והרי פרשוה ונתבאר.

רעיא מהימנא

מוצנה לתת מחצית השקל בשקל הקדש. רועה הנאמן מה זה מחצית השקל? זהו כמו חצי ההין, וזו ו', ממצע בין שתי ההי"ן. אכן לשקל בה, זו י'. עשרים גרה השקל – זו יו"ד. העשיר לא ירבה – זה העמוד האמצעי, לא ירבה על י'. וכך נאמר בספר יצירה, עשר ספירות בלימה, עשר ולא אחד עשר. והדל לא ימעט – זה צדיק, לא ימעט מעשר, כמו שנאמר עשר ולא תשע. ממחצית השקל – שהוא י'. (מחצית השקל

עשר הוא).

אמר לו רועה הנאמן, (מלאך) אתה בשמים, אהוב אתה מרבונה, אין תמיהה בכל אותם

דְּבָרִים נִכְבָּדִים שִׁיִּצְאוּ מִפִּיךָ, שֶׁהָרִי מִי שֶׁהוּא
 מֶלֶךְ אוֹ בֶן הַמֶּלֶךְ, אֵין תְּמִיּהָה שִׁיעֵלוּ מִרְגְּלֵיֹת
 בְּשִׁלְחָנוּ, מְלֵאוֹת סְגֻלוֹת, מְלֵאוֹת אוֹרוֹת. לְאָדָם
 אַחַר זֹהֵי תְּמִיּהָה. אָמַר לוֹ, בְּרוּךְ אַתָּה הַרוּעָה
 הַנְּאָמֵן, מִשָּׁם וְאֵילֶךְ אָמַר אַתָּה, שֶׁהָרִי עֲלִיוֹנִים
 וְתַחְתּוֹנִים יֵרְדוּ לְשִׁמְעַע מִמֶּךָ. אָמַר לוֹ, הַשָּׁלֵם
 דְּבוּרֶךָ. אָמַר לוֹ, אֵין כְּעַת לֹאמַר יוֹתֵר, אָמַר אַתָּה
 עַד פַּעַם אַחֲרָת.

פְּתַח הַרוּעָה הַנְּאָמֵן, מִצְוָה אַחַר זֹו לְקַדֵּשׁ אֶת
 הַחֲדָשׁ, מִשׁוֹם שֶׁהַכֹּלָה הַקְּדוּשָׁה הִיא
 כֹּלָה שֶׁמִּתְקַדֶּשֶׁת עַל פִּי בֵּית דִּין, שֶׁהוּא גְבוּרָה,
 מִשׁוֹם שֶׁשָּׁם לְוִים, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם וְקִדְשֵׁת אֶת
 הַלוֹוִים. וְאַחַר שֶׁנֶּרְאִית הַלְּבָנָה שִׁיאוֹתוֹ לְאוֹרָה,
 מְבָרַךְ עָלֶיהָ: בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
 אֲשֶׁר בְּמֵאֲמָרוֹ בָּרָא שְׁחָקִים, וּבְרוּחַ פִּיו כָּל
 צְבָאָם. וּבְמִי מִתְקַדֶּשֶׁת וּמִתְבָּרַכֶּת? בְּתַפְאֲרָת,
 מִשׁוֹם שֶׁהִיא עֲטֻרַת תַּפְאֲרָת לְעַמּוּסֵי בְטָן. (עַד כֵּאן

רעיא מהימנא)

רַבִּי יוֹסֵי וְרַבִּי חֲזִיָּא הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. עַד שֶׁהָיוּ
 הוֹלְכִים יָרַד הַלֵּילָה. יָשְׁבוּ. עַד שֶׁהָיוּ
 יוֹשְׁבִים הִתְחִיל הַבְּקָר לְהָאִיר. (אֲמָרוּ, נִקּוּם וְנִלְךְ) קָמוּ
 וְהִלְכוּ. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, רָאָה אֶת פְּנֵי הַמְזָרַח

שְׁמַאֲרִים. עֲכָשׁוּ כָּל אוֹתָם בְּנֵי הַמְּזֻרָח שֶׁל הָרִי
הָאֹר מִשְׁתַּחֲוִים לָאוֹר הַזֶּה שְׁמַאֲרִי בְּמִקּוֹם
הַשֶּׁמֶשׁ טָרַם שְׂיִצָּא וְעוֹבְדִים אוֹתוֹ, שֶׁהָרִי כִּיּוֹן
שְׂיִוִצָּא הַשֶּׁמֶשׁ, כִּמָּה הֵם שְׁעוֹבְדִים לַשֶּׁמֶשׁ. וְאַלֶּה
הֵם שְׁעוֹבְדִים לָאוֹר הַזֶּה, וְקוֹרְאִים לָאוֹר הַזֶּה:
אַלֶּהִי הַמְּרַגְלִית הַמְּאִירָה. וּשְׁבוּעַתָּם הִיא בְּאֶלֶּה
הַמְּרַגְלִית הַמְּאִירָה.

וְאִם תֹּאמַר שְׁעֵבוּדָה זוֹ הִיא לְחֻנָּם – מִיָּמִים
רֵאשׁוֹנִים הַקְּדֻמוֹנִים יָדְעוּ בָּהּ חֻכְמָה.
בְּזִמְן שֶׁהַשֶּׁמֶשׁ מְאִיר, טָרַם שְׂיִצָּא, אוֹתוֹ הַמְּמַנֶּה
הַמְּפַקֵּד עַל הַשֶּׁמֶשׁ יוֹצֵא, וְהָאוֹתִיּוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת
שֶׁל הַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן רְשׁוּמוֹת עַל רֵאשׁוֹ (שֶׁל הַשֶּׁמֶשׁ),
וּבְכַח אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת פּוֹתְחִי אֶת כָּל חֲלוֹנוֹת
הַשָּׁמַיִם, וּמִכָּה בָּהֶם וְעוֹבֵר. וְאוֹתוֹ מְמַנֶּה נִכְנָס
לְתוֹךְ אוֹתוֹ הַזֶּהָר שְׁמַאֲרִי סְבִיב הַשֶּׁמֶשׁ, וְשֵׁם
נִמְצָא, עַד שְׂיִוִצָּא הַשֶּׁמֶשׁ וּמִתְפַּשֵּׁט בְּעוֹלָם.

וְאוֹתוֹ הַמְּמַנֶּה מְפַקֵּד עַל הַזָּהָב וְעַל מְרַגְלִיּוֹת
אֲדָמוֹת, וְהֵם עוֹבְדִים אֶל אוֹתוֹ הַדִּיּוֹקָן
שֶׁל שֵׁם, וּבִנְקֻדוֹת וְסִימָנִים שְׂיִרְשׁוּ מֵהָרֵאשׁוֹנִים
מִיָּמִים קְדֻמוֹנִים, הוֹלְכִים וְיוֹדְעִים נְקֻדוֹת הַשֶּׁמֶשׁ
לְמִצָּא מְקוֹמוֹת שֶׁל זָהָב וּמְרַגְלִיּוֹת. אָמַר רַבִּי

יוסי, עד כמה יהיו עבודות רבות אלו בעולם,
שְהָרִי שְקָר אֵין לוֹ עֲמוּדִים לְתַמְכָּהּ?

פְתַח אַחַר (רבי חייא) וְאָמַר, (משלי יב) שְפַת אֱמֶת תִּכּוֹן
לְעַד וְעַד אַרְגִּיעָה לְשׁוֹן שְקָר. בֹּא וּרְאֵה,
אֵלּוּ כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם הָיוּ עוֹבְדִים לְשְקָר – הֲיֵה כֵן,
אֲבָל הָאֹר הַזֶּה וְהַזֶּה שְמַאִיר וְדַאי הוּא אֱמֶת.
כּוֹכְבֵי רוֹם הֲרָקִיעַ הֵם אֱמֶת. אִם בְּטַפְשׁוֹתֵם
וְחִסְרוֹן דַּעְתֵּם הֵם אוֹמְרִים וְקוֹרְאִים לָהֶם אֱלוֹהִים,
לֹא צָרִיךְ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכַלּוֹת אֶת מַעֲשֵׂי יָדָיו
מִהָעוֹלָם. אֲבָל לְעֵתִיד לָבֵא לֹא יִכְלוּ הַכּוֹכְבִים
וְהָאוֹרוֹת שֶׁל הָעוֹלָם. אֲבָל מִי יִתְכַּלֶּה? אוֹתֵם
שְעוֹבְדִים לָהֶם.

וְהַפְסוּק הַזֶּה הוּא כֵן. שְפַת אֱמֶת תִּכּוֹן לְעַד –
אֵלּוּ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם שְפַת אֱמֶת, (דברים ו)
ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. וְהַכֹּל הוּא אֱמֶת וְסוּד הָאֱמֶת.
וּמְסִימִים, ה' אֱלֹהֵיכֶם אֱמֶת. וְזוֹהִי שְפַת אֱמֶת
תִּכּוֹן לְעַד.

וְעַד אַרְגִּיעָה, וְעַד רָגַע הֲיֵה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! מַה זֶה
אַרְגִּיעָה? אֵלּוּ עַד כִּמָּה יִהְיֶה קִיּוּמָם
בְּעוֹלָם? עַד לְעֵתִיד לָבֵא, וְתִהְיֶה לִי מְנוּחָה
מִהָעֲבוּדָה הַקָּשָׁה שְׁעָלָיו. וּבְזִמָּן שְׂאֲרָגִיעָה,

תתכלה לשון שקר, אותם שקוראים אלוה למי שאינו אלוה. אבל ישראל שהם שפת אמת, כתוב בהם (ישעיה מג) עם זו יצרת לי תהלתי יספרו.

נזכרתי פעם אחת שהייתי הולך עם רבי אלעזר, פגש בו הגמון. אמר לרבי אלעזר, אתה מכיר את תורת היהודים? אמר לו, מכיר. אמר לו, האינכם אומרים שאמונתכם אמת ותורתכם אמת, ואנו שאמונתנו שקר ותורתנו שקר?! והרי כתוב, שפת אמת תכון לעד ועד ארגיעה לשון שקר? אנו מימות העולם עומדים במלכות ולא סרה ממנו לעולמים דור אחר דור, תכון לעד ודאי. ואתם מעט היה לכם במלכות, ומיד סרה מכם, והפסוק התקיים בכם שכתוב ועד ארגיעה לשון שקר.

אמר לו, אני רואה בך שאתה חכם בתורה. תפח רוחו של אותו האיש. אלו אמר הכתוב שפת אמת כוננת לעד – היה כמו שאמרנו. אבל לא כתוב אלא תכון, עתידה שפת אמת שתכון מה שאין כן עכשו, שעכשו שפת שקר עומדת, ושפת אמת שוכבת לעפר, ובאותו זמן של אמת תעמד על קיומה ומתוך ארץ תצמח, אז שפת אמת תכון לעד וגו'.

אָמַר לוֹ אוֹתוֹ הַגְּמוֹן, אֲשֶׁרִיךְ, וְאֲשֶׁרִי הָעַם
 שְׂיִוְרָשִׁים תּוֹרַת אֲמַת! אַחַר יָמִים שְׁמַעְתִּי
 שְׁהַתְּגִיר. הִלְכוּ, הִגִּיעוּ לְשָׂדֵה אַחַת וְהַתְּפַלְלוּ
 תְּפִלָּתָם. כִּיּוֹן שְׁהַתְּפַלְלוּ תְּפִלָּתָם, אָמְרוּ, מִכָּאֵן
 וְהִלָּאָה נִתְחַבֵּר בְּשִׁכְיָנָה, וְנִלְךְ וְנִתְעַסַּק בַּתּוֹרָה.
פְּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (ישעיה מא) הֵן יִבְשׁוּ וַיִּכְלְמוּ
 כָּל הַנְּחָרִים בְּךָ וְגו'. עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לַעֲשׂוֹת לְיִשְׂרָאֵל כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת שְׁאָמַר עַל
 יְדֵי נְבִיאֵי הָאֲמַת, וְיִשְׂרָאֵל סָבְלוּ עֲלֵיהֶם כְּמָה
 רְעוֹת בְּגִלוּתָם. וְאַלְמָלָא כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת
 שְׁמַחֲכִים וְרוּאִים שְׁכַתּוּבִים בַּתּוֹרָה, לֹא הָיוּ
 יְכוּלִים לַעֲמֹד וְלִסְבֹּל אֶת הַגְּלוּת.

אָבִי הוֹלְכִים לְבֵית מְדַרְשׁוֹת, פּוֹתְחִים סְפָרִים,
 וְרוּאִים כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת שְׁמַחֲכִים,
 וְרוּאִים שְׁכַתּוּבִים בַּתּוֹרָה שְׁהַבְּטִיחַ לָהֶם
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם, וּמִתְנַחֲמִים בְּגִלוּתָם,
 וְשָׂאֵר הָעַמִּים מְחַרְפִּים וּמְגַדְפִּים אוֹתָם
 וְאוֹמְרִים: אֵיךְ אֱלֹהֵיכֶם? אֵיךְ אוֹתָן טוֹבוֹת
 שְׁאַתָּם אוֹמְרִים שְׁמַעְתָּדוֹת לָכֶם, וְכִי כָּל עַמִּי
 הָאָרֶץ יִתְבַּיְשׁוּ מִכֶּם?

זְהוּ שְׁכַתּוּב, (שם סו) שְׁמַעוּ דְבַר ה' הַחֲרָדִים אֶל
 דְּבָרוֹ אָמְרוּ אַחֲיֶכֶם שְׁנֵאִיכֶם וְגו'. מַה זֶה

הַחֲרָדִים אֶל דְּבָרוֹ? אֵלּוּ שֶׁסָּבְלוּ כַּמָּה רָעוֹת, כַּמָּה שְׁמוּעוֹת שְׁמָעוּ אֵלֶּה עַל אֵלֶּה וְאֵלֶּה אַחַר אֵלֶּה וַחֲרָדוּ עֲלֵיהֶן, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה ל) כִּי וְגו' קוֹל חֲרָדָה שְׁמָעֵנוּ פָּחַד וְאִין שָׁלוֹם וְגו'. אוֹתָם חֲרָדִים תָּמִיד אֶל דְּבָרוֹ כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה הַדִּין.

אָמְרוּ אַחֲיֵכֶם שְׁנֵאִיכֶם – אֵלֶּה הֵם אַחֲיֵכֶם בְּנֵי עֶשׂוֹ. מְנַדִּיכֶם – כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איכה ד) סוּרוּ טָמֵא קָרְאוּ לָמוֹ. שְׂאִין עִם שְׁמֵבִזִים אוֹתָם בַּפְּנִים וְרוֹקְקִים בַּפְּנֵי יִשְׂרָאֵל כָּמוֹ בְּנֵי אָדוֹם, וְכֹלֵם אוֹמְרִים שְׁטֵמָאִים כָּמוֹ נְדָה, וְזֶהוּ מְנַדִּיכֶם. לְמַעַן שְׁמִי יִכְבֹּד ה', אָנוּ (שְׂאוּמְרִים) בְּנֵי אֵל חַי, שְׁבָנוּ יִתְכַבֵּד שְׁמוֹ, אָנוּ שׁוֹלְטִים עַל הָעוֹלָם בְּשִׁבִיל אוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא גָדוֹל, (בראשית כז) עֶשׂוֹ בָנוּ הַגָּדוֹל. וּבִשְׁם הַזֶּה נִקְרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גָדוֹל, (תהלים קמה) גָדוֹל ה' וּמְהֵלֵל מְאֹד. אָנוּ בְּנֵי הַגָּדוֹל, וְהוּא גָדוֹל. וְדַאי לְמַעַן שְׁמִי יִכְבֹּד ה'.

אֲבָל אַתֶּם קִטְנִים מְהַכֵּל, כְּתוּב יַעֲקֹב בָּנָה הַקֶּטָן, אֵיךְ אֵלֶיכֶם? אֵיךְ אוֹתָן טוֹבוֹת שְׁיִתְבַּיְשׁוּ כָּל הָעַמִּים מִשְׁמַחְתְּכֶם? מִי יִתֵּן וְנִרְאֶה בְּשִׁמְחַתְּכֶם כָּמוֹ שְׂאוּמְרִים, וְהֵם יְבוֹשׁוּ, (רוח הַקֹּדֶשׁ אוֹמֵר וְהֵם יְבוֹשׁוּ) (עוד, כְּמִי) כְּמִי שֶׁתּוֹלֵה קִלְלָתוֹ בְּאַחַר, מְשׁוֹם שְׂאוּמְרִים שְׂאֵז יְבוֹשׁוּ וַיִּכְלָמוּ,

ומשום כף רוח הקדש היתה אומרת הדבר כף, ועל זה הן יבשו ויכלמו כל הנחרים כף. מי הם כל הנחרים כף? אלה שחזקו את נחיריהם ברגז עליה בגלות הזו. באותו זמן יבשו ויכלמו מכל הטובות שייראו אצל ישראל.

אמר רבי חייא, כף זה ודאי, אבל ראינו וכף ראו גבורי העולם, שהרי הגלות נמשכת ועדין בן דוד לא בא. אמר רבי יוסי, וכל זה כף הוא, אבל מי עשה שיסבלו ישראל את הגלות הזו? כל אותן הבטחות שהבטיח להם הקדוש ברוך הוא. והרי זה נתבאר, שנכנסים לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ורואים כל אותן נחמות, ושמים בלבם לסבל את כל מה שיבא עליהם, ולולא זה לא יכלו לסבל.

אמר רבי חייא, ודאי כף הוא, והכל תלוי בתשובה. ואם תאמר שיכולים עכשו לעורר תשובה כלם כאחד – לא יכולים! מה הטעם לא יכולים? משום שכתוב, (דברים ל) והיה כי יבאו עליה כל הדברים האלה. וכתוב והשבת אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחך וגו'. וכתוב ושבת עד ה' אלהיך וגו'. ואז (שם) אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך וגו'. ועד שכל

אוֹתָם דְּבָרִים לֹא יִתְקַיְמוּ, לֹא יִכּוּלִים לְעוֹרֵר
תְּשׁוּבָה מֵהֶם.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כַּמָּה הִסְתַּרְתָּ כָּל הַדְּרָכִים
וְהַשְּׁבִילִים מִכָּל בְּנֵי הַגְּלוּת וְלֹא הִשְׁאֲרַתָּ
לָהֶם פְּתִיחוֹן פֶּה. אִם כֵּן, שִׁיְהִיו כָּמוֹ שֶׁהָיוּ בְּכָל
דוֹר וָדוֹר – שְׁלֹא יִסְבְּלוּ גְלוּת וְלֹא שָׂכָר, וַיֵּצְאוּ (אם
כֵּן, יִהְיוּ כָמוֹ שֶׁהָיוּ בְּכָל דוֹר וָדוֹר, יִסְבְּלוּ אֶת הַגְּלוּת וְלֹא יֵצְאוּ) מִדִּין שֶׁל
הַתּוֹרָה, וַיִּתְעַרְבוּ בְּשֵׂאֵר הָעַמִּים.

פֶּתַח וְאָמַר, (ישעיה כו) כָּמוֹ הָרָה תִּקְרִיב לְלֶדֶת
תַּחֲלִיל תִּזְעַק בַּחֲבֻלֶיהָ וְגו'. מַה זֶה כָּמוֹ
הָרָה? דֶּרֶךְ הוּא לְמַעֲבַרְתָּ שִׁיעֲבָרוּ עָלֶיהָ תִּשְׁעָה
חֲדָשִׁים שְׁלֹמִים. וַיֵּשׁ בְּעוֹלָם כַּמָּה וְכַמָּה שְׁלֹא
עוֹבֵר עָלֶיהָ אֶלָּא יוֹם אֶחָד אוֹ יוֹמִים מִהַתְּשִׁיעִי,
וְכָל הַצִּירִים וְהַחֲבָלִים שֶׁל הַמַּעֲבַרְתָּ הֵם בַּתְּשִׁיעִי.
וְאִף עַל גַּב שְׁלֹא עָבַר עָלֶיהָ אֶלָּא רַק יוֹם אֶחָד,
נִחְשָׁב עָלֶיהָ כְּאִלוֹ עָבְרוּ כָּל הַתְּשִׁיעִי שְׁלֹם. אִף כֵּן
יִשְׂרָאֵל, כִּיּוֹן שֶׁטָּעְמוּ טַעַם גְּלוּת – אִם יִחְזְרוּ
בַּתְּשׁוּבָה, יִחְשָׁב עָלֵיהֶם כְּאִלוֹ עָבְרוּ עָלֵיהֶם כָּל
אוֹתָם דְּבָרִים שְׁכָתוּבִים בַּתּוֹרָה. כָּל שָׂכָן וְכָל שָׂכָן
שְׁכַמָּה וְכַמָּה יִסּוּרִים עָבְרוּ עָלֵיהֶם מִיּוֹם
שֶׁהַתְּחִלָּה הַגְּלוּת.

אָבִי מֵהוּ שְׁפָתוֹב (דברים ד) בְּצַר לְךָ וּמְצָאוֹךָ כֹּל
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים - בֵּא
וּרְאֵה כִּמָּה רַחֲמָנוֹת רַחֵם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
יִשְׂרָאֵל בַּדְּבָר הַזֶּה. לְמַלְךְ שְׁהִיָּה לוֹ בֶּן יַחֲדָי
וְאֵהֵב אוֹתוֹ אֶהְבֵּת נַפְשׁ, וּמִתּוֹךְ אֶהְבֵּתוּ נָתַן אוֹתוֹ
לְאִמּוֹ הַגְּבִירָה שְׁתַּגְדֵּל אוֹתוֹ וּתְלַמֵּד אוֹתוֹ דְּרָכִים
מִתְקַנּוֹת. פֶּעַם אַחַת חָטָא לְאָבִיו, בָּא אָבִיו וְהִלְקָה
אוֹתוֹ, וְאַחַר כֵּן עָבַר עַל חָטְאוֹ. שָׁב כְּמִקְדָּם וְשׁוּב
חָטָא לְאָבִיו, וְהוֹצִיא אוֹתוֹ אָבִיו מִבֵּיתוֹ וְרָגַז
עָלָיו. יֵצֵא אוֹתוֹ בֶּן מִבֵּיתוֹ.

וּבְמִקּוֹם שִׁילַךְ בְּדֶרֶךְ אֲמַת וַיְהִיָּה צָדִיק כְּרֵאוֹי
כְּדִי שִׁישְׁמַע אָבִיו הַמֶּלֶךְ וְתַהֲיָה עָלָיו
תְּשׁוּקָתוֹ - מָה עָשָׂה? אָמַר, הוֹאִיל וַיֵּצֵאתִי
מֵהֵיכַל אָבִי, אֶעֱשֶׂה מִכָּאֵן וְהִלָּאָה כֹּל מָה שְׁאַנִּי
רוֹצֵה. מָה עָשָׂה? הִלַּךְ לְהִתְחַבֵּר לְזוֹנוֹת,
וְהִתְלַכְלַךְ בְּלִכְלוּךְ וְטִנְפַת עֲמֻן, וְלֹא הָיָה נִמְצָא
אֶלָּא עֲמֻן בְּחִבּוּר שְׁלֵהֵן. כְּשֶׁהַגְּבִירָה אָמַר פּוֹקֵדֶת
בְּכָל יוֹם עַל אוֹתוֹ הֵבֵן וַיּוֹדַעַת שְׁבָנָה הִתְחַבֵּר עִם
הַזּוֹנוֹת וְכָל חֲבֵרוֹתוֹ הִיָּתָה עֲמָהֵן, מִתְחִילָה
לְבָכוֹת וּלְמָרַר עַל בְּנָה.

יּוֹם אֶחָד נִכְנַס אֵלָיָה הַמֶּלֶךְ וְרוֹאֵה אוֹתָהּ בּוֹכָה.
שׁוֹאֵל אוֹתָהּ: עַל מָה אַתְּ בּוֹכָה? אָמְרָה:

וְאִיךָ לֹא אָבְכָה, שְׁהָרִי בְּנֵנוּ מִחוּץ לְהֵיכַל הַמֶּלֶךְ?
 וְלֹא דֵי שְׂאִינוּ יוֹשֵׁב בְּהֵיכַל הַמֶּלֶךְ, אֲלֵא שְׁהוּא
 יוֹשֵׁב עִם הַזּוֹנוֹת! מָה יֹאמְרוּ כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם –
 שָׁבֵן הַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב בְּבֵית זּוֹנוֹת?! הַתְּחִילָה לְבָכוֹת
 וְלִהְתַּחַנֵּן לַמֶּלֶךְ.

אָמַר הַמֶּלֶךְ: בְּשִׁבְלֶךָ אֲחִזִּיר אוֹתוֹ, וְאֵת הָעֶרְבָה
 שְׁלוֹ. אָמְרָה: הָרִי וְדָאֵי. אָמַר הַמֶּלֶךְ:
 הוּאִיל וְכָךְ הוּא, לֹא צָרִיךְ לְהַחֲזִירוֹ בַּיּוֹם בְּגִלּוּי,
 שְׁבוּשָׁה עֲבוּרָנוּ לְלַכֵּת בְּשִׁבְלֵנוּ לְבֵית זּוֹנוֹת. וְאִם
 לֹא הָיָה כִּמוֹ זֶה שֶׁטִּנַּף אֶת עֲצָמוֹ כִּף וְחָלַל
 כְּבוֹדֵי, הָיִיתִי אָנִי וְכָל הַחֲמִלוֹת שְׁלֵי הוֹלְכִים
 בְּשִׁבְלֵנוּ בְּכַמָּה כְּבוֹד וּבְכַמָּה חֲצוּצָרוֹת לְפָנָיו,
 בְּכַמָּה כְּלֵי קָרֵב מִימֵינוּ וּמִשְׁמָאלוֹ, עַד שֶׁכָּל בְּנֵי
 הָעוֹלָם יִזְדַּעְזְעוּ, וְיִדְעוּ כֻּלָּם שֶׁהוּא בֶּן הַמֶּלֶךְ.
 עֲכָשׁוּ בֵּינוֹן שֶׁהוּא טִנַּף אֶת עֲצָמוֹ וְחָלַל אֶת
 כְּבוֹדֵי, הוּא יִחְזֹר בְּסִתֵּר שְׁלֵא יִפְרִירוּ בוֹ. חֲזֹר
 לַמֶּלֶךְ, וְנָתַן אוֹתוֹ לְאָמוֹ.

לְיָמִים סָרַח כְּמִקְדָּם. מָה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ? הוֹצִיא
 אוֹתוֹ וְאֵת אָמוֹ עִמוֹ מִתּוֹךְ הַהֵיכָל וְאָמַר:
 תִּלְכוּ שְׁנִיכֶם, וּשְׁנִיכֶם תִּסְבְּלוּ אֶת הַגְּלוּת
 וְהַמְּלָקוֹת שָׁם. בֵּינוֹן שֶׁשְׁנִיכֶם תִּסְבְּלוּ כְּאֶחָד, אֲזַי
 אִדַּע שְׁבָנִי יָשׁוּב כְּרָאוּי.

כָּךְ יִשְׂרָאֵל, בְּנֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ הֵם, הוֹרִיד אוֹתָם
 לַמַּצְרִים. וְאִם תֹּאמַר שֶׁבְּאוֹתוֹ זְמַן לֹא חָטְאוּ
 – הַגְּזֵרָה שֶׁגִּזַּר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבְרִית בֵּין
 הַבְּתָרִים הִיְתָה רְאוּיָה לְהִתְקַיֵּם, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא הִשְׁגִּיחַ עַל שְׁנֵי דְבָרִים: אֶחָד עַל אוֹתוֹ דְּבוּר
 שֶׁאָמַר אַבְרָהָם (בראשית טז) בְּמָה אֲדַע כִּי אֵירָשְׁנָה,
 זוֹהִי סִבָּה וְעֵלָה. אָבֵל עַד שֶׁיֵּצְאוּ מִמַּצְרַיִם לֹא הָיוּ
 גוֹי וְלֹא הָיוּ רְאוּיִים כְּרְאוּי.

פְּתַח וְאָמַר, (שיר ב) כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוֹחִים כֵּן
 רַעֲיָתִי בֵּין הַבְּנוֹת. רְצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לַעֲשׂוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה וְלִהְיוֹת שׁוֹשְׁנָה
 אַחַת בְּאַרְץ כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה. וְהַשׁוֹשְׁנָה שְׁמַעֲלָה
 רִיחַ וְנִבְחָרָה מִכָּל שְׂאֵר הַיְּרֻדִים שֶׁבְּעוֹלָם אֵינָה
 אֶלָּא אוֹתָהּ שְׁעוֹלָה בֵּין הַחוֹחִים. וְזוֹ דְרָךְ כְּרְאוּי.
 וְלִכֵּן זָרַע שְׁבָעִים זִוגוֹת, שֶׁהָיוּ שְׁבָעִים נֶפֶשׁ,
 וְהַכְּנִיסָם לְבֵין הַחוֹחִים, וְאוֹתָם חוֹחִים, מִיַּד שֶׁהָיוּ
 הֵם שָׁם זִוגוֹת, הֶעֱלוּ עֲנָפִים וְעָלִים וְשָׁלְטוּ עַל
 הָעוֹלָם, וְאִז פָּרְחָה בִּינֵיהֶם הַשׁוֹשְׁנָה.

כִּיּוֹן שֶׁרְצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהוֹצִיא שׁוֹשְׁנָה
 וְלִלְקֹט אוֹתָהּ מִבִּינֵיהֶם, אִז יָבִישׁוּ הַחוֹחִים
 וְנִזְרְקוּ וְהִתְכַּלּוּ וְלֹא נִחְשְׁבוּ לְכָלוּם. בְּשַׁעָה
 שֶׁהוֹלֵךְ לִלְקֹט אֶת הַשׁוֹשְׁנָה הַזֹּאת וְלְהוֹצִיא בְּנוֹ

בְּכוּרוֹ, בְּאוֹתוֹ זְמַן הַלֶּךְ הַמֶּלֶךְ בְּתוֹךְ כַּמָּה חִילוֹת
גְּדוּלִים וְשְׁלִיטִים עִם דְּגָלִים פְּרוּשִׁים, וְהוֹצִיא אֶת
בְּנוֹ בְּכוּרוֹ בְּכַמָּה גְבוּרוֹת, וְהֵבִיא אוֹתוֹ לְהִיכְלוֹ,
וַיֵּשֶׁב הַרְבֵּה בְּבֵית הַמֶּלֶךְ.

כִּיּוֹן שֶׁחָטָא לְאָבִיו, הוֹכִיחַ אוֹתוֹ וְהִלְקָה אוֹתוֹ,
שֶׁכָּתוּב וַיַּחַר אֶף ה' בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנֵם בְּיַד
שׁוֹסִים וְגו'. סֶרַח כְּמִקְדָּם וּמְרַד בְּאָבִיו, הוֹצִיא
אוֹתוֹ מִבֵּיתוֹ. מָה עָשׂוּ יִשְׂרָאֵל? רָאוּ שֶׁהָרִי
הַתְּפֹזָרוֹ בְּכָבֵל וְהַתְּעָרְבוֹ בְּעַמִּים, לְקַחוּ נָשִׁים
נְכָרִיוֹת וְהוֹלִידוּ מֵהֶם בָּנִים. עִם כָּל זֶה הָאֵם
הַקְּדוּשָׁה הִיָּתָה אֶפְסוּטְרוֹפּוֹס עֲלֵיהֶם.

וַעֲלֵי שֶׁעָשָׂה כֶּף, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר, הוֹאִיל
וְזוֹ בּוֹשָׁה, אֲזִי שְׂיָבֵא בְּנֵי מַעֲצָמוֹ. הוֹאִיל
וַחֲלִל כְּבוֹדִי, לֹא רָאוּי שְׂאֲנִי אֵלֶיךָ לְשֵׁם לְהוֹצִיא
אוֹתוֹ וְלַעֲשׂוֹת לוֹ נְסִים וּגְבוּרוֹת כְּמִקְדָּם. שָׁבוּ
הֵם בְּלִי סִיוַע שֶׁהָיוּ רְאוּיִים לוֹ, בְּלִי נְסִים
וְנִפְלְאוֹת, אֲלֵא כֻלָּם מְפֹזְרִים, כֻּלָּם עֵינַיִם בְּעֵנִי,
וְשָׁבוּ לְהִיכֵל הַמֶּלֶךְ בְּבוֹשָׁה, וְהָאֵם הַקְּדוּשָׁה
עָרְבָה לָהֶם.

חֲטָאוּ כְּמִקְדָּם. מָה עָשָׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא?
הוֹצִיא אֶת הַבֶּן הַזֶּה כְּמִקְדָּם מֵהִיכְלוֹ עִם

אָמוּ. אָמַר, מִכָּאן וְהִלְאָה הָאֵם וּבְנָה יִסְבְּלוּ כְּמָה רְעוּת כְּאַחַד. זֶהוּ שְׁכַתּוּב, (ישעיה נ) וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלַחַה אִמְכֶם. וְעַל זֶה כְּתוּב, (דברים ד) בְּצַר לְךָ וּמִצָּאוֹךְ כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים. מַה זֶה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים? אֵלֶּא זוֹ הָאֵם הַקְּדוּשָׁה, שְׁהִיא אַחֲרִית הַיָּמִים, וְעַמָּה סָבְלוּ כָּל מַה שְׁסָבְלוּ בַגְּלוּת.

וְאֵלֶּי יַחֲזְרוּ בְּתִשׁוּבָה – אֲפֹלוּ רְעָה אַחַת אוֹ צֶעַר אַחַד שְׁיַעֲבֹר עֲלֵיהֶם, יַחֲשֹׁב עֲלֵיהֶם כְּאֵלוֹ סָבְלוּ הַכֹּל. (וְאֵם לֹא יִסְתַּם הַקֶּץ) וְאֵם לֹא – כְּשִׁיִּסְתִּיִּם הַקֶּץ (הַרַע) וְכָל הַדּוֹרוֹת שְׁלוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַמְּנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁכַתּוּב (ויקרא כה) לְצַמִּיתֶת לִקְנָה אֶתוֹ לְדַרְתָּיו. וְכָל זֶה, הַדְּבָר תְּלוּי בְּתִשׁוּבָה. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, וְדַאי כִּף זֶה, וְעַל כֵּן נִמְשַׁכְתָּ הַגְּלוּת.

אֲבָל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כָּל מַה שְׁרָאָה (שֶׁהָפָה) לְיִשְׂרָאֵל – בְּאַחֲרִית הַיָּמִים הַזֶּה. וּבְאַחֲרִית הַיָּמִים הַזֶּה יַעֲשֶׂה לָהֶם נְסִים וּנְקָמוֹת, שְׁכַתּוּב (ישעיה ב) וְהָיָה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים נִכּוֹן יִהְיֶה הַר בֵּית ה' בְּרֹאשׁ הַהָרִים. מִי זֶה רֹאשׁ הַהָרִים? זֶה אַבְרָהָם הַזָּקֵן, הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל, הָרֹאשׁ שֶׁל הַכֹּל. וּמִשׁוּם שֶׁהוּא רֹאשׁ, כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה, יִהְיֶה נִכּוֹן בְּרֹאשׁ הַהָרִים, זֶה אַבְרָהָם הַזָּקֵן, רֹאשׁוֹן

לְשָׂר הַהָרִים, כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה, צְרִיכָה לְהִיּוֹת
מִתְקַנֶּת בְּיָמֶיךָ.

וְנִשְׂא מִגְבָּעוֹת. צְרִיךְ לְהִיּוֹת נִשְׂא מִן הַשְּׁלֶחָן
שְׁעוֹר שְׁנֵקְרָא (שְׁהוּא) זֶרֶת לְבָרֶךְ אֶת
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְזֶהוּ וְנִשְׂא מִגְבָּעוֹת. מַה זֶה
מִגְבָּעוֹת? אֵלָא בֵּינָהּ וּבֵין בְּתוּלוֹת אַחֲרֵיהּ
רְעוּתֵיהּ, שְׁעוֹר הַזֶּרֶת הוּא. נִשְׂא כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה
מִגְבָּעוֹת וְדַאי, וְעַל כֵּן הַטּוֹב שְׂיִהְיֶה לְבֵן הַבְּכוֹר
הַזֶּה (יִשְׂרָאֵל) הוּא בְּאַחֲרִית הַיָּמִים.

אָמַר לוֹ, יִפֶּה אָמַרְתָּ, שְׁפָסוּק זֶה וְדַאי כֶּךָ הוּא.
בְּרֵאשׁ הַהָרִים – זֶה יָמֶיךָ, אַבְרָהָם הַזָּקֵן,
שֶׁהוּא וְדַאי רֵאשׁ הַהָרִים. וְנִשְׂא מִגְבָּעוֹת –
מִשְׁעוֹר הַגְּבָעוֹת, שֶׁהֵם רְצוּנוֹ. וְיִפֶּה אָמַרְתָּ. וְנִהְרֹו
אֵלָיו כָּל הַגּוֹיִם, מִי הוּא? אָמַר לוֹ, וְאֶפְלוּ נָשִׁים
וְקִטְנִים וְהַשְּׂמֵשׁ שְׁעוֹבֵד עַל הַשְּׁלֶחָן, אָף עַל גַּב
שְׂאִינוֹ אוֹכֵל, צְרִיךְ לְשָׁמַע וְלוֹמַר אָמֵן. (לְהַרִיק בְּרָכָה
לְכוּס) שְׁלֵא יֵאמַר אָדָם: אָנִי לֹא אֶכְלָתִי, וְהוּאֵיל
וְלֹא הִצְטַרְפְּתִי לְזִמּוֹן, אָנִי לֹא אֶשְׁמַע וְלֹא אֵמַר
אָמֵן. הַכֹּל חַיִּבִים בּוֹ.

דְּבַר אַחַר וְנִהְרֹו אֵלָיו כָּל הַגּוֹיִם – אָף עַל גַּב
שְׂנָשִׁים וְקִטְנִים פְּטוּרִים מִן הַמְצָאוֹת, בְּכוּס

שֶׁל בְּרָכָה הַכֹּל חַיִּיבִים, וּבִלְבָד שִׁידְעוּ אֶת מִי
מְבָרְכִים, וְזֶהוּ וְנִהְרֻ אֱלִיו כָּל הַגּוֹיִם. בָּא רַבִּי יוֹסִי
וּנְשָׂקוּ. אָמַר, כַּמָּה יָפֵה דְבַר זֶה וּמְתוּק לַחֲדָה.

עֲבָשׁוּ יֵשׁ לְדִיק, אִם אַחֲרִית הַיָּמִים הַזֶּה הִיא כּוֹס
שֶׁל בְּרָכָה מִמֶּשׁ, מַה זֶה הֵר בֵּית ה' ? הֲיֵה
לוֹ לְכַתֵּב כֶּף: וְהֵיךְ אַחֲרִית הַיָּמִים נִכּוֹן יִהְיֶה
בְּרֵאשׁ הַהָרִים. מֵהוּ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים נִכּוֹן יִהְיֶה הֵר
בֵּית ה' ? אָמַר לוֹ, אַחֲרִית הַיָּמִים הוּא הָעֵץ שֶׁל
הַכֹּל, מִרְאֲשׁוֹ וְעַד סוּפוֹ, שֶׁהוּא יַעַץ טוֹב וְרַע. וּבֵא
הַפְּסוּק לְבָרַר בְּאַחֲרִית הַיָּמִים, וְהוֹצִיא הֵר בֵּית
ה', זֶה טוֹב בְּלִי רַע. הֵר בֵּית ה' וְדַאי שְׂאִין שָׁם
חֶלֶק לְצַד הָאֲחֵר, שֶׁהֵרִי נִבְחַר הֵר בֵּית ה' מִתּוֹךְ
הָעֵץ, שֶׁהוּא אַחֲרִית הַיָּמִים. וְזֶהוּ כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה,
שֶׁהוּא נִכּוֹן בְּרֵאשׁ הַהָרִים.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֲשֶׁרִי הַדֶּרֶךְ הַזֶּה שֶׁזְּכִינוּ לְדַבֵּר
הַזֶּה. אָמַר לוֹ, מִמִּי שָׁמַעְתָּ אוֹתוֹ ? אָמַר לוֹ,
יוֹם אֶחָד הָיִיתִי הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ וְשָׁמַעְתִּי וְרָאִיתִי אֶת
רַב הַמְּנוּנָא סָבָא (לְרַבִּי שְׁמַעוֹן) שֶׁהֵיךְ דּוֹרֵשׁ אֶת
הַפְּסוּק הַזֶּה לְרַב אַחָא. וְכִיּוֹן שֶׁשָׁמַעְתִּי, שְׁמַחְתִּי
בוֹ, וְשִׁמְרַתִּי אוֹתוֹ צָרוּר בְּכַנְף לְבוּשֵׁי שְׂלֵא יְסוּר
מִמֶּנִּי לְעוֹלָמִים. אָמַר לוֹ, וְדַאי שֶׁדְּבַר קְדוֹשׁ זֶה
נֶאֱוַר מֵהַמְּנוּרָה הַקְּדוֹשָׁה. אֲשֶׁרִי הַדּוֹר שֶׁעֲמוּדֵי

הָעוֹלָם וְתוֹמְכָיו שׁוֹרִים בְּתוֹכוֹ, וְאִם אַתָּה צוֹרֵר
 אֶת הַדָּבָר הַזֶּה בְּקֶשֶׁר אֶחָד שֶׁלֹּא יִסּוּר מִמֶּךָ – אָנִי
 אֶצְרֹר אוֹתוֹ בְּשִׁלְשִׁים אוֹ בְּאַרְבָּעִים קְשָׁרִים בְּכִיסֵי
 שֶׁלֹּא יִסּוּר מִמֶּנִּי לְעוֹלָמִים.

עַל אוֹתוֹ דָּבָר שֶׁהָרְאָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשָּׁה,
 מְשׁוּם שֶׁאַף עַל גַּב שִׁישְׂרָאֵל חָטְאוּ לְפָנָיו
 בְּכָל דוֹר וְדוֹר, לֹא רָצָה מִי שִׁיאֲמַר עֲלֵיהֶם לְשׁוֹן
 הָרַע. מִנֵּיִן לָנוּ? מֵהוֹשֵׁעַ, שְׁכָתוּב (הוֹשֵׁעַ א) תַּחֲלַת
 דְּבַר ה' בְּהוֹשֵׁעַ. הָרִי בְּאָרוֹ אֶת הַדָּבָר. וְעַל כֵּן
 הָיָה מִסְפָּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחוֹל הַיָּם וְגו'. וּמְשׁוּם כִּף
 בְּרַךְ אוֹתָם בְּכַמָּה בְּרָכוֹת, לְחִזּוֹר בְּתִשׁוּבָה
 וְלְהִשְׁיבָם לְאֲבֵיהֶם שְׁבַשְׁמִים, וְלֹא זָז מִשָּׁם
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁמָּחַל עַל חָטְאֵיהֶם
 וְהִתְנַקּוּ לְפָנָיו.

מֵה כָּתוּב בְּאֵלֵיהֶו? (מַלְכִים-א יט) וַיָּבֹא וַיֵּשֶׁב תַּחַת
 רְתֵם אֶחָד וְגו'. אָמַר, רַבּוֹן הָעוֹלָם, אֲשֶׁה
 אַחַת שְׁלַחַת לְיִשְׂרָאֵל וּדְבוּרָה שְׁמָה, שְׁכָתוּב
 (שׁוֹפְטִים ד) וְהִיא יוֹשֶׁבֶת תַּחַת תַּמָּר דְּבוּרָה. זֶהוּ רְתֵם.
 וְהַחֲזִירְתָם לְמוֹטָב, שְׁכָתוּב (שִׁם ה) עַד שֶׁקָּמְתִי
 דְבוּרָה. וְאָנִי נִכְנָסְתִי בִּינֵיהֶם, וְהִכְרַזְתִּי לְפָנֵיהֶם
 וְלֹא יִכְלָתִי.

עַד שְׁהִיָּה יוֹשֵׁב, הַתְּגַלָּה עָלָיו הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. אָמַר לוֹ, מַה לָּךְ פֶּה אֵלֶיָּהוּ?
 בְּרֵאשׁוֹנָה הָיִיתָ מְקַטְרֵג וּמְקַנְאֵה עַל הַבְּרִית,
 וּמִשְׁרָאִיתִי בְּךָ שְׁקַנְאָתָ עָלַי בְּאוֹתָהּ בְּרִית, נִטְלֵתִי
 אוֹתָהּ בְּרִצּוֹנוֹ שֶׁל מֹשֶׁה וְנִתְתִּי לָךְ, עַד שְׁמֹשֶׁה
 הָיָה אוֹמֵר, (במדבר כה) הַנְּנִי נִתֵּן לוֹ אֶת בְּרִיתִי
 שְׁלוֹם. עֲכָשׁוּ שֶׁהוּא שְׁלָךְ, אֵינּוּ רְאוּי לָךְ לְקַטְרֵג
 עָלָיו, הָיָה לָךְ לְהַשְׁאִיר אֶת קְנֵאָתְךָ לִי, כְּמוֹ
 בְּרֵאשׁוֹנָה שְׁהִיָּתָה שְׁלִי, נִתְתִּי אוֹתוֹ לְיַדֵּי אַחַר
 וְלֹא קַטְרֵגְתִּי עָלָיו.

מַה לָּךְ פֶּה. מַה זֶה פֶּה? בְּרִית הַקְדוּשׁ פֶּה ה' הִיא.
 כִּיּוֹן שְׁלֹא רְצִיתָ לְהַנִּיחַ לִי אֶת פִּיךָ, יִבְרָא
 בְּמָקוֹם שֶׁל אוֹתוֹ הַפֶּה. שְׁנִינּוּ, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה
 הָעֵבֶרָה מִמֶּנּוּ אוֹתָהּ מִתְּנָה שְׁנִתֵּן לוֹ מֹשֶׁה.
 שְׁשִׁנִּינוּ, מַה שְׁפָתוֹב (מלכים-א יט) וַיִּלֶּךְ בְּכַח הָאֲכִילָה
 הַהִיא וְגו' עַד הָרַג הָאֱלֹהִים חָרֵב - לְבַקֵּשׁ מִשָּׁם.
 וְכִי מִשָּׁם הָיָה מְבַקֵּשׁ? אֲלֵא לְבַקֵּשׁ כְּמִקְדָּם
 מֵאוֹתוֹ שְׁיִרֵשׁ בְּהָר הָאֱלֹהִים אֶת הַבְּרִית הַזֹּאת.
 פְּנִחָס הוּא אֵלֶיָּהוּ, וְדַאי בְּדַרְגָּה אַחַת. אָמַר לוֹ
 מֹשֶׁה, אֵינְךָ אֶתָּה יְכוֹל לְקַבֵּל מִמֶּנִּי, אֲלֵא לָךְ
 לְתִינוּקוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל וּמֵהֶם תִּרְוִיחַ וְהֵם יִתְּנוּ לָךְ.
 וְכֵן הוּא עֹשֶׂה.

סדר הלימוד ליום יח שבט [יום 136 בשנה]

כִּמְהָ טוֹב עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל יוֹר
וְדוֹר לְיִשְׂרָאֵל. בֵּא וּרְאֵה מֶה כְּתוּב, (מִיכָה

ז) וְאַשְׁלַח לְפָנֶיךָ אֶת מֹשֶׁה אֶהְרֹן וּמָרִים. וַהֲרִי
כִּמְהָ נְבִיאִים הָיוּ אַחֲרֵי מֹשֶׁה! וְאַשְׁלַח לְפָנֶיךָ אֶת
מֹשֶׁה אֶהְרֹן וְאַלְעָזָר וּפְנַחָס יְהוֹשֻׁעַ וְאַלְיָהוּ
וְאַלִישֶׁע וְכִמְהָ שָׂאֵר צְדִיקִים וְחַסִּידִים הָיָה צְרִיף
לוֹמֵר, אִז לָמָּה שְׁלַשְׁת אֱלֹהִים? אֲלֵא אָמַר הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, עַמִּי, בְּנֵי, לָמָּה לֹא תִזְכְּרוּ אֶת כָּל
הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשִׂיתִי לָכֶם, שֶׁשְׁלַחְתִּי לָכֶם אֶת מֹשֶׁה
אֶהְרֹן וּמָרִים?

לְמַלְךְ בֶּשֶׁר וְדָם שִׁישׁ לוֹ מְדִינָה, וְשִׁלַּח אֵלָיָהּ
אֲנָשִׁים גְּדוֹלִים, שָׂרִים וְשְׁלִיטִים, שֶׁיִּנְהֲלוּ
אֶת הָעָם וְיַעֲיִנוּ בָהֶם וּבְדִינֵיהֶם. מִי צְרִיף לְהִיּוֹת
זְקוּק בְּמִזְוֹנָם וּבְדַבְרֵיהֶם שֶׁיִּצְטָרְכוּ, הֲלֵא לֹא עִם
הַמְּדִינָה?! הֲרִי בְּעַל כְּרַחֵם יִצְטָרְכוּ לְהַשְׁגִּיחַ עַל
דְּרָכֵיהֶם וּלְתַת לָהֶם כְּבוֹד.

שְׁלַחְתִּי אֶת מֹשֶׁה, הוּא הֵבִיא לְפָנֶיכֶם מִן לֶאֱכֹל,
וְנָהַל אֶתְכֶם וְאֶת בְּנֵיכֶם וְאֶת בְּהֵמַתְכֶם,
וְהַשְׁתַּדֵּל בְּדִינֵיכֶם (בְּמִזְוֹנוֹתֵיכֶם) וּבְכָל מֶה
שֶׁהִצְטָרְכְתֶם. שְׁלַחְתִּי אֶת אֶהְרֹן, הֵבִיא (לָכֶם עֲנִי)

היכלות של ענני כבוד לכסות עליכם כמו מלכים. רחץ אתכם בטללי כבוד שלא ירקבו לבושיכם ומנעליכם, שהיו מתחדשים בכל יום. שלחתי למרים, הביאה באר להשקות אתכם, ושיתם אתם ובהמתכם. הם נתנו לכם, ומשלהם אכלתם ושיתם וישבתם בחפת הכבוד שלהם, ומשלכם לא נתתם להם. ולא עוד, אלא שהשתדלו עליכם ולקחו על צוארם את משאכם, והייתם מחרפים ומגדפים אותם.

אמר רבי יוסי, לא היה אב רחמן על בניו כמו הקדוש ברוך הוא, ופסוק הוא שפתיב, (מלכים-א ח) לא נפל דבר אחד מכל דברו הטוב וגו'. בא וראה רחמנותו: אלו אמר לא נפל דבר אחד מכל דברו ולא יותר – נוח לעולם שלא נברא. אבל משאמר מכל דברו הטוב, והוציא הרע לאחור, שהרי דבר של רע לא רצה לעשות.

ואף על גב שהפחיד והרים רצועה, באה האם והחזיקה בזרוע ימינו, ועמדה הרצועה במקומה ולא ירדה למטה, ולא נעשה (הדין), משום שבעצה אחת היו שניהם – אותו שהפחיד, ואותו שאחז בימינו.

וְאֵם תֹּאמֶר, מִיָּנִין לָנוּ? זֶה מְדַבֵּר שֶׁהוּא בְּגִלּוּי,
שְׁכָתוּב לָךְ רַד כִּי שַׁחַת עֲמָךְ. הַתְּחִיל
לְהָרִים רְצוּעָה, וּמִשָּׁה, שְׁלֹא הָיָה יוֹדֵעַ דְּרָכָה שֶׁל
אִם, שְׁתַּק. כִּיּוֹן שְׂרָאָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּךְ,
רָמַז לוֹ, וְהִכָּה בּוֹ וְאָמַר וְעַתָּה הַנִּיחָה לִי. מִיָּד
הַרְגִישׁ מִשָּׁה וְאָחַז בְּזֻרְעוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, שְׁכָתוּב זָכֹר לְאַבְרָהָם. זֹו זְרוּעַ יָמִין, וּמִשּׁוּם
כֶּךָ לֹא יֵרְדָה הַרְצוּעָה.

וְאֵם תֹּאמֶר, הָאִם שְׁהִיא רְגִילָה לְאַחַז בְּרְצוּעַת
הַמְּלָךְ, הֵיכֵן הֵיטָה שֶׁהַשְּׂאִירָה אֶת הַדְּבָר
לְמִשָּׁה? שְׂאֵלְתִי וְאָמַרְתִּי, וְהָרִי לֹא יִדְעַתִּי אֶת
בְּרוּר הַדְּבָר, עַד שְׁנֵהִיָּה לְפָנַי הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה.
כְּשֶׁבָאוּ לְפָנַי רַבֵּי שְׁמַעוֹן, רָאָה בְּפָנֵיהֶם סִימָן.
אָמַר, הַכְּנָסוּ בָנִים קְדוּשִׁים, הַכְּנָסוּ אֱהוּבֵי הַמְּלָךְ,
הַכְּנָסוּ אֱהוּבִים שְׁלִי, הַכְּנָסוּ אֱהוּבִים אֱלֹהֵי לְאֵלָה.
שְׂאֵמַר רַבֵּי אַבָּא, כָּל הַחֲבָרִים הִלְלוּ שְׂאִין
אוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה, מְסַתְּלָקִים מִהָעוֹלָם
טָרָם שֶׁהִגִּיעַ זְמַנָּם. כָּל הַחֲבָרִים בִּימֵיו שֶׁל רַבֵּי
שְׁמַעוֹן, אֶהְבַּת נֶפֶשׁ וְרוּחַ הֵיטָה בֵּינֵיהֶם, וּמִשּׁוּם
כֶּךָ בְּדוּרוֹ שֶׁל רַבֵּי שְׁמַעוֹן הָיוּ בְּגִלּוּי. שְׁהָיָה רַבֵּי
שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, כָּל הַחֲבָרִים שְׂאִין אוֹהֲבִים אֱלֹהֵי
לְאֵלָה, גּוֹרְמִים שְׁלֹא לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְעוֹד –

שְׁעוֹשִׁים בָּהּ פָּגָם, שְׁהָרִי בַתּוֹרָה אֶהְבֶּה וְאַחֲוָה
 וְאַמַּת יֵשׁ בָּהּ. אֲבָרְהֶם אֶהֱבֶה אֶת יִצְחָק, וְיִצְחָק אֶת
 אֲבָרְהֶם, הָיוּ מִתְחַבְּקִים זֶה בְּזֶה. בְּיַעֲקֹב שְׁנִיחָם
 אֲחוּזִים בְּאַהֲבָה וּבְאַחֲוָה, נוֹתְנִים רוּחָם זֶה בְּזֶה.
 גַּם הַחֲבֵרִים בְּאוֹתָהּ דְּגָמָא הֵם צְרִיכִים, וְלֹא
 לַעֲשׂוֹת פָּגָם.

כִּיּוֹן שְׂרָאָה סִימָן בַּפְּנִיחָם וְאָמַר לָהֶם כֶּךָ, אָמְרוּ
 לוֹ, וְדָאֵי רוּחַ נְבוּאָה שׁוֹרָה עַל הַמְּנוֹרָה
 הַקְּדוּשָׁה, וְכֶךָ אָנוּ צְרִיכִים לְדַעַת. בְּכָה רַבִּי
 שְׁמַעוֹן וְאָמַר, דְּבַר אֶחָד מֵאוֹתָם דְּבָרִים שְׁלַחֲשׁוּ
 לִי מִתּוֹךְ רֵאשׁ הַיְשִׁיבָה שֶׁל גֵּן עֵדֶן, שְׁלֹא אָמְרוּ
 בְּגִלּוּי דְּבַר זֶה, סֵתֵר הוּא. וְאָמַר לָכֶם, בְּנֵי אֱהוֹבִי,
 בְּנֵי אֱהוֹבֵי נַפְשִׁי, מָה אַעֲשֶׂה. אָמְרוּ לִי בְּלַחֲשׁ,
 וְאָנִי אֲמַר בְּגִלּוּי, וְלִזְמַן שְׁנַרְאָה פְּנִים בַּפְּנִים
 (שְׂכִינָה), כָּל הַפְּנִים יִסְתַּמְּכוּ בְּזֶה.

בְּנֵי, הַחֲטָא שְׁעָשׂוּ (עֵרַב רַב) הָעַם שְׁבַחוּן,
 וְהַשְׁתַּתְּפוּ בּוֹ הָעַם הַקְּדוּשׁ – בְּאֵם הֵם
 חֲטָאוּ, שְׁכַתּוּב קוּם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים, אֱלֹהִים
 וְדָאֵי. כְּבוֹד יִשְׂרָאֵל הַזֶּה, הוּא שְׁשׁוֹרָה עָלֶיהָ כְּאֵם
 עַל בְּנִים, וְזֶהוּ סוּד הַכְּתוּב (תהלים קו) וַיִּמְירוּ אֶת
 כְּבוֹדָם בְּתַבְּנִית שׁוֹר. זֶה כְּבוֹדָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
 הָאֵמָא שְׁלָהֶם. וְזֶהוּ שְׁכַתּוּב (שמואל-א ד) גְּלָה כְבוֹד.

שְׁגַרְמוּ לְשִׁכְנָה לְגִלּוֹת בְּגִלּוֹת עִמָּהֶם. וְעַל זֶה
וַיִּמְירוּ אֶת כְּבוֹדָם. בְּמָה? בְּתַבְנִית שׁוֹר.

כָּאן הוּא סוּד הַדְּבָר. בֹּא וּרְאֵה, לְמִטָּה בְּתוֹךְ
שְׁמַרְי הַיֵּינן הַשְּׁמָרִים הָרְעִים, יֵצֵא מִפְּגִיעַ
אֶחָד, מִקְטָרֵג, מִזִּיק קַדְמוֹן, וְהוּא בְּסוּד דְּמוֹת
אָדָם. כְּשֶׁקָּרַב לְתוֹךְ הַקֹּדֶשׁ, כִּיּוֹן שְׁמַעְבֵּר מִשָּׁם
וְרוּצָה לָרֶדֶת לְמִטָּה, רוּצָה לְהִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשׁ
לְהַזִּיק אֶת הָעוֹלָם. וַיּוֹרֵד הוּא וּמִרְכָּבוֹתָיו.
וְהִלְבוּשׁ הָרֵאשׁוֹן שֶׁהוּא לוֹקַח – תַּבְנִית שׁוֹר,
דְּמוֹת שׁוֹר, וְרֵאשׁוֹן לְנִזְיָקִין מֵאוֹתָם אַרְבָּעָה. הוּא
שׁוֹר. וְהֵם אַרְבָּעָה אָבוֹת לְהַזִּיק לְעוֹלָם, וְכָל
שְׁלֹשֶׁת אָבוֹת הַנִּזְיָקִין פָּרַט לְשׁוֹר, כָּלֵם שָׁלוּ, וְעַל
זֶה כָּתוּב וַיִּמְירוּ אֶת כְּבוֹדָם בְּתַבְנִית שׁוֹר.

מָה זֶה אֲכַל עֵשֶׁב? הֲרֵי דְרִשְׁנוּ בּוֹ, אֲבָל עָקֵר
הַדְּבָר מִתְמַצִּית שֶׁל לֶחֶם וְשִׁבְעָה מִיַּי דָּגָן
אֵין לוֹ בָּהֶם חֵלֶק. וּמִשׁוּם כֵּן הָאֵם לֹא הִיָּתָה שָׁם,
וְלֹא נָאָה לָהּ לְהִיּוֹת שָׁם. וּמִשׁוּם שֶׁהָאֵב הִיָּה יוֹדֵעַ
אֶת רַחֲמֵנוֹת הָאֵם וְדִרְכָּהּ, אָמַר לְמִשָּׁה, בְּנִי
אֲהוּבִי, הֲעֵצָה בָּזָה תְּמִיד בְּשִׁנְיָהֶם. וְזֶהוּ שֶׁלַּחֲשׂוֹ
לִי בְּלַחֲשׁ, שְׁלֹא רָאוּי לְגִלּוֹת, שֶׁהֵבֵן לֹא יָדַע,
וַיִּרְאֵה שֶׁהָרִי רְצוּעָה מוֹכֵנָה, וְתְּמִיד יִפְחַד. אֲבָל
שְׁנֵיהֶם בְּעֵצָה זֹו וּבְעֵצָה אַחַת.

בא וּרְאָה, כְּתוּב וַיֵּרָא הָעַם כִּי בִשְׁשׁ מֵשָׁה. מִי זֶה הָעַם? הֵם הָעָרֶב רַב. מִי הָעָרֶב רַב? וְכִי לֹודִים וְכוּשִׁים וְכַפְתֹּרִים וְתוֹגְרָמִים הָיוּ, שֶׁקָּרְאוּ לָהֶם עָרֶב רַב? וְהֵלֵא מִצְרַיִם הָיוּ, וּמִמִּצְרַיִם נִסְעוּ. וְאֵלוּ הָיוּ עֲרַבּוּבִיָּה שֶׁל עַמִּים רַבִּים, כָּף הָיָה לוֹ לְכַתֵּב: עָרֶב רַב עָלוּ אִתָּם לְפִי הָעֲרַבּוּבִיָּה שֶׁלָּהֶם.

אֵלֶּא עָרֶב רַב עָלָה אִתָּם – עַם אֶחָד הָיָה וְלִשְׁוֹן אֶחָת, אָבֵל כָּל מְכַשְׁפֵי מִצְרַיִם וְכָל חֲרַטְמֵיהֶם הָיוּ אֵלֶּה, שֶׁכְּתוּב בָּהֶם (שְׁמוֹת ז) וַיַּעֲשׂוּ גַם הֵם חֲרַטְמֵי מִצְרַיִם. שָׂרְצוּ לַעֲמֹד כְּנֶגֶד נִפְלְאוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כִּיּוֹן שָׂרְאוּ הַנְּסִים וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁעָשָׂה מֹשֶׁה בְּמִצְרַיִם, חָזְרוּ לְמֹשֶׁה. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה, אֵל תִּקְבַּל אוֹתָם. אָמַר מֹשֶׁה, רַבּוֹן הָעוֹלָם, כִּיּוֹן שָׂרְאוּ גְבוּרְתְּךָ הֵם רוֹצִים לְהַתְגַּיֵּר. יִירָאוּ גְבוּרְתְּךָ בְּכָל יוֹם, וַיִּדְעוּ שֶׁאֵין אֵלֹהִים מִבְּלַעֲדֶיךָ. וְקִבַּל אוֹתָם מֹשֶׁה.

לָמָּה קָרָא לָהֶם עָרֶב רַב? אֵלֶּא כָּל מְכַשְׁפֵי מִצְרַיִם הָיוּ, וּבְרֵאשֵׁם יוֹנוֹס וַיִּמְבְּרוּס, וּבְשַׁעוֹת הַיּוֹם הָיוּ עוֹשִׂים כְּשִׁפְיָהֶם תָּמִיד. וְכָל הַמְכַשְׁפִּים הִלְלוּ הָעֲלִיוֹנִים הָיוּ מִסְתַּכְּלִים מִכַּאֲשֶׁר נוֹטָה הַשָּׁמֶשׁ, מֵרֵאשִׁית שֶׁשׁ שַׁעוֹת וְחֻצֵי

עַד רֵאשִׁית תִּשְׁעַ וְחֻצִי, שְׁהִינוּ עֶרֶב הַגָּדוֹל. כָּל
אוֹתָם מְכַשְּׁפִים קְטָנִים, מִתְחַלֵּת תִּשְׁעַ וְחֻצִי עַד
חֲצוֹת הַלַּיְלָה.

אוֹתָם עֲלִיוֹנִים שְׁבָהֶם הָיוּ מִסְתַּכְּלִים מְכַשְׁנוּטָה
הַשֶּׁמֶשׁ, שְׁהָרִי אֲזֵ מִתְחִילִים תִּשְׁעַ מֵאוֹת
וְתִשְׁעִים וְחֻמָּשׁ דְּרָגוֹת לְשׁוֹטֵט עַל הָרִי הַחֲשָׁךְ,
וְרוּחָם הִיְתָה מְשׁוֹטְטֵת עַל כָּל אוֹתָם מְכַשְּׁפִים
(דְּרָגוֹת) בְּכַשְׁפֵיהֶם. וְאֵלֶּה הָיוּ עוֹשִׂים כָּל מֵה שֶׁהֵם
רוֹצִים, עַד שְׁכָל הַמְצָרִים בְּאֵלֶּה הָיָה מִבְּטָחָם.
וְקִרְאוּ לָהֶם עֶרֶב רַב, מִשׁוּם שֵׁישׁ לָהֶם עֶרֶב קָטָן,
מִתִּשְׁעַ שְׁעוֹת וְחֻצִי וּמָטָה, זֶה עֶרֶב קָטָן. וּשְׁנֵי
עֶרְבִים הֵם, וְעַל כֵּן וְגַם עֶרֶב רַב עָלָה אִתָּם.

וְחֻכְמָתָם הִיְתָה רַבָּה, וְהֵם הִסְתַּכְּלוּ בְּשְׁעוֹת
הַיּוֹם, וְהִסְתַּכְּלוּ בְּדְרָגַת מִשָּׁה, וְרָאוּ
שְׁהָרִי בְּכָל הַצְּדָדִים בְּשֵׁשׁ מִשָּׁה: בְּשֵׁשׁ שְׁעוֹת
רֵאשׁוֹנוֹת שֶׁל הַיּוֹם, שֶׁהֵם לֹא יְכוּלִים לְשַׁלֵּט בָּהֶם,
(בְּגִלְלֵ שֵׁשׁ) בְּשֵׁשׁ דְּרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת שְׁאוּחֻזִים בּוֹ (שְׁאוּחֻז
בָּהֶם). וּבְכָל הַצְּדָדִים הָיָה בְּשֵׁשׁ, וּבְעֵטְרוֹת הַשֵּׁשׁ
הִלְלוּ הָיָה עֲתִיד לְרֹדֵת מִן הָהָר, שְׁכַתּוֹב כִּי בְּשֵׁשׁ
מִשָּׁה לְרֹדֵת מִן הָהָר.

מִיָּד וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֶהֱרֹן, (שְׁכָךְ לְמַדְנֹו, שְׁבִאֹתָהּ שְׁעָה שְׁיַרְד
מִשָּׁה וְקַבֵּל הַתּוֹרָה לְכַדּוֹ כְּלָלוֹת כָּל יִשְׂרָאֵל, וְהוּא קַבֵּל הַתּוֹרָה בְּעוֹלָם.

וְאָפְלוּ מִגַּלְתֵּי אֶסְתֵּר שְׁכָתוּב (אסתר ט) וְקִבַּל הַיְהוּדִים, וְקִבְּלוּ
הַיְהוּדִים הָיָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! מֵהוּ וְקִבַּל? אֵלָּא זֶה
מֹשֶׁה שֶׁהוּא הַיְהוּדִים, כָּלְלוֹת כָּל הַיְהוּדִים.
וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֶהֱרֹן (לְמָה עַל אֶהֱרֹן? כְּדִי
לְהַכְלִיל בְּצַד הַיָּמִין, שֶׁהָרִי הֵם הַשְּׁמַאל רְצוּ מִמֶּנּוּ,
וְכִדִּי שֶׁיְהִיָּה כָּלּוֹל בַּיָּמִין, הַתְּכַנְּסוּ עַל אֶהֱרֹן,
וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוּם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים. (אֱלֹהִים וְדַאי רְצוּ צַד
הַשְּׁמַאל. אֲשֶׁר יִלְכוּ, אֲשֶׁר יִלֵּךְ הִיָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! מֵהוּ אֲשֶׁר יִלְכוּ? אֵלָּא אֱלֹהִים,
שֶׁשׁ מְדַרְגּוֹת הֵן, (שֶׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה), כָּלֵם בְּצַד הַשְּׁמַאל שֶׁל
אֱלֹהִים, שֶׁשׁ הֵן. שְׁאֵם תֹּאמַר שֶׁהָרִי הֵן שְׁבַע,
אוֹתוֹ הָאֱלֹהִים הָעֲלִיּוֹן לֹא נִכְנָס בְּכָלֵל).

בֹּא וּרְאֵה, כָּל זְמַן שֶׁהָיָה מֹשֶׁה בְּמִצְרַיִם, לֹא
הִזְכִּיר הַשֵּׁם שֶׁל אֱלֹהִים, אֵלָּא שֵׁם שֶׁל ה',
וְעַל זֶה קָשָׁה לוֹ לְפָרְעָה, כְּדִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה תִּקְוָה
לְאוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר וְלֹא יִתְחַזַּק בְּעוֹלָם. עֲכָשׁוּ רְצוּ
אֶת אוֹתוֹ הַדְּבָר, וְזֶהוּ קוּם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים. לָנוּ
דוֹקָא, שְׁאֵנּוּ צָרִיכִים אֶת הַדְּבָר הַזֶּה לְחַזֵּק אֶת
הַצַּד שֶׁלָּנוּ, שֶׁהָיָה דְחוּי עַד עַכְשָׁו.

אֲשֶׁר יִלְכוּ לְפָנֵינוּ. מָה אָמְרוּ? אֵלָּא כִּי אָמְרוּ,
אָנוּ רוֹאִים שְׁאֲתָם יִשְׂרָאֵל, כָּל טוֹב וְכָל
הַכְּבוֹד שֶׁל הָעוֹלָם לָכֶם, וְאָנוּ דְחוּיִים בַּחוּץ.
שְׁלָכֶם – (שְׁמוֹת יג) וְהוּא הַלֵּךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם. אַף כִּי

אֱלֹהִים אֲשֶׁר יִלְכוּ לְפָנֵינוּ, כְּמוֹ שֶׁה' הוֹלֵךְ
 לְפָנֵינוּ. שֶׁהָרִי יֵשׁ לָנוּ רְשׁוּת לְצַד שְׁלָנוּ לְלַכֵּת אֶף
 כֶּף לְפָנֵינוּ, אִם נִזְמַן לוֹ מַעֲשֶׂה.

בא וְרָאָה, כָּל עֲנָנֵי הַכְּבוֹד שֶׁהֲלָכוּ בַּמַּדְבָּר, לֹא
 הָיוּ מְכֻסִּים אֶלָּא רַק אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְבָדָם,
 וְאוֹתוֹ עֲנַן כְּבוֹד שֶׁכָּתוּב וְה' הֵלֵךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם,
 הוֹלֵךְ לְפָנֵיהֶם. וְהָעֶרֶב רַב הֵלְלוּ, וְכָל אוֹתָן
 בְּהַמּוֹת, צֹאן וְשׁוֹרִים, הָיוּ הוֹלְכִים מְחוּץ לַמַּחֲנֶה
 בְּאַחֲרוֹנָה. וּבֹא רָאָה, כָּל אוֹתָם אַרְבָּעִים שָׁנִים
 שֶׁהֲלָכוּ יִשְׂרָאֵל בַּמַּדְבָּר, שׁוֹם לְכָלוֹךְ וְטִנוּף לֹא
 הָיָה בְּתוֹךְ הָעֲנָנִים בְּפָנִים. וְעַל זֶה צֹאן וּבִקָּר
 שֶׁהָיוּ אוֹכְלִים עֵשֶׂב הָיוּ בַּחוּץ, וְכָל אוֹתָם
 שִׁשּׁוּמְרִים אוֹתָם.

אמר רַבִּי אֶלְעָזָר, אַבָּא, אִם כֵּן, אוֹתָם עָרַב רַב
 לֹא הָיוּ אוֹכְלִים מִן הַמֶּן? אָמַר לוֹ, וּדְאִי
 כֵּן הוּא, אֶלָּא רַק מֵה שְׁנוֹתָנִים לָהֶם יִשְׂרָאֵל,
 כְּמִי שְׁנוֹתָן לְעַבְדוֹ. וּמִמָּה הָיוּ אוֹכְלִים?
 מִתְמַצִּית, מֵה שֶׁנִּשְׁאָר אַחַר הַרְחִים, פְּסֻלָּת.
 וְהַכְּתוּב מְכַרִּיז וְאוֹמֵר, (שם טו) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אָכְלוּ
 אֶת הַמֶּן אַרְבָּעִים שָׁנָה. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְלֹא
 אַחֲרִים. וַיִּרְאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ מִן הוּא, וְלֹא
 שָׂאֵר הָעֶרֶב רַב, צֹאן וּבִקָּר שֶׁהָיוּ בִּינֵיהֶם.

עַד עֲכָשׁוּ הָיוּ כְּנוּעִים אוֹתָם עָרַב רַב, וְעַכְשָׁו
 עָמְדוּ וּרְצוּ מַעֲשֵׂה לַחֲזֵק אֶת הַצַּד הָאֲחֵר,
 וְאָמְרוּ, אוֹ נִהְיֶה כְּלָנוּ עִם אֶחָד וְנִהְיֶה בְּכָל־
 עַמְכֶם, אוֹ שְׂיִהְיֶה לָנוּ מִי שְׂיִלְךָ לְפָנֵינוּ כְּמוֹ
 שְׂהוּלְךָ אֱלֹהֵיכֶם לְפָנֵיכֶם. אָמַר אֶהְרֹן, חַס וְשָׁלוֹם
 שְׂאֵלָה יִשְׁתַּתְּפוּ בְּעַם הַקְּדוֹשׁ לְהִיּוֹת הַכֹּל כָּל־
 אֶחָד, וְלֹא יִתְעַרְבוּ הָעַם הַקְּדוֹשׁ בְּעַם הַזֶּה בְּכָל־
 אֶחָד, אֲלֹא טוֹב לְהַפְרִידֵם מִתּוֹךְ הָעַם הַקְּדוֹשׁ עַד
 שְׂיִבֵּא מֹשֶׁה.

וְאֶהְרֹן הִתְכַּוֵּן לְטוֹב, אֲלֹא שְׂהִיו רַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל
 שְׂהִשְׁתַּתְּפוּ עִמָּהֶם בְּלֵב. וּמִשׁוֹם כֵּן,
 כִּשְׂבֵּא מֹשֶׁה, הִצְטַרֵּף לְבָרַר וּלְלַבֵּן אֶת הָעַם
 הַקְּדוֹשׁ מֵאוֹתוֹ חֲטָא, וְהִשְׁקָה אוֹתָם הִשְׁקָיָה, עַד
 שְׂכָלֶם נִבְרְרוּ וְלֹא נִשְׂאָרָה בָהֶם פְּסֻלַת כָּלֵל.

אָמַר לָהֶם אֶהְרֹן, פָּרְקוּ נְזָמֵי הַזֶּהָב. וְכִי לֹא הָיָה
 לָהֶם זֶהָב אֲחֵר? אֲלֹא אָמַר אֶהְרֹן, בְּעוֹד
 שְׂיִשׁ לָהֶם קִטְטָה עִם בְּנֵיהֶם וּנְשֵׂיהֶם, יִתְעַכְּבוּ,
 וּבֵינָן כֵּן יָבֵא מֹשֶׁה. בֵּא וּרְאֵה, שְׂנִינוּ קָשִׁים גְּרִים
 לְיִשְׂרָאֵל כִּסְפַּחַת בְּבֶשֶׂר הַחַי, כָּל שְׂכָן אֱלֹהִים שְׂלֹא
 הָיוּ גְרִים כְּרֵאוּי. מֵהֶם עָשׂוּ? וַיִּתְּפָרְקוּ כָּל הָעַם
 אֶת נְזָמֵי הַזֶּהָב אֲשֶׁר בְּאֲזֻנֵיהֶם. כִּמָּה אֲלָפִים
 וּרְבָבוֹת הָיוּ מִנְזָמֵיהֶם שֵׁם.

מה כתוב? ויקח מידם ויצר אתו בחרט וגו'.
 אהרן לא נשמר מאותם שני חכמים שהיו
 בראשיהם של אותו ערב רב, אחד מהם היה
 לפניו, והאחר היה עושה בכשפים. כיון ששניהם
 התיעצו כאחד, לקחו את אותו זהב, ^(אחד) שני
 שליש ביד אחת, ושליש ביד האחרת. משום
 שפך צריך באותו מין של כשוף.

בכה רבי שמעון, אמר, אי חסיד קדוש, אהרן
 משוח של האל הגדול, בחסידותך נפלו
 כמה מהעם הקדוש, ואתה לא היית יודע
 להשמר. מה עשו? כשהגיעו שש שעות והיום
 היה במשקל, לקחו את אותו זהב שפרקו
 מאזניהם. מה הטעם? משום שמי שצריך לעשות
 כשוף, לא מתבקש לחוס עינו על ממוץ. והם
 אומרים, השעה עומדת לנו, אם איננו מעכבים.
 זו אינה שעה לחוס על הזהב. מיד – ויתפרקו כל
 העם. מה זה ויתפרקו? כמו שנאמר ^(מלכים-א יט)
 מפרק הרים ומשבר סלעים, שהשחיתו ושברו
 את אזניהם. בכה כמקדם ואמר, אי עם קדוש של
 הקדוש ברוך הוא.

פתח רבי שמעון בבכיה ואמר, ^(שמות כא) והגישו
 אדניו אל האלהים וגו'. הרי פרשוה

החברים, האזן ששמעה בסיני (ויקרא כה) כי לי בני ישראל עבדים וגו', והוא פרק על מלכות שמים מעליו ומכר עצמו לאחר – תרצע. ואלו הרשעים החיבים, אנשים רעים, בתשוקתם לחזר לסרחונם לא רצו מנשיהם ובניהם אלא השחתת דרכם (אזניהם), והתפרקו מעל של שמים שצוה אותם משה ושברו אזניהם, שאין להם חלק בשם הקדוש והעם הקדוש.

מה עשו? חלקו שניהם אותו הזֶהב, אחד נטל שני שלישים, ואחד שלישי. עמדו כנגד השמש בשש שעות. עשו כשפיהם וכשפופ בלהטיהם בכשוף של הפה. כיון שהגיעה ראשית השעה השביעית, שניהם הרימו ידיהם על ידי אהרן, (ומנן שמהיד של שניהם נטל יד אחת ולא יותר?) שכתוב ויקח מידם. שניהם היו ולא יותר. כיון שהוא קבל מידם (שמים, ולא ידיהם), יצא קול ואמר, (משלי יא) יד ליד לא ינקה רע, שכתוב כי ברע הוא. הביא רע לעולם.

סוד הדבר – אותם החוטאים הרשעים מכשפים בני בלעם החוטא, בני בניו של לבן הרשע, ראו שכוס של ברכה היא בימין, ומהימין

מתחזקת תמיד (יותר), אמרו, אם יהיה בצד הזה אותו ראש של הימין, הרי העצמה שלנו כראוי.

כיון שהגיע שבע שעות של היום, נתנו לו לאהרן מיד. אם הוא היה אומר להם שימו אותו בארץ בתחלה ואני אטל – לא היו יכולים בכשפיהם לעשות כלום. אלא נטל מידם. והפתוב מתרעם ואומר, ויקח מידם. ראו מה עשה אהרן איש נביא, איש חכם, שלא ידע להשמר. שאלו נטל מן הארץ, כל כשפים שבעולם לא היו יכולים להצליח. אבל במה הצליחו במעשה הזה? משום שויקח מידם, ולא מן הארץ.

ויצר אתו בחרט. לא כמו שחושבים בני אדם שעשה ציורים במחוגה או בדבר אחר. אלא בא הפתוב להוכיח את הדבר, שאהרן לא ידע להשמר. אלו כשנטל מידיהם היה זורק לארץ, ואף על גב שאחר כך יטל אותו, אז לא היה מצליח המעשה הרע הזה. אבל בכל היה סיוע רע, שלקח זהב וטמנו מהעין, רע אחר רע. מה זה ויצר אתו בחרט? ששם את כל הזהב בכיס אחד ונשמר מהעין, ואז הכל עלה למעשה.

בספרו של חנוך מצאנו שכך היה אומר, בן יחיד יולד לאתו ראש הלכן, וכשיבאו אותם מבשר החמורים, יטעו אותו באותו שיכניס (שיטל) מרגליות בפעמוני זהב ללא דעתו, ודמות תציר בציור בחרט. מה זה בחרט? בחרט אנוש, זהו קולמוס של אנוש הרשע שהטעה בני אדם.

ודאי זהו ברור הדבר, שאנוש כשהטעה את העולם, בקולמוס היה רושם רשומים של כל הדמיות ועבודות זרות באותו קולמוס (רשם רשום), ולכן כתוב בחרט, אותו שנודע לעשות כן. וזהו ברור הדבר.

והכל היה, שודאי בכיס השליף הזהב וכסה אותו מן העין, כמו שאמרו אותם מכשפים, וכך צריך במיני הכשפים הללו. וזהו מעשיהם של הכשפים הללו - דבר שצריך בגלוי לגלות אחר כך, צריך הסתרה וכסוי בראשונה, שיתכסה מן העין, ואחר כך יצא האמן לאמנותו. ודבר שצריך אחר כך כסוי, צריך בראשונה בגלוי.

עכשו, בני אהובי, אהובי נפשי, מה אעשה? ודאי שצריך לגלות. הקשיבו והסתירו

הדברים. בצד הקדשה ההוא, אלהים אמת, מלך
על העולם, בשלשה (דברים) עולמות (אלו) התחזק –
בבריא, ביצירה, בעשיה. והרי נאמר הסוד של
כל אחד ואחד כאן. כנגד בריאה – ויקח מידם,
דבר שלא היה בו עד עכשו כלום. כנגד יצירה –
ויצר אתו בחרט. כנגד עשיה – ויעשהו עגל
מסכה. מי ראה כפשפים האלה בכל העולם?
עכשו יש לומר, וכי לא כתוב ואשליכהו באש,
ולא יותר, ואז ויצא העגל הזה, ועכשו
אתה אומר ויעשהו עגל מסכה? אלא חס ושלום
שאהרן עשה, והכתוב מוכיח, שכתוב ויקח את
העגל אשר עשו. אבל ממה שכתוב ויקח מידם
וכתוב ויצר אתו, מכח שני אלה נעשה הכל.
כביכול הוא עשה אותו. שאם שני אלה לא היו,
לא היה נעשה ולא יוצא לאמנות. אבל מי גרם
שנעשה? שני אלה. (כביכול ויעשהו, הוא ודאי עשהו) בעוד
שהוא לוקח מידם, הם עשו כשפיהם ולוחשים
בפיהם, ומושכים רוח למטה מהצד האחר.
ומשכו שתי רוחות כאחת, אחת מהזכר ואחת
מהנקבה. שכשמתלבש הזכר בדמות
השור, הנקבה בדמות החמור, ושניהם היו
כלולים כאחד. למה שני אלה? אלא שור הרי

נֹאמֵר, וְחִמּוֹר לָמָּה? מִשּׁוֹם שְׂבַמְכָשְׁפִים
הַמְצָרִיִּים הִלְלוּ כְּתוּב בָּהֶם, (יחזקאל כג) אֲשֶׁר בְּשׁוֹר
חִמּוֹרִים בְּשָׂרָם.

וְלִבֵּן כָּל אֱלוֹ מִיִּשְׂרָאֵל שְׁמֵתוֹ הַתְּחַבְּרוּ עִמָּהֶם
בְּלִבָּם. וּמִשּׁוֹם שֶׁהָיוּ שְׁתֵּי דְמִיּוֹת, כְּתוּב
אֵלֶּה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל, וְלֹא כְּתוּב זֶה, אֵלֶּה אֵלֶּה.
שָׁנִים הָיוּ כְּאַחַד. אֲשֶׁר הָעֵלוּךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם,
הָעֵלוּךְ וְלֹא כְּתוּב הָעֵלָּךְ.

וַיַּעֲשֶׂהוּ עֵגֶל מִסֵּכָה וַיֹּאמְרוּ. לֹא כְּתוּב וַיֹּאמֶר,
אֵלֶּה וַיֹּאמְרוּ, שְׂאֵהֲרֵן לֹא אָמַר דְּבַר.
שְׁנִינּוּ, מֵאָה וְעֶשְׂרִים וְחִמֶּשׁ קִנְטָרִים הָיוּ בּוֹ. אֵיךְ
כְּתוּב וַיִּקַּח מִיָּדָם? וְכִי בְיָדָם הָיוּ כָּל הַקִּנְטָרִים
הִלְלוּ? אֵלֶּה מִכָּלֵל שֶׁל אוֹתָם קִנְטָרִים לְקַח מְלֹא
יְדֵיהֶם, וְאוֹתוֹ מְעַט הַתְּעֵלָּה עַל הַכֹּל כְּאֵלוֹ הַכֹּל
הָיָה בְיָדֵיהֶם.

בֵּא וּרְאֵה מֵה כְּתוּב, וַיֵּרָא אֶהְרֵן וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ
לְפָנָיו. אֵי חֶסֶד קְדוּשָׁה, כְּמָה רְצוֹנָךְ הָיָה
לְטוֹב וְלֹא יָדַעְתָּ לְהַשְׁמֵר. כִּיּוֹן שֶׁזָּרְקוּ לְאֵשׁ,
הַתְּחִזֵּק כַּח הַצַּד הָאֲחֵר שֶׁם בְּאֵשׁ, וַיִּצָּאֵה דְמוֹת
שׁוֹר, כְּמוֹ שֶׁנֹּאמַר בְּשֵׁתִי הַמְּשַׁכּוֹת שֶׁל הַצַּד
הָאֲחֵר. מִיָּד – וַיֵּרָא אֶהְרֵן. מֵה זֶה וַיֵּרָא אֶהְרֵן?

רָאָה שֶׁהֵצֵד הָאֲחֵר הַתְּחִינָה. מִיָּד - וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ
לְפָנָיו. שְׁאֵלְמֵלֵא הַקָּדִים וּבָנָה הַמִּזְבֵּחַ הַזֶּה,
הָעוֹלָם הָיָה חוֹזֵר לְחֻרְבָּנוֹ.

לְלִסְטִים שֶׁהָיָה יוֹצֵא לְאֲבָד וּלְהִרְגַּ בְּנֵי אָדָם,
רָאָה לְגִיּוֹן הַמֶּלֶךְ שֶׁאוֹתוֹ הַלִּסְטִים
יוֹצֵא בְּכַח חֶזֶק, מָה עָשָׂה אוֹתוֹ לְגִיּוֹן? שִׁדְל
אֶת הַמֶּלֶךְ לְצֵאת לְדֶרֶךְ, וּמִשָּׁךְ אוֹתוֹ הַלְגִּיּוֹן
לְאוֹתָהּ הַדֶּרֶךְ. כְּשֶׁעֲדִין הַלִּסְטִים הוֹלֵךְ בְּאוֹתָהּ
הַדֶּרֶךְ, רָאָה דְמוּת הַמֶּלֶךְ עוֹמֶדֶת לְפָנָיו. כִּיּוֹן
שָׂרָאָה אֶת הַמֶּלֶךְ שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ לְפָנָיו בְּדֶרֶךְ, מִיָּד
נִרְתַּע וַחֲזַר לְאַחֹר.

כֶּף וַיֵּרָא אֶהֱרֵן שֶׁהֵצֵד הָאֲחֵר מִתְגַּבֵּר, אָחִז
בְּרַפּוּאָה וְהִחֲזִיק בְּצַד הַקְּדוּשָׁה וְשָׂם אוֹתוֹ
לְפָנָיו. כִּיּוֹן שָׂרָאָה הֵצֵד הָרַע אֶת דְּיוֹקָן הַמֶּלֶךְ
שֶׁעוֹמֵד לְפָנָיו, מִיָּד חָזַר לְאַחֹר וַנְּחַלֵּשׁ כַּחוֹ
וַחִילוֹ, שֶׁהָרִי הַתְּחִינָה, (מִיָּד וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ לְפָנָיו) וְהַמִּזְבֵּחַ
הַזֶּה הִתְגַּבֵּר, וַנְּחַלֵּשׁ הֵצֵד הָאֲחֵר.

בֵּא וּרְאָה מַה כָּתוּב, וַיִּקְרָא אֶהֱרֵן וַיֹּאמֶר חַג לֵה'
מָחָר. חַג לֵה', וְלֹא לְעַגְלָה. וְלִצֵּד הַקְּדוּשָׁה
עָשָׂה, וְלִצֵּד הַקְּדוּשָׁה קָרָא וַאֲמַר. וְזוֹ הִרְפּוּאָה
שֶׁהַקָּדִים, שְׁאֵלְמֵלֵא עָשָׂה אֶת זֶה, לֹא עָמַד הָעוֹלָם

על מקומו, ועם כל זה לא שָׁכַף רָגְזוּ מֵאֵהָרֵן, אַף
על גב שלא התכּוֹן לְרַע.

אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵהָרֵן, שְׁנֵי
הַמְּכַשְּׁפִים הִלְלוּ מִשְׁכוּ אוֹתָךְ לְמָה
שָׁרְצוּ, חִיִּיךָ שְׁנֵי בְּנֵיךָ יִפְלוּ, וְעַל הַחֲטָא הַזֶּה
יָמוּתוּ (ובחטא הזה הם יתפסו). זֶהוּ שְׁכַתוּב (דברים ט)
וּבְאֵהָרֵן הַתְּאֲנַף ה' מְאֹד לְהַשְׁמִידוֹ. מָה זֶה
לְהַשְׁמִידוֹ? אֵלּוּ בְּנָיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (עמוס ב) וְאֲשַׁמֵּיד
פְּרִיּוֹ מִמַּעַל, שְׁפָרְיוֹ שֶׁל אָדָם אֵלּוּ הֵם בְּנָיו.

בֵּא וּרְאֵה, אֵהָרֵן שָׁם אֶת אוֹתוֹ מְזַבַּח לְפָנָיו,
וְהֶעֱגַל שָׁב לְאַחֲרָיו. בְּנָיו שָׁמוּ אֶת הַצַּד
הָאֲחֵר לְפָנָיו, וְצַד הַקְּדוּשָׁה חָזַר לְאַחֹר, שְׁכַתוּב
(ויקרא י) וַיִּקְרִיבוּ לְפָנָי ה'. לְפָנָי ה' שָׁמוּ. נִתְּפָסוּ
בַּחֲטָא הַזֶּה.

אֵהָרֵן חָשַׁב, שְׁבִינְתִים יֵבֵא מִשָּׁה, וְלִכֵּן אֶת אוֹתוֹ
מְזַבַּח לֹא הָרַס מִשָּׁה, שְׁאֵלוֹ הִיָּה כְּמוֹ
שְׁחוֹשְׁבִים בְּנֵי אָדָם, הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן שֶׁהַצֵּטְרֵךְ
מִשָּׁה – לְנִתֵּץ אֶת אוֹתוֹ מְזַבַּח הִיָּה צָרִיךְ, כְּמוֹ
שֶׁהַתְּנַבֵּא הַנְּבִיא עֵדוּ עַל הַמְּזַבַּח בְּבֵית אֵל,
וּנְבוֹאָתוֹ עַל אוֹתוֹ מְזַבַּח הִיָּתָה. אֲבָל כָּאֵן הִיָּה
דְּבָר אֲחֵר כְּמוֹ שֶׁנֶּתְּבָאָר. וְכַתוּב וַיִּקַּח אֶת הָעֵגֶל
אֲשֶׁר עָשׂוּ, וְלֹא כָּתוּב וַיִּנְתֵּץ אֶת הַמְּזַבַּח.

בא וּרְאָה, וַיִּקְרָא אֶהָרֶן – הוּא הַכְרִיז בְּקוֹל
וְאָמַר. כְּתוּב כָּאֵן וַיִּקְרָא וַיֹּאמֶר, וְכָתוּב
בִּיּוֹנָה וַיִּקְרָא וַיֹּאמֶר. מִה שָּׁם הַכְרִיז לְדִין, אָף כָּאֵן
הַכְרִיז לְדִין. חָג לֵה' מְחָר, נִבְּא נְבוּאָה בְּאוֹתָהּ
רוּחַ שֶׁל מְזַבַּח, שְׁעֵתִיד הַדִּין לְשָׂרוֹת עֲלֵיהֶם. חָג
לֵה', לַעֲשׂוֹת בְּכֶם דִּין.

וַיִּשְׁלַח דִּינִים הָיוּ: אֶחָד, וַיִּגַּף ה' אֶת הָעָם.
וְאֶחָד בְּבְנֵי לְוִי. וְאֶחָד שֶׁהִשְׁקָה אֶת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל. וְהֵינּוּ חָג שֶׁל בְּנֵי לְוִי. לֵה' – שְׁוִיגַף ה'.
מְחָר – שֶׁהִשְׁקָה אוֹתָם מִשָּׁה. וְלָנוּ בְּאוֹתוֹ לִילָה,
וּלְמְחָר נִמְצְאוּ נְפוּחִים וּמֵתִים. וְאוֹתָם הַמִּים הָיוּ
מְכֻשְׁפִּים בְּמַעֲיָהֶם כָּל הַלַּיְלָה, וּבְבִקְרָא נִמְצְאוּ
מֵתִים, וְלָכֵן חָג לֵה' מְחָר. וְכָל הַרְפּוּאָה שְׁעֵשָׂה
אֶהָרֶן, מִשׁוּם שְׁכָתוּב וַיִּבֶן מְזַבַּח לְפָנָיו.

בא וּרְאָה, (אוֹתוֹ מְזַבַּח שֶׁל קִדְשָׁה הָיָה) שְׁכָתוּב וַיִּרְא אֶת
הָעֶגְלָה וּמַחֲלַת, וְאֵלּוּ מְזַבַּח לֹא כְּתוּב. שְׁהָרִי
אֶהָרֶן יִדְיַעָה הָיָה יוֹדֵעַ שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת כב) זֹבַח
לְאֵלֹהִים יִחָרֵם בְּלִתִּי לֵה' לְבִדּוֹ, וְדָאֵי נִצַּל אֶהָרֶן
בְּעֵצָה טוֹבָה שֶׁהִנְהִיג לְנַפְשׁוֹ, וְהִכַּל בְּרָצוֹן שָׁלֵם
טוֹב, שְׁלֵא הִתְכַּוֵּן לְרַע.

אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, אָבָא, וְדָאֵי כֶּן הוּא,
וַיִּשְׂרָאֵל לֹא הָיוּ. אָבָל יִרְבְּעָם שְׁעֵשָׂה

עֲגָלִים, הָרִי יִשְׂרָאֵל הָיוּ, וְעִגְלָ עָשׂוּ. אָמַר לוֹ,
וְדָאִי, וּפְרָשׁוּהָ, אָבֵל יִרְבְּעָם חָטָא וְהַחֲטִיא,
וְלֹא כְמוֹ שְׂאֲמָרוּ. שְׂוֹדָאִי חָטָא רַע עָשָׂה,
וּבַמְלָכוֹת חָטָא.

אָמַר יִרְבְּעָם, הָרִי וְדָאִי שְׁהָרִי צַד הַקְדָּשָׁה לֹא
שׁוֹרָה אֱלֹא רַק בְּלֵב כָּל הָעוֹלָם, וְזוֹ
ירוּשָׁלַיִם. אָנִי לֹא יָכוֹל לְמַשֵּׁךְ אֶת אוֹתוֹ הַצַּד
לְכָאֵן, מָה אַעֲשֶׂה? מִיָּד – (מַלְכִים-א יב) וַיִּזְעַץ הַמֶּלֶךְ
וַיַּעַשׂ וְגו'. נָטַל עֲצָה רָעָה. אָמַר, הָרִי הַצַּד הָאֲחֵר
שְׁנַמְשֵׁךְ מִיָּד לְכָל מְקוֹם, וְכָל שְׁפָן בְּאֶרֶץ הַזֶּה,
שֶׁתְּשׁוּקָתוֹ לְשָׂרוֹת בְּתוֹכָהּ, אָבֵל לֹא יָכוֹל
לְהִתְלַבֵּשׁ אֱלֹא רַק בְּדַמוֹת שֶׁל שׁוֹר.

שְׁנֵי עֲגָלִים לָמָּה? אֱלֹא אָמַר יִרְבְּעָם, (בַּמְצָרִים וּבַמְדָּבָר)
בַּמְדָּבָר הָיוּ אוֹתָם מְכַשְׁפִּים, שְׁכָתוּב (יחזקאל
כג) בְּשׂוֹר חַמּוּרִים בְּשָׂרָם. (לֹא אוֹתָם מְצָרִים, אֱלֹא) כָּאֵן
אוֹתָן שְׁתֵּי רוּחוֹת רָעוֹת יִתְלַבְּשׁוּ כְּרָאוּי, זָכַר
וּנְקָבָה הֵם. שְׁהָרִי הַזָּכָר הָיָה בְּבֵית אֵל, וְהַנְּקָבָה
הָיְתָה בְּדֵן. וּמִתּוֹךְ שְׁכָתוּב נִפְתַּח תְּטַפְּנָה שְׁפָתֵי
זָרָה, נִמְשְׁכוּ יִשְׂרָאֵל אַחֲרָיו יוֹתֵר, שְׁכָתוּב וַיִּלְכוּ
הָעָם לְפָנָי הָאֶחָד עַד דֵּן. וּמִשׁוּם כֵּן הָיוּ שְׁנֵי
עֲגָלִים, וּמִשֵּׁךְ אוֹתָם יִרְבְּעָם לְאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה,

וְהָיָה חֶטָּא עָלָיו וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וּמִנֵּעַ בְּרִכּוֹת מִן
הָעוֹלָם, וְעָלָיו כָּתוּב (משלי כח) גּוֹזֵל אָבִיו וְאִמּוֹ וְגוֹ'.

וְעַל כֵּן הָיוּ הָעֲגָלִים, שֶׁהָרִי הִלְבוּשׁ הָרֵאשׁוֹן
שֶׁמִּתְלַבֵּשׁ הַצַּד הָאֲחֵר הוּא שׁוֹר, כְּמוֹ
שֶׁנִּתְבָּאֵר. וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה הוּא עֵגֶל וְלֹא שׁוֹר?
אֲלֹא וְדַאי כֶּף רְאוּי, וְכֵן בְּכָל הַצְּדָדִים, רֵאשִׁית
הִלְבוּשׁ הוּא קָטָן, וְהָרִי בְּאֵרְנוּ.

וְלָכֵן, בְּנֵי אֱהוּבִי, כִּיּוֹן שֶׁרָצוּ אֱלֹהִים, וּבִצַּד
שֶׁל אֱלֹהִים נִבְנָה הַמַּעֲשֶׂה, הָאֱלֹהִים
הַקְּדוֹשׁ, הָאֵם, שֶׁאֲחֻזָּת תְּמִיד בְּזֵרוּעַ הַמְּלָךְ
וּמַעֲלָה אֶת הַרְצוּעָה, לֹא הִיָּתָה שָׁם, וְהַצְּטָרֵךְ
מִשֶּׁה לְהִיּוֹת שָׁם בְּמִקוּמָהּ. כִּיּוֹן שֶׁרָמַז לוֹ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַסֵּתֶכֶל.

שְׁלֹשׁ פְּעָמִים רָמַז לוֹ, אִי מִשֶּׁה הָרוּעָה הַנֶּאֱמָן,
כְּמָה חֲזַק כַּחַךְ, כְּמָה גְבוּרָתָךְ גְּדוּלָּה.
שְׁלֹשׁ פְּעָמִים רָמַז לוֹ, שֶׁכָּתוּב וְעַתָּה הַנִּיחָה לִּי –
הָרִי אֶחָד. וַיַּחַר אִפִּי בָהֶם וְאֶכְלֶם – הָרִי שְׁתֵּים.
וְאֶעֱשֶׂה אוֹתָךְ לְגוֹי גְּדוֹל – הָרִי שְׁלֹשׁ. חֲכַמְתוּ
שֶׁל מִשֶּׁה בְּשִׁלְשֵׁת הַרְמָזִים הִלְלוּ. אֶחָז בְּזֵרוּעַ
יְמִינוֹ – כְּנִגְדַּת הַנִּיחָה לִּי. אֶחָז בְּזֵרוּעַ שְׂמָאלוֹ –
כְּנִגְדַּת וַיַּחַר אִפִּי בָהֶם וְאֶכְלֶם. הַתְּחַבֵּק בְּגוֹף

הַמֶּלֶךְ - כְּנִגְדַּ וְאַעֲשֶׂה אוֹתָךְ לְגוֹי גָּדוֹל.
 וְכִשְׁהִתְחַבֵּק בְּגוֹף, וְשִׁתִּי זְרוּעוֹת מְצַד זֶה וּמְצַד
 זֶה, לֹא יָכוֹל לְהִתְנַעֲנַע לְצַד בְּעוֹלָם. זוּ הִיְתָה
 חֲכָמְתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, (שְׂבַדְבְּרִי) שְׁמִינֵי רְמָזִים שֶׁל
 הַמֶּלֶךְ הַכִּיר בְּכָל אֶחָד מֵהֶם מְאִיזָה מְקוֹם יַחְזִיק,
 וּבְחֲכָמָה הוּא עֹשֶׂה.

בְּאוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר וְהַחֲבָרִים וְנִשְׁקוּ יָדוֹ. הִיָּה שָׁם
 רַבִּי אָבָא. אָמַר, אֲלֵמָּלָא לֹא בָאתִי לְעוֹלָם
 אֲלֵא לְשִׁמְעַע אֶת זֶה - דִּי לָנוּ. בְּכָה וְאָמַר, וַי רַבִּי,
 כְּשִׁתְּסַתְּלַק מִן הָעוֹלָם, מִי יֵאִיר וַיִּגְלֶה אוֹרוֹת
 הַתּוֹרָה? דָּבָר זֶה בְּחִשְׁכָּה נִסְתָּר עַד עַכְשָׁו, שְׂיִצָּא
 מִשָּׁם, וְהָרִי מְאִיר עַד רוּם הָרְקִיעַ, וּבְכֹסֵא הַמֶּלֶךְ
 הוּא רָשׁוּם, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂמַח עַכְשָׁו
 בְּדָבָר הַזֶּה. וְכַמָּה שְׂמַחָה עַל שְׂמַחָה נוֹסְפָה
 מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְדוּשׁ. מִי יַעִיר דְּבָרֵי חֲכָמָה
 בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּמוֹתָךְ.

בְּאִ וּרְאָה, טָרָם חֲטָא אָדָם, הִיָּה עוֹלָה וְעוֹמֵד
 בְּחֲכָמַת הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן, וְלֹא הִיָּה נִפְרָד מֵעַץ
 הַחַיִּים. כִּיּוֹן שְׁהַגְדִּיל תְּשׁוּקָתוֹ לְדַעַת וְלָרְדַת
 לְמִטָּה, נִמְשָׁךְ אַחֲרֵיהֶם, עַד שֶׁנִּפְרָד מֵעַץ הַחַיִּים,
 וַיֵּדַע רַע וְעֹזֵב הַטּוֹב. וְלִכֵּן כָּתוּב (תהלים ח) כִּי לֹא
 אֵל חִפְץ רָשָׁע אֶתָּה לֹא יִגְרָךְ רַע. מִי שֶׁנִּמְשָׁךְ בְּרַע,

אֵין לוֹ דִּיּוּר עִם עֵץ הַחַיִּים. וְטָרַם שְׁחָטְאוּ, הָיוּ
שׁוֹמְעִים קוֹל מְלַמְעֵלָה וַיּוֹדְעִים אֶת הַחֻכְמָה
הָעֲלִיּוֹנָה וְלֹא פּוֹחַדִּים. כִּיּוֹן שְׁחָטְאוּ, אֶפְלוּ קוֹל
שְׁלִמְטָה לֹא יִכְלוּ לַעֲמֹד בּוֹ.

כְּמוֹ זֶה, טָרַם שְׁחָטְאוּ יִשְׂרָאֵל, בְּשַׁעַה שְׁעַמְדוֹ
יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינִי, הָעֶבְרָה מֵהֶם זְהֵמְתוּ
שֶׁל הַנְּחָשׁ הַזֶּה, שֶׁהָרִי אֵז בְּטוֹל שֶׁל יֵצֵר הָרַע הִיָּה
בְּעוֹלָם, וְדָחוּ אוֹתוֹ מֵהֶם, וְאֵז נֶאֱחָזוּ בְּעֵץ הַחַיִּים
וְעָלוּ לְמַעְלָה, וְלֹא יָרְדוּ לְמַטָּה. אֵז הָיוּ מְכִירִים
וְהָיוּ רוֹאִים אֶסְפֵּקֵלְרִיּוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת, וְעֵינֵיהֶם
הוֹאֲרוּ, וְשָׁמְחוּ לְהַכִּיר וְלִשְׁמַע. וְאֵז חָגַר אוֹתָם
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּחֲגוּרוֹת שֶׁל אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ שֶׁלֹּא יוּכַל לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם הַנְּחָשׁ הַזֶּה, וְלֹא
יִטְמָא אוֹתָם כְּבָרְאִשׁוֹנָה.

כִּיּוֹן שְׁחָטְאוּ בְּעֵגֶל, הָעֶבְרָה מֵהֶם כָּל אוֹתָן
הַדְּרָגוֹת וְהָאוֹרוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, וְהָעֶבְרָה
מֵהֶם חֲגוּרַת כְּלֵי הַזֵּיַן שֶׁהִתְעַטְרוּ מֵהַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ
הָעֲלִיּוֹן, וְהִמְשִׁיכוּ עֲלֵיהֶם הַנְּחָשׁ הָרַע כְּמַקְדָּם,
וְגָרְמוּ מוֹת לְכָל הָעוֹלָם. וְאַחַר כֵּךְ מָה כָּתוּב?
וַיֵּרָא אֶהֱרֹן וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה וְהִנֵּה קָרַן
עוֹר פָּנָיו וַיִּירָאוּ מִגִּשְׁתֵּי אֱלֹהֵינוּ.

בא וְרָאָה, מַה כָּתוּב בְּרֵאשׁוֹנָה? (שמות יד) וַיֵּרָא
 יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה. וְכֻלָּם רָאוּ אֶת
 הַזְּהָרִים הָעֲלִיּוֹנִים נְאוּרִים בְּאֶסְפֵּק־לְרִיָּה
 הַמְּאִירָה, שְׁכָתוּב (שם כ) וְכָל הָעַם רָאִים אֶת
 הַקּוֹלֹת. וְעַל הַיָּם הָיוּ רוֹאִים וְלֹא פוֹחֲדִים,
 שְׁכָתוּב זֶה אֵלַי וְאַנְוָהוּ. אַחַר שְׁחָטְאוּ, פָּנִי
 הַסֶּרְסוּר לֹא הָיוּ יְכוּלִים לִרְאוֹת. מַה כָּתוּב?
 וַיֵּירָאוּ מִגִּשְׁתֵּי אֱלֹהֵי.

ובא רָאָה, מַה כָּתוּב בָּהֶם? וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל אֶת עַדֵּים מֵהָר חוֹרֵב, שֶׁהֶעֱבְרוּ
 מֵהֶם אוֹתָם כְּלֵי זִין שֶׁהִתְחַבְּרוּ בָּהֶם בְּהַר סִינַי,
 כְּדֵי שֶׁלֹּא יִשְׁלַט אוֹתוֹ הַנְּחָשׁ הָרָע. כִּיּוֹן
 שֶׁהֶעֱבְרוּ מֵהֶם, מַה כָּתוּב? וּמֹשֶׁה יִקַּח אֶת
 הָאֵהָל וְנָטָה לוֹ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה הַרְחֵק מִן
 הַמַּחֲנֶה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַה הַפְּסוּק הַזֶּה
 לָזֶה? אֵלֶּא כִּיּוֹן שֶׁיִּדְעַ מֹשֶׁה שֶׁהֶעֱבְרוּ מִיִּשְׂרָאֵל
 אוֹתָם כְּלֵי זִין עֲלִיּוֹנִים, אָמַר, הֲרִי וְדַאי מִכָּאן
 וְהִלָּא הַנְּחָשׁ הָרָע יָבֵא לְדוֹר בֵּינֵיהֶם. וְאִם
 יַעֲמֵד הַמִּקְדָּשׁ כָּאן בֵּינֵיהֶם, יִטְמָא. מִיָּד –
 וּמֹשֶׁה יִקַּח אֶת הָאֵהָל וְנָטָה לוֹ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה
 הַרְחֵק מִן הַמַּחֲנֶה. מִשׁוּם שֶׁמֹּשֶׁה רָאָה שֶׁהֲרִי
 אִזּוֹ יִשְׁלַט הַנְּחָשׁ הָרָע מַה שֶׁלֹּא הָיָה מִקְדָּם לָכֵן.

וְקָרָא לוֹ אֱהֵל מוֹעֵד. וְכִי לֹא בְרֵאשׁוֹנָה אֱהֵל מוֹעֵד? אֵלָא בְרֵאשׁוֹנָה אֱהֵל סִתָּם, וְכַעֲת אֱהֵל מוֹעֵד. מַה זֶה מוֹעֵד? רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר לְטוֹב. רַבִּי אַבָּא אָמַר לְרַע. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר לְטוֹב – מַה מוֹעֵד הוּא יוֹם שְׁמַחַת הַלְבָנָה, שְׁנוּסְפָה בּוֹ קִדְשָׁה, לֹא שׁוֹלֵט בָּהּ פָּגָם, אֲפִי כָּאֵן קוֹרָא לָהּ בְּשֵׁם הַזֶּה, לְהִרְאוֹת שְׁהָרִי הַתְּרַחֵק מִבֵּינֵיהֶם וְלֹא נִפְגְּמָה, וְלִכֵּן כְּתוּב וְקָרָא לוֹ אֱהֵל מוֹעֵד.

וְרַבִּי אַבָּא אָמַר לְרַע – שְׁהָרִי בְרֵאשׁוֹנָה הִיא אֱהֵל סִתָּם, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ישעיה לג) אֱהֵל בַּל יִצְעֵן בַּל יִסַּע יִתְדוֹתָיו לְנִצָּח, וְעַכְשָׁו אֱהֵל מוֹעֵד. בְּרֵאשׁוֹנָה לְתַת רְפוּאוֹת לְעוֹלָם שְׁלֹא יִשְׁלַט בְּהֶם הַמּוֹת – מִכָּאֵן וְהִלָּאָה אֱהֵל מוֹעֵד, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (איוב ל) וּבֵית מוֹעֵד לְכָל חַי. כָּאֵן נִתֵּן בּוֹ זְמַן וַחַיִּים קְצוּבִין לְעוֹלָם. בְּתַחֲלָה לֹא נִפְגָּם – וְעַכְשָׁו נִפְגָּם. בְּרֵאשׁוֹנָה חִבְרוֹת וְזוּוּג לְלִבְנָה עִם הַשָּׁמַשׁ שְׁלֹא יוֹסְרוּ – עַכְשָׁו אֱהֵל מוֹעֵד, זְוּוּגִים מִזְמַן לְזְמַן. וּמִשׁוּם כֶּף, וְקָרָא לוֹ אֱהֵל מוֹעֵד, מַה שְׁלֹא הִיא קָדָם.

רַבִּי שְׁמַעוֹן הִיא יוֹשֵׁב לִילָה אֶחָד וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, וְהָיוּ יוֹשְׁבִים לְפָנָיו רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי יוֹסִי. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָרִי כְּתוּב

וַיִּתְנַצְלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֵדִים מֵהַר חוֹרֵב,
 וְאָמְרָנוּ שְׁגָרְמוּ מוֹת עֲלֵיהֶם מֵאוֹתוֹ זְמַן וּמַעֲלָה
 וְשִׁלַּט בָּהֶם אוֹתוֹ הַנֶּחֱשׁ הָרַע שֶׁהוֹסֵר מֵהֶם
 בְּרֵאשׁוֹנָה. יִשְׂרָאֵל מִיֵּלָא, אֲבָל יְהוֹשֻׁעַ שֶׁלֹּא
 חָטָא, הָאֵם הוֹסֵר מִמֶּנּוּ אוֹתוֹ כְּלִי זֵינן עֲלִיוֹן
 שְׁקִבֵּל עִמָּהֶם בְּהַר סִינַי אוֹ לֹא?

אם תֹּאמַר שֶׁלֹּא הוֹסֵר מִמֶּנּוּ, אִם כֵּן, אִז לָמָּה מֵת
 כְּשֶׁאֵר כָּל בְּנֵי הָאָדָם? וְאִם תֹּאמַר שֶׁהוֹסֵר
 מִמֶּנּוּ, לָמָּה? וְהֵרִי לֹא חָטָא! שֶׁהֵרִי הוּא הֵיךְ עִם
 מֹשֶׁה בְּשַׁעַר שְׁחָטָאוֹ יִשְׂרָאֵל. וְאִם תֹּאמַר שֶׁלֹּא
 קִבֵּל אוֹתָהּ הָעֵטְרָה בְּהַר סִינַי כִּמוֹ שְׁקִבְלוּ
 יִשְׂרָאֵל, לָמָּה?

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים יד) כִּי צְדִיק ה'ִ
 צְדָקוֹת אֶהְיֶה יִשְׂרָאֵל יַחְזוּ פְּנִימוֹ. פְּסוּק זֶה
 אָמְרוּ בוֹ הַחֲבָרִים מֵה שֶׁאָמְרוּ: אֲבָל כִּי צְדִיק ה'ִ
 – צְדִיק הוּא וְשֵׁמוֹ צְדִיק, וּמִשּׁוֹם כֵּן צְדָקוֹת אֶהְיֶה.
 יִשְׂרָאֵל וְהוּא יִשְׂרָאֵל, כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לב) צְדִיק וַיִּשְׂרָאֵל.
 וְעַל זֶה יַחְזוּ פְּנִימוֹ, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וַיִּתְקַנּוּ
 דְרָכֵיהֶם לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל כְּרֵאוּי.

וְכֵן רֵאָה, כְּשֶׁדָּן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
 הָעוֹלָם, לֹא דָן אוֹתוֹ אֶלָּא לְפִי רַב בְּנֵי

הָאָדָם. וּבֹא רְאָה, כְּשִׁחַטָּא אָדָם בְּעֵץ שְׂאֵכֵל
 מִמֶּנּוּ, גָּרַם לְאוֹתוֹ עֵץ שְׂשׂוּרָה בּוֹ הַמּוֹת לְכָל
 הָעוֹלָם, וְגָרַם פָּגָם לְהַפְרִיד אִשָּׁה מִבְּעֻלָּה,
 וְעָמַד הַחֲטָא שֶׁל הַפָּגָם הַזֶּה בְּלִבָּנָה עַד
 שְׁעָמְדוֹ יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינַי. כִּיּוֹן שְׁעָמְדוֹ יִשְׂרָאֵל
 בְּהַר סִינַי, הֶעֱבַר אוֹתוֹ הַפָּגָם שֶׁל הַלִּבָּנָה
 וְעָמַד לְהָאִיר תָּמִיד. כִּיּוֹן שְׁחַטָּאוּ יִשְׂרָאֵל
 בְּעֵגֶל, שָׁבָה הַלִּבָּנָה כְּמִקְדָּם לַפְּגָמָה, וְשִׁלַּט
 הַנְּחָשׁ הָרַע, וְאַחַז בָּהּ וּמָשַׁךְ אוֹתָהּ אֵלָיו
 וּנְפָגְמָה.

וּבְשִׁידָע מָשָׂה שְׁחַטָּאוּ יִשְׂרָאֵל וְהֶעֱבְרוּ מֵהֶם
 אוֹתָם כְּלֵי זִין הַקְּדוּשִׁים, יָדַע וַדָּא
 שְׁהָרִי הַנְּחָשׁ אָחַז בְּלִבָּנָה לְמָשַׁךְ אוֹתָהּ אֵלָיו
 וּנְפָגְמָה. אִזּוּ הוֹצִיא אוֹתָהּ בַּחוּץ. וְכִיּוֹן שְׁעָמְדָה
 לְהַפָּגָם, אִף עַל גַּב שְׂיֵהוּשַׁע עוֹמֵד בְּעֵטְרַת כְּלֵי
 הַזִּין שְׁלָהּ, כִּיּוֹן שֶׁהַפָּגָם שׂוּרָה בָּהּ וְחִזְרָה לְכַמוֹ
 שְׁנִפְגְּמָה בְּחַטָּאוֹ שֶׁל אָדָם, לֹא יָכוֹל אָדָם
 לְהִתְקַיֵּם, פָּרַט לְמָשָׂה שְׁשִׁלַּט בָּהּ, וּמוֹתוֹ הָיָה
 בְּצַד אַחֵר. וְעַל זֶה לֹא הָיָה בָּהּ רְשׁוּת לְקַיֵּם
 אֶת יְהוּשַׁע תָּמִיד וְלֹא מִיִּשְׁהוּ אַחֵר. וְעַל כֵּן
 קוֹרָא לָהּ אֵהֵל מוֹעֵד, שְׁהָרִי שׂוּרָה בָּהּ זְמַן
 קָצוּב לְכָל הָעוֹלָם.

וְלָבֵן סוּד הַדְּבָר - יֵשׁ יְמִין לְמַעְלָה וְיֵשׁ יְמִין
 לְמַטָּה. יֵשׁ שְׂמַאל לְמַעְלָה וְיֵשׁ שְׂמַאל
 לְמַטָּה. יֵשׁ יְמִין לְמַעְלָה בְּקִדְשָׁה עֲלִיוֹנָה. וְיֵשׁ
 יְמִין לְמַטָּה שֶׁהוּא בְּצַד הָאֲחֵר. יֵשׁ שְׂמַאל
 לְמַעְלָה בְּקִדְשָׁה עֲלִיוֹנָה, לְעוֹרֵר אֶהְבֵּה,
 לְהִתְקַשֵּׁר לְלִבְנָה, בְּמָקוֹם קְדוֹשׁ לְמַעְלָה לְהֵאִיר.
 וְיֵשׁ שְׂמַאל לְמַטָּה שֶׁמִּפְרִיד אֶהְבֵּה שֶׁלְּמַעְלָה,
 וּמִפְרִיד אוֹתָהּ מִלְּהֵאִיר בְּשִׁמְשׁ וּלְהִתְקַרֵּב
 עִמוֹ, וְזֶהוּ הַצַּד שֶׁל הַנְּחֹשׁ הָרַע. שֶׁכֹּאֲשֶׁר הַשְּׂמַאל
 הַזֶּה שֶׁלְּמַטָּה מִתְעוֹרֵר, אִזּוֹ הוּא מוֹשֵׁף אֶת הַלִּבְנָה
 וּמִפְרִידָהּ מִלְּמַעְלָה, וְאוֹרָה נִחְשָׁף, וְנִדְבַקְתָּ
 בַּנְּחֹשׁ, וְאִזּוֹ שׂוֹאֵבֶת מוֹת לְמַטָּה לְכָל, כִּי נִדְבַקְתָּ
 בַּנְּחֹשׁ וּמִתְרַחֶקֶת מֵעֵץ הַחַיִּים, וְלָכֵן גּוֹרֶמֶת מוֹת
 לְכָל הָעוֹלָם. וְזֶהוּ כֹּאֲשֶׁר נִטְמָא הַמְּקַדֵּשׁ עַד זְמַן
 קְצוּב כְּשֶׁמִּתְקַנְתָּ הַלִּבְנָה וְשׁוֹבָה לְהֵאִיר, וְזֶהוּ
 אֵהֵל מוֹעֵד.

וְעַל זֶה יְהוֹשֵׁעַ לֹא מָת, אֲלֵא בְּעֵטְיוֹ שֶׁל הַנְּחֹשׁ
 הַזֶּה שֶׁקָּרַב וּפָגַם אֶת הַמִּשְׁכָּן כְּבָרָא שׁוֹנָה.
 וְזֶהוּ סוּד הַכְּתוּב יְהוֹשֵׁעַ בֶּן נוּן נָעַר. שֶׁאֵף עַל גֵּב
 שֶׁהוּא נָעַר לְמַטָּה לְקַבֵּל אוֹר, לֹא יָמִישׁ מִתּוֹךְ
 הָאֵהֵל. כְּמוֹ שֶׁזֶה נִפְגָּם, כֶּךָ גַּם זֶה נִפְגָּם, אֵף עַל
 גֵּב שֶׁמִּין קְדוֹשׁ הָיָה לוֹ, כִּיּוֹן שֶׁנִּפְגְּמָה הַלִּבְנָה,

כַּף וְדַאי לֹא נִצּוּל לְבַדּוֹ מִמֶּנּוּ מֵאוֹתוֹ גְּזוּן מִמֶּשׁ,
וְהָרִי נִתְבָּאָר.

אֲשָׁרִי הַצְּדִיקִים שְׂיֻדְעִים סוּדוֹת הַתּוֹרָה
וְנִדְבָקִים בַּתּוֹרָה, וּמְקִימִים הַפְּסוּק
שְׁכָתוֹב, (יהושע א) וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה וְגו' .
וּבְשִׁבִילָה יִזְכּוּ לַחַיִּי הָעוֹלָם הַבֶּא, שְׁכָתוֹב (דברים ל)
כִּי הוּא חַיִּיךָ וְאַרְךָ יָמֶיךָ וְגו' .

סדר הלימוד ליום יט שבט [יום 137 בשנה]

פְּרֻשֶׁת וִיקָהָל (דף סד' ע"א - דף צד ע"א)

וִיקָהָל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו' . רַבִּי
חַיִּיא פִּתַּח, (שמואל-א טו) וַיֹּאמֶר שָׂאוּל אֶל
הַקִּינִי לָכוּ סֵרוּ רִדּוֹ וְגו' . בֵּא וּרְאֵה מֵה כָּתוּב
בְּעַמְלֶק, פִּקְדוֹתַי אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה עִמָּלֶק לְיִשְׂרָאֵל
וְגו' . וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּכֹל הַקְּרֻבוֹת שֶׁעָשׂוּ
שָׂאָר הָעַמִּים לְגַבֵּי יִשְׂרָאֵל, מֵה הַטַּעַם לֹא הָיָה
קָשָׁה לְפָנָיו כְּמוֹ הַקְּרֻב שֶׁעָשָׂה עִמָּלֶק אִתָּם? אֵלֶּא
וְדַאי הַקְּרֻב שֶׁל עִמָּלֶק הָיָה בְּכֹל הַצְּדָדִים, לְמַעְלָה
וּלְמַטָּה, שֶׁהָרִי בְּאוֹתוֹ זְמַן הַתְּחִזֵּק הַנְּחַשׁ הָרַע
לְמַעְלָה, וְהַתְּחִזֵּק לְמַטָּה.

מֵה הַנְּחַשׁ הָרַע אוֹרֵב עַל פְּרֻשֶׁת דְּרָכִים, אֶף
כֵּן גַּם עִמָּלֶק נִחַשׁ רַע הָיָה לְיִשְׂרָאֵל,

שְׁאָרְב לְהֵם עַל פְּרֻשַׁת דְּרָכִים, שְׁכָתוּב (שמואל-א טו)
 אֲשֶׁר שָׁם לוֹ בַּדְרֹךְ בְּעַלְתוֹ מִמְצָרִים. אוֹרְב הָיָה
 לוֹ לְמַעְלָה לְטַמָּא אֶת הַמְקַדָּשׁ, וְאוֹרְב הָיָה
 לְמַטָּה לְטַמָּא אֶת יִשְׂרָאֵל. מַנִּין לָנוּ? שְׁכָתוּב
 (דברים כה) אֲשֶׁר קָרָךְ בַּדְרֹךְ. כָּתוּב כָּאֵן אֲשֶׁר קָרָךְ,
 וְכָתוּב שָׁם (שם כג) כִּי יִהְיֶה בְךָ אִישׁ אֲשֶׁר לֹא
 טָהוֹר מִקְרָה לְיִלְהָ.

וְעַל זֶה כָּתוּב בְּבַלְעָם, (במדבר כג) וַיִּקַּר אֱלֹהִים אֶל
 בַּלְעָם. וַיִּקַּר - לְשׁוֹן טַמְאָה נִקְט. וְאִם
 תֹּאמַר, הֲרִי כָּתוּב אֱלֹהִים, אֲלֵא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 הַזְמִין לוֹ אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁל טַמְאָה לְהַטְמֵא בּוֹ
 בְּאוֹתָהּ דְרָגָה שֶׁהוּא נִדְבֵק לְהַטְמֵא בָּהּ. מַה עָשָׂה
 בַּלְעָם? הוּא חָשַׁב בְּאוֹתָם קְרִבְנוֹת לְעֵלוֹת
 לְמַעְלָה. מִיָּד הַזְמִין לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתוֹ
 מְקוֹם. אָמַר לוֹ, הִנֵּה טַמְאָה אֵלֶיךָ כְּמוֹ שְׂרָאוּי לָךְ.
 וְעַל זֶה וַיִּקַּר אֱלֹהִים אֶל בַּלְעָם.

כְּמוֹ כֵּן אֲשֶׁר קָרָךְ בַּדְרֹךְ וְגו', הַזְמִין לָךְ אוֹתוֹ
 הַנְחָשׁ הָרַע לְמַעְלָה לְטַמָּא אוֹתְךָ בְּכָל
 הַצְדָדִים. וְאַלְמָלָא שֶׁהַתְחִזֵּק מִשֶּׁה לְמַעְלָה
 וַיְהוֹשֶׁעַ לְמַטָּה, לֹא יָכְלוּ לוֹ יִשְׂרָאֵל. וּמִשׁוֹם כָּךְ
 שָׁמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתָהּ שֶׁנֶּאֱמַר לְדוֹרֵי
 דוֹרוֹת. מַה הֵטְעָם? מִשׁוֹם שֶׁחָשַׁב לְעַקֵּר אוֹת

הַבְּרִית מִמְקוֹמָהּ, וּמְשׁוּם כֶּךָ פְּקַדְתִּי, בְּפִקְדָהּ,
 שְׁהָרִי שֵׁם נִרְמָז סוּד הָאוֹת הַבְּרִית הַקְּדוּשָׁה.
בא וְרָאה מַה כָּתוּב, וַיֹּאמֶר שְׂאוּל אֶל הַקִּינִי. מִי
 זֶה הַקִּינִי? זֶה יִתְרוֹ. וְכִי מִי נָתַן כָּאֵן אֶת בְּנֵי
 יִתְרוֹ לַהֲיֹת דִּיּוּרָם בְּעַמְלָק, וְהָרִי הָיוּ שְׂרוּיִים
 בִּירִיחוֹ? אֲלָא הָרִי כָתוּב (שׁוֹפְטִים א) וּבְנֵי קִינִי חָתָן
 מֹשֶׁה עָלוּ מֵעִיר הַתְּמָרִים אֶת בְּנֵי יְהוּדָה מְדַבֵּר
 יְהוּדָה וְגו'. וְכִשְׁעָלוּ מֹשֶׁה, שְׂרוּיִים הָיוּ בְּתַחוּמוֹ
 שֶׁל עַמְלָק עַד לְאוֹתוֹ זְמַן שֶׁבָּא שְׂאוּל הַמֶּלֶךְ,
 שִׁכְתוּב וַיִּסֶר קִינִי מִתּוֹךְ עַמְלָק.

משום שְׁהָרִי בְּזְמַן שֶׁנִּמְצְאִים רְשָׁעִים, (נַעֲנָשׁוּ)
 אוֹתָם חֲסִידִים וְצַדִּיקִים שֶׁנִּמְצְאִים
 בִּינֵיהֶם נִתְפָּסִים בַּחֲטָאֵיהֶם, וְהָרִי פְּרֹשָׁה. כְּמוֹ
 זֶה, אֲלֵמָּלֵא אוֹתָהּ עַרְבוּבִיָּה שֶׁהִתְחַבְּרוּ בָּהֶם
 בְּיִשְׂרָאֵל, לֹא נַעֲנָשׁוּ יִשְׂרָאֵל עַל מַעֲשֵׂה הָעֶגְלָה.

ובא רָאה מַה כָּתוּב בְּרֵאשׁוֹנָה, (שְׁמוֹת כה) מֵאֵת כָּל
 אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ, לְהַכְלִיל אֶת כָּלֶם,
 מְשׁוּם שֶׁרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת אֶת
 מַעֲשֵׂה הַמְּשַׁכֵּן מְכַל הַצְּדָדִים, בְּמַח וּקְלָפָה.
 וּמְשׁוּם שֶׁהָיוּ אוֹתָם עַרְב רַב עִמָּהֶם, נֹאמַר מֵאֵת
 כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ, לְהַכְלִילֵם בֵּין יִשְׂרָאֵל,
 שֶׁהֵם מַח, וְכָלֶם הַצְּטוּוּ.

אַחַר כִּף סֵטָה כָּל מִין לְמִינוֹ, וּבָאוּ אוֹתָם עֶרֶב רַב וַעֲשׂוּ אֶת הָעֵגֶל, וְסִטּוּ אַחֲרֵיהֶם אוֹתָם שְׁמַתּוֹ וּגְרָמוֹ לְיִשְׂרָאֵל מוֹת וְהָרַג. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִכָּאֵן וְהִלָּאָה מַעֲשֵׂה הַמְּשָׁכֵן לֹא יִהְיֶה אֲלֵא רַק מִצְדָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְבָדָם. מִיָּד – וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדֶת יִשְׂרָאֵל וּגּוֹ'. וְכָתוּב אַחֲרָיו, קָחוּ מֵאֲתָכֶם תְּרוּמָה לַה'. מֵאֲתָכֶם וְדָאֵי, וְלֹא כִּרְאשׁוֹנָה שְׁכָתוּב מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ. וַיִּקְהַל מֹשֶׁה וּגּוֹ', מֵאִיזָה מְקוֹם הַקְּהִיל אוֹתָם? אֲלֵא מִשׁוּם שֶׁהָיוּ אוֹתָם עֶרֶב רַב בִּינֵיהֶם, הַצֵּטְרָף מֹשֶׁה לְכַנְסֵם וּלְיַחְדָּם מִבֵּינֵיהֶם.

וַיִּקְהַל מֹשֶׁה. רַבִּי אַבְבָּא פִתַּח, (דְּבָרִים לֵא) הַקְּהִיל אֶת הָעָם הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַטָּף. מַה לְהֵלֵךְ כָּלֵל שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל, אֶף כָּאֵן כָּלֵל שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל. וּמֵי הֵם? שְׁשִׁים רַבּוּא.

רַבִּי אֶלְעָזָר פִּתַּח אֶת הַפְּסוּק בְּיִשְׂרָאֵל, כְּשִׁירָד מֹשֶׁה מִהָר סִינַי, שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת לֵב) וַיִּשְׁמַע יְהוֹשֻׁעַ אֶת קוֹל הָעָם בְּרַעַה וַיֹּאמֶר אֶל מֹשֶׁה קוֹל מִלְחָמָה בַּמַּחֲנֶה. וַיִּשְׁמַע יְהוֹשֻׁעַ, וְכִי יְהוֹשֻׁעַ שָׁמַע וּמֹשֶׁה לֹא שָׁמַע?! אֲלֵא וְדָאֵי, עַד עַכְשָׁו יְהוֹשֻׁעַ לֹא הָיָה יוֹדֵעַ, וּמֹשֶׁה הָיָה יוֹדֵעַ. אִם כֵּן, מַה זֶה בְּרַעַה? אֲלֵא בְּרַעַה כָּתוּב בְּה', שְׁאוֹתוֹ קוֹל הָיָה

בְּצַד הָאֲחֵר. וַיְהוֹשֻׁעַ, שְׁהִיָּה פְּנֵי הַלְּבָנָה, הַתְּבוּנָן
בְּאוֹתוֹ קוֹל שְׁהִיָּה שֶׁל צַד הָרְעָה, מִיָּד – וַיֹּאמֶר אֶל
מֹשֶׁה קוֹל מִלְחָמָה בַּמַּחְנֶה.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה נִשְׁבְּרוּ שְׁנֵי לוחות הָאֶבֶן שְׁהִיו
בְּרֵאשׁוֹנָה. וְהָרִי בְּאֶרְנוּ, שְׁהִם כְּבָדוֹ עַל
יָדוֹ, וְנִפְּלוּ וְנִשְׁבְּרוּ. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שְׁפָרְחוּ
הָאוֹתִיּוֹת מִתּוֹךְ לוחות הָאֶבֶנים.

בֵּא וּרְאֵה, בְּאַרְבַּע תְּקוּפוֹת בְּשָׁנָה מִתְעוֹרֵר קוֹל
בְּאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם, בְּאוֹתוֹ קוֹל
שְׁהַתְעוֹרְרוֹת הַצַּד הָאֲחֵר מִתְעוֹרֵר בּוֹ, וְאוֹתָהּ
הַתְעוֹרְרוֹת הַצַּד הָאֲחֵר נִכְנָסֶת בֵּין קוֹל לְקוֹל,
וְנִחְשָׁף הָאוֹר בְּקוֹל שְׁלִמְטָה. מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא הִגִּיעַ
הָאוֹר שֶׁל הַקוֹל שְׁלִמְעָלָה לְקוֹל שְׁלִמְטָה, אִזּוֹ
מִקְדִּימָה אוֹתָהּ הַתְעוֹרְרוֹת, וְנִכְנָס בֵּין זֶה לְזֶה
הַנְּחָשׁ שְׁמִפְתָּה אֶת הָאִשָּׁה וְנוֹטֵל אוֹר, וְאוֹתוֹ קוֹל
הוּא קוֹל מִלְחָמָה, קוֹל רָעָה, וְזֶהוּ בְּרֵעָה.

וַיַּעַל זֶה שָׁמַע יְהוֹשֻׁעַ וְלֹא מֹשֶׁה, מִשּׁוֹם שֶׁנִּטְלָה
אוֹתָהּ רָעָה אֶת אוֹר הַלְּבָנָה שְׁאַחֲזוּ בָּהּ
יְהוֹשֻׁעַ, וּמֹשֶׁה שְׁהִיָּה אֲחִיזוּ בְּשִׁמְשׁ לֹא שָׁמַע, וְכָל
הָאוֹר שֶׁל יִשְׂרָאֵל כָּלֵם נִחְשָׁף מִשּׁוֹם אוֹתָהּ רָעָה
שֶׁנִּדְבְּקָה בָּהֶם. כִּיּוֹן שֶׁמַּחֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל

חֲטֵאֵיהֶם, אִזּוּ וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֱלֹהֵם הַדְּבָרִים וְגו', שְׁהָרִי אוֹתוֹ עַרְב
רַב הָעֶבֶר מֵהֶם.

**רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ יוֹשְׁבִים לִילָה אֶחָד
וּמִתְעַסְקִים בַּתּוֹרָה טָרָם שֶׁנֶּחְלַק הַלֵּילָה.
בֵּין כֶּף קָרָא הַגָּבֵר. בֵּרְכוּ בְרָכָה. (אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, כַּעַת
הוּא הַזְמַן שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס בְּגַן עֵדֶן לְהִשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצַּדִּיקִים. אָמַר לוֹ
רַבִּי יוֹסִי, לָמָּה מִשְׁתַּעֲשַׁע הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא) בָּכָה רַבִּי אֶלְעָזָר
וְאָמַר, בֹּא וּרְאֵה, עַד כָּאן זַעֲזַע הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְתִשְׁעִים רְקִיעִים וְהִפָּה בָּהֶם, וּבָכָה
עַל חֶרֶבֶן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְהוֹרִיד שְׁתֵּי דַמָּעוֹת לְתוֹךְ
הַיָּם הַגָּדוֹל וְנִזְכָּר בְּבָנָיו מִתּוֹךְ בְּכִיָּה.**

**מִשּׁוֹם שֶׁהַלֵּילָה נֶחְלַק לְשִׁלְשָׁה צְדָדִים בְּשִׁתִּים
עֲשָׂרָה שָׁעוֹת שֶׁהָיוּ רְשׁוּמִים בּוֹ, וְאִם
נוֹסְפוֹת שָׁעוֹת הַלֵּילָה, אוֹתָן שָׁעוֹת שֶׁנוֹסְפוֹ הֵן
שֶׁל הַיּוֹם, וְלֹא נֶחְשְׁבוֹת מֵהַלֵּילָה, פָּרַט לְשִׁתִּים
עֲשָׂרָה שָׁהֵן שְׁלוֹ. וְאוֹתָן שָׁתִּים עֲשָׂרָה נֶחְלַקוֹת
לְשִׁלְשָׁה צְדָדִים, וְשִׁלְשָׁה מַחֲנוֹת שֶׁל מְלֹאכִים
קְדוּשִׁים נֶחְלָקוּ (הַתְּמַנָּה) בְּאוֹתָם שְׁלֹשָׁה צְדָדִים**

**מִחֲנֻה רֵאשׁוֹן מְמַנָּה בְּאַרְבַּע שָׁעוֹת רֵאשׁוֹנוֹת שֶׁל
רֵאשִׁית הַלֵּילָה לְשַׁבַּח אֶת אֲדוֹנָם. וְמָה**

הם אומרים? (תהלים כד) לה' הארץ ומלאה וגו', כי הוא על ימים יסדה וגו', מי יעלה בהר ה' וגו', נקי כפים ובר לבב וגו'. מה הטעם של זה? משום שכאשר הלילה פורש כנפיו על העולם, אז כל בני העולם טועמים טעם המות ויוצאת נשמתם לעלות למעלה, ואותם מלאכים עומדים ואומרים, מי יעלה בהר ה'. הר ה' – זה הר הבית. מקום קדשו – זה עזרת ישראל. כמו שלמעלה, כך גם למטה.

משום שבכל רקיע ורקיע כמה ממנים וכמה שרים עומדים שם, וכשהנשמות יוצאות, רוצות לעלות למעלה, ואם אינן זוכות דוחים אותן החוצה, והולכות ומשוטטות בעולם, ולוקחים אותן כמה קבוצות של רוחות ומודיעים להם דברים כוזבים, ולפעמים דברי אמת ממה שעתידי לבא בזמן הקרוב, כמו שבארוה.

ואותן נשמות הצדיקים הולכות ומשוטטות למעלה, ופותחים להם פתחים, ומעלים אותן לתוך אותו מקום שנקרא הר ה', כמו הסוד של הר הבית למטה, ומשם נכנסים לתוך אותו מקום שנקרא מקום קדשו, ששם

נראות כל הנשמות לפני אדונם. כמו כן אותו מקום שנראו ישראל לפני הקדוש ברוך הוא, המקום שנקרא עזרת ישראל. בשעה שהנשמות עומדות שם, אזי שמחת רבונם היא, לתקן בהם המקום שנקרא קדש הקדשים, ושם רושמים את כל מעשיהם וזכיותיהם.

מחנה שני ממנה בארבע שעות אחרות, ואינם אומרים שירה, פרט לשעתים, עד שנחלק הליילה ונכנס הקדוש ברוך הוא לגן עדן.

ואלה הם אבלי ציון ואותם שבוכים על חרבן בית המקדש. ובתחלת ארבע השעות האמצעיות פותחים ואומרים, (תהלים קלז) על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו וגו', ואלה הם שבוכים על נהרות בבל עם ישראל, ממשמע שכתוב גם בכינו. ומנין לנו שבוכים שם? שכתוב הן אראלם צעקו חצה. מה זה חצה? זו בבל, משום שכלם לוו את השכינה עד בבל, ושם הם בכו עם ישראל. ועל זה פותחים בזה, ומסיימים: זכר ה' לבני אדום וגו'.

ואז מתעורר הקדוש ברוך הוא במעלותיו ומכה ברקיעים, כמו שאמרנו, ומזדעזעים שנים

עָשָׂר אֲלֵפֵי עוֹלָמוֹת וְגוֹעִים וּבּוֹכִים, שְׁכָתוֹב (ירמיה כה) ה' מַמְרוֹם יִשְׂאָג וּמַמְעוֹן קָדְשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ שְׂאָג יִשְׂאָג עַל נְוֵהוּ. וְנִזְכָּר בְּיִשְׂרָאֵל, וּמּוֹרִיד שְׁתֵּי דְמָעוֹת לְתוֹךְ הַיָּם הַגָּדוֹל, וְאִז מִתְעוֹרְרֶת שְׁלֵהֶבֶת אַחַת שְׂבָצַד צְפוֹן, וּמִכָּה רוּחַ אֶחָד שְׂבָצַד צְפוֹן בְּאוֹתָהּ הַשְּׁלֵהֶבֶת, וְהוֹלֵךְ וּמְשׁוֹטֵט בְּעוֹלָם. וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה נַחֲלֵק הַלַּיְלָה, וְהַשְּׁלֵהֶבֶת הוֹלֶכֶת וּמִכָּה בְּכַנְפֵי הַתְּרַנְגוֹל וְקוֹרָא, אִז הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס לְגֵן עֵדֶן.

וְלִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵין מְנוּחָה עַד שְׁנִכְנָס לְגֵן עֵדֶן לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִם נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים. וְהַסִּימֵן – כִּי נִמְכַרְנוּ אֲנִי וְעַמִּי וְגו' (אסתר ז) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִי הוּא זֶה וְגו', וְהַמֶּלֶךְ קָם בְּחֶמְתוֹ מִמְּשֻׁתָּה הַיֵּינן אֶל גַּנַּת הַבַּיִת וְגו'.

בְּשַׁעָה שְׁנִכְנָס הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגֵן עֵדֶן, אִז כָּל אוֹתָם עֲצֵי הַגֵּן וְכָל אוֹתָן נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים, (תהלים כד) שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וְגו'. מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד וְגו'. שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם גּו'. וּבְשַׁעָה שְׁנִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים שְׂבָאָרֶץ חוֹזְרוֹת לְגוֹפֵן, אִז מַחְזִיקִים בָּהֶם כָּל אוֹתָם מְלֹאכִים, וְאוֹמְרִים (שם קלד) הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת ה' כָּל עַבְדֵי ה'. וְלִמְדָנוּ

שְׁזָה הַמַּחֲנֶה הַשְּׁלִישִׁי שְׂאוֹמֵר אֶת זֶה בְּאַרְבַּע
הַשָּׁעוֹת הָאַחֲרוֹנוֹת.

וְאוֹמְרִים שִׁירָה עַד שְׁעוֹלָה אֹר הַבֶּקֶר, וְאִז
מְשַׁבְּחִים אֶת אֲדוֹנָם כָּל אוֹתָם
כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, וְכָל אוֹתָם הַמְּלֹאכִים הָעֲלִיוֹנִים
שְׁשֻׁלְטוֹנָם בַּיּוֹם, כָּלֵם מְשַׁבְּחִים אֶת אֲדוֹנָם
וְאוֹמְרִים שִׁירָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (איוב לח) בְּרֵן יַחַד
כְּכַבִּי בֶקֶר וַיִּרְיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.

בְּשַׁעָה שְׂיוֹצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בַּיּוֹם, יִשְׂרָאֵל נוֹטְלִים
שִׁירָה לְמַטָּה, וְהַשֶּׁמֶשׁ לְמַעְלָה, שְׁכָתוּב
יִירְאוּךָ עִם שָׁמֶשׁ. בְּשַׁעָה שְׁנוֹסֵעַ הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִלְגָּלָיו,
פּוֹתַח בְּקוֹל נְעִימָה וְאוֹמֵר שִׁירָה. וְאִיזוֹ שִׁירָה
אוֹמְרִים? (תהלים קד) הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְשֵׁמוֹ וְגו'. (שם)
שִׁירוֹ לוֹ זָמְרוּ לוֹ וְגו'. וְיִשְׂרָאֵל מְשַׁבְּחִים אֶת
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּיּוֹם עִם הַשֶּׁמֶשׁ. זֶהוּ שְׁכָתוּב
(שם עב) יִירְאוּךָ עִם שָׁמֶשׁ. וְאַף עַל גַּב שֶׁהָרִי בְּאַרְנוֹ
אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֲלֵמָּלָא שְׁבַנִּי
הָעוֹלָם הֵם אֲטוּמִי לֵב וּסְתוּמִי עֵינַיִם, לֹא יְכוּלִים
לְעַמֵּד מִקּוֹל הַנְּעִימָה שֶׁל גִּלְגָּל הַשֶּׁמֶשׁ כְּשֶׁנוֹסֵעַ
(וַיִּצַּא) וּמְשַׁבַּח לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

בֵּינְתָיִם שֶׁהַתְּעַסְקוֹ בַּתּוֹרָה, הָאִיר הַיּוֹם. קָמוּ
וְהָלְכוּ לְפָנַי רַבִּי שְׁמַעוֹן. כִּיּוֹן שְׂרָאָה

אוֹתָם, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲלַעְזָר בְּנֵי, אִתָּהּ
וְהַחֲבָרִים, הִסְתִּירוּ עֲצַמְכֶם שְׁלֹשֶׁת הַיָּמִים הַלָּלוּ
שֶׁלֹּא תִצְאוּ הַחוּצָה, כִּי מִלֶּאךָ הַמּוֹת נִמְצָא
בְּעִיר, וַיֵּשׁ לוֹ רְשׁוּת לְהִשְׁחִית, וְכִיּוֹן שֶׁנִּתְּנָה לוֹ
רְשׁוּת לְהִשְׁחִית, יְכוּל לְהִשְׁחִית אֶת כָּל מִי
שֶׁנִּרְאָה לְפָנָיו.

וְעוֹד, שְׂאָדָם שֶׁנִּרְאָה לְפָנָיו, הוּא עוֹלָה וּמִסְטִין
עָלָיו וּמְזַכֵּיר חֲטָאָיו, וּמִבְּקֵשׁ דִּין מִלְּפָנָיו
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא זֶז מִשָּׁם עַד שֶׁנִּדּוֹן אוֹתוֹ
הָאָדָם וְנִתְּנָת לוֹ רְשׁוּת וְהוֹרֵג אוֹתוֹ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאֱלֹהִים, רַב הָעוֹלָם לֹא מֵתִים
טָרָם מִגִּיעַ זְמַנָּם, רַק כְּשֶׁלֹּא יָדְעוּ לְשָׁמֵר
עֲצָמָם, שֶׁהָרִי בְּשַׁעַה שְׁמוּצִיאִים אֶת הַמֵּת מִבֵּיתוֹ
לְבֵית הַקְּבָרוֹת, מִלֶּאךָ הַמּוֹת נִמְצָא בֵּין הַנָּשִׁים.
וְלָמָּה בֵּין הַנָּשִׁים? שְׂכָף הִיא דְרָכּוֹ מִיּוֹם שֶׁפָּתְחָה
אֶת חוּהָ, וּבִגְלָלָה גָרָם מוֹת לְכָל הָעוֹלָם, וְעַל זֶה
(כַּאֲשֶׁר) הוֹרֵג אָדָם, וְהָאֲנָשִׁים נִמְצָאִים עִם הַמֵּת,
וְנִכְנָס בֵּין הַנָּשִׁים בְּדֶרֶךְ.

וַיֵּשׁ לוֹ רְשׁוּת לְהוֹרֵג בְּנֵי אָדָם, וּמִסְתַּכֵּל בְּפָנֵיהֶם
בְּדֶרֶךְ שֶׁנִּרְאִים לְפָנָיו, מִשַּׁעַה שְׁמוּצִיאִים
אוֹתוֹ מִבֵּיתוֹ לְבֵית הַקְּבָרוֹת עַד שֶׁחוֹזְרִים לְבֵיתָם,

ובגלגלם גורם מות לכמה גברים בעולם טרם שפגיע זמנם. ועל זה כתוב, (משלי יג) ויש נספה בלא משפט. משום שעולה ומסטין ומזכיר חטאי האדם לפני הקדוש ברוך הוא, ונדון על אותם חטאים ומסתלק טרם הגיע זמנו.

ומה תקנתו? בשעה שנוטלים את המת לבית הקברות, יחזיר אדם פניו ויעזב את הנשים אחר כתפיו. ואם הן מקדימות, ילך לאחור, כדי שלא יתראה עמהן פנים בפנים. ואחר שחוזרים מבית הקברות, לא יחזר באותה דרך שעומדות הנשים ולא יסתכל בהן כלל, אלא יסטה לדרך אחרת. ומשום שבני אדם לא יודעים ולא מתבוננים בזה, רב העולם נדונים בדין ומסתלקים טרם הגיע זמנם.

אמר רבי אלעזר, אם כן, טוב לו לאדם שלא ילוגה את המת. אמר לו, לא, שהרי אדם שנשמר כמו זה, ראוי לאריכות ימים, וכל שכן לעולם הבא.

בא וראה, לא לחנם תקנו הראשונים שופר למשך מת מהבית לבית הקברות. ואם תאמר שעל המת וכבודו לבד זה – לא! אלא כדי

לְהִגֵּן עַל הַחַיִּים שֶׁלֹּא יִשְׁלַט עֲלֵיהֶם מִלְאָךְ הַמּוֹת
לְהַסְטִין לְמַעַלָּה וַיִּשְׁמְרוּ מִמֶּנּוּ.

פְּתַח וְאָמַר, (במדבר י') וְכִי תִבְאוּ מִלְחָמָה בְּאַרְצְכֶם
עַל הַצָּר הַצָּרֵר אֶתְכֶם וְגו'. וְדִיִּקְנוּ עַל הַצָּר,
זֶה מִלְאָךְ הַמּוֹת, הַצּוֹרֵר אֶתְכֶם תָּמִיד וְהוֹרֵג בְּנֵי
אָדָם, (ומציק לחיים) וְרוֹצֵה לְהַרְג אַחֲרֵים. מִהִי
תִקְנַתוֹ? וְהִרְעַתְם. אִם בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא יוֹם
הַדִּין לְמַעַלָּה, מִלְאָךְ הַמּוֹת הַזֶּה יוֹרֵד לְמַטָּה כְּדִי
לְהַשְׁגִּיחַ עַל מַעֲשֵׂי בְנֵי הָאָדָם וְלַעֲלוֹת לְמַעַלָּה
לְהַסְטִין עֲלֵיהֶם. וַיִּשְׂרָאֵל שִׁיּוֹדְעִים שֶׁהָרִי מִלְאָךְ
הַמּוֹת יוֹרֵד מִטָּה וְעוֹלָה לְמַעַלָּה כְּדִי לְהִיּוֹת
קַטְגוֹר עֲלֵיהֶם, מְקַדְּמִים בְּשׁוֹפָר לִיַּבֵּב עָלָיו שֶׁלֹּא
יִוָּכַל לָהֶם, וְלִהְיֶנּוּ עֲלֵיהֶם.

וְכָל שָׁכֵן בְּשַׁעַה שֶׁעוֹשֶׂה דִין וְהוֹרֵג בְּנֵי אָדָם
וְנִמְצָא לְמַטָּה, וְכָל שָׁכֵן בְּשַׁעַה שֶׁהוֹלְכִים
לְבֵית הַקְּבָרוֹת וְחוֹזְרִים מִבֵּית הַקְּבָרוֹת, שֶׁהָרִי
בְּשַׁעַה שְׁנָשִׁים נוֹטְלוֹת רַגְלֵיהֶן עִם הַמַּת, הוּא
יוֹרֵד וְנִמְצָא לְפָנֵיהֶם, שְׁכָתוֹב (משלי ה') רַגְלֵיהָ
יִרְדוּת מוֹת. יוֹרְדוֹת לָאֵן? לְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא
מוֹת. וְעַל זֶה חוּהַ גְרָמָה מוֹת לְכָל הָעוֹלָם,
הַרְחַמֵּן יִצְיַלְנוּ.

בא וּרְאָה, כְּתוּב (שם ל) כֵּן דֶּרֶךְ אִשָּׁה מִנְאֶפֶת וְגו'.
 וְהָרִי בְּאַרְנוֹ. אָבֵל כֵּן דֶּרֶךְ אִשָּׁה מִנְאֶפֶת – זֶה
 מִלְאָךְ הַמּוֹת, וְכֵךְ הוּא, וְכֵךְ נִקְרָא. אֲכָלָה וּמַחֲתָה
 פִּיהָ – שׁוֹרֶפֶת אֶת הָעוֹלָם בְּשִׁלְהִבוֹתֶיהָ וְהוֹרֶגֶת
 בְּנֵי אָדָם טָרָם שֶׁהִגִּיעַ זְמַנָּם. וְאָמְרָה לֹא פָעַלְתִּי
 אֹל, שֶׁהָרִי דִין צָרִיךְ עֲלֵיהֶם, וְנִמְצְאוּ בַחֲטָאִים,
 וּבִדְיִן אָמַת הֵם מֵתוּ.

בְּשָׁעָה שֶׁעָשׂוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הָעֵגֶל וּמֵתוּ כָּל אוֹתָם
 הַמוֹנִים, הָיָה מִלְאָךְ הַמּוֹת נִמְצָא בֵּין
 הַנְּשִׁים בְּתוֹךְ מַחְנֵה יִשְׂרָאֵל. כִּיּוֹן שֶׁהִסְתַּכַּל מֹשֶׁה
 שֶׁהָרִי מִלְאָךְ הַמּוֹת נִמְצָא בֵּין הַנְּשִׁים וּמַחְנֵה
 יִשְׂרָאֵל בֵּינֵיהֶם, מִיָּד כָּנַס אֶת כָּל הַגְּבָרִים לְבָדָם.
 זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.
 אֵלוּ הַגְּבָרִים, שֶׁכָּנַס אוֹתָם וְהִפְרִידָם לְבָדָם.

וּמִלְאָךְ הַמּוֹת לֹא הָיָה נִפְרָד מִתּוֹךְ הַנְּשִׁים עַד
 שֶׁהוֹקָם הַמִּשְׁכָּן, שֶׁכְּתוּב וַיִּקָּם מֹשֶׁה אֶת
 הַמִּשְׁכָּן. וְאֶפְלוּ בְּשָׁעָה שֶׁהַנְּשִׁים הָיוּ נוֹתְנוֹת נְדָבָה
 לַמִּשְׁכָּן, לֹא הָיָה סֵר מִבֵּינֵיהֶם, עַד שֶׁרְאָה מֹשֶׁה
 וְנָתַן לַגְּבָרִים עֲצָה שְׁלֵא יָבֹאוּ בַחֲבוּר אֶחָד עִמָּהֶם
 וְלֹא יִתְרָאוּ פָנִים בְּפָנִים, אֶלָּא אַחַר כְּתַפְיָהֶם. וְזֶהוּ
 שֶׁכְּתוּב וַיָּבֹאוּ הָאֲנָשִׁים עַל הַנְּשִׁים. (וַיָּבֹאוּ הָאֲנָשִׁים עַל
 הַנְּשִׁים לֹא כְּתוּב, אֶלָּא וַיָּבֹאוּ עַל) וַיָּבִיאוּ לֹא כְּתוּב, אֶלָּא

וַיָּבֹאוּ. לֹא הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ אַחַת, אֲלֵא אַחַר
כְּתִפְיָהֶן, מִשּׁוּם שְׁמֵלֶאף הַמּוֹת לֹא נִפְרָד מִבִּינֵיהֶן
עַד שֶׁהִמְשַׁכְּן הוֹקֵם.

בא וּרְאֵה, אֵינּוּ נִמְצָא בֵּין הַנְּשִׁים פְּחוֹת מִשְׁבַּע
נָשִׁים, וְלֹא פְּחוֹת מֵעֶשֶׂר. וּבְדֶרֶךְ בְּגִלּוּי
בְּשִׁבַע הוּא נִמְצָא, וּמִבְּקֵשׁ דִּין. בְּעֶשֶׂר הוּא
מִסְטִין לְהַרְג. וּמִשּׁוּם שֶׁנִּמְצָא בִּינֵיהֶן בְּדֶרֶךְ
בְּגִלּוּי, כְּתוּב וַיָּבֹאוּ הָאֲנָשִׁים עַל הַנְּשִׁים. וְנִשְׁמְרוּ
כָּל אוֹתוֹ יוֹם הַחֲבָרִים וְעֶסְקוּ בַתּוֹרָה.

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (בראשית ז) וַיֹּאמֶר ה' אֵל
נֹחַ בֹּא אִתָּה וְכָל בֵּיתְךָ אֵל הַתְּבֵה. הָרִי
בְּאֲרָנוֹ הַפְּסוּק, אָבֵל בֹּא וּרְאֵה, וְכִי לֹא יָכֹל
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשַׁמֵּר אֶת נֹחַ בְּמָקוֹם אֶחָד
בְּעוֹלָם, שְׂיִהְיֶה הַמַּבּוּל בְּכָל הָעוֹלָם וְלֹא יִהְיֶה
בְּאוֹתוֹ מָקוֹם, כְּמוֹ שְׁכָתוּב בְּגִדְעוֹן (שופטים ו) וַיְהִי
חֶרֶב אֵל הַגִּזָּה לְבַדָּה, אוֹ לְשַׁמֵּר אוֹתוֹ בְּאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל שְׁכָתוּב בָּהּ (יחזקאל כב) לֹא גִשְׁמָה בְּיוֹם
זֶעַם, שְׁלֹא יֵרְדוּ עָלֶיהָ מִי הַמַּבּוּל?

אָמַר, כִּיּוֹן שֶׁהִמְשַׁחִית יֵרֵד לְעוֹלָם, מִי שְׂאִינּוּ
סוֹגֵר אֶת עֲצָמוֹ וְנִמְצָא לְפָנָיו בְּגִלּוּי –
מִתְחַיֵּב בְּנִפְשׁוֹ, שֶׁהוּא הָרֵג אֶת עֲצָמוֹ. מִנֵּיִן לָנוּ?

מלוט, שְׁכַתּוּב (בראשית יט) הַמְלִט עַל נַפְשָׁךְ אֶל תְּבִיט אַחֲרֶיךָ. מָה הַטַּעַם אֶל תְּבִיט אַחֲרֶיךָ? מִשּׁוּם שֶׁהַמְשָׁחִית הוֹלֵךְ אַחַר כְּתָפוֹ, וְאִם מִחֲזִיר רָאִשׁוֹ וּמִתְבוּנָן בּוֹ פָּנִים בְּפָנִים, יָכוֹל לְהִזִּיק לוֹ.

וַעֲלֵ זֶה כְּתוּב, (סו) וַיִּסְגֹּר ה' בְּעֵדוֹ, שְׁלֵא יִתְרָאֵה לְפָנֵי הַמְשָׁחִית וְלֹא יִשְׁלַט עָלָיו מִלְאָךְ הַמּוֹת. וְעַד שֶׁהָיוּ טְמוּנִים, מִתּוֹ שְׁלֵשָׁה עֶשֶׂר אֲנָשִׁים בְּעִיר. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּרוּךְ הַרְחֵמָן שְׁלֵא הִסְתַּכַּל בְּדִיוקְנֵיכֶם מִלְאָךְ הַמּוֹת.

וַיִּקְהַל מֹשֶׁה וְגו'. הַחֲזִיר לָהֶם כְּמִקְדָּם מַעֲשֵׂה הַמְשָׁכָן. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, הַכֹּל כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר. וּמַעֲשֵׂה הַמְשָׁכָן לֹא נַעֲשֶׂה כִּי אִם מִיִּשְׂרָאֵל לְבָדָם, וְלֹא מֵאוֹתָם עֶרֶב רַב, מִשּׁוּם שֶׁאוֹתָם עֶרֶב רַב מְשָׁכְנוּ אֶת מִלְאָךְ הַמּוֹת לְרֹדֶת לְעוֹלָם. כִּיּוֹן שֶׁהִסְתַּכַּל בּוֹ מֹשֶׁה, זָרַק הַחוּצָה אֶת אוֹתָם עֶרֶב רַב, וְכִנְסָ אֶת יִשְׂרָאֵל לְבָדָם. זֶהוּ שְׁכַתּוּב וַיִּקְהַל מֹשֶׁה וְגו'.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח, (משלי ה) מִי עָלָה שָׁמַיִם וַיִּרֶד מִי אֶסֶף רוּחַ בְּחַפְּנָיו מִי צָרַר מִים בְּשִׁמְלָה מִי הַקִּים כָּל אֶפְסֵי אֶרֶץ מָה שָׁמוּ וּמָה שָׁם בְּנוֹ כִּי תִדַע. פְּסוּק זֶה הָרִי בְּאַרְנוֹ, וְכִמָּה עֲמוּדִים יֵשׁ בּוֹ.

והכל נאמר על הקדוש ברוך הוא, שהוא הכל. ונאמר, מה שמו ומה שם בנו כי תדע - זה הקדוש ברוך הוא. מה שמו? יהו"ה. ומה שם בנו? ישראל, שכתוב (שמות ד) בני בכרי ישראל, והרי בארנו. מי עלה שמים, הרי פרושוהו, זה משה, שכתוב (שם כד) ואל משה אמר עלה את ה'.

דבר אחר מי עלה שמים - זה אליהו, שכתוב
 בו (מלכים-ב ב) ויעל אליהו בסערה השמים.
 וכי איך יכל אליהו לעלות לשמים, והרי כל השמים לא יכולים לסבל אפלו גרעין של חרדל מגוף העולם הזה, ואתה אומר ויעל אליהו בסערה השמים?

אלף כמו שנאמר (שמות יט) וירד ה' על הר סיני. וכתוב (שם כב) ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ה' וה' קדוש ברוך הוא שהיה בהר סיני, וכתוב ומראה כבוד ה' כאש אכלת בראש ההר, איך יכל משה לעלות אליו? אלא כתוב במשה, ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ה' וה' שנקנס לתוך הענן כמי שמתלבש בלבוש, כך גם התלבש בענן ונקנס לתוכו, ובענן נקרב לאש ויכל לקרב. אף כך אליהו, שכתוב ויעל אליהו

בַּסְעָרָה הַשָּׁמַיִם, שְׁנַכְנַס בְּאוֹתָהּ סְעָרָה וְהַתְּלַבֵּשׁ
בְּאוֹתָהּ סְעָרָה וְעָלָה לְמַעְלָה.

וְסוּד מְצָאנוּ בְּסִפְרוֹ שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן, שֶׁאָמַר
בְּאוֹתָן תּוֹלְדוֹת הָעוֹלָם, שֶׁתְּהִיָּה רוּחַ אַחַת
שֶׁתִּרְדַּ לְעוֹלָם לְאָרֶץ וְתִתְּלַבֵּשׁ בְּגוֹף וְשָׁמוּ אֵלֶיהוּ,
וּבְאוֹתוֹ גּוֹף יִסְתַּלֵּק, וַיִּשְׁלַל מִגּוּפוֹ, וַיִּשְׁאָר
בַּסְעָרָה, וְגוֹף שֶׁל אֹר אַחַר יִזְדַּמֵּן לוֹ לְהִיּוֹת בְּתוֹךְ
הַמְּלָאכִים. וּכְשִׁירַד, יִתְּלַבֵּשׁ בְּאוֹתוֹ גּוֹף שֶׁיִּשְׁאָר
בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וּבְאוֹתוֹ גּוֹף יִתְּרָאָה לְמַטָּה, וּבְגוֹף
אַחַר יִתְּרָאָה לְמַעְלָה. וְזֶהוּ סוּד שֶׁל מִי עָלָה שָׁמַיִם
וַיִּרַד. לֹא הָיָה אָדָם שֶׁעָלָה לְשָׁמַיִם רוּחוֹ וַיִּרַד אַחַר
כֵּן לְמַטָּה, פָּרַט לְאֵלֶיהוּ, שֶׁהוּא עָלָה לְמַעְלָה
וַיִּרַד לְמַטָּה.

דְּבַר אַחַר מִי עָלָה שָׁמַיִם – זֶה אֵלֶיהוּ. וַיִּרַד – זֶה
יוֹנָה, שֶׁהוֹרִיד אוֹתוֹ הַדָּג לְתוֹךְ הַתְּהוֹמוֹת
לְעַמְקֵי הַיָּם. יוֹנָה בָּא מִכַּחוֹ שֶׁל אֵלֶיהוּ. אֵלֶיהוּ
עָלָה, וַיּוֹנֶה יָרַד. זֶה שָׁאֵל נִפְשׁוֹ לָמוֹת, וְזֶה שָׁאֵל
נִפְשׁוֹ לָמוֹת. וּמִשׁוּם כֵּן נִקְרָא בֶּן אֲמֵתִי, וְכַתּוּב
(מלכים-א יז) וַדְּבַר ה' בְּפִיךָ אֲמַת.

מִי צָרַר מִים – זֶה אֵלֶיהוּ, שֶׁצָּרַר אֶת צְרוּר הַמַּיִם
בְּעוֹלָם, וְלֹא יָרְדוּ טַל וּמָטָר מִשָּׁמַיִם. בְּשִׁמְלָה

– זֶה אֱלֹהֵינוּ, שְׁהִיָּה (מִכָּה בְּאֲדָרְתוֹ) מְבִיא אֲדָרְתוֹ לַעֲשׂוֹת נִסִּים. מִי אָסַף רוּחַ בְּחֻפְּנָיו – זֶה אֱלֹהֵינוּ, שְׁהַחֲזִיר רוּחוֹ שֶׁל אָדָם לְתוֹךְ מַעְיוֹ. (אָסַף כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (מלכים-ב ה) וְאָסַף הַמְצָרָע).

מִי הֵקִים כָּל אֶפְסֵי אֶרֶץ – זֶה אֱלֹהֵינוּ, שְׁלֹאֲחַר שְׁצָרָר מִים וְנִשְׁבַּע עַל (הַמָּטָר) הַשָּׁמַיִם, אַחַר כֵּף חֲזָר בְּתַפְלָתוֹ וְהֵקִים כָּל הָעוֹלָם וְהוֹרִיד מָטָר וְנִתֵּן מְזוֹן לְכָל. מַה שָּׁמוּ – זֶה אֱלֹהֵינוּ. וּמַה שָּׁם בְּנוֹ – זֶה אֱלֹהֵינוּ. מַה שָּׁמוּ – כְּשֶׁעָלָה לְמַעְלָה, אֱלֹהֵינוּ. וּמַה שָּׁם בְּנוֹ – כְּשֶׁיִרְדַּ לְמַטָּה וְנַעֲשֶׂה שְׁלִיחַ לַעֲשׂוֹת נִסִּים, אֱלֹהֵינוּ שָׁמוּ.

דְּבַר אַחַר מִי עָלָה שָׁמַיִם – זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁבֵאֲרָנוּ. וְסוּד הַדְּבָר – מ"י, וְהָרִי בְּאֲרָנוּ. וְכֵאֵן הוּא סוּד הַמְרַכְּבָה הָעֲלִיוֹנָה, אֲרַבְעָה צַדֵּי הָעוֹלָם שֶׁהֵם יְסוּדוֹת רְאשׁוֹנִים שֶׁל הַכֹּל, וְכֹלֵם תְּלוּיִים בְּאוֹתוֹ מְקוֹם עֲלִיּוֹן שְׁנֵקְרָא מ"י, כְּמוֹ שְׁנֵתְבָאָר.

בֵּא וְרֵא, כְּשֶׁעֲמָדָה שְׁעַת רְצוֹן לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיַחַד הַמְרַכְּבָה הָעֲלִיוֹנָה (בְּמִרְכְּבָה הַתְּחִינּוּנָה) לְהִיּוֹת הַכֹּל אַחַד, אֲזִי יֵצֵא קוֹל מְאוֹתוֹ מְקוֹם עֲלִיּוֹן קָדוֹשׁ שְׁנֵקְרָא שָׁמַיִם, וְכֵּן אֵת כָּל

אוֹתָם קְדוּשִׁים שְׁלֵמֻטָּה, וְכָל אוֹתָם גְּדוּלִים
 קְדוּשִׁים וּמְחֻנּוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, לְהִיּוֹת כָּלָם מְזַמְנִים
 כְּאַחַד. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וַיִּקְהַל מֹשֶׁה, זֶה סוּד שֶׁל
 שָׁמַיִם. אֵת כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל – אֵלֶּה הֵם שְׁנַיִם
 עֲשָׂר מְחֻנּוֹת עֲלִיּוֹנִים קְדוּשִׁים.

וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם. וּמָה אָמַר? זֶה הַדְּבָר וְגו', קָחוּ
 מֵאֲתָכֶם תְּרוּמָה. הִתְתַּקְּנוּ כָלְכֶם
 לְהַעֲלוֹת עֲלֵיכֶם וְלִטֹל עֲלֵיכֶם כְּבוֹד הַכֹּסֵא
 הַקְּדוֹשׁ לְעֲלוֹת לְמַעְלָה.

הַפְּרִידוּ מִכֶּם אוֹתָם נִכְבְּדִים, אוֹתָם גְּדוּלִים
 עֲלִיּוֹנִים לְהַעֲלוֹת אֵת אוֹתָהּ תְּרוּמָה,
 סוּד הַכֹּסֵא הַקְּדוֹשׁ, לְהִתְחַבֵּר בְּאַבוֹת (בְּבַעֲלָה),
 שְׁהָרִי הַגְּבִירָה אֵינָה רְאוּיָה לְבֹא לְבַעֲלָה אֲלֵא
 בְּאוֹתָן בְּתוֹלוֹת עֲלִמוֹתֶיהָ, שְׂיִבְאוּ עִמָּהּ וּמְנַהִיגוֹת
 אוֹתָהּ, עַד שְׁמַגִּיעָה לְבַעֲלָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים מֵה)
 בְּתוֹלוֹת אַחֲרֶיהָ רְעוֹתֶיהָ וְגו'. וְכָל כֶּךָ לְמָה? כְּדִי
 לְבֹא לְהִתְחַבֵּר עִם בַּעֲלָהּ.

כִּי נְדִיב לְבוֹ – אֵלוֹ אוֹתָם אֲרַבְּעָה מְחֻנּוֹת
 עֲלִיּוֹנִים שְׁבַכְלָלָם כְּלוּלִים כָּל אוֹתָם שְׂאֵר
 הַמְּחֻנּוֹת, וְאֵלֶּה הֵם שְׂיוּצָאִים בְּאַבוֹת הָעֲלִיּוֹנִים
 שְׁנַקְרָאִים נְדִיבִים, כְּמוֹ שְׁבַאֲרוּהָ, שְׁפָתוֹב (בַּמְדַּבֵּר כֹּא)
 כְּרוּהָ נְדִיבֵי הָעַם, אֵלוֹ הָאָבוֹת.

יְבִיאָהּ, לא כְּתוּב יְבִיאוּהָ, אֲלֵא יְבִיאָהּ, לְיַחַד
הַכֹּל כְּאַחַד. וְכֵן לֹא כְּתוּב יְבִיא, אֲלֵא
יְבִיאָהּ, לְהַעֲלוֹתָהּ לְבַעֲלָהּ בְּכַבּוּד כְּמוֹ שְׁצָרִיךָ.
אֵת תְּרוּמַת ה' – אַתְּ, לְרַבּוֹת כָּל אוֹתָם הַמַּחֲנוֹת
הָעֲלִיוֹנִים הָאֲחֵרִים, לְחַבֵּר הַכֹּל כְּאַחַד, וְהֵם
שְׁנַיִם עָשָׂר בְּכֻלָּל אֶחָד. זָהָב. וְכֶסֶף. וְנַחֲשֶׁת.
תְּכֵלֶת. וְאַרְגָּמָן. וְתוֹלַעַת שָׁנִי. וְשֵׁשׁ וְעִזִּים. וְעֹרֹת
אֵילִם מְאֻדָּמִים. וְעֹרֹת תְּחָשִׁים. וְעִצֵּי שִׁטִּים.
וְשֶׁמֶן לְמָאֹר. וּבְשָׁמִים לְשֶׁמֶן הַמְּשָׁחָה. וְלִקְטָרֹת
הַסָּמִים. אֵלוֹ הֵם שְׁנַיִם עָשָׂר מַחֲנוֹת עֲלִיוֹנִים,
שְׁכֵלָם כְּלוּלִים כְּאַחַד בְּכֻלָּל שֶׁל אַרְבַּעַה שְׁנִקְרָאוּ
חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ, כְּמוֹ שְׁנַתְּבָאָר.

וְכָל אֵלֶּה עוֹלִים לְכַסָּא הַקְּדוּשׁ לְהַעֲלוֹתוֹ לְמַעְלָה
לְהַתְּחַבֵּר עִם בַּעֲלָהּ כְּדִי לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד,
וְכְדִי שְׁיִמָּצָא עִמָּהּ בְּכַבּוּד עֲלִיוֹן. וְאִזּוֹ יוֹשֵׁב הַמְּלֶךְ
הָעֲלִיוֹן עַל הַכַּסָּא הַקְּדוּשׁ, וּמִתְּחַבֵּרֵת אִשָּׁה עִם
בַּעֲלָהּ לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד, וְאִזּוֹ הִיא שְׂמֻחַת הַכֹּל.
בֵּא וּרְאֵה, כָּאֵן מִתְּחִיל לְמִנּוֹת זָהָב בְּרֵאשׁוֹנָה,
וְאַחַר כֶּךָ כֶּסֶף, מְשׁוּם שֶׁהַחֲשׁוֹבֹן הַזֶּה
מְלַמֵּטָה. אֲבָל כְּשֶׁבֵא לְמִנּוֹת מַחֲשָׁבוֹן הַמְּרַכְּבָה
הָעֲלִיוֹנָה, מִתְּחִיל לְמִנּוֹת מִיָּמִין בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר
כֶּךָ מִשְׁמָאל. מִנִּין לָנוּ? שְׁכַתּוּב (חגי ב) לִי הַכֶּסֶף

וְלִי הַזֹּהֵב. כֶּסֶף בַּתְּחִלָּה וְאַחַר כֶּף הַזֹּהֵב.
 וּבַמֶּרְכָּבָה שְׁלֵמָטָה מִתְחִילִים מִשְׁמָאל וְאַחַר כֶּף
 מִיָּמִין, שְׁפָתוֹב זֶהָב וְכֶסֶף וּנְחָשֶׁת. זֶהָב בַּתְּחִלָּה
 וְאַחַר כֶּף כֶּסֶף.

וְכִּי אוֹתָן מֶרְכָּבוֹת נִקְרְאוֹת נְדִיב לֵב. כֹּל – לְכֹלֵל
 אֵת כֹּל שְׂאֵר הַמֶּרְכָּבוֹת. לֵב, מֵה זֶה לֵב?
 הֵינּוּ סוּד הַכְּתוּב (משלי טו) וְטוֹב לֵב מִשְׁפָּתָה תָּמִיד.
 וְזֶהוּ הַלֵּב שֶׁל הַכֹּל, וְזֶהוּ הַכֶּסֶף הַקְּדוּשׁ, וְעַל זֶה
 נִקְרְאִים לֵב. כֹּל נְדִיב לֵב, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ, שְׂאֲרֵבֶעַת
 הַמַּחֲנוֹת הִלְלוּ הַכֹּלֵל שֶׁל כָּלֵם נִקְרְאִים בְּסוּד
 אֶחָד, נְדִיב לֵב. תְּרוּמַת ה' – זֶה הַכֶּסֶף הַקְּדוּשׁ.
 וּמִשּׁוֹם שֶׁהֲרִימוּ אוֹתָהּ לְמַעְלָה וּמַעְלִים אוֹתָהּ
 לְמַעְלָה, נִקְרְאת תְּרוּמַת ה'.

וְעַל זֶה, כְּשֶׁרָאָה יַחְזִקְאֵל סוּד הַחִיּוֹת שֶׁהִיוּ
 עוֹלוֹת, לֹא רָאָה מֵה זֶה שְׁעוֹלוֹת, מִשּׁוֹם
 שֶׁהִיא עוֹלָה לְמַלְךְ הָעֲלִיּוֹן בְּסִתָּר וּבְטַמְיֵרוֹת
 בְּכָבוֹד עֲלִיּוֹן.

וְכִּי חֲכָם לֵב בְּכֶם – אֵלֶּה הֵם שְׁשִׁים מְקוֹרוֹת
 שְׁמִשְׁקִים אֵת הָעוֹלָם, וּמֵהֶם הוּא מִשְׁקָה.
 יְבֹאוּ, לְמָה יְבֹאוּ? אֵלֶּה שְׁיִבְאוּ לְקַחַת מַעַם גְּנֹזֵי
 הַחַיִּים. יְבֹאוּ וְאַחַר כֶּף וַיַּעֲשׂוּ, מֵה שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא צָוָה אוֹתָם לְהִנּוֹת אֵת הָעוֹלָם.

סדר הלימוד ליום כ שבט [יום 138 בשנה]

קָחוּ מֵאֲתֹכֶם תְּרוּמָה לַיהוָה. רַבֵּי יְהוּדָה פָּתַח, (ישעיה
 נח) הֲלוֹא פָּרַס לָרֵעַב לַחֲמֶךָ וְגו'. בֹּא וּרְאֵה,
 אֲשֶׁרִי חִלְקוּ שֶׁל אָדָם כְּשֶׁעָנִי פּוֹגֵשׁ אוֹתוֹ. שְׂאוֹתוֹ
 הָעָנִי הוּא דוֹרוֹן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁשָּׁלַח
 אֵלָיו. מִי שֶׁמְקַבֵּל אֶת אוֹתוֹ דוֹרוֹן בְּסִבָּר פָּנִים,
 אֲשֶׁרִי חִלְקוּ!

בֹּא וּרְאֵה, מִי שֶׁחָסַע עַל הָעָנִי וּמְשִׁיב אֶת נַפְשׁוֹ,
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעֲלָה עָלָיו כְּאֵלוֹ הוּא
 בְּרָא אֶת נַפְשׁוֹ. וְעַל כֵּן, אֲבִרְהֵם שֶׁהָיָה חָס עַל כָּל
 בְּנֵי הָעוֹלָם, הָעֲלָה עָלָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּאֵלוֹ
 הוּא בְּרָא אוֹתָם, שֶׁכְּתוּב (בראשית יב) וְאֵת הַנֶּפֶשׁ
 אֲשֶׁר עָשׂוּ בַחֲרָן.

וְאֵף עַל גַּב שֶׁהָרִי בְּאַרְנוֹ, הֲלוֹא פָּרַס, מֶה זֶה
 פָּרַס? לְפָרַס לוֹ מִפֶּה בִלְחָם וּמְזוֹן לְאָכֹל.
 דָּבָר אַחֵר הֲלוֹא פָּרַס, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דניאל ה) פָּרַס
 פְּרִיסַת וְגו'. שֶׁצָּרִיךְ לְפָרַס פְּרוּסוֹת לָחֵם לְפָנָיו
 כְּדִי שֶׁלֹּא יִתְבַּיֵּשׁ, וַיִּפְרַס לְפָנָיו בְּעֵין טוֹבָה.
 לַחֲמֶךָ, לֹא כְּתוּב לָחֵם, אֲלֵא לַחֲמֶךָ, אוֹתוֹ שֶׁהוּא
 שֶׁלֶךְ. מִמְּמוֹנֶךָ, וְלֹא שֶׁל גְּזֹל, וְלֹא שֶׁל עֶשֶׂק, וְלֹא
 שֶׁל גְּנֵבָה. שְׂאֵם כֶּף, זוֹ אֵינָה זְכוּת, אֲלֵא אוֹי לוֹ

שְׁבֹא לְהִזְכִּיר אֶת חֲטָאֵיו. כְּמוֹ כֵן קָחוּ מֵאַתְּכֶם
תְּרוּמָה, לְהָרִים מִמָּה שֶׁהוּא שְׁלֹכֶם, וְלֹא מֵעֶשֶׂק,
וְלֹא מִגְזוּל, וְלֹא מִגְנֵבָה, וְכֵן פִּרְשׁוּהוּ.

רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים
בְּדֶרֶךְ. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, פָּגַשׁ בֵּהֶם רַבִּי
אָבָא. אָמַר רַבִּי חֲזִיא, וְדָאֵי שְׂכִינָה עִמָּנוּ. כְּשֶׁהִגִּיעַ
אֲלֵיהֶם, אָמַר רַבִּי אָבָא, כְּתוּב (מלכים-א ב) מִן הַיּוֹם
אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶת עַמִּי אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם לֹא
בְּחֶרְתִּי בְּעִיר מְכַל שְׂבִטֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶבְחַר בְּדוֹד
וְגו', לְבָנוֹת בֵּית לַהֲיוֹת שְׁמִי שָׁם. פְּסוּק זֶה אֵין
רֵאשׁוּ סוּפוֹ, וְאֵין סוּפוֹ רֵאשׁוּ. שְׂכָתוּב לֹא בְּחֶרְתִּי
בְּעִיר, וְאֶבְחַר בְּדוֹד. מַה זֶה עִם זֶה? וְאֶבְחַר
בִּירוּשָׁלַיִם הֲיֵה צָרִיךְ לַהֲיוֹת!

אַלְא כְּשֵׁישׁ רְצוֹן לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָנוֹת
עִיר, מִסְתַּכֵּל בְּרֵאשׁוֹנָה בְּאוֹתוֹ הָרֵאשׁ
שְׂמִנְהִיג אֶת הָעָם שֶׁל הָעִיר, וְאַחַר כֵּן אֶת בְּנֵי
הָעִיר, וּמֵבִיא אֶת הָעָם לְשָׁם. זֶהוּ שְׂכָתוּב לֹא
בְּחֶרְתִּי בְּעִיר, עַד שֶׁהִתְבּוֹנַנְתִּי בְּדוֹד לַהֲיוֹת רוּעָה
עַל יִשְׂרָאֵל, מִשּׁוּם שֶׁהָעִיר וְכָל בְּנֵי הָעִיר כֻּלָּם
עוֹמְדִים בְּזָכוֹת הָרוּעָה שְׂמִנְהִיג אֶת הָעָם. אִם
הָרוּעָה הוּא טוֹב – טוֹב לוֹ, טוֹב לְעִיר, טוֹב לְעָם.

וְאִם הָרוּעָה הוּא רַע – אוֹי לוֹ, אוֹי לְעִיר וְאוֹי לְעָם! וְעַכְשָׁו הִסְתַּכַּל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם, וְעָלָה בְּרִצּוֹנוֹ לְבָנוֹת אוֹתָהּ, וְהַעֲמִיד בְּרֹאשׁ אֶת דָּוִד. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וְאַבְחַר בְּדָוִד עַבְדִּי. (וְהַעֲמִיד בְּרֹאשׁ הַדָּוִד אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן וְחֻבְרִי לַעֲמֹד לְפָנָיו).

דְּבַר חֲדָשׁ שְׁמַעְנוּ. פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קמו) אֲשֶׁרִי שָׁאֵל יַעֲקֹב בְּעִזְרוֹ שִׁבְרוּ עַל ה' אֱלֹהָיו. וְכִי אֵל יַעֲקֹב, וְלֹא אֵל אַבְרָהָם, וְלֹא אֵל יִצְחָק? אֵלָּא אֵל יַעֲקֹב, מְשׁוּם שִׁיעֲקֹב לֹא בְּטַח בְּאָבִיו וְלֹא בְּאִמּוֹ כְּשִׁבְרַח מִלְּפָנָי אָחִיו וְהִלֵּךְ יַחֲדָי בְּלִי מְמוֹן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית לב) כִּי בְּמִקְלִי עָבַרְתִּי אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה, וְהוּא בְּטַח בְּקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁפָתוֹב (שם כח) אִם יִהְיֶה אֱלֹהִים עִמָּדִי וְשִׁמְרָנִי וְגו'. וְהַכֹּל שָׁאֵל מִלְּפָנָי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנָתַן לוֹ.

שִׁבְרוּ עַל ה' אֱלֹהָיו. שִׁבְרוּ, וְלֹא אָמַר תִּקְנֶנּוּ וְלֹא בְּטַחְנוּ, אֵלָּא שִׁבְרוּ. אֵל תִּקְרִי שִׁבְרוּ אֵלָּא שִׁבְרוּ, שְׁנוּחַ לְצַדִּיקִים לְשִׁבַר אֶת עֲצָמָם וְלִהְשִׁיב שִׁבְרָה עַל שִׁבְרָה, וְהַכֹּל עַל ה' אֱלֹהָיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים מד) כִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם. כִּי עָלֶיךָ נִשְׁאַנּוּ חֲרָפָה.

כְּמוֹ שֵׁי־עֵקֶב, שְׁכָתוֹב וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שָׁבֵר
בְּמִצְרַיִם, שֶׁהָרִי שְׁבָרוֹן הַגְּלוּת רָאָה שֶׁהָיָה
לוֹ בְּמִצְרַיִם, וְשֵׁם חֲזָקוֹ בְּקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּבְנֵי
יַעֲקֹב סָבְלוּ אֶת שָׁבֵר הַגְּלוּת וְלֹא הִשְׁתַּנּוּ מִתּוֹךְ
סוּד הָאֱמוּנָה שֶׁל אֲבוֹתֵיהֶם, וְשֵׁמוֹ שֶׁל הַקִּדּוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא הָיָה רָגִיל בַּגְּלוּת בְּפִיהֶם.

וַיַּעַל זֶה כְּתוּב בְּמִשְׁשָׁה, (שמות ג) וְאָמְרוּ לִי מַה'
שֵׁמוֹ מַה'. מִשּׁוֹם שֶׁהָיוּ מְכִירִים אוֹתוֹ וְלֹא
שְׁכַחוּהוּ לְעוֹלָמִים וְסָבְלוּ אֶת שָׁבֵר הַגְּלוּת עַל
הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִשּׁוֹם כֶּךָ זוֹכִים לְגֵאלוֹת
וּלְנִסִּים וּלְאוֹתוֹת רַבִּים.

וְאַתֶּם קְדוֹשִׁים עֲלִיוֹנִים, שְׁסוּבְלִים אֶת שָׁבֵר
הַגּוֹף מִמְּקוֹם לְמְקוֹם עַל הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שְׁזַכָּאִים אֶתֶם
לַעֲשׂוֹת לְכֶם נִסִּים וּפְרָקָן וְשִׁתְּזַכּוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם
הַבָּא. הִלְכוּ כָלֶם כְּאֶחָד.

פְּתַח וְאָמַר, קָחוּ מֵאַתְכֶם תְּרוּמָה לַה' כֹּל נְדִיב
לְבוֹ יִבְיָאָהּ וְגו'. בֹּא וּרְאֵה, בְּשַׁעַה שֶׁאָדָם
שֵׁם רְצוֹנוֹ לַעֲבוֹדַת רַבּוֹנוֹ, אוֹתוֹ רְצוֹן עוֹלָה
בְּרֵאשׁוֹנָה עַל הַלֵּב, שֶׁהוּא קִיּוּם וַיְסוּד שֶׁל כָּל
הַגּוֹף. אַחַר כֵּן עוֹלָה אוֹתוֹ רְצוֹן טוֹב עַל כָּל אֲבָרֵי

הגוף, ורצונם של כל אברי הגוף ורצון הלב מתחברים כאחד, והם מושכים עליהם את זהר השכינה לדור עמהם, ואותו אדם הנו חלקו של הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב קחו מאתכם תרומה. מאתכם היתה המשכה לקבל עליכם אותה תרומה להיות חלק לה'.

ואם תאמר שלא ברשות האדם עומד הדבר – בא וראה מה כתוב, כל נדיב לבו יביאה את תרומת ה'. כל נדיב לבו ודאי. מי שיתרצה לבו, ימשיך את השכינה אליו. זהו שכתוב יביאה, אף על גב שהיא בעליה למעלה, יביאה ממקום עליון למשך אותה לדור עמו.

וכשתיבא לשרות עמו, כמה ברכות וכמה עשר תביא עמה. זהו שכתוב זהב וכסף ונחשת. לא חסר לו כל עשר העולם. זה לשאר בני העולם. אבל אתם קדושים עליונים – קחו מאתכם תרומה לה'. אמר רבי חייא, מי שהתחיל להרים – הוא שירים.

פתח רבי אבא ואמר, (יונה ב) ויאמר ה' לדג וגו'. וכי באיזה מקום אמר לו? אלא בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את העולם במעשה

בְּרֵאשִׁית, בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁי בָּרָא אֶת דְּגֵי הַיָּם, וְאֵז
צָוָה וְאָמַר שְׂיִהְיֶה מִזְמַן דָּג אֶחָד לְבָלֵעַ אֶת יוֹנָה,
וַיְהִי בַמַּעַיּוֹ שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לַיְלוֹת, וְאַחַר
כֵּן יִשְׁלִיכְנוּ בַחוּץ.

וְלֹא זֶה לְבִדּוֹ, אֲלֵא כָּל מָה שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בַּמַּעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית – בְּכָל הַתְּנָה עִמּוֹ.
בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן בָּרָא שָׁמַיִם, הַתְּנָה עִמָּם שְׂיַעֲלוּ אֶת
אֱלֹהֵיו הַשְּׁמַיְמָה בְּתוֹךְ סַעְרָה, וְכֵן הָיָה, שְׁכַתּוֹב
(מלכים-ב ב) וַיַּעַל אֱלֹהֵיו בְּסַעְרָה הַשְּׁמַיִם. בְּאוֹתוֹ יוֹם
בָּרָא אֶת הָאוֹר, וְהַתְּנָה עִמּוֹ שְׂיַחֲשִׁיף לְשָׁמַשׁ
בְּמִצְרַיִם שְׁלֹשָׁה יָמִים, שְׁכַתּוֹב (שמות י) וַיְהִי חֹשֶׁךְ
אֶפְלָה בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁלֹשֶׁת יָמִים.

בַּיּוֹם הַשְּׁנַי בָּרָא אֶת הָרְקִיעַ, שְׂיִהְיֶה מְפָרִיד בֵּין
מַיִם לְמַיִם, כְּכַתּוֹב (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מְבַדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם,
וְהַתְּנָה עִמָּהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהַמַּיִם יִהְיוּ
מְפָרִידִים לְיִשְׂרָאֵל בֵּין טְמֵאָה וְטָהָרָה לְהַטָּהֵר
בָּהֶם, וְכֵן הָיָה.

בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי הוּצִיא אֶרֶץ מִתּוֹךְ הַיָּם וְכַנֵּס אֶת
הַמַּיִם, וַעֲשֵׂה מֵאוֹתוֹ קְבוּץ שֶׁהַתְּכַנְסוּ
לְמָקוֹם אֶחָד אֶת הַיָּם, וְהַתְּנָה עִם הַיָּם לְהַעֲבִיר

אֶת יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ בִּיבְשָׁה וּלְהִטְבִּיעַ אֶת הַמִּצְרִים,
 וְכַךְ הָיָה, שְׁכָתוּב (שמות יד) וַיֵּשֶׁב הַיָּם לְפָנֹת בְּקָר
 לְאִיתָנוּ. אֶל תִּקְרִי לְאִיתָנוּ אֲלֵא לְתָנְאוּ, לְמָה
 שְׁהִתְנָה עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה
 בְּרָאשִׁית. עוֹד הִתְנָה עִם הָאָרֶץ, שְׁתַּפְּתַח אֶת פִּיהָ
 בְּמַחְלָקְתּוֹ שֶׁל קִרְחָ וְתַבְלַע אֶת קִרְחָ וְאֶת כָּל
 עֲדָתוֹ, וְכַךְ הָיָה, שְׁכָתוּב (במדבר טז) וַתַּפְּתַח הָאָרֶץ
 אֶת פִּיהָ וְתַבְלַע אֹתָם, וְאֶת קִרְחָ.

בְּיוֹם הָרְבִיעִי בָּרָא שֶׁמֶשׁ וּלְבָנָה, שְׁכָתוּב יְהִי
 מְאֹרֶת בְּרִקִיעַ הַשָּׁמַיִם, וְהִתְנָה עִם
 הַשֶּׁמֶשׁ לְהִיּוֹת עוֹמְדָת בַּחֲצֵי הַשָּׁמַיִם בְּיָמֵי
 יְהוֹשֻׁעַ, שְׁכָתוּב (יהושע י) וַיַּעֲמֵד הַשֶּׁמֶשׁ בַּחֲצֵי
 הַשָּׁמַיִם. הִתְנָה עִם הַכּוֹכָבִים לַעֲשׂוֹת קָרֵב עִם
 סִיסְרָא, שְׁכָתוּב (שופטים ה) הַכּוֹכָבִים מִמְּסֻלוֹתָם
 נִלְחָמוּ עִם סִיסְרָא.

בְּיוֹם הַחֲמִישִׁי בָּרָא אֶת דְּגֵי הַיָּם וְעוֹפוֹת הַשָּׁמַיִם,
 הִתְנָה עִם הָעוֹפוֹת שֶׁהַעוֹרְבִים יִזְנוּ אֶת
 אֲלֵיהֶם בְּזִמְן שֶׁעָצַר אֶת הַשָּׁמַיִם, שְׁכָתוּב (מלכים א יז)
 וְאֶת הָעוֹרְבִים צוּיְתִי לְכָל־כְּלָךְ שָׁם. צוּיְתִי דוֹקָא.
 וְהִתְנָה עִם דְּגֵי הַיָּם לְהִזְמִין דָּג אֶחָד שֶׁיִּבְלַע אֶת
 יוֹנָה וְלִזְרַק אוֹתוֹ הַחוּצָה.

בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי בָּרָא אֶת הָאָדָם, וְהִתְנַה עִמּוֹ שֶׁתֵּצֵא מִמֶּנּוּ אִשָּׁה שֶׁתִּזּוֹן אֶת אִלְיָהּ, שֶׁנֶּאֱמַר הִנֵּה צְוִיתִי שֵׁם אִשָּׁה אֲלֵמְנָה לְכָל־כָּלָהּ. הִנֵּה צְוִיתִי – מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם. וְכֵן בְּכָל מַעֲשֵׂה וּמַעֲשֵׂה שֶׁהִתְחַדַּשׁ בְּעוֹלָם, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא צִוָּה אֶת אוֹתוֹ מַעֲשֵׂה מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָאָדָם. אֵף כֹּאן וַיֹּאמֶר ה' לְדָג, וַיֹּאמֶר – מִשֵּׁשֶׁת יָמִי בְּרֵאשִׁית אָמַר לוֹ.

כֹּאן יֵשׁ לָנוּ סִמְךָ הָעוֹלָם עַל מַעֲשֵׂי בְּנֵי אָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה. יוֹנָה שִׁירְד לְסַפִּינָה, זוֹהִי נִשְׁמַת הָאָדָם שִׁיּוֹרְדַת לְעוֹלָם הַזֶּה לְהִיּוֹת בְּגוֹף הָאָדָם. לָמָּה נִקְרְאָת יוֹנָה? מִשּׁוֹם שֶׁכִּיּוֹן שֶׁמִּשְׁתַּתְּפֵת בְּגוֹף, אֲזִי הִיא יוֹנָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כה) וְלֹא תוֹנוּ אִישׁ אֶת עַמִּיתוֹ. וְאִזּוֹ הָאָדָם הוֹלֵךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּמוֹ סַפִּינָה בְּתוֹךְ הַיָּם הַגָּדוֹל שֶׁמִּחֲשָׁבֶת לְהִשָּׁבֵר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְהֶאֱנִיחָהּ חֲשָׁבָה לְהִשָּׁבֵר.

וְאָדָם, כְּשֶׁהוּא חוֹטֵא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְחוֹשֵׁב שֶׁבוֹרַח מִלְּפָנָי אֲדוֹנוּ וְלֹא שֵׁם לֵב לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וְאִזּוֹ מִטִּיל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּחַ סְעָרָה חֲזָקָה – זוֹהִי גְזֵרַת הַדִּין שֶׁעוֹמְדַת תָּמִיד לְפָנָי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמִבְּקִשְׁתָּ אֶת דִּין הָאָדָם

מִלְפָּנָיו, וְזוּהֵי שְׁמֵטָה אֶת הַסְּפִינָה וּמְזַכְרָה אֶת
חֲטָאֵי הָאָדָם לְתַפְס אוֹתוֹ.

כִּיּוֹן שְׁנַתְּפֵס אָדָם עַל יְדֵי אוֹתָהּ סְעָרָה בְּבֵית
חֲלִיו, מַה כְּתוּב? וַיּוֹנֶה יָרַד אֶל יִרְכָתִי
הַסְּפִינָה וַיִּשְׁכַּב וַיִּרְדָּם. אַף עַל גַּב שְׁאָדָם בְּבֵית
חֲלִיו, הַנְּשֻׁמָּה לֹא מִתְעוֹרְרֶת לְשׁוּב לְפָנַי אֲדוֹנָהּ
וּלְפָדוֹת אֶת חֲטָאָיו. מַה כְּתוּב? וַיִּקְרַב אֵלָיו רַב
הַחֶבֶל. מִי זֶה רַב הַחֶבֶל? זֶה יֵצֵר טוֹב שְׁמַנְהִיג
אֶת הַכֹּל. וַיֹּאמֶר לוֹ מַה לָּךְ נִרְדָּם קוּם קְרָא אֶל
אֱלֹהֶיךָ וְגו'. אֵין הַשְּׁעָה לִישׁוּן, שְׁהָרִי מַעְלִים
אוֹתָךְ לְדִין עַל כָּל מַה שְּׁעַשִּׂיתָ בְּעוֹלָם הַזֶּה,
שׁוּב מִחֲטָאָךְ.

הַתְּבוּנָה בְּדַבָּרִים הִלְלוּ וְשׁוּב לְאֲדוֹנֶךָ. מַה
מְלַאכְתְּךָ – שְׁאַתָּה עֹסֶקֶת בָּהּ בְּעוֹלָם
הַזֶּה, וְהוֹדָה עָלֶיהָ לְפָנַי רַבּוֹנֶךָ. וּמַאֲיֵן תָּבוֹא –
הַסְּתַכַּל מַאֲיֵן בָּאת, מִטְּפָה סְרוּחָה, וְאֵל תִּתְגַּאֵה
לְפָנָיו. מַה אֲרַצֶּךָ – הַסְּתַכַּל שְׁהָרִי מִהָאָרֶץ נִבְרָאת
וּלְאָרֶץ תָּשׁוּב. וְאֵי מְזַה עִם אֶתָּה – הַסְּתַכַּל אִם יֵשׁ
לָךְ זְכוּת אָבוֹת שְׁתַּגֵּן עָלֶיךָ.

כִּיּוֹן שְׁמַעְלִים אוֹתוֹ לְדִין בְּבֵית דִּין שֶׁל מַעְלָה,
אוֹתָהּ סְעָרָה, שְׁהִיא גְזֵרֶת הַדִּין שְׁסוּעֶרֶת עַל

הָאָדָם, מִבְּקֶשֶׁת מֵהַמֶּלֶךְ לְדוֹן אוֹתָם הַתְּפוּסִים
 שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וְכֻלָּם בָּאִים אֶחָד אַחַד לְפָנָיו. בְּאוֹתָהּ
 שָׁעָה מִתְקַרְבִּים בֵּית הַדִּין. יֵשׁ מֵהֶם שְׁפוֹת־חַיִּים
 בְּזָכוֹת, וְיֵשׁ מֵהֶם שְׁפוֹת־חַיִּים בְּחוּבָה, וְגִזְרַת הַדִּין
 תּוֹבַעַת דִּין.

וְאָם אוֹתוֹ אָדָם לֹא זֹכֶה בְּדִין, מֶה כְּתוּב?
 וַיִּחַתְּרוּ הָאֲנָשִׁים לְהָשִׁיב אֶל הַיִּבְשָׁה וְלֹא
 יָכְלוּ. הֵם מִשְׁתַּדְּלִים אוֹתָם שְׁמוּרִים זְכוֹתוֹ
 לְהָשִׁיבוֹ אֶל הָעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא יָכְלוּ. מָה הַטַּעַם?
 כִּי הֵיטֵב הוֹלֵךְ וְסֵעַר עֲלֵיהֶם. גִּזְרַת הַדִּין הוֹלֶכֶת
 וְסוֹעֶרֶת בְּחֻטְאֵי הָאָדָם וּמִתְגַּבְּרַת עֲלֵיהֶם.

אָז מוֹרִידִים עָלָיו שְׁלֹשָׁה שְׁלִיחִים מְמַנִּים: אֶחָד
 שְׁכוֹתֵב כָּל הַזְּכוֹת וְכֹל הַחֻטָּאִים שֶׁעָשָׂה
 הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְאֶחָד שֶׁעוֹשֶׂה חֲשָׁבוֹן יָמָיו.
 וְאֶחָד שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ עִמּוֹ כְּשֶׁהָיָה בְּמַעֵי אָמוֹ, וְהָרִי
 בְּאַרְנוֹ שֶׁגִּזְרַת הַדִּין לֹא שׁוֹכֶכֶת עַד לְאוֹתוֹ זְמַן,
 שְׁכָתוּב וַיִּשְׂאוּ אֶת יוֹנָה. וַיִּשְׂאוּ, כְּשֶׁנּוֹטְטִים אוֹתוֹ
 מִבֵּיתוֹ לְבֵית הַקְּבָרוֹת.

וְאָז מְכַרְיָזִים עָלָיו. אִם הוּא צָדִיק – מְכַרְיָזִים
 עָלָיו וְאוֹמְרִים: תָּנוּ כְבוֹד לְדַמוֹת הַמֶּלֶךְ,
 (ישעיה נז) יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוַחוּ עַל מְשַׁכְּבוֹתֶם הַלֵּךְ

נִכְחוּ. מַנִּין לָנוּ? שְׁכָתוּב (שם נח) וְהֵלֶךְ לְפָנֶיךָ צְדָקָה
 כְּבוֹד ה' יֵאֲסָפֶךָ. וְאִם הוּא רָשָׁע – מְכַרְיָזִים עָלָיו
 וְאוֹמְרִים: אוֹי לוֹ לְפָלוֹנִי, טוֹב לוֹ שֶׁלֹּא הָיָה
 נִבְרָא. וְאִזּוֹ מֵה כָּתוּב? וַיִּטְלֶהוּ אֶל הַיָּם וַיַּעֲמֵד הַיָּם
 מִזְעָפוֹ. כְּשֶׁמְכַנְיָסִים אוֹתוֹ לְבֵית הַקְּבָרוֹת, שֶׁהוּא
 מְקוֹם הַדִּין, אִזּוֹ גִּזְרַת הַדִּין שֶׁהֵיטָהּ סוּעָרַת,
 שׁוֹכֶכֶת מִזְעָפָה. וְהֵדָג שֶׁבָלַע אוֹתוֹ זֶהוּ הַקֶּבֶר.

מֵה כָּתוּב? וַיְהִי יוֹנָה בְּמַעֵי הַדָּג. מֵעֵי הַדָּג זֶהוּ
 בְּטָן שְׂאוֹל. מַנִּין לָנוּ? שְׁכָתוּב מִבְּטָן שְׂאוֹל
 שׁוֹעֵתִי. וְהוּא הָיָה בְּמַעֵי הַדָּג, וְקוֹרָא לוֹ בְּטָן
 שְׂאוֹל, שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לַיְלוֹת. אֵלּוֹ שְׁלֹשָׁה
 יָמִים שְׂאָדָם בְּקֶבֶר וְנִבְקָעִים מֵעִיו.

לְאַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים אוֹתָהּ טַנְפַת נְהַפְכַת עַל
 פָּנָיו, וְאוֹמְרַת לוֹ: טַל מֵה שְׁנַתַּת בִּי.
 אָכַלְתָּ וּשְׁתִּיתָ כָּל יוֹם וְלֹא נִתַּת לְעַנְיִים, וְכָל יְמִיךָ
 הָיוּ כְּמוֹ חֲגִים וּמוֹעֲדִים, וְהָעַנְיִים הָיוּ רַעֲבִים,
 שֶׁלֹּא אָכְלוּ עִמָּךְ. טַל מֵה שְׁנַתַּת בִּי. זֶהוּ שְׁכָתוּב
 (מלאכי ב) וְזָרִיתִי פָּרֵשׁ עַל פְּנֵיכֶם וְגו', וְהָרִי בְּאַרְנוֹ.

לְאַחַר זֶה, מְשַׁלְּשָׁה יָמִים וְהֵלְאָה, אִזּוֹ נִדּוֹן הָאָדָם
 מֵעִינָיו, מִיָּדָיו, מִרְגְּלָיו, וּפְרָשׁוֹהָ עַד
 שְׁלֹשִׁים יָמִים. כָּל אוֹתָם שְׁלֹשִׁים יָמִים נִדּוֹנִים

הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף כְּאֶחָד, וּמִשׁוּם כֶּף הַנְּשֻׁמָּה נִמְצְאוּ
בְּאֶרֶץ לְמִטָּה, שְׂאִינָה עוֹלָה לְמִקְוָמָה, כְּאִשָּׁה
שִׁישְׁבֶת בַּחוּץ כֹּל יְמֵי הַטְּמְאָה. אַחַר כֶּף הַנְּשֻׁמָּה
עוֹלָה, וְהַגּוּף נִרְקָב בְּאֶרֶץ, עַד אוֹתוֹ זְמַן שְׂיַעִיר
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַמֵּתִים.

וְעַתִּיד קוֹל אֶחָד לְהַעִיר בְּבֵית הַקְּבֻרוֹת וַיֹּאמֶר,
(ישעיה כו) הִקִּיצוּ וּרְנְנוּ שְׁכֵנֵי עֶפְרַיִם כִּי טַל
אוֹרֹת טַלְף וְאֶרֶץ רְפָאִים תִּפִּיל. אֵימְתִי זֶה יִהְיֶה?
בְּזְמַן שְׂיַעֲבֹר מִלְּאֶךְ הַמּוֹת מִן הָעוֹלָם, שְׁכָתוֹב (שם
כה) בִּלְעַ הַמּוֹת לְנִצָּח וְגו'. כִּיּוֹן שְׁבַלְעַ הַמּוֹת
לְנִצָּח, אַחַר כֶּף, וּמִחָה ה' אֱלֹהִים דְּמַעָּה מֵעַל כָּל
פְּנִים וְחִרְפַת עֲמוֹ יִסִּיר מֵעַל כָּל הָאֶרֶץ. אִזְ כְּתוּב,
וַיֹּאמֶר ה' לְדַג וַיִּקָּא אֶת יוֹנָה אֶל הַיַּבֶּשֶׁה.

כִּיּוֹן שֶׁהַתְּעוֹרֵר אוֹתוֹ קוֹל בֵּין הַקְּבֻרִים, אִזִּי כָל
הַקְּבֻרִים יִקְיֹאוּ אֶת אוֹתָם הַמֵּתִים שְׁבָהֵם
הַחֻוּצָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וְאֶרֶץ רְפָאִים תִּפִּיל. מַה זֶה
תִּפִּיל? שֶׁתִּקְיֹא אוֹתָם הַחֻוּצָה. רְפָאִים, מַה זֶה
רְפָאִים? שֶׁקָּבְלוּ רְפוּאָה כְּמִקְדָּם, וְנִרְפְּאוּ עֲצָמוֹת
בְּעֲצָמוֹת, וְאַלֶּה נִקְרְאִים רְפָאִים.

וְאִם תֹּאמַר, הֲרֵי כְּתוּב (בְּשֵׁאֵר עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת) (ישעיה
כו) רְפָאִים בַּל יִקְוֹמוּ? אֲלֵא וְדַאי כָּל הָעוֹלָם

יִתְרַפְּאוּ עֲצֻמוֹתֵם בְּבֵית הַקְּבָרוֹת, אֲכַל מֵהֶם
 יִקוּמוּ וּמֵהֶם לֹא יִקוּמוּ. וְעַל זֶה כָּתוּב רַפְּאִים בַּל
 יִקוּמוּ. אֲשֶׁרֵי חֶלְקֵם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שִׁפְתוֹב בָּהֶם
 נִבְלַתִּי יִקוּמוּן. וּבִדְג הַזֶּה מְצָאנוּ דְבָרִים לְרַפּוּאָה
 שֶׁל כָּל הָעוֹלָם.

הַדָּג הַזֶּה, כִּיּוֹן שֶׁבָּלַע אֶת יוֹנָה, הוּא מֵת, וְבוֹ
 הָיָה יוֹנָה שְׁלֹשָׁה יָמִים, וְאַחַר כֵּן חָזַר
 לְחַיִּים כְּמִקְדָּם וְהִקִּיא אֶת יוֹנָה הַחוּצָה, וְהָרִי
 פָּרְשׁוּהָ, שִׁפְתוֹב וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֶל ה' אֱלֹהָיו
 מִמַּעַי הַדָּגָה. כָּתוּב כֵּן אֵין הַדָּגָה, וְכָתוּב שֵׁם (שְׁמוֹת
 ז) וְהַדָּגָה אֲשֶׁר בִּיאָר מִתָּה, וְהָרִי פָּרְשׁוּהָ. כְּמוֹ זֶה
 עֲתִידָה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְהִתְעוֹרֵר בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר
 כֵּן – וְאֶרֶץ רַפְּאִים תִּפְּיֵל.

וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, שֶׁשִּׁבְעָה דִינִים יִחְלְפוּ עַל הָאָדָם
 כְּשִׁיוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה. אֶחָד – אוֹתוֹ
 דִּין עֲלִיוֹן כְּשִׁיוֹצֵאת הַרוּחַ מִן הַגּוּף. ב' –
 כְּשִׁמְעֵשׂוּ וּדְבָרָיו הוֹלְכִים לְפָנָיו וּמְכַרְיִזִים עָלָיו.
 ג' – כְּשִׁנִּכְנַס לְקִבְרוֹ. ד' – דִּין הַקְּבָרָה. ה' – דִּין
 הַתּוֹלְעָת. ו' – דִּין הַגִּיחָנִם. ז' – דִּין הַרוּחַ
 שֶׁהוֹלְכָת וּמְשׁוֹטְטָת בְּעוֹלָם וְלֹא מוֹצֵאת מְקוֹם
 מְנוּחָה עַד שִׁשְׁלָמוֹ מַעֲשָׂיו. מִשׁוּם זֶה צָרִיךְ
 אָדָם לְהִתְבּוֹנֵן תָּמִיד בְּמַעֲשָׂיו וַיָּשׁוּב לְפָנָי אֲדוּנוֹ.

וּכְשֶׁהִתְבוּנָן דְּדוּד הַמֶּלֶךְ בְּדִינֵי הָאָדָם הַלְלוּ,
הַקָּדִים וְאָמַר, (תהלים קד) בְּרָכִי נִפְשֵׁי
אֶת ה', בְּטָרֵם תֵּצֵא מִן הָעוֹלָם, בְּעוֹד שָׁאֵת נִמְצָאת
עִם הַגּוֹף. וְכָל קָרְבִי אֶת שֵׁם קָדְשׁוֹ – הֵם אֲבָרֵי הַגּוֹף
שֶׁמִּשְׁתַּתְּפִים כְּאֶחָד עִם הָרוּחַ. עֲכָשׁוּ כְּשֶׁתִּמְצְאוּ
עִמָּה, הַקָּדִימוּ לְבָרֵךְ אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ טָרֵם שְׂיִבֵּא
זְמַן שֶׁלֹּא תוּכְלוּ לְבָרֵךְ וְלַחְזוֹר בְּתִשׁוּבָה. וְעַל זֶה
אָמַר בְּרָכִי נִפְשֵׁי אֶת ה' הַלְלוּיָהּ. בָּאוּ אוֹתָם
הַחֲבָרִים וְנִשְׁקוּ אֶת רֵאשׁוֹ.

רַבִּי חִיָּיא פָּתַח וְאָמַר, קָחוּ מֵאִתְּכֶם תְּרוּמָה לַה'.
בֹּא וּרְאֵה, כְּשֶׁבָרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הָעוֹלָם, לֹא בָּרָאוּ אֱלֹא כְּדֵי שְׂיִבֵּאוּ יִשְׂרָאֵל
וַיִּקְבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה. בַּתּוֹרָה נִבְרָא הָעוֹלָם, וְעַל
הַתּוֹרָה הוּא עוֹמֵד. זֶהוּ שְׂכָתוּב (ירמיה לג) אִם לֹא
בְּרִיתִי יוֹמֵם וְלַיְלָה חֻקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי.
הַתּוֹרָה הִיא אֲרֶךְ חַיִּים בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֲרֶךְ הַחַיִּים
בְּעוֹלָם הַבָּא.

וְכֵן מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, כְּאֵלּוּ הַשְּׂתִדֵּל
בְּהִיכְלוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהִיכְלוֹ
הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִיא הַתּוֹרָה.
וְכִשְׁאָדָם עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹמֵד
שָׁם וּמִקְשִׁיב לְקוּלוֹ, כְּכַתוּב (מלאכי ג) וַיִּקְשֶׁב ה'

וַיִּשְׁמַע וְגו'. וְנִצּוּל הָאָדָם מִשְׁלֵשָׁה דִינִים: מִדִּין
הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמִדִּין מִלְּאֵךְ הַמּוֹת שֶׁלֹּא יְכוּל
לְשַׁלֵּט עָלָיו, וּמִדִּין הַגִּיהֶנֶם.

וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זְכוּרֹן. מִי הוּא? אֵלֶּא יֵשׁ סֵפֶר
לְמַעַלָּה וַיֵּשׁ סֵפֶר לְמַטָּה. זְכוּרֹן - (תא)
הַבְּרִית הַקְּדוּשׁ שֶׁנּוֹטֵל וְכוֹנֵס אֵלָיו אֶת כָּל הַחַיִּים
שֶׁלְּמַעַלָּה. סֵפֶר זְכוּרֹן - שְׁתֵּי דְרָגוֹת שֶׁהֵן אַחַת,
וְסוּד זֶה שֵׁם יְהוָה שֵׁם אֶחָד. יְהוָה אֶחָד. וְהַכֹּל
דְּבַר אֶחָד.

מִשּׁוּם שֵׁשׁ שֵׁם וַיֵּשׁ שֵׁם. שֵׁם לְמַעַלָּה, שֶׁהוּא
נִרְשָׁם (נִקְרָא שֵׁם) מִמָּה שֶׁלֹּא יָדוּעַ וְלֹא נִרְמָז
בִּידְעָה כָּלֵל, וְזוֹ נִקְרָאת נִקְדָּה עֲלִיוֹנָה. שֵׁם
לְמַטָּה, שֶׁנִּקְרָא שֵׁם, מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם וְעַד קְצֵה
הַשָּׁמַיִם, מִשּׁוּם שֶׁקְצֵה הַשָּׁמַיִם נִקְרָא זְכוּרֹן.
וְהַשֵּׁם הַזֶּה הוּא נִקְדָּה שֶׁלְּמַטָּה, שֶׁהוּא שֵׁם מְאוּתוֹ
זְכוּרֹן, שֶׁהוּא קְצֵה הַשָּׁמַיִם, שֶׁנּוֹטֵל אֶת כָּל הַחַיִּים
שֶׁלְּמַעַלָּה. וְזֶהוּ קְצֵה הַשָּׁמַיִם שֶׁלְּמַטָּה. וְהַשֵּׁם
שֶׁלוֹ הֵיא הַנִּקְדָּה שֶׁלְּמַטָּה. נִקְדָּה זוֹ הֵיא סֵפֶר
שֶׁעוֹמֵד בְּחֻשְׁבוֹן, וְזֶהוּ וְלַחֲשָׁבֵי שְׁמוֹ. הַסֵּפֶר
שֶׁאֵמְרָנוּ וְשֵׁם - דְּבַר אֶחָד הוּא בְּכֹל הַצְּדָדִים.
הַנִּקְדָּה הַזֹּו, מִשּׁוּם שֶׁהֵיא עוֹמֵדָת בְּאִמְצָע, הֵיא
עֲלִיוֹנָה עַל כָּל הַנְּאֻחָזִים בָּהּ. שֶׁשָּׂה

צְדָדִים אַחוּזִים בְּסֵפֶר הָעֲלִיּוֹן, וְהוּא עֲלִיּוֹן
עֲלֵיהֶם. שֶׁשָּׂה צְדָדִים נֶאֱחָזִים בְּסֵפֶר הַתַּחְתּוֹן,
וְהוּא עֲלִיּוֹן עֲלֵיהֶם. וְעַל זֶה סֵפֶר עֲלִיּוֹן וְסֵפֶר
תַּחְתּוֹן, וְהַכֹּל נִקְרָא תוֹרָה.

מַה בֵּין זֶה לָזֶה? אֵלָּא, סֵפֶר עֲלִיּוֹן הוּא תוֹרָה
שֶׁבְכָתָב, מִשּׁוּם שֶׁהִיא סְתוּמָה וְלֹא עוֹמְדָת,
אֵלָּא רַק בְּכָתָב, שֶׁשָּׂם הוּא הַמָּקוֹם לְהַתְגַּלּוֹת
לְמִטָּה. וּמִי הוּא הָעוֹלָם הַבָּא? סֵפֶר הַתַּחְתּוֹן, זֶה
תוֹרָה שֶׁנִּקְרָאת תוֹרָה שֶׁבְעַל פֶּה. וּמִי הוּא עַל
פֶּה? אֵלּוּ הַמְרַכְּבוֹת שֶׁל מִטָּה, שֶׁהִיא עוֹמְדָת
עֲלֵיהֶן. וּמִשּׁוּם שֶׁאֵינָן בְּכֻלָּל שֶׁל כְּתִיבָה
שֶׁלְמַעְלָה, נִקְרָאִים עַל פֶּה.

וְתוֹרָה זֹאת עוֹמְדָת עַל פֶּה, מִשּׁוּם שֶׁכָּתוּב (בראשית
ב) וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה רְאשִׁים.
וְתוֹרָה הָעֲלִיּוֹנָה, אֵף עַל גַּב שֶׁהִיא עוֹמְדָת
לְמַעְלָה, לֹא נִקְרָאת עַל הַכָּתָב, אֵלָּא שֶׁבְכָתָב,
שֶׁעוֹמְדָת בְּכָתָב, וְאוֹתוֹ הַכָּתָב נַעֲשֶׂה הִיכָל אֵלֶיהָ,
וְהִיא עוֹמְדָת בְּתוֹךְ אוֹתוֹ הַהִיכָל וְנִשְׁמָרֶת שָׁם.
וּמִשּׁוּם כֵּן נִקְרָאת תוֹרָה שֶׁבְכָתָב וְלֹא עַל כְּתָב.

אַבְל הַתוֹרָה שֶׁלְמַטָּה הִיא עוֹמְדָת עַל
מְרַכְּבוֹתֶיהָ, וְנִקְרָאת עַל פֶּה, שֶׁעוֹמְדָת

עֲלִיָּהֶן. וּמִשׁוּם שֶׁלֹּא נִחַשְׁתָּבַת (נִתְּנָה) מִבְּפָנִים מְכֻלָּל
שֶׁל כְּתִיבָה, לֹא נַעֲשׂוּ הַיָּכָל לְנִקְדָּה הַזֹּאת כְּמוֹ
אוֹתָהּ נִקְדָּה עֲלִיוֹנָה. וּמִשׁוּם שֶׁעוֹמְדַת עֲלִיָּהֶן
נִקְרֵאת תְּרוּמָה.

עוֹד שָׁמַעְתִּי מִן הַמְּנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. תְּרוּמָה, מַה
זֶה תְּרוּמָה? כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ, שְׁנַיִם מִמָּאָה. בֹּא
וּרְאֵה, כָּל הַדְּרָגוֹת הַלְלוּ הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁבְּסוֹד
הָאֱמוּנָה שֶׁנִּגְלָה בְּהֵן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הֵן עֶשֶׂר
דְּרָגוֹת, וְהֵן עֶשֶׂר אֲמִירוֹת, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוָה. וְאֵלוֹ
הָעֶשֶׂר עוֹלָיִם לְמָאָה. וּכְשֶׁאֲנוּ צְרִיכִים הַנִּקְדָּה
הַתַּחְתּוֹנָה הַזֹּאת לְהָרִים אוֹתָהּ, אָסוּר לָנוּ לְקַחְתָּהּ
לְבִדָּה, אֶלֶּא אוֹתָהּ עִם בְּעֵלָהּ, וְהֵם הַשְּׁנַיִם
מִהַמָּאָה שֶׁאֲמַרְנוּ, מִשׁוּם שֶׁאֵין צָרִיךְ לְהַפְרִידֵם
כָּלֵל, אֶלֶּא לִיַּחְדָּה עִם בְּעֵלָהּ. וְלָכֵן נִקְרֵאת תְּרוּמָה
בְּכָלֵל אֶחָד.

וּבֹא רְאֵה, בְּכָל יוֹם הַכְּרוֹז קוֹרֵא: כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם,
בְּכֶם עוֹמֵד הַדְּבָר הַזֶּה. וְזֶהוּ קָחוּ מֵאִתְּכֶם
תְּרוּמָה לַה'. וְאִם תֹּאמְרוּ שֶׁהַדְּבָר קָשֶׁה עֲלֵיכֶם –
כָּל גְּדִיב לְבוֹ יְבִיאָהּ.

מַה זֶה יְבִיאָהּ? אֶלֶּא מִכָּאן לְמִדְּנוֹ אֵת סוֹד
הַתְּפִלָּה, שֶׁאָדָם שֶׁפּוֹחַד מִרְבוּנוֹ וּמִכּוֹן לְבוֹ

וּרְצוֹנוֹ בַתְּפִלָּה, מְתַקֵּן תְּקוּן הָעֲלִיּוֹן, כְּמוֹ שְׂבָאֲרָנוּ. בְּרֵאשׁוֹנָה בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת שְׂאוֹמְרִים הַמְּלֹאכִים הָעֲלִיּוֹנִים לְמַעַלָּה. וּבְאוֹתָהּ עֲרִיכַת הַתִּשְׁבָּחוֹת שְׂאוֹמְרִים יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה, הִיא מְקַשֶּׁטֶת אֶת עֲצֻמָּה וּמְתַתְּקֶנֶת בְּתַקְוִנְיָהּ כְּמוֹ אִשָּׁה שֶׁמְתַקְשֶׁטֶת לְבַעֲלָהּ.

וּבַסְּדוֹר הַתְּפִלָּה, בְּאוֹתוֹ הַתְּקוּן שֶׁל תְּפִלַּת מִיִּשְׁב, מְתַקִּינִים אֶת עֲלְמוּתֶיהָ וְכֹל אֵלּוֹ שְׁלָהּ. וּמְתַקְשֶׁטוֹת כָּל עֲלְמוּתֶיהָ, וְאַחַר כֵּן הַכֹּל מְתַקְנִים וּמְסַדְרִים. וְכִשְׁמַגִּיעִים לְאַמַּת וַיִּצִיב, אָז הַכֹּל מְתַקְנִים, הִיא וְעֲלְמוּתֶיהָ, עַד שְׁמַגִּיעִים לְגֵאל יִשְׂרָאֵל, וְאָז צָרִיךְ לַעֲמֹד הַכֹּל עַל מְקוֹמָם.

מִשּׁוֹם שְׂכַאֲשֶׁר מַגִּיעַ אָדָם לְאַמַּת וַיִּצִיב וְהַכֹּל מְתַקֵּן, עֲלְמוּתֶיהָ נוֹטְלוֹת אוֹתָהּ, וְהִיא נוֹטֶלֶת אֶת עֲצֻמָּהּ לְמַלְךְ הָעֲלִיּוֹן. כִּיּוֹן שְׁמַגִּיעִים לְגֵאל יִשְׂרָאֵל, אָזִי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן נוֹסֵעַ בְּדַרְגוֹתָיו וְיוֹצֵא לְקַבֵּל אוֹתָהּ.

וְאָנוּ מְלַפְנֵי הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן צָרִיכִים לַעֲמֹד עַל מְקוֹמָנוּ בְּאִימָה בְּרַעְדָּה, שְׁהָרִי אָז הוּא מוֹשִׁיט יְמִינוֹ אֵלֵינוּ, וְאַחַר כֵּן אֶת שְׂמָאלוֹ שְׁשֵׁם

לָה תַחַת רֵאשָׁה, וְאַחַר כֶּךָּ מִתְחַבְּקִים שְׁנֵיהֶם
כְּאַחַד בְּנִשְׁיָקָה. וְאַלֶּה הֵן הַשְּׁלֵשׁ הָרֵאוּשׁוֹנוֹת,
וְצָרִיךְ אָדָם לָשִׂים לְבוֹ וּרְצוֹנוֹ וּלְכוּן בְּכָל
הַתְּקוּנִים וְהַסְדּוּרִים הַלְלוּ שֶׁל הַתְּפִלָּה, פִּיּוּ וּלְבוֹ
וּרְצוֹנוֹ כְּאַחַד.

עֲבָשׁוּ שֶׁהַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן וְהַגְּבִירָה הֵם בְּחִבּוּר
אֶחָד בְּשִׂמְחָה בְּאוֹתָן נִשְׁיָקוֹת - מִי
שֶׁצָּרִיךְ לְבַקֵּשׁ בְּקִשׁוֹת, יִבְקֵשׁ, שֶׁהָרִי אֲזַ שְׁעַת
רְצוֹן הִיא. כִּיּוֹן שֶׁשׂוֹאֵל אָדָם שְׂאוֹלוֹתָיו מִלְּפָנֵי
הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה, אֲזַ יִתְקִין עֲצָמוֹ בְּרְצוֹנוֹ וּלְבוֹ
לְשֵׁלשׁ אַחֲרוֹת לְעוֹרֵר שִׂמְחָה שְׁבִסְתֵר, שֶׁהָרִי
מֵאֵלוֹ הַשְּׁלֵשׁ הוּא מִתְבָּרֵךְ בְּדַבְּקוֹת אַחֲרֵת.
וַיִּתְקִין אָדָם אֶת עֲצָמוֹ לְצֵאת מִפְּנֵיהֶם, וּלְהַנִּיחֵם
בְּשִׂמְחָה גְנוּזָה שֶׁל אֵלוֹ הַשְּׁלֵשׁ. וְעַם כָּל זֶה,
שֶׁיְהִיָּה רְצוֹנוֹ שֶׁיִּתְבָּרְכוּ הַתְּחַתּוֹנִים מֵאוֹתָן
בְּרָכוֹת שֶׁל שִׂמְחָה נִסְתָּרֵת.

וְאֲזַ צָרִיךְ לְפַל עַל פָּנָיו וּלְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ בְּשַׁעֲה
שֶׁהִיא לוֹקַחַת אֶת הַנְּפָשׁוֹת וְהַרוּחוֹת. אֲזַ זֶה
הַשַּׁעֲה לְמַסֵּר נַפְשׁוֹ בְּתוֹךְ אוֹתָן נַפְשׁוֹת שֶׁהִיא
לוֹקַחַת, שֶׁהָרִי אֲזַ צָרוֹר הַחַיִּים הוּא כְּרֵאוּי.

דְּבַר זֶה שֶׁמְעִתִּי בְּסוּדוֹת שֶׁל הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה,
וְלֹא נִתְּנָה לִי רְשׁוֹת לְגִלוֹת, פָּרַט לְכֶם

חֲסִידִים עֲלִיוֹנִים. שְׁאֵם בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁהִיא
 לֹקַחַת נַפְשׁוֹת וְרוּחוֹת בְּרָצוֹן שֶׁל דְּבָקוֹת אַחַת,
 הוּא יָשִׁים לְבוֹ וְרָצוֹנוֹ לְזֶה, וְנוֹתֵן נַפְשׁוֹ בְּדְבָקוֹת
 בְּאוֹתוֹ הֶרְצוֹן לְהַכְלִילָהּ בְּאוֹתָהּ הַדְּבָקוֹת. אִם
 מִתְקַבְּלַת בְּאוֹתָהּ שְׁעָה בְּאוֹתוֹ הֶרְצוֹן שֶׁל אוֹתָן
 נַפְשׁוֹת רוּחוֹת וְנַשְׁמוֹת שְׁהִיא לֹקַחַת, זֶהוּ אָדָם
 שֶׁנֶּצֶרֶר בְּצָרוֹר הַחַיִּים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

וְעוֹד, שְׁצָרִיךְ לְהַכְלִיל מְכַל הַצְּדָדִים, הַמְּלֶךְ
 וְהַגְּבִירָה, מְלַמְעֵלָה וּמְלַמְטָה, וְלְהַתְעַטֵּר
 בְּנַשְׁמוֹת בְּכָל הַצְּדָדִים. מִתְעַטְרַת בְּנַשְׁמוֹת
 מְלַמְעֵלָה, וּמִתְעַטְרַת בְּנַשְׁמוֹת מְלַמְטָה. וְאִם אָדָם
 יִכּוֹן לְבוֹ וְרָצוֹנוֹ לְכָל זֶה וַיִּמְסֹר נַפְשׁוֹ מְלַמְטָה
 בְּדְבָקוֹת וּבְרָצוֹן כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, אֲזִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא קוֹרָא לוֹ שְׁלוֹם לְמַטָּה, כְּמוֹ שְׁאוֹתוֹ הַשְּׁלוֹם
 שֶׁלְמַעְלָה, לְאוֹתוֹ שֶׁמְבָרֵךְ אֶת הַגְּבִירָה וּמְכַלִּיל
 אוֹתָהּ וּמְעַטֵּר אוֹתָהּ בְּכָל הָעֵטְרוֹת.

אַף כֵּן, לְאִישׁ הַזֶּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קוֹרָא לוֹ
 שְׁלוֹם לְמַטָּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שׁוֹפְטִים 1) וַיִּקְרָא לוֹ
 ה' שְׁלוֹם. וְכָל יָמָיו כֵּן קוֹרְאִים לוֹ לְמַעְלָה –
 שְׁלוֹם, מִשּׁוֹם שֶׁהַכְּלִיל וְעַטֵּר אֶת הַגְּבִירָה לְמַטָּה
 כְּמוֹ שְׁאוֹתוֹ שְׁלוֹם לְמַעְלָה.

וּכְאֲשֶׁר אוֹתוֹ הָאָדָם מְסַתְּלֵק מִן הָעוֹלָם הַזֶּה,
 נִשְׁמְתוּ עוֹלָה וּבִוְקַעַת אֶת כָּל אוֹתָם
 הַרְקִיעִים וְאִין מוֹחָה בְיָדָהּ. וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 קוֹרָא לָהּ וְאוֹמֵר, (ישעיה נז) יָבוֹא שָׁלוֹם.
 וְהַשְׂכִּינָה אוֹמְרָת, יְנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם וְגו'.
 וַיִּפְתְּחוּ לָהּ שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵי נְהָרוֹת אֶפְרָסְמוֹן
 טְהוֹר, וְלֹא יִהְיֶה מִי שְׁיִמְחָה בְיָדָהּ. וְעַל כֵּן,
 אֲשֶׁרִי מִי שְׁיִשִּׁים לְבוֹ וּרְצוֹנוֹ לָזֶה, וְעַל זֶה
 כְּתוּב, כָּל נְדִיב לְבוֹ יְבִיאָהּ אֶת תְּרוּמַת ה'
 לְמַלְךְ הָעֲלִיּוֹן, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר.

הַרִיִם רַבִּי אַבָּא אֶת קוּלוֹ וְאוֹמֵר, אוֹי, רַבִּי
 שְׁמַעוֹן, אַתָּה בְּחַיִּים, וְאֲנִי בּוֹכָה עָלֶיךָ.
 לֹא עָלֶיךָ אֲנִי בּוֹכָה, אֲלֹא אֲנִי בּוֹכָה עַל הַחֲבָרִים
 וּבּוֹכָה עַל הָעוֹלָם. רַבִּי שְׁמַעוֹן הוּא כְּמוֹ מְנוֹרָה
 שֶׁל נֵר שְׂדוּלֵק לְמַעְלָה וְדוּלֵק לְמַטָּה, וּבְאוֹר
 שְׂדוּלֵק לְמַטָּה מְאִירִים לְכָל הָעוֹלָם. (מאיר למעלה)
 אוֹי לְעוֹלָם כְּשֵׁי־סַתְּלֵק הָאוֹר שְׁלִמְטָה לְאוֹר
 שְׁלִמְעָלָה, מִי יֵאִיר לָנוּ אֶת אוֹר הַתּוֹרָה לְעוֹלָם?
 קָם רַבִּי אַבָּא וְנָשַׁק אֶת רַבִּי חֲזִיָּא. אָמַר לוֹ,
 הַדְּבָרִים הַלְלוּ הָיוּ תַּחַת יָדְךָ, וְעַל כֵּן הַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שְׁלַחְנִי עַד לְכָאן לְהַתְּחַבֵּר עִמָּכֶם.
 אֲשֶׁרִי חֲלָקִי.

רבי יוסי פתח פסוק אחריו ואמר, וְכָל חָכָם לֵב
 בָּכֶם יָבֹאוּ וַיַּעֲשׂוּ וְגו'. פסוק זה פְּרָשׁוּהוּ.
 אֲבָל בֵּא וּרְאֵה, בְּשַׁעַה שְׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְמַשָּׁה, (דברים א) הָבֹו לָכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וְנֹבְנִים,
 בָּחֵן אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל וְלֹא מָצָא נְבוֹנִים. זֶהוּ שְׁפָתוֹב
 וְאָקַח אֶת רְאִשֵׁי שְׁבִטֵיכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וַיִּדְעִים,
 וְאֵלוֹ נְבוֹנִים לֹא כָתוּב. וְאִם תֹּאמַר שֶׁנִּבּוֹן הִיא
 דְּרָגָה יוֹתֵר עֲלִיוֹנָה מִחָכָם – כִּף זֶה וְדָאִי!

מַה בֵּין זֶה לְזֶה? חָכָם, הָרִי פְּרָשׁוּהָ, שְׁאֵפְלוֹ
 תְּלִמִיד הַמַּחְכִּים אֶת רַבּוֹ נִקְרָא חָכָם. חָכָם,
 שְׂיודֵעַ לַעֲצֹמוֹ כָּל מַה שְׁצָרִיף. בְּנִבּוֹן יֵשׁ כְּמַה
 דְּרָגוֹת – שְׁמִסְתַּכַּל בְּכָל, וַיִּודֵעַ בְּשֵׁלוֹ וּבְאַחֲרִים,
 וְסִימְנָה – (משלי יב) יוֹדֵעַ צְדִיק נִפְשׁ בְּהִמְתּוֹ. (שמואל-ב
 כג) צְדִיק מוֹשֵׁל יִרְאֵת אֱלֹהִים. וְכֹאן חָכָם לֵב
 דְּוָקָא. בְּלֵב חָכָם, וְלֹא בְּמָקוֹם אַחֵר, מְשׁוּם
 שְׁעוֹמֵד בְּלֵב, וְנִבּוֹן לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, מִסְתַּכַּל
 בְּעֲצֹמוֹ וּבְשֵׁל אַחֲרִים.

פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עֲבָדִי אֲתָה
 וְגו'. כֹּאן בְּתַפְלָה שְׁצָרִיף אָדָם לְהַתְּפַלֵּל
 לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁהִיא עֲבוּדָה אַחַת
 גְּדוּלָה וְנִכְבְּדָה מְאוֹתָן הָעֲבוּדוֹת שֶׁל רַבּוֹנוֹ. בֵּא
 וּרְאֵה, יֵשׁ עֲבוּדָה שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

שְׁעוּמַדַּת בְּמַעֲשֵׂה, שְׁהִיא עֲבוּדָה שְׁעוּמַדַּת
 בְּמַעֲשֵׂה הַגּוֹף וְהִיא עֲבוּדָה. וַיֵּשׁ עֲבוּדָה שֶׁל
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁהִיא עֲבוּדָה יוֹתֵר פְּנִימִית,
 שְׁהִיא עֶקֶר הַכֹּל, וְעוּמַדַּת בְּאוֹתָהּ עֲבוּדָה
 פְּנִימִית שְׁהִיא עֶקֶר הַכֹּל.

בַּגּוֹף יֵשׁ שְׁנַיִם עֶשֶׂר אֵיבָרִים שְׁעוּמַדִּים בְּמַעֲשֵׂה
 הַגּוֹף, כְּמוֹ שְׁבִאֲרָנוּ, וְאֵלוֹ הֵם אֲבָרֵי הַגּוֹף
 וְעֲבוּדַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁהַמַּעֲשֵׂה עוּמַד
 בָּהֶם. מִשּׁוֹם שְׁעֲבוּדַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִיא
 בְּשְׁנֵי צַדִּדִּים, בְּאֲבָרֵי הַגּוֹף הַחִיצוֹנִיִּים, וַיֵּשׁ
 שְׁנַיִם עֶשֶׂר אֵיבָרִים אֲחֵרִים פְּנִימִיִּים לְפָנִים
 מִהַגּוֹף. וְהֵם תְּקוּנִים פְּנִימִיִּים לְפָנִים מִהַגּוֹף
 לְתַקֵּן בָּהֶם הַתְּקוּן שֶׁל הָרוּחַ, שְׁהִיא עֲבוּדָה
 נִכְבְּדָה פְּנִימִית שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ
 שְׁבִאֲרָנוּ בְּתוֹךְ הַסּוּדוֹת הַפְּנִימִיִּים שְׁאָמַר רַבִּי
 שְׁמַעוֹן, וְהֵם סוּד הַחֲכָמָה הָעֲלִיוֹנָה, וְנוֹדְעוּ בֵּין
 הַחֲבָרִים, אֲשֶׁרֵי חֲלָקִים.

תְּפִלַּת הָאָדָם הִיא עֲבוּדַת הָרוּחַ, וְהִיא עוּמַדַּת
 בְּסוּדוֹת עֲלִיוֹנִים, וְאֲנָשִׁים לֹא יוֹדְעִים,
 שְׁהֵרֵי תְּפִלַּת הָאָדָם בּוֹקְעַת אֲוִירִים וּבוֹקְעַת
 רְקִיעִים וּפּוֹתַחַת פְּתָחִים וְעוֹלָה לְמַעְלָה.

סדר הלימוד ליום כא שבט (יום 139 בשנה)

בְּשַׁעֲהָ שְׁמַאִיר הָאוֹר וְנִפְרָד הָאוֹר מִן הַחֲשֶׁכָה,
אֲזִי הַכְּרוֹז הוֹלֵךְ בְּכָל הָרְקִיעִים:
התתקנו בעלי הפתחים, בעלי ההיכלות, כל אחד
ואחד על משמרתו, משום שאותם ששולטים
ביום אינם שולטים בלילה. וכשנכנס הלילה,
מעברים שליטי היום, ומתמנים שליטים אחרים
ששולטים בלילה, ומתחלפים אלה באלה.

וְסוּד זֶה – (בראשית א) אֶת הַמָּאוֹר הַגָּדֹל לְמַשְׁלַת
הַיּוֹם וְגו'. וּמַשְׁלַת הַיּוֹם וּמַשְׁלַת
הַלַּיְלָה, יֵשׁ שְׁלִיטִים שְׁמֻמְנִים בַּיּוֹם, וְיֵשׁ שְׁלִיטִים
שְׁמֻמְנִים בַּלַּיְלָה. וְאֵלּוֹ נִקְרְאוּ מַשְׁלַת הַיּוֹם,
וְאֵלּוֹ נִקְרְאוּ מַשְׁלַת הַלַּיְלָה.

כְּשֶׁנִּכְנַם הַלַּיְלָה, יוֹצֵא כְּרוֹז: הַתְּתַקְנוּ שְׁלִיטֵי
הַלַּיְלָה כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמִקְוֹמוֹ.
וְכִשְׁמַאִיר הַיּוֹם, כְּרוֹז יוֹצֵא: הַתְּתַקְנוּ שְׁלִיטֵי
הַיּוֹם כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמִקְוֹמוֹ. (אז מעברים שליטי הלילה
ומתמנים שליטי היום) וְכִשְׁהַכְּרוֹז מְכַרִּיז, אֲזַי כָּלֵם, כָּל
אֶחָד וְאֶחָד נִפְקֵד עַל אוֹתוֹ מִקְוֹם שְׂרָאוֹי לוֹ.
אֲזִי הַשְּׂכִינָה מְקַדִּימָה וְיורֶדֶת, וְיִשְׂרָאֵל נִכְנָסִים

לְבֵית הַכְּנֶסֶת לְשַׁבַּח אֶת רַבּוֹנֵם וּפְוֹתְחִים
בְּשִׁירוֹת וּתְשַׁבְּחוֹת.

שְׁצַרְיָךְ לוֹ לְאָדָם, שְׁכִינֹן שְׁהִתְקִין עֲצֻמוֹ
לְעִבּוּדַת הַמַּעֲשֵׂה בְּתַקּוּנֵי מִצְוֵה
וּקְדוּשָׁה, לִיחַד לְבוֹ בְּתַקּוּן שֶׁל הָעִבּוּדָה הַפְּנִימִית
שֶׁל אֲדוֹנָו, וְלָשִׁים אֶת לְבוֹ וּרְצוֹנָו בְּאוֹתָהּ עִבּוּדָה
שֶׁל אוֹתָם דְּבָרִים (שְׁאוּמֵר), שֶׁהָרִי הַדְּבוּר עוֹלָה.

וְאוֹתָם הַמְּמַנִּים שְׁעוֹמְדִים בְּאֹוִיר, הַתְּמַנּוּ
לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם. לְצַד מְזֻרַח
הַתְּמַנָּה מְמַנָּה אֶחָד שְׁעוֹמֵד בְּאֹוִיר לְאוֹתוֹ צַד,
וְשֵׁמוֹ גִּזְרֵדִי"א, וְעִמּוֹ שָׂרִים מְמַנִּים אַחֲרֵים, שֶׁהֵם
מְחַכִּים לְאוֹתוֹ דְּבוּר שֶׁל תְּפִלָּה, וְעוֹלָה בְּאֹוִיר
בְּאוֹתוֹ צַד, וְנוֹטֵל אוֹתוֹ אוֹתוֹ הַמְּמַנָּה.

אם הַדְּבוּר הַזֶּה הוּא כְּרָאוּי, וְכָל אוֹתָם שָׂרִים
נוֹשְׁקִים אֶת אוֹתוֹ דְּבוּר וְעוֹלִים עִמּוֹ עַד
לְאוֹתוֹ אֹוִיר שֶׁל הָרְקִיעַ לְמַעְלָה, שֶׁשֵּׁם מְמַנִּים
שָׂרִים אַחֲרֵים – בְּשַׁעַה שְׁנוֹשְׁקִים אֶת אוֹתוֹ דְּבוּר,
פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים: אֲשַׁרְיְכֶם יִשְׂרָאֵל שְׁאַתָּם
יִוֹדְעִים לְעַטֵּר אֶת אֲדוֹנְכֶם בְּעֵטְרוֹת קְדוּשׁוֹת.
אֲשַׁרִי הִפֵּה שְׁדְּבוּר שֶׁל הָעֵטְרָה הַזֹּו יֵצֵא מְמַנּוּ.

וְאִזּוּ פּוֹרְחוֹת הָאוֹתִיּוֹת שְׁעוֹמְדוֹת בְּאֹוִיר שְׁבִשֵׁם
הַקְּדוּשׁ שֶׁל שְׁתֵּים עָשָׂר אוֹתִיּוֹת, שְׁאוֹתוֹ

שם שולט באויר, וזהו שם שהיה טס בו אליהו עד שעלה לשמים. וזהו מה שאמר עובדיה לאליהו, (מלכים-א יח) ורוח ה' ישאף. משום שבשם הזה היה טס בו אליהו באויר, וזהו השם ששולט באויר.

ואותן האותיות פורחות ועולות באותו דבור,
 ואותו הממנה שמפתחות האויר בידו,
 וכל אותם הממנים האחרים, כלם עולים בו עד
 לרקיע, ונמסר ביד ממנה אחר להעלותו למעלה.

לצד דרום יש ממנה אחר ששולט באויר לאותו
 הצד, וכמה ממנים ושרים אחרים עמו,
 ושמו פסגני"ה, ובו נאחזים (ולו נמסרו) מפתחות
 האויר של אותו צד. וכל אותם בעלי צרה
 שמתפללים תפלה לאדונם מתוך צרה, מתוך
 שברון הלב – אם אותו הדבור כראוי, הוא עולה
 לאויר באותו צד, והממנה הזה נוטל אותו ונושק
 אותו (משום שעלה באותו צד). וכשנושק אותו, פותח
 ואומר: הקדוש ברוך הוא יחוס כנגדך (ועליד),
 ובשבילך יתמלא ברחמים.

עולים עמה כל אותם ממנים קדושים וכל אותם
 שרים של אותו הצד, ופורחות האותיות

שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהֵן אַרְבַּע אוֹתוֹת
 שְׁמַתְעֵטְרוֹת וְשׁוֹלְטוֹת בְּאוֹתוֹ צַד שֶׁל הָאֹוִיר,
 וְעוֹלָיִם בְּאוֹתוֹ הַצַּד שֶׁל הָאֹוִיר עַד לְרִקְיעַ, עַד
 לְאוֹתוֹ הַמְּמַנָּה שֶׁל הָרִקְיעַ שְׁשׁוֹלֵט בְּאוֹתוֹ הַצַּד.
 לְצַד צְפוֹן יֵשׁ מְמַנָּה אַחֵר, וְעִמּוֹ כְּמָה שָׁרִים
 מְמַנִּים שְׁשׁוֹלְטִים בְּאֹוִיר, וְשָׁמוֹ שֶׁל אוֹתוֹ
 מְמַנָּה פְּתַחֲיָה, וְזֶהוּ שֶׁהַתְּמַנָּה בְּאֹוִיר שֶׁל אוֹתוֹ
 צַד, וְכָל אוֹתָם שְׁמַתְפַּלְלִים תְּפִלוֹת עַל שׁוֹנְאִים
 שְׁמַצִּיקִים לָהֶם, וְכַשְּׁדָּבוֹר שֶׁל אוֹתָהּ תְּפִלָּה עוֹלָה
 לְאֹוִיר בְּאוֹתוֹ צַד – אִם הוּא צַדִּיק, נוֹטֵל אוֹתוֹ
 הַמְּמַנָּה הַזֶּה וְנוֹשֵׁק אוֹתוֹ.

אָזִי מֵתְעוֹרְרֵת רוּחַ אַחַת שְׁיּוֹצֵאת מִתּוֹךְ הַתְּהוֹם
 שְׁבִצַּד הַצְּפוֹן, וְאוֹתָהּ רוּחַ קוֹרֵאת בְּכָל
 אוֹתָם הָאֹוִירִים, וְכָלֶם נוֹטְלִים אוֹתוֹ דְּבוֹר וּמַעֲלִים
 אוֹתוֹ עַד לְרִקְיעַ וְנוֹשְׁקִים אוֹתוֹ, וּפּוֹתְחִים
 וְאוֹמְרִים: רְבוּנָה יְפִיל שׁוֹנְאָךָ לְפָנֶיךָ.

וְהוֹלִיךְ וְעוֹלָה וּבּוֹקֵעַ רִקְיעִים (אֹוִירִים). עַד
 שְׁעוֹלָיִם עִמּוֹ לְרִקְיעַ הָרֵאשׁוֹן, עוֹלָה
 הַתְּפִלָּה וּמַגִּיעָה לְמְמַנָּה אַחַד שֶׁהַתְּמַנָּה לְצַד
 מְעַרְב, וְשֵׁם עוֹמְדִים תִּשְׁעָה פְּתַחִים, שְׁבָהֶם
 עוֹמְדִים כְּמָה שָׁרִים וְכְמָה מְמַנִּים, וְעַלֵּיהֶם
 מְמַנָּה אַחַד שְׁשָׁמוֹ זְבוּלִיא"ל.

וְזוּהוּ שְׂרוּצָה לְשִׁמְשׁ בְּרָקִיעַ הַזֶּה בַּיּוֹם, וְלֹא
 נִתְּנָת לּוֹ רְשׁוּת, עַד שְׁעוּלָה אֹר הַלְבָּנָה,
 וְאִז הוּא מוֹצִיא כָּל אוֹתָם הַחִילוֹת וְכָל אוֹתָם
 מְמַנִּים. וְכִשְׁמֵאִיר הַיּוֹם, נִכְנָסִים כָּל־לָם לְפִתַח
 אֶחָד, שֶׁהֵם תִּשְׁעָה פְתָחִים, שֶׁהוּא פֶתַח עֲלִיּוֹן עַל
 כָּל־לָם. וְכִשְׁהִתְפָּלָה עוּלָה, הִיא נִכְנָסֶת בְּאוֹתוֹ
 פֶתַח, וְכָל הַשָּׁרִים וְכָל הַמְּמַנִּים יוֹצְאִים מְאוֹתוֹ
 פֶתַח. וְעֲלִיָּהֶם זְבוּלִיא"ל, אוֹתוֹ מְמַנֶּה גְדוֹל,
 וְיוֹצְאִים כָּל־לָם וְנוֹשְׁקִים אוֹתוֹ, וּמְגִיעִים עִמּוֹ עַד
 לְרָקִיעַ הַשָּׁנִי.

(בְּרָקִיעַ הַשָּׁנִי עוּלָה הַתְּפָלָה עַד אוֹתוֹ רָקִיעַ, וְנִפְתָּחִים) וְכִשְׁעוּלָה
 הַתְּפָלָה עַד לְאוֹתוֹ רָקִיעַ, נִפְתָּחִים שְׁנַיִם עֲשָׂר
 שְׁעָרֵי אוֹתוֹ הָרָקִיעַ, וּבְאוֹתוֹ הַשְּׁעָרֵי הַשְּׁנַיִם עֲשָׂר
 עוֹמֵד מְמַנֶּה אֶחָד שֶׁשְּׁמוֹ עֲנָא"ל, וְזוּהוּ מְמַנֶּה עַל
 כָּמָה חִילוֹת, עַל כָּמָה מַחְנוֹת, וְכִשְׁתְּפָלָה עוּלָה,
 עוֹמֵד הַמְּמַנֶּה הַזֶּה וּמְכַרְיֵז עַל כָּל אוֹתָם פְתָחִים
 וְאוֹמֵר: (ישעיה כו) פֶתַח־וּ שְׁעָרִים וְגו', וְכָל הַשְּׁעָרִים
 נִפְתָּחִים, וְנִכְנָסֶת הַתְּפָלָה לְכָל אוֹתָם הַפְתָּחִים.

וְאִז מִתְעוֹרֵר מְמַנֶּה אֶחָד זָקֵן לְיָמִים שְׁעוֹמֵד לְצַד
 דְרוֹם, שֶׁשְּׁמוֹ עֲזַרְיָא"ל הַזָּקֵן, וְלִפְעָמִים הוּא
 נִקְרָא מַחְנִיא"ל, מִשּׁוּם שֶׁהִתְמַנֶּה עַל שְׁשִׁים רְבוּא
 מַחְנוֹת, וְכָל־לָם בְּעֲלֵי כֹנָפִים, בְּעֲלֵי מַחְנוֹת, מִלְאִים

עֵינַיִם. וְאַצְלָם עוֹמְדִים אוֹתָם מְחַנּוֹת בְּעֵלֵי
 אֲזַנַּיִם. וְנִקְרְאִים אֲזַנַּיִם, מִשּׁוּם שֶׁהֵם מְקַשְׁיָבִים
 לְכָל אוֹתָם שְׁמֵת־פְּלָלִים תְּפִלָּתָם בְּלַחֲשׁ וּבְרִצּוֹן
 הַלֵּב, שֶׁלֹּא נִשְׁמַעַת אוֹתָהּ תְּפִלָּה לְאַחַר. הַתְּפִלָּה
 הַזֹּאת עוֹלָה, וּמְקַשְׁיָבִים לָהּ כָּל אוֹתָם שְׁנִקְרְאִים
 בְּעֵלֵי אֲזַנַּיִם.

וְאֵם אוֹתָהּ תְּפִלָּה נִשְׁמַעַת לְאֲזַנֵּי אָדָם, אֵין מִי
 שְׁמַקְשִׁיב לָהּ לְמַעְלָה, וְלֹא מְקַשְׁיָבִים לָהּ
 אַחֲרָיִם, פָּרֹט לְמִי שֶׁשׁוֹמֵעַ בְּרֵאשׁוֹנָה. מִשּׁוּם
 כִּי צָרִיךְ לְהִשְׁמַר שֶׁלֹּא יִשְׁמְעוּ אֶת אוֹתָהּ
 תְּפִלָּה בְּנֵי אָדָם. וְעוֹד, שֶׁדְּבוּר שֶׁל תְּפִלָּה נֶאֱחָז
 בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְדָבָר שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן אֵין
 צָרִיךְ לִשְׁמֹעַ.

כְּמוֹ זֶה מִי שֶׁקּוֹרֵא בְּסֵפֶר תּוֹרָה, אֶחָד קוֹרֵא
 וְאֶחָד לִשְׁתֵּק. וְאֵם שְׁנַיִם קוֹרְאִים בְּתּוֹרָה,
 הֵם גּוֹרְעִים בְּאִמּוּנָה שְׁלֵמַעְלָה, מִשּׁוּם שֶׁאֶחָד קוֹל
 וְאֶחָד דְּבוּר הַכֹּל אֶחָד, אִזּוֹ שְׁנֵי קוֹלוֹת וּשְׁנֵי
 דְּבוּרִים זֶה גְרִיעוֹת הָאִמּוּנָה. אֲלֹא שִׁיְהִיָּה קוֹל
 וְדְבוּר אֶחָד כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ, כְּדֵי שִׁיְהִיָּה אוֹתוֹ קוֹל
 וְאוֹתוֹ דְּבוּר אֶחָד.

וְאוֹתוֹ הַמְּמַנֶּה שֶׁשְׁמוֹ עֲזַרְיָא"ל הַזֶּקֶן, כְּשֶׁאוֹתָהּ
 תְּפִלָּה עוֹלָה בְּלַחֲשׁ, כָּל אוֹתָן שְׁשִׁים

רְבוּא מְחֻנּוֹת, וְכָל אוֹתָם בְּעָלֵי עֵינַיִם, וְכָל אוֹתָם
 בְּעָלֵי אָזְנַיִם, כָּלֶם יוֹצְאִים וְנוֹשְׁקִים אוֹתוֹ דְּבוּר
 שֶׁל תְּפִלָּה שְׁעוּלָה. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (תהלים לד) עֵינֵי ה'
 אֶל צְדִיקִים וְאָזְנוֹ אֶל שׁוֹעֲתָם. עֵינֵי ה' אֶל
 צְדִיקִים – אֵלוֹ בְּעָלֵי הָעֵינַיִם שְׁלֹמֶטָה, מְשׁוּם
 שֵׁשׁ (שׂאִין) בְּעָלֵי עֵינַיִם שְׁלֹמֶעֱלָה. וְאָזְנוֹ אֶל
 שׁוֹעֲתָם – אֵלָה בְּעָלֵי הָאָזְנַיִם.

הַרְקִיעַ הַשְּׁלִישִׁי, אוֹתָהּ תְּפִלָּה עוֹלָה וּמְגִיעָה
 לְאוֹתוֹ רְקִיעַ, וְשֵׁם אוֹתוֹ אוֹתוֹ שְׁנִקְרָא
 גְּדַרְיָ"ה, וְעִמּוֹ כְּמָה שָׂרִים וְכְמָה מְמַנִּים, וְהוּא
 מְשַׁמֵּשׁ שֶׁלֶשׁ פְּעָמִים בְּיוֹם כְּנֶגֶד שְׂרָבִיט אֶחָד
 שֶׁל זֶהָר שְׁיוּצָא, עוֹלָה וְיוֹרֵד, וְלֹא עוֹמֵד
 בְּמָקוֹם אֶחָד, וְזֶהוּ שְׂרָבִיט שְׁנוּסֵעַ שֶׁלֶשׁ פְּעָמִים
 וְנִגְנָז. וְכִשְׁתְּפִלָּה עוֹלָה, יוֹרֵד אוֹתוֹ שְׂרָבִיט
 וּמְשַׁתְּחָוָה לְפָנָי אוֹתָהּ תְּפִלָּה, וְהַרְקִיעַ הַזֶּה
 נִקְרָא רְקִיעַ הַשְּׂרָבִיט.

וּכְשֶׁעוֹלָה אוֹתָהּ תְּפִלָּה, אוֹתוֹ הַמְּמַנֶּה לְאַחַר
 שֶׁהִשְׁתְּחָוָה, מְכָה בְּאוֹתוֹ הַשְּׂרָבִיט
 בְּסֹלַע הַחֲזֹק שְׁמַאִיר וְעוֹמֵד בְּאֲמֻצַּע הַרְקִיעַ,
 יוֹצְאִים מִתּוֹךְ אוֹתוֹ סֹלַע שֶׁלֶשׁ מְאוֹת וְשִׁבְעִים
 וְחֻמְשָׁה חִילוֹת שְׁגֻנוּזִים שֵׁם מִיּוֹם שֶׁיִּרְדֶּה תוֹרָה
 לְאַרְץ, מְשׁוּם שֶׁהִתְחַזְקוּ לְהִתְחַבֵּר (לְסָרֵב) שֶׁלֹא תִרְדַּ

לְאָרֶץ, וְנִזְוֶף בָּהֶם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְנִכְנָסוּ לְתוֹךְ
 אוֹתוֹ סֵלַע, וְאֵינָם יוֹצְאִים, פָּרַט לְאוֹתוֹ זְמַן
 שֶׁהַתְּפִלָּה עוֹלָה, פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים: (שם ח) ה'
 אֲדִינֵנוּ מֶה אֲדִיר שְׁמֶךָ וְגו'. זוֹהֵי תְּפִלָּה שְׁעוֹלָה
 עַל כָּל אוֹתָם רְקִיעִים. אֲזַ מִשְׁתַּחֲוִים אֲלֶיהָ.

מִכָּאן וְהִלָּאָה, הַתְּפִלָּה מִתְעַטֶּרֶת בְּעֵטְרוֹת
 עֲלִיוֹנוֹת, וְעוֹלָה לְתוֹךְ הַרְקִיעַ הַרְבִּיעִי,
 וְאֲזַ הַשֶּׁמֶשׁ יוֹצֵא בְּדַרְגוֹתָיו, וְשִׁמְשֵׁי"ל הַמְּמַנֶּה
 הַגָּדוֹל יוֹצֵא, וְשֵׁלֶשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וְחֲמִשָּׁה
 מַחְנוֹת עִמוֹ, לְתוֹךְ אוֹתוֹ רְקִיעַ, וְהֵם נִקְרָאִים יְמוֹת
 הַחֲמָה, וְכֻלָּם מְעַטְרִים אֶת אוֹתָהּ תְּפִלָּה בְּעֵטְרוֹת
 שֶׁל בְּשָׂמִים שֶׁל גֵּן עֵדֶן.

וְשָׁם מִתְעַכֶּבֶת הַתְּפִלָּה, עַד שֶׁכָּל הַמַּחְנוֹת עוֹלִים
 עִמוֹ לְתוֹךְ אוֹתוֹ הַרְקִיעַ הַחֲמִישִׁי, וְשָׁם
 נִמְצָא מְמַנֶּה אֶחָד שֶׁשְּׁמוֹ גְּדַרְיָא"ל, וְהוּא בְּעַל
 הַקְּרִבּוֹת שֶׁל שָׂאֵר הָעַמִּים. וְכִשְׁתְּפִלָּה עוֹלָה, אֲזַ
 הוּא מְזַדְעָזַע עִם כָּל מַחְנוֹתָיו, וְנִשְׁבֵּר כַּחֵם,
 וְיוֹצְאִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמְעַטְרִים אֶת אוֹתָהּ הַתְּפִלָּה.

וְעוֹלִים עִמָּה עַד שֶׁמִּגִּיעִים לְרְקִיעַ הַשִּׁשִּׁי, וְאֲזַ
 יוֹצְאִים כַּמָּה חִילוֹת וְכַמָּה מַחְנוֹת
 וּמִקְבָּלִים אֶת אוֹתָהּ תְּפִלָּה, וְעוֹלִים עִמָּה עַד

שְׁמַגִּיעִים לְשַׁבְּעִים שְׁעָרִים, שְׁשָׁם עוֹמֵד מִמְּנָה
אֶחָד שְׁשָׁמוֹ עֲנַפְיָא"ל, מִמְּנָה גְדוֹל, וְהוּא מְעַטֵּר
אֶת אוֹתָהּ תְּפִלָּה בְּשַׁבְּעִים עֲטָרוֹת.

וְכִיּוֹן שֶׁהַתְּפִלָּה מִתְעַטֶּרֶת בְּכָל הָעֲטָרוֹת הַלָּלוּ,
אֲזִי מִתְחַבְּרִים כָּל אוֹתָם הַחֲזִילוֹת שֶׁל כָּל
הָרְקִיעִים, וּמַעֲלִים אֶת אוֹתָהּ הַתְּפִלָּה שֶׁמִתְעַטֶּרֶת
בְּכָל הָעֲטָרוֹת לְרְקִיעַ הַשְּׁבִיעִי, וְאִזּוּ נִכְנָסֶת
הַתְּפִלָּה, וְסַנְדְּלָפוֹ"ן נִכְבֵּד גְדוֹל, שֶׁכָּל מִפְתָּחוֹת
אֲדוֹנָיו בִּידוֹ, מִכְּנִיס אֶת אוֹתָהּ תְּפִלָּה לְתוֹךְ
שַׁבְּעָה הַיְכָלוֹת.

בא וְרָאָה אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן שַׁבְּעָה מְדוּרִים הֵם
וְכוּ'. שַׁבְּעַת הַהֵיכָלוֹת הַלָּלוּ הֵם הַיְכָלוֹת
הַמְּלָךְ, וְכִשְׁהַתְּפִלָּה הַזֹּאת מִתְעַטֶּרֶת בְּכָל הָעֲטָרוֹת
הַלָּלוּ כְּשֶׁנִּכְנָסֶת, מִחִבְּר אוֹתָם כְּאֶחָד, לְהַתְעַטֵּר
לְמַעַלָּה לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד כְּרֵאוּי. וְשָׁמוֹ שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעַטֵּר בְּכָל הָעֲטָרוֹת,
מַעַלָּה וּמִטָּה, לְהִיּוֹת אֶחָד, וְאִזּוּ כְּתוּב בְּרָכוֹת
לְרֵאשׁ צְדִיק.

אֲשָׁרִי חִלְקוּ שֶׁל אָדָם שְׁיֹדַע לְסִדְר תְּפִלָּתוֹ
כְּרֵאוּי. בַּתְּפִלָּה הַזֹּאת שֶׁמִתְעַטֵּר בָּהּ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא מְחַכֶּה עַד שְׁיִסְתַּיְמוּ כָּל

תְּפִלוֹתֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְאִזּוֹ הַכֹּל הוּא בְּשִׁלְמוֹת
 כָּרְאוּי מַעֲלָה וּמִטָּה. עַד כָּאן דְּבַרֵי הַתְּפִלָּה
 לְדַעַת סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים. מִכָּאן וְהִלָּאָה יֵשׁ אֶת
 מִצְוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁהֵן עוֹמְדוֹת בְּדַבּוּר כְּמוֹ
 שְׁעוֹמְדוֹת בְּמַעֲשֵׂה.

וְהֵן שֵׁשׁ מִצְוֹת, וְעוֹמְדוֹת אַף כָּאן בַּתְּפִלָּה. אַחַת
 – לִירְאָה אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא. שְׁתֵּים –
 לְאַהֲבָה אוֹתוֹ. שְׁלִישִׁית – לְבָרְכוֹ. רְבִיעִית –
 לְיַחַדּוֹ. חֲמִישִׁית – שְׂיִבְרַךְ הַכֹּהֵן אֶת הָעַם. שְׁשִׁית
 – לְמַסֵּר לוֹ אֶת נַשְׁמָתוֹ. וְאֵלוֹ שֵׁשׁ מִצְוֹת
 שְׁעוֹמְדוֹת בַּתְּפִלָּה שֶׁל דְּבוּר, פָּרֵט לְאוֹתָן מִצְוֹת
 שְׁעוֹמְדוֹת בְּמַעֲשֵׂה, כְּמוֹ צִיצִית וְתַפְּלִין.

לִירְאָה אֶת ה' – מִצְוָה זוֹ עוֹמְדַת בַּתְּשַׁבְּחוֹת
 הִלְלוּ שְׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ וּבְאוֹתָם
 קָרְבָנוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, שֶׁשָּׁם צָרִיךְ אָדָם לְפַחַד
 מִלְּפָנֵי אֲדוֹנוֹ, מִשּׁוֹם שְׁאוֹתָן שִׁירוֹת עוֹמְדוֹת
 בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא יְרָאָה, וְכֹל אוֹתָם הִלְלוּיָהּ
 שֶׁהֵם סוּד שֶׁל יְרֵאת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְצָרִיךְ
 אָדָם לָשִׁים רְצוֹנוֹ בְּאוֹתָן שִׁירוֹת בִּירְאָה, וּפְרָשׁוּהָ
 הַחֲבָרִים, כֹּל אוֹתָם הַסּוּדוֹת שֶׁל שִׁירוֹת וְתַשַּׁבְּחוֹת
 וְכֹל אוֹתָם סוּדוֹת שֶׁל הִלְלוּיָהּ.

כִּיּוֹן שְׁמַגִּיעַ אָדָם לִישְׁתַּבַּח, יְשִׁים רְצוֹנוֹ לְבָרֶךְ.
 אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ יוֹצֵר אֹר, יוֹצֵר
 הַמְּאוֹרוֹת, לְאַהֲבָה אוֹתוֹ, כְּשִׁמְגִיעַ לְאַהֲבַת עוֹלָם,
 וְאַהֲבַת אֶת ה' אֱלֹהֵיךָ (דברים ו), שְׁזַהוּ סוּד שֶׁל
 אַהֲבַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ. לִיַּחַדוּ –
 שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד, שְׁכָאן עוֹמֵד
 סוּד הַיַּחַד שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לִיַּחַד אֶת שְׁמוֹ
 בְּרִצּוֹן הַלֵּב כְּרֵאוּי, וּמִשָּׁם וְהִלָּאָה אֲזַכֵּרֶת יְצִיאַת
 מִצְרַיִם, שֶׁהִיא מִצְוָה לְהַזְכִּיר אֶת יְצִיאַת מִצְרַיִם,
 שְׁכָתוּב (שם כד) וְזַכַּרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם.

שְׁהַבְהִינן יְבָרֶךְ אֶת הָעַם – כְּדִי לְהַכְלִיל אֶת
 יִשְׂרָאֵל כְּאֶחָד בְּשַׁעָה שְׁנוּטָלִים בְּרִכּוֹת
 מִלְּמַעְלָה, שֶׁהָרִי בְּאוֹתָהּ שַׁעָה נּוֹטָלֶת כְּנִסְתָּ
 יִשְׂרָאֵל בְּרִכּוֹת, וּשְׁעַת רְצוֹן הִיא לְמִסַּר נַפְשׁוֹ אֵלָיו
 וּלְתַת לוֹ אֶת הַנְּשָׁמָה בְּרִצּוֹן הַלֵּב. כְּשִׁנּוּפְלִים
 אֲפִים וְאוֹמְרִים (תהלים כה) אֵלֶיךָ ה' נִפְשִׁי אֲשָׂא,
 שְׁיִכְוֵן לְבוֹ וּרְצוֹנוֹ אֵלָיו לְמִסַּר לוֹ הַנֶּפֶשׁ בְּרִצּוֹן
 שְׁלָם. וְאֵלּוּ הֵן שֵׁשׁ מִצְוֹת שְׁעוֹמְדוֹת בְּתַפְלָה,
 שְׁעוֹלוֹת לְשֵׁשׁ מֵאוֹת מִצְוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה.

וְאָם תֹּאמַר, שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה אַחֲרוֹת יוֹתֵר? אֵלּוּ
 עוֹמְדִים לְהַמְשִׁיךְ שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת

הַרְחַמִּים, שֶׁהַכֹּל כָּלוּל בְּהֵן. (בְּאֵלוֹ) שֵׁשׁ הַמְצוּוֹת
הֵלְלוּ שֶׁהַתְּפִלָּה מִתְעַטֶּרֶת בְּהֵן.

אֲשָׁרֵי חִלְקוּ שֶׁל מִי שֶׁשָּׂם לְבוֹ וּרְצוֹנוֹ לְזֶה
וּלְהַשְׁלִים אוֹתָם בְּכָל יוֹם. וּבְאֵלוֹ תְלוּיֹת
אַחֲרוֹת רַבּוֹת. אֲבָל כְּשֶׁמַּגִּיעַ אָדָם לְמְקוֹמוֹת
הֵלְלוּ, צָרִיךְ לְכַוֵּן לְבוֹ וּרְצוֹנוֹ לְהַשְׁלִים אוֹתָהּ
מִצְוָה שְׁעוֹמֶדֶת בְּאוֹתוֹ דְּבוּר, וְאִזּוֹ מְכַרְיָזִים עָלָיו
וְאוֹמְרִים: (ישעיה ט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר. בָּא רַבִּי אַבְא וּנְשָׁקוּ.

פְּתַח רַבִּי יִצְחָק אַחֲרָיו וְאָמַר, וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת
כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. לָמָּה כָּנַס אוֹתָם?
כְּדֵי לְמַסֵּר לָהֶם אֶת הַשְּׁבֵת כְּמִקְדָּם, שֶׁהָרִי
בְּרֵאשׁוֹנָה טָרַם שְׁעָשׂוֹ יִשְׂרָאֵל אֶת הָעֵגֶל, מָסַר
לָהֶם אֶת הַשְּׁבֵת, וְזֶהוּ שֶׁלֹּא שָׁמְרוּ אוֹתָם הָעֶרֶב
רַב. כִּיּוֹן שֶׁשָּׁמְעוּ בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אָמְרוּ:
וְאֵנּוּ נִמְנָע מִמֶּנּוּ הַדְּבָר הַזֶּה?! מִיָּד - (שמות לב)
וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֶהְרֶן וְגו', וְנִמְשְׁכוּ רַבִּים
אַחֲרֵיהֶם. אַחַר שָׁמְתוּ אוֹתָם שָׁמְתוּ, כָּנַס מֹשֶׁה אֶת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְבָדָם, וְנָתַן לָהֶם שְׁבֵת כְּמִקְדָּם. זֶהוּ
שֶׁכְּתוּב שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלָאכָה וְגו'.

לא תִּבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכָל מִשְׁבְּתֵיכֶם. כָּאֵן יֵשׁ סוּד
הַסּוּדוֹת לְאוֹתָם שְׂיודְעִים הַחֲכָמָה

הַעֲלִינָהּ. אֵת סוּד הַשֶּׁבֶת הָרִי בְּאֵרוֹ הַחֲבָרִים,
אָבֵל סוּד זֶה נִמְסַר לַחֲכָמִים עֲלִיּוֹנִים, שֶׁהָרִי
שֶׁבֶת הִיא סוּד עֲלִיּוֹן.

בא וּרְאֵה, (בַּיּוֹם הַשְּׂשִׁי בַשָּׁעָה שְׁמִינִיעַ) בַּשָּׁעָה שְׁבִיּוֹם שֵׁשִׁי
מִגִּיעַ הָעֶרֶב, אֲזִי כּוֹכֵב אֶחָד מֵצַד צְפוֹן מֵאִיר,
וְעִמּוֹ שְׁבָעִים כּוֹכָבִים אַחֲרָיו, וְאוֹתוֹ כּוֹכֵב מִכָּה
בְּאוֹתָם הַכּוֹכָבִים הָאַחֲרָיו, וְכֹלָם נִכְלָלִים בְּאוֹתוֹ
כּוֹכֵב, וְנַעֲשֶׂה כָּלֵל אֶחָד שֶׁל שְׁבָעִים. וְאוֹתוֹ כּוֹכֵב
מִתְפַּשֵּׁט וְנַעֲשֶׂה כְּמִדּוּרָה אַחַת לוֹהֶטֶת בְּכָל
הַצְּדָדִים. אֲזִי מִתְפַּשֵּׁט אוֹתָהּ מִדּוּרָה סָבִיב אֶלֶף
הָרִים, וְעוֹמֶדֶת כְּחוּט אֶחָד שְׁמִקִּיף.

וּמִדּוּרַת הָאֵשׁ הַזֹּאת מוֹשְׁכַת אֵלֶיהָ גּוֹנִים אַחֲרָיו
שֶׁהֵם לְתוֹךְ מִמֶּנָּה. גּוֹן רֵאשׁוֹן יֵרֵק.
כִּיּוֹן שְׁעוֹמֵד גּוֹן זֶה, עוֹלָה אוֹתָהּ מִדּוּרַת אֵשׁ
וּמִדְּלָגַת לְמַעְלָה עַל אוֹתוֹ גּוֹן יֵרֵק, וְנִכְנָסֶת
לְפָנָיו מִמֶּנּוּ, וְזוֹרֶקֶת אוֹתוֹ גּוֹן יֵרֵק הַחוּצָה,
וְעוֹמֵד הַיֵּרֵק בְּחוּץ, וְאוֹתָהּ מִדּוּרַת אֵשׁ שֶׁל
הַכּוֹכֵב הַכָּלּוּל לְפָנָיו.

אחר כִּף מִמְּשִׁיכָה אַחֲרֶיהָ גּוֹן שְׁנֵי לְבָן, וְאוֹתוֹ
לְבָן נִכְנָס פְּנִימָה. כִּיּוֹן שְׁעוֹמֵד הַגּוֹן הַזֶּה,
עוֹלָה אוֹתָהּ מִדּוּרַת אֵשׁ שֶׁל אוֹתוֹ כּוֹכֵב, וְזוֹרֶקֶת

אֶת אוֹתוֹ לְבֶן הַחוּצָה, וְהִיא נִכְנָסֶת פְּנִימָה. וְכִף
כָּל אוֹתָם הַגְּוֹנִים, עַד שְׁזוּרְקַת אוֹתָם הַחוּצָה,
וְהִיא נִכְנָסֶת פְּנִימָה וְקִרְבָּה לְאוֹתָהּ נִקְדָּה טְמִירָה
לְטַל אוֹר.

פְּתַח וְאָמַר, (יחזקאל א) וְאָרָא וְהִנֵּה רוּחַ סְעָרָה בָּאָה
מִן הַצָּפוֹן וְגו'. יְחִזְקֵאל רָאָה אֶת הַמְּרָאָה
הַזֶּה בְּתַקוּן שְׁלֵא עוֹמֵד, פָּרַט לְשַׁעָה שְׁעוֹמֵד אוֹתוֹ
כּוֹכֵב שְׁאֲמַרְנוּ, אָבֵל הַפְּסוּק הַזֶּה פִּרְשׁוּהוּ. וְהִנֵּה
רוּחַ סְעָרָה, פִּרְשׁוּהוּ שְׁהִיָּה בָּא לְכַבֵּשׁ אֶת כָּל
הָעוֹלָם לְפָנָי נְבוּכַדְנֶצַּר הַרְשָׁע. אָבֵל רוּחַ הַסְּעָרָה
הַזֶּה הִיא הַכּוֹכֵב שְׁאֲמַרְנוּ, שְׁבוּלַע שְׁבָעִים
כּוֹכָבִים, וְזוֹ רוּחַ הַסְּעָרָה שְׁרָאָה אֵלָיְהוּ, (מלכים-א יט)
מְפָרֵק הָרִים וּמְשַׁבֵּר סְלָעִים, וְזֶה שְׁעוֹמֵד תְּמִיד
לְפָנָי הַכֹּל לְשֹׁמֵר אוֹתוֹ שְׁבַפְּנִים כְּמוֹ קְלָפָה לְמַח.

וְלָמָּה נִקְרְאת סְעָרָה? שְׁמִסְעִירָה הַכֹּל, מְעֵלָה
וּמְטָה. בָּאָה מִן הַצָּפוֹן, שְׁהִרִי מֵאוֹתוֹ צַד
הִיא בָּאָה, וְסִימְנָךְ - (ירמיה א) מְצַפּוֹן תִּפְתַּח הַרְעָה,
שְׁהִרִי כְּמָה צְדָדִים אַחֲרִים נֶאֱחָזִים בְּאוֹתָהּ רוּחַ
סְעָרָה, וּמְשׁוּם כִּף יוֹצֵאת מִן הַצָּפוֹן.

עֲנֵן, מְשׁוּם שְׁהִיא פְּסֻלַת הַזֶּהָב. וּמְצַד הַצָּפוֹן זֶה
נֶאֱחָז. וְזוֹהִי הַנִּקְדָּה הָאֲמֻצָּעִית שְׁעוֹמֵדֶת

בְּחֶרֶבָהּ. וּמְשׁוּם שְׂיֹדַע לְפִתּוֹת, שׁוֹלֵט בְּתוֹךְ
 אוֹתָהּ נִקְדָּה שֶׁל יֵשׁוּב וְכָל דְּבָרֵי הַיֵּשׁוּב, פָּרַט
 לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל. כְּשִׂישְׂרָאֵל שׁוֹרִים בְּתוֹכָהּ, הוּא (לא)
 שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם. וְאַחַר שֶׁחָטְאוּ יִשְׂרָאֵל, (לא) שׁוֹלֵט
 עַל הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה, מְשׁוּם שֶׁכְּתוּב הַשִּׁיב אַחֲרָיִךְ
 יְמִינוֹ מִפְּנֵי אוֹיֵב.

הַעֲנָן הַגָּדוֹל הַזֶּה הוּא עָנָן שֶׁל חֲשֻכָה
 שְׂמַחֲשִׂיף אֶת כָּל הָעוֹלָם. בֹּא וּרְאֵה מֵה
 בֵּין עָנָן לְעָנָן. אוֹתוֹ עָנָן שֶׁכְּתוּב (במדבר י') וְעָנָן ה'
 עֲלֵיהֶם יוֹמָם. (שם יד) וְעָנְנָה עֲמֵד עֲלֵהֶם. זֶהוּ עָנָן
 שְׂמַאִיר וְזוֹהַר, וְכָל הָאֹרוֹת נִרְאִים בְּתוֹךְ אוֹתוֹ
 עָנָן. אֲבָל הַעֲנָן הַזֶּה הוּא עָנָן חָשׁוּף שֶׁלֹּא מֵאִיר
 כָּלָל, אֲבָל מוֹנֵעַ אֶת כָּל הָאֹרוֹת שֶׁלֹּא יְכוּלִים
 לְהִרְאוֹת לְפָנָיו.

גְּדוֹלָה, לְמָה נִקְרָא גְּדוֹל, וְהֵרִי הוּא קָטָן? אֵלֶּא
 הוּא גְּדוֹל כִּיּוֹן שֶׁשׁוֹלֵט. דְּבָר אַחַר גְּדוֹל –
 אוֹתוֹ חָשׁוּף גְּדוֹל, כִּיּוֹן שֶׁמְכַסֶּה אֶת כָּל הָאֹרוֹת
 וְאֵינָם נִרְאִים לְפָנָיו, וְהוּא גְּדוֹל (שׁוֹלֵט) עַל כָּל
 מַעֲשֵׂי הָעוֹלָם.

וְאֵשׁ מִתְּלַקַּחַת, שֶׁהֵרִי הָאֵשׁ שֶׁל הַדִּין הַקָּשָׁה
 לֹא זָזָה מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים. וְנִגְהָ לּוֹ סָבִיב,

אף על גב שְׁכַל זֶה עוֹמֵד בּוֹ – נִגְה לּוֹ סְבִיב.
 מִכָּאן לְמִדְנוּ, שְׂאֵף עַל גַּב שְׂאִין זֶה צַד, אֶלֶא
 צַד שֶׁל טְמָאָה – נִגְה לּוֹ סְבִיב, וְלֹא צָרִיךְ לְאָדָם
 לְדַחֲתוֹ הַחוּצָה. מָה הַטְעָם? מִשּׁוֹם שְׁנִיגָה לּוֹ
 סְבִיב, צַד שֶׁל קְדוּשָׁה שֶׁל אֱמוּנָה יֵשׁ לוֹ, וְלֹא
 צָרִיךְ לְנַהֵג בּוֹ קָלוֹן, וְלִכֵּן צָרִיךְ לְתַת לוֹ חֶלֶק
 בְּצַד הַקְדוּשָׁה שֶׁל הָאֱמוּנָה.

רַב הַמְנוּנָא סָבָא כֶּף אָמַר, וְכִי נִגְה לּוֹ סְבִיב,
 וְצָרִיךְ לְנַהֵג בּוֹ קָלוֹן, הַנִּגְה לּוֹ הַזֶּה הוּא
 בְּפָנִים, וְלֹא עוֹמֵד בַּחוּץ. וּמִשּׁוֹם שֶׁהַנִּגְה לּוֹ הַזֶּה
 עוֹמֵד בְּפָנִים, כְּתוּב וּמִתּוֹכָהּ כְּעֵין הַחֲשָׁמַל מִתּוֹךְ
 הָאֵשׁ. מִתּוֹכָהּ שֶׁל מִי? מִתּוֹכָהּ שֶׁל אוֹתוֹ נִגְה.
 כְּעֵין הַחֲשָׁמַל – חָשׂ מֶל, הָרִי פָּרְשׁוּהָ, חִיּוֹת שֶׁל
 אֵשׁ מְמַלְלוֹת.

אַבְרָ מִהַמְנוּרָה הַקְדוּשָׁה שְׁמַעְתִּי עָלֶיךָ סוּד
 הַסּוּדוֹת. כְּשֶׁעָרְלָה שׁוֹרָה עַל הַבְּרִית
 הַקְדוּשָׁה לְטַמֵּא אֶת הַמְקַדָּשׁ, אֲזַי אוֹתוֹ מְקַדָּשׁ
 מִתְעַכֵּב מְלַגְלוֹת אֶת סוּד אוֹת הַבְּרִית מִתּוֹךְ
 הָעָרְלָה, וּכְשֶׁהַנִּגְה הַזֶּה נִכְנָס פְּנִימָה וּמִפְרִיד בֵּין
 הָעָרְלָה לְבֵין הַמְקַדָּשׁ, אֲזַי נִקְרָא חֲשָׁמַל, חָשׂ
 וּנְגַלָה, מֶל. מָה זֶה מֶל? כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (יְהוֹשֻׁעַ ה) מֶל

יְהוֹשֻׁעַ. סוּד שֶׁל אוֹת בְּרִית מִתְעַכֵּב מִלְּהִתְגַּלּוֹת
מִתּוֹךְ עֲרָלָה.

וַיֵּשׁ סוּד אַחַר, שְׁהָרִי אוּרוֹ נִרְאָה וְלֹא נִרְאָה,
וּכְשֶׁמִּתְגַּלָּה חֲשַׁמֶּל, מְעַבֵּר אוּרוֹ. אָבֵל
הַסוּד הָרֵאשׁוֹן הוּא בְּסוּד הַכְּתוּב כְּרֵאוּי, וְהַכֹּל
הוּא יָפָה, וְנֹאָה הוּא.

בְּנִגְוָה הַזֶּה מִפְּתָה אֶת הָאִשָּׁה לְטַל אֶת אוֹרָה, וְעַל
בֶּן כְּתוּב, (מְשַׁלִּי ה) וְחָלַק מִשְׁמֵן חֶכְמָה. שָׁם
אֶת אוֹתוֹ הָאוֹר כְּנִגְדַּת הַבְּרִית, וּמִשׁוּם כֶּךָ מִפְּתָה
אוֹתָהּ וְנוֹטְלָת אֶת אוּרוֹ. וְזֶהוּ הַפְּתוּי שֶׁמִּפְּתָה אֶת
הָאִשָּׁה, שְׁכְּתוּב נִפְתַּת תִּטְפְּנָה שְׁפָתַי זָרָה וְגו'.

בֵּא וְרֵאָה, בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי כְּשֶׁמִּגִּיעַ זְמַן הָעֵרֶב,
קוֹפֵץ בְּפָנִים אוֹתוֹ (מְדוֹרֵת) אוֹר הָאֵשׁ, וְעוֹלָה
לְמַעַלָּה לְהַכְנִס לְתוֹךְ הַגְּוִיִּים. אִזּוֹ מִתְקַנְיִים
יִשְׂרָאֵל לְמִטָּה, וּמִסְדְּרִים סְעוּדוֹת וּמִתְקַנְיִים
שְׁלֵחֲנוֹת, כָּל אֶחָד וְאֶחָד אֶת שְׁלֵחֲנוֹ. אִזּוֹ שְׁלֵהֶבֶת
אַחַת יוֹצֵאת וּמְכָה בְּאוֹתָהּ מְדוֹרָה. כִּיּוֹן שְׁמִכָּה
בָּהּ, מִתְגַּלְּגֵלוֹת אוֹתָהּ שְׁלֵהֶבֶת וְאוֹתָהּ מְדוֹרָה,
וְנִכְנָסוֹת לְנִקְבַת תְּהוֹם רַבָּה, וְנִטְמָנוֹת שָׁם
וְיוֹשְׁבוֹת שָׁם.

וְאוֹתָהּ שְׁלֵהֶבֶת הִיא מְצַד הַיְמִינִי, וּמִשׁוּם שֶׁהִיא
מְצַד הַיְמִינִי, מְעַבְרָה אֶת אוֹתָהּ מְדוֹרָה,

וּמְכַנִּיָּסָה אוֹתָהּ לְנֶקֶב תְּהוּם רַבָּה, וַיּוֹשְׁבֵת שָׁם עַד
צֵאת הַשַּׁבָּת. כִּיּוֹן שְׂיוֹצֵאת הַשַּׁבָּת, צָרִיךְ לַעֲם
יִשְׂרָאֵל לְבָרֵךְ עַל הָאֵשׁ, וַיּוֹצֵאת אוֹתָהּ שְׁלֵהֶבֶת
בְּבִרְכָה שְׁלֵמָטָה, וְשׁוֹלֵטֵת עַל אוֹתָהּ מְדוּרָה כָּל
אוֹתוֹ הַלַּיְלָה, וְנִכְנַעַת אוֹתָהּ מְדוּרָה.

בא וְרָאָה, כִּיּוֹן שְׁנִכְנַסְתָּ שַׁבָּת וְנִטְמַנְתָּ אוֹתָהּ
מְדוּרָה, כָּל הָאִשִּׁים שֶׁל הָאֵשׁ הִקְשָׁה
נִטְמָנוֹת וְנִכְנַעוֹת, וְאֶפְלוּ אֵשׁ הַגִּיהֵנָם וְהִרְשָׁעִים
שְׁבִיגֵיהֵנָם יֵשׁ לָהֶם מְנוּחָה, וְכֻלָּם מַעֲלָה וּמַטָּה יֵשׁ
לָהֶם מְנוּחָה. כְּשְׂיוֹצֵאת שַׁבָּת וַיִּשְׂרָאֵל מְבָרְכִים
עַל הָאֵשׁ, אֲזִי יוֹצֵאִים כָּל הָאִשִּׁים שְׁטֵמוֹנִים, כָּל
אֶחָד וְאֶחָד לְמִקּוֹמוֹ. וְכִדֵּי שְׁלֵא לְעוֹרֵר אֵשׁ
אֶחָד, כְּתוּב לֹא תִבְעֲרוּ אֵשׁ בְּכֹל מִשְׁבְּתֵיכֶם
בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, וְהִרִי פִרְשׁוּהָ, וְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ לָמָּה?

אף אֵשׁ כְּשְׁנִכְנַסְתָּ שַׁבָּת, כְּרוֹז קוֹרָא בְּכֹל הָרְקִיעִים:
הַתְּתַקְנוּ מְרַכְבוֹת, הַתְּתַקְנוּ מַחְנוֹת כְּנִגְדַּת
רְבוּנְכֶם. אֲזִי יוֹצֵאת רוּחַ אַחַת מִצֵּד הַדְּרוֹם, וְאוֹתָהּ
רוּחַ נִפְרָשֶׁת עַל כָּל אוֹתָם חִילוֹת וּמַחְנוֹת שֶׁל צֵד
יְמִין, וּמִתְלַבְּשׁוֹת בּוֹ, וְאוֹתָהּ רוּחַ נִקְרָאת לְבוֹשׁ
כְּבוֹד שֶׁל שַׁבָּת. אֲזִי הַשְּׁלַחְנוֹת שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה
מִתְקַנְנוֹת בְּהִיכָל אֶחָד. אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם

שְׁסֻדוֹר שְׁלַחְנוּ נִרְאָה שָׁם כְּרֵאוּי, וְהַכֹּל עוֹמֵד
מִתְקַן בְּלִי בּוֹשָׁה, אִישׁ כְּפִי כָחוּ.

כְּשֶׁנִּכְנַסְתָּ שַׁבַּת, צְרִיכִים אוֹתוֹ עִם קְדוּשׁ לְרַחֵץ
עֲצָמֶם מִשְׁמוּשׁ הַחֵל. מָה הַטַּעַם?
מִשׁוּם שֶׁבַח לְרוּחַ אַחֲרַת הוֹלֵכֶת וּמְשׁוֹטְטָת
וְשׁוֹרָה עַל הָעָם, וּכְשֶׁרוּצָה אָדָם לְצֵאת מֵאוֹתָהּ
רוּחַ וּלְהִכְנִס בְּרוּחַ אַחֲרַת קְדוּשָׁה עֲלִיוֹנָה, צְרִיךְ
לְרַחֵץ עֲצָמוֹ כְּדֵי לְהַשְׁרוֹת עָלָיו אוֹתָהּ רוּחַ
עֲלִיוֹנָה קְדוּשָׁה.

בֵּא וּרְאֵה הַסּוּד הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הַדְּבָר. כָּל אוֹתָם
שָׁשָׂה יָמִים (עוֹמֵד הַדְּבָר שֶׁל הַכֹּל) נֶאֱחָזִים בְּסוּד שֶׁל
נִקְדָּה קְדוּשָׁה אַחַת, וְכָל הַיָּמִים אַחֲזִים בּוֹ. וַיֵּשׁ
יָמִים אַחֲרֵים שְׁעוֹמְדִים מִבְּחוּץ בְּצַד הָאֲחֵר, וַיֵּשׁ
יָמִים אַחֲרֵים שְׁעוֹמְדִים בְּפָנִים מֵעֵגוֹל קְדוּשׁ,
וְאַחֲזִים בְּנִקְדָּה קְדוּשָׁה.

וַיִּשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים, וְכָל אֱלוֹ שְׁמַתְעִסְקִים
בְּקִדְשָׁה, כָּל יְמֵי הַשָּׁבוּעַ, נֶאֱחָזִים כָּל
אֱלוֹ הַשָּׁשָׂה יָמִים, בְּאֱלוֹ הַשָּׁשָׂה יָמִים שֶׁבְּפָנִים
שְׁמֵאֲחָדִים בְּנִקְדָּה הַהִיא, נֶאֱחָזִים בְּזוֹ כְּדֵי לְשָׁמֵר
אוֹתָם, וְכָל אוֹתָם שֵׁשֶׁת יָמִי (וְאוֹתָם שָׁשָׂה יָמִים שֶׁבְּפָנִים)
הַשַּׁבַּת אוֹתָהּ נִקְדָּה הִיא נִסְתָּרָת. כִּיּוֹן שֶׁנִּכְנַסְתָּ

שַׁבַּת, אִז עוֹלָה אוֹתָהּ נִקְדָּה וּמִתְעַטְרַת וְנֶאֱחָזֶת
לְמַעְלָה, וְכֻלָּם טְמוּנִים בְּתוֹכָהּ.

בא וְרָאָה, יֵשׁ יָמִים וַיֵּשׁ יָמִים. יְמֵי חַל, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר, וְאֵלֶּה עוֹמְדִים מִחוּץ לְעַמִּים. יְמֵי
הַשַּׁבָּת, שֶׁהֵם יְמֵי הַשְּׁבוּעַ, עוֹמְדִים לְיִשְׂרָאֵל.
וְכִשְׁעוֹלָה הַנִּקְדָּה הַזֹּה, הַכֹּל נִגְנָז, וְהִיא עוֹלָה. כִּיּוֹן
שֶׁהִיא עוֹלָה, אִז נִקְרָאת שַׁבָּת.

מה זֶה שַׁבָּת? אִם תֹּאמַר בְּשִׁבִיל שְׁבִיתָהּ,
שֶׁכָּתוּב כִּי בּוֹ שַׁבָּת – יָפָה הִוא. אָבֵל סוּד
הַדְּבָר – כִּיּוֹן שֶׁעוֹלָה הַנִּקְדָּה הַזֹּה וְהָאוֹר מֵאִיר, אִז
הִיא מִתְעַטְרַת בְּאֲבוֹת. כִּיּוֹן שֶׁהִיא מִתְעַטְרַת
בְּאֲבוֹת, אִז מִתְחַבְּרַת וְנֶאֱחָזֶת בָּהֶם לְהִיּוֹת אֶחָד,
וְהַכֹּל נִקְרָא שַׁבָּת. שַׁבָּת – ש' בַּת. ש' הָרִי פְּרִשׁוּהָ,
הַסוּד שֶׁל שְׁלֹשָׁה אָבוֹת שֶׁנֶּאֱחָזִים בְּבַת יַחֲדָה,
וְהִיא מִתְעַטְרַת בָּהֶם, וְהֵם בְּעוֹלָם הַבָּא, וְהַכֹּל
אֶחָד הִוא. וְזֶהוּ ש' בַּת, לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד.

ואם תֹּאמַר, שַׁבָּת הַגְּדוֹל, וְהוּא לְמַעְלָה, לְמָה
נִקְרָא שַׁבָּת? אֵלֶּא וְדָאֵי כֶּךָ הִוא. וְסוּד
הַדְּבָר – בְּכֹל מְקוֹם הַנִּקְדָּה, שֶׁהִיא עֶקֶר שֶׁל כָּל
הָעֵינָן, נִקְרָאת בַּת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים יז) שְׁמַרְנֵי
כְּאִישׁוֹן בַּת עֵינָן, מִשּׁוּם שֶׁהִיא (נִקְדָּה) הָעֶקֶר שֶׁל כָּל
הָעֵינָן, וְהִיא נִקְרָאת בַּת.

העוֹלָם הַבָּא הוּא הַיְכָל לְאוֹתָהּ נִקְדָּה עֲלִיוֹנָה,
 וְכִשְׁהִיא עוֹמֶדֶת וְנוֹטֶלֶת בְּכַנְפֶיהָ אֶת
 הָאָבוֹת לְהַתְעַטֵּר לְמַעְלָה, הַכֹּל נִקְרָא שְׁבֵת.
 וְכִשְׁהָאָבוֹת מְתַעַטְרִים לְמַעְלָה בְּתוֹךְ הַנִּקְדָּה
 הָעֲלִיוֹנָה, נִקְרָא שְׁבֵת. וְכִשְׁנִקְדָּה תַּחְתּוֹנָה
 מְתַעַטְרֶת בָּאָבוֹת, נִקְרָא שְׁבֵת.

כְּשֶׁהַנִּקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה הִזוּ עוֹלָה, וְנִרְאִית
 וּמְתַקְשֶׁטֶת, (אוֹתָהּ נִקְדָּה תַּחְתּוֹנָה כְּאִשֶּׁר עוֹלָה
 לְהַתְעַטֵּר בָּאָבוֹת) אֲזִי כָּל הַשְּׂמֻחָה נִמְצָאת לְמַעְלָה
 וּלְמַטָּה, וְכֹל הָעוֹלָמוֹת בְּשְׂמֻחָה. וּבְלִילָה הַזֶּה
 הַנִּקְדָּה הִזוּ אוֹרָה מְתַפְּשֵׁט, וּפּוֹרֵשׁ כְּנָפָיו עַל
 הָעוֹלָם, וְכֹל הַשְּׁלִיטִים הָאֲחֵרִים מְעַבְרִים,
 וְנִמְצָאת שְׂמִירָה עַל הָעוֹלָם.

וְאִזּוּ נוֹסֶפֶת רוּחַ נְשָׁמָה בְּיִשְׂרָאֵל לְכֹל אֶחָד וְאֶחָד,
 וּבְאוֹתָהּ נְשָׁמָה יִתְרָה שׁוֹכְחִים כָּל הָעֶצֶב
 וְהַחֲמָה, וְכֵלּוּם לֹא נִמְצָא פָּרֵט לְשְׂמֻחָה לְמַעְלָה
 וּלְמַטָּה. אוֹתָהּ רוּחַ שְׂיֹרֶדֶת וְנוֹסֶפֶת בְּבָנֵי
 הָעוֹלָם, כְּשְׂיֹרֶדֶת, רוּחֶצֶת בְּבִשְׂמִים שֶׁל גֵּן עֵדֶן,
 וְיֹרֶדֶת וְשׁוֹרָה עַל הָעָם הַקְּדוֹשׁ. אֲשֶׁרִיהֶם
 כְּשֶׁהָרוּחַ הִזוּ מְתַעוֹרֶרֶת.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׂאוֹתָהּ רוּחַ יֹרֶדֶת, יוֹרְדִים עִמָּה
 לְתוֹךְ גֵּן הָעֵדֶן שְׂשִׁים מְרַכְבוֹת מְעַטְרוֹת

לְשֵׁשׁ צְדָדִים. וּכְשִׁמְגִיעִים לְגַן עֵדֶן, אָזִי כָּל
 אוֹתָן הַרוּחוֹת וְהַנְּשָׁמוֹת שֶׁבְּגַן עֵדֶן, כָּלָן
 מִתְעוֹרְרוֹת לְאוֹתָהּ (מִתְעַטְרוֹת בְּאוֹתָהּ) רוּחַ. הַכְּרוֹזִים
 קוֹרְאִים וְאוֹמְרִים: אֲשֶׁרִיכֶם יִשְׂרָאֵל, הָעַם
 הַקָּדוֹשׁ, שֶׁרְצוֹן רְבוֹנְכֶם מִתְעוֹרֵר אֲלֵיכֶם.

סוּד הַסּוּדוֹת לְיוֹדְעֵי הַחֲכָמָה. אֲשֶׁרִיהֶם כְּשֶׁרוּחַ
 זו מִתְעוֹרֶרֶת. הַרוּחַ הַזֶּה הִיא הַתְּפִשְׁטוֹת
 הַנִּקְדָּה הַזֶּה, וְיוֹצֵאת מִמֶּנָּה וּמִתְפַּשְׁטֵת בְּעוֹלָם,
 וְאוֹתָהּ הִיא סוּד הַשְּׁבֵת שֶׁשְׂרוּי לְמִטָּה, וְעַל כֵּךְ
 כָּתוּב בּוֹ שְׁמִירָה, (שְׁמוֹת לֵא) וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת
 הַשְּׁבֵת, וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ, לֹא כְּתוּב שְׁבֵת, אֲלָא אֶת
 הַשְּׁבֵת, לְרַבּוֹת אוֹתָהּ רוּחַ שְׁשׁוּרָה עַל הַכָּל,
 וְצָרִיךְ לְשָׁמֵר אוֹתָהּ הוֹאִיל וְעוֹמְדֵת עִם הָאָדָם.
 וְעַל זֶה כְּתוּב, (יִשְׁעִיָּה נב) כָּל שֶׁמֶר שְׁבֵת מִחֻלְלוֹ.

בַּסּוּד הַזֶּה יֵשׁ סוּד אַחֵר. הַרוּחַ הַזֶּה נִהְיֵית בְּיוֹם
 הַזֶּה מִהֵנָּאֵתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל וּמִהֵעַנֵּשׁ
 שְׁלָהֶם, וּמִשׁוּם כֵּךְ צָרִיךְ לִתֵּת לָהּ עֲנָג בְּמֵאֲכָל
 וּבְמִשְׁתֵּה שְׁלֵשׁ פְּעָמִים בְּשֵׁלֶשׁ סְעוּדוֹת שֶׁל שְׁלֵשׁ
 דְּרָגוֹת הָאֱמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרוּחָהּ, וְזוֹ נוֹטֶלֶת שְׁמִחָה
 וְעֲנָג בְּאוֹתָן סְעוּדוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל. אֲשֶׁרִי חִלְקוּ מִי
 שְׁמֵהֶנָּה אוֹתָהּ וּמְעַנֵּג אוֹתָהּ בְּיוֹם הַזֶּה.

הַרוּחַ הַזֶּה נִהְיִית כָּל שְׁשֶׁת הַיָּמִים מִהָרוּחַ
הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁל עֵתִיק כָּל הָעֵתִיקִים,
וְכִיּוֹן שִׁינְרֵדֶת בְּיוֹם הַשְּׁבֵת וְרוּחָצֶת בְּגֵן עֵדֶן
בְּלִילָה, מִתְעַנֶּגֶת מֵעֲנַג הַגּוֹף בְּסִעּוּדוֹת שֶׁל
הָאֱמוּנָה, וּמִתְעַטֶּרֶת (וּמִתְעַנֶּגֶת) הָרוּחַ הַזֶּה מִמְעֵלָה
וּמִמַּטָּה, וְנִרְוִית בְּכָל הַצְּדָדִים בְּעֵטְרָה (בְּעֲנַג)
שְׁלֹמֵעָלָה וּמַטָּה.

וְהוֹאִיל וְעוֹמֵד עִם הָאָדָם, צָרִיךְ לוֹ לְשָׁמֵר
אוֹתוֹ, וְעַל זֶה כָּתוּב וְשָׁמְרוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶת הַשְּׁבֵת. אֶת הַשְּׁבֵת - שְׁבֵת זוֹ הִיא
נִקְדָּה תַּחְתּוֹנָה. אֶת הַשְּׁבֵת - זוֹהִי אוֹתָהּ רוּחַ,
הַתְּפִשְׁטוֹתָהּ שֶׁל אוֹתָהּ נִקְדָּה. אוֹתָהּ
הַהִתְפִּשְׁטוֹת, כְּשִׁנּוּסָפוֹת קְדוּשׁוֹת וּבְרָכוֹת
מִלְמַעְלָה עַל אוֹתָהּ נִקְדָּה, הַכֹּל נְאוּר, וְנִעֲשִׂית
רוּחַ מְאִירָה בְּכָל הַצְּדָדִים, מִתְחַלֵּק לְמַעְלָה
וּמֵאִיר, וְנִחְלָק לְמַטָּה וּמֵאִיר. וְזֶהוּ שְׁכַתוֹב בְּיַד
וּבִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, חֵלֵק יִרְשָׁה יֵשׁ לָנוּ כְּאֶחָד.

הַחֵלֵק שְׁלֹמֵעָלָה מִתְעַטֵּר בְּיוֹם הַזֶּה מִהָעֲנַג
הָעֲלִיּוֹן הַקְּדוּשׁ, וְנִהְיֶה מֵהַזִּיּוֹ הָעֲלִיּוֹן
שֶׁל עֵתִיק כָּל הָעֵתִיקִים. הַחֵלֵק הַתַּחְתּוֹן מִתְעַטֵּר
בְּיוֹם הַזֶּה מִהָעֲנַג שְׁלֹמֵעָלָה שְׁנֵהְיֶה בְּסִעּוּדוֹת

הָלְלוּ, וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְעַנְגּוֹ בְּמֵאֵל בְּמִשְׁתָּהּ,
בְּלְבוּשֵׁי כְבוֹד וּבְשִׂמְחַת הַכֹּל.

וּבְשִׂמְחַת עֵינַי החלק הזה לְמַטָּה וְנִשְׁמַר כְּמוֹ
שְׂצָרִיף, עוֹלָה לְמַעְלָה, וּמִתְחַבֵּר
בְּאוֹתוֹ חֵלֶק אַחֵר. וְהַנִּקְדָּה הַזֹּאת נֹטְלַת הַכֹּל
מִמַּעְלָה וּמִמַּטָּה, וְנִכְלָלַת מְכַל הַצְּדָדִים. וּמִשׁוּם
שְׂמִתְעַטְרַת בְּשִׁבְתָּהּ מִמַּעְלָה וּמִמַּטָּה, כָּל שְׂאֵר
הַיָּמִים נוֹתְנִים כַּח לְכֹל, וְנוֹתְנִים לָהּ שְׁלִטוֹן
מִמַּעְלָה וּמִמַּטָּה. וּבְסוּדוֹת סִפְרוֹ שֶׁל שְׁלֵמָה
הַמֶּלֶךְ נִמְצָא הַסּוּד הַזֶּה, וּבְאֵר אוֹתוֹ הַמְּנוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה. אֲשֶׁרֵי חֵלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

כְּתוּב וַיִּנְפֹשׁ, וַיִּפְרֹשׁוּהָ – וַיִּנְפֹּשׁ שְׂאֵבְדָהּ, וַיִּפֹּה
הוּא. אֲבָל אִם כֶּף, וַיִּלְגּוּף הִיָּה צָרִיף
לוֹמַר, שְׂמֵמְנוּ אֲבָדָה נֶפֶשׁ! אֲבָל סוּד הַדְּבָר –
בְּאֵדָם יֵשׁ נֶפֶשׁ שְׁנוּטְלַת וּמוֹשְׁכַת אֵלָיו אֶת הָרוּחַ
הַזֶּה מֵעֶרֶב שִׁבְתָּהּ, וְאוֹתָהּ הָרוּחַ שְׂרוּיָהּ בְּתוֹךְ אוֹתָהּ
הַנֶּפֶשׁ וְדָרָה בָּהּ כָּל יוֹם הַשִּׁבְתָּהּ, וְאִזּוֹ אוֹתָהּ נֶפֶשׁ
יִתְרָה הִיא בְּרַבּוּי וְתוֹעֵלַת יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהִיָּתָה.

וַעֲלֵ זֶה שְׁנִינּוּ, כָּל נִפְשוֹת יִשְׂרָאֵל מִתְעַטְרוֹת
בְּיוֹם הַשִּׁבְתָּהּ, וְהַעֲטָרָה שְׁלָהֶם, שְׂשׂוּרָה
הָרוּחַ הַזֶּה בְּתוֹכָם. כִּיּוֹן שִׂיּוּצַת שִׁבְתָּהּ וְאוֹתָהּ

רוח עולה למעלה, אזי וי לנפש שאבדה מה
 שאבדה. אבדה אותה עטרה עליונה ואותו כח
 קדוש שהיה בה. וזהו וינפש, וי נפש, שאבדה
 מה שאבדה.

עונת החכמים שיודעים הסודות העליונים,
 מליל שבת לליל שבת, ופרשה. אבל
 סוד זה שאלתי את המנורה הקדושה, שהרי
 ראינו שהכתר התחתון הזה לוקח מה שלוקח
 ביום, ובלילה נותן מזון לכל צבאו, כמו
 שבארוה, שכתוב (משלי לא) ותקם בעוד לילה
 ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה. לוקחת ביום
 ונותנת בלילה. ועכשו אמר מר, שהזוג נמצא
 בלילה הזה?

אמר, ודאי שהזוג נמצא בלילה הזה. מה
 הטעם? משום שבלילה הזה מפרישה
 נשמות לכל אותם החכמים שיודעים את סודות
 החכמה, והחבור והזוג לא נמצא ביום אחר
 בכל השמחה בלי ערבוביה (אלא בשביל זה) אחרת
 כמו זה. משום שאותן נשמות שמחלקת, מחלקת
 אותן לחכמים, לצדיקים ולחסידים כראוי. (ועוד,
 בכל) ובכל לילה ולילה נמצא זוג ודאי. מתי?

בַּחצוֹת הַלַּיְלָה. וְהָרִי בְּאַרְנוּ. אָבֵל לֹא בְּכָל
הַצְּדָדִים כְּמוֹ בְּזוּג הַזֶּה.

וּמִשׁוּם כֵּן, הַחֲכָמִים שְׂיֻדְעִים הַסּוּדוֹת,
צָרִיכִים לְסֵדֵר תְּשׁוּמֵי שָׁמַיִם בְּלַיְלָה
הַזֶּה. מָה הַטַּעַם? מִשׁוּם שֶׁכָּל יְמוֹת הַשַּׁבָּת יֵשׁ
לָהֶם רוּחַ אַחֲרֵת שְׁשׁוּרָה עַל הָעוֹלָם, וּבְלַיְלָה
הַזֶּה יֵשׁ לָהֶם רוּחַ אַחֲרֵת קְדוּשָׁה עֲלִיּוֹנָה
שְׂיֻרְדֵת לְבָנִים קְדוּשִׁים, וְאוֹתָהּ רוּחַ נוֹשֶׁבֶת
מֵעֵתִיק (הַקְּדוּשׁ) כָּל הָעֵתִיקִים, וְיֻרְדֵת לְתוֹךְ
הַנְּקֻדָּה הַתַּחְתּוֹנָה לְתֵת לָהּ מְנוּחָה לְכָל. וְזֶה
מִתְחַלֵּק לְכָל הַצְּדָדִים, לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

וּכְשֵׁאוֹתָם חֲכָמִים יוֹשְׁבִים בְּאוֹתָהּ רוּחַ
קְדוּשָׁה, הָרוּחַ הָעֲלִיּוֹנָה, צָרִיכִים
לְשַׁמֵּשׂ אֶת מִטָּתָם, שֶׁהָרוּחַ הַזֶּה מִמְּשִׁיכָה אַחֲרֶיהָ
לְמַטָּה אֶת כָּל אוֹתָן נְשָׁמוֹת קְדוּשׁוֹת, וְיֻרְשִׁים
קְדוּשִׁים עֲלִיּוֹנִים בְּרוּחַ הַזֶּה נְשָׁמוֹת קְדוּשׁוֹת
לְבָנֵיהֶם כְּרָאוּי.

כִּיּוֹן שֶׁהָרוּחַ הַזֶּה שׁוּרָה עַל הָעוֹלָם, כָּל הָרוּחוֹת
הָרְעוֹת וְכָל הַמְּקַטְרָגִים הָרָעִים הַסֹּתְלָקוּ מִן
הָעוֹלָם, וְלֹא צָרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל עַל שְׁמִירָה, מִשׁוּם

שִׁישְׂרָאֵל שְׁמוּרִים בְּאוֹתָהּ רוּחַ, וְסִכַּת שְׁלוֹם
 פּוֹרֶסֶת כְּנַפְיָהּ עֲלֵיהֶם, וְהֵם שְׁמוּרִים מֵהַכֹּל.
וְאָם תֹּאמַר, הֲרֵי שְׁנִינוּ שְׁלֹא יֵצֵא אָדָם יְחִידִי, לֹא
 בְּלַיִל רְבִיעֵי שָׁל שֶׁבֶת וְלֹא בְּלַיִל שֶׁבֶת,
 וְצָרִיךְ אָדָם לְהִשְׁמֵר. וְהֲרֵי אָמַרְנוּ, שֶׁבְּלַיִל הַשֶּׁבֶת
 שְׁמוּרִים אֲנָשִׁים מִכָּל הַמְּקַטְרְגִים שֶׁל הָעוֹלָם וְלֹא
 צָרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל עַל שְׁמִירָה?

סדר הלימוד ליום כב שבט (יום 140 בשנה)

בֵּא וּרְאֵה, כִּן זֶה וְדָאֵי, לַיִל רְבִיעֵי שָׁל שֶׁבֶת
 צָרִיכִים לְהִשְׁמֵר מֵהֶם. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם
 שְׁכָתוּב (בראשית א) יְהִי מְאֹרֶת. מְאֹרֶת כְּתוּב חֹסֵר,
 וְהֲרֵי פִרְשׁוּהָ, שֶׁבְּגָלָל שֶׁהִיא חֹסְרָה, כִּמְהָ קְבוּצוֹת
 שֶׁל רוּחוֹת נִכְלָלוּ בְּמְאֹרֶת הַזֶּה. קָלָלוֹת וּמְאֹרֶת הֵן
 בְּפִגְיֵמַת הַלְּבָנָה, וְכֹלָם שׁוֹלְטִים בְּאוֹתוֹ הַלַּיְלָה.
בְּלַיִל הַשֶּׁבֶת, כִּיּוֹן שְׁכָלָם מִתְפַּזְזִים לְהַכְנִס
 לְנֶקֶב שֶׁל הָעֶפֶר, שְׁלֹא יְכוּלִים לְשָׁלֵט,
 צָרִיךְ אָדָם יְחִידִי לְהִשְׁמֵר. וְעוֹד, אֵף עַל גַּב שְׁלֹא
 יְכוּלִים לְשָׁלֵט, נִרְאִים לְפַעְמִים, וּבֶן אָדָם יְחִידִי
 צָרִיךְ לְהִשְׁמֵר.

דְּבַר זֶה כִּן שְׁנִינוּ, וְאָם כִּן, זֶה חֲסָרוֹן שֶׁל
 הַשְּׁמִירָה. אֲבָל בְּשֶׁבֶת הַשְּׁמִירָה מְצוּיָה

לְעַם הַקְּדוֹשׁ, וּכְשֶׁנִּכְנַסְתָּ שַׁבָּת, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מְעַטֵּר כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְרוֹצֵה שְׂיִשְׁמְרוּ
 אֶת הָעֵטְרָה הַקְּדוֹשָׁה הַזֹּאת שֶׁהִתְעַטְרוּ בָּהּ. וְאָף עַל
 גַּב שֶׁהֵם אֵינָם נִמְצָאִים בְּיִשׁוּב, לְפַעְמִים הֵם
 נִרְאִים לְאָדָם יְחִידִי וּמוֹרַע מְזֹלוּ. וְצָרִיךְ לְאָדָם
 לְהִתְעַטֵּר בַּעֲטָרָה קְדוֹשָׁה וּלְשַׁמֵּר אוֹתָהּ.

סוּף סוּף, שְׁמִירָה נִמְצָאת בְּאוֹתוֹ לִילָה לְעַם
 הַקְּדוֹשׁ, הוֹאִיל וְסִכַּת שְׁלוֹם פְּרוּסָה עַל
 הָעַם, שֶׁהָרִי שָׁנִינוּ, בְּכָל מָקוֹם שֶׁנִּמְצָאת סִכַּת
 שְׁלוֹם, הֵצֵד הָאֲחֵר לֹא נִמְצָא שָׁם, וְלִכֵּן שְׁמִירָה
 הִיא וְשְׁמִירָה מְצוּיָהּ.

יוֹם הַשַּׁבָּת שְׂמֻחָה הִיא לְכָל, וְהַכֹּל נִשְׁמֵר
 לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. וְהָאוֹר (וְהַנְּקֻדָּה) הַתַּחְתּוֹן
 מֵאִיר לְעֻלוֹת לְמַעְלָה בִּיפִי שֶׁל שְׁבָעִים
 הָעֵטְרוֹת שֶׁהֵן הַחֻלְקִים הַיְתָרִים, וְהַזְקֵן שֶׁל כָּל
 הַזְקֵנִים מִתְעוֹרֵר.

אִז כְּשֶׁעוֹלָה הָאוֹר, הָעַם הַקְּדוֹשׁ מִקְדִּימִים
 לְבֵית הַכְּנֶסֶת בְּלְבוּשׁ כְּבוֹד בְּשֻׂמְחָה,
 מִתְעַטְרִים בַּעֲטָרָה קְדוֹשָׁה שֶׁלְמַעְלָה בְּאוֹתָהּ רוּחַ
 שְׁעוּמָדָת עֲלֵיהֶם לְמַטָּה, מְשַׁבְּחִים בְּשִׁירוֹת
 וְתִשְׁבָּחוֹת, וְהַתִּשְׁבָּחוֹת עוֹלוֹת לְמַעְלָה, וְכָל

הַעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים בְּשִׂמְחָה, וְכֻלָּם מִתְעַטְרִים
 כְּאַחַד. פּוֹתְחִים הַעֲלִיּוֹנִים וְאוֹמְרִים: אֲשֶׁרִיכֶם
 הָעַם הַקָּדוֹשׁ בְּאַרְץ, שְׂרַבּוֹנְכֶם הַתְּעַטֵּר עֲלֵיכֶם,
 וְכָל הַחֲיִלוֹת הַקָּדוֹשִׁים מִתְעַטְרִים בְּשִׁבְלֵיכֶם.

הַיּוֹם הַזֶּה הוּא יוֹם הַנְּשָׁמוֹת, וְלֹא יוֹם הַגּוֹף,
 מִשּׁוּם שֶׁשְׁלֵטוֹן צְרוּר הַנְּשָׁמוֹת הוּא, וְכָל
 הַעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים עוֹמְדִים בְּזוּג אֶחָד, בְּעֵטְרָה
 שֶׁל רוּחַ יִתְרָה עֲלִיוֹנָה קְדוֹשָׁה.

תַּפְּלֹת הַשְּׁבֵת שֶׁל הָעַם הַקָּדוֹשׁ, שֶׁלֹּשׁ תַּפְּלוֹת
 נִמְצְאוֹת בַּיּוֹם הַזֶּה כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ שְׁבֵתוֹת,
 וּפְרֻשׁוֹהָ, וְהַכֹּל אֶחָד. כִּיּוֹן שֶׁנִּכְנְסוּ הָעַם הַקָּדוֹשׁ
 לְבֵית הַכְּנֶסֶת, אָסוּר לְהִשְׁתַּדֵּל אֶפְלוּ בְּצַרְךָ בֵּית
 הַכְּנֶסֶת, אֲלֹא בְּדַבְרֵי תִשְׁבְּחוֹת וְתִפְלָה וְתוֹרָה
 וְכָרְאוּי לָהֶם.

וּמִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בְּדַבְרֵים אַחֲרִים וּבְדַבְרֵי הָעוֹלָם,
 זֶהוּ אָדָם שֶׁמִּחְלַל שְׁבֵת, וְאֵין לוֹ חֵלֶק בְּעַם
 יִשְׂרָאֵל. שְׁנֵי מְלָאכִים מְמַנִּים עַל זֶה בַּיּוֹם הַשְּׁבֵת,
 וְהֵם שְׁמִים יְדִיהֶם עַל רֵאשׁוֹ וְאוֹמְרִים: אוֹי
 לְפָלוֹנִי שְׂאִין לוֹ חֵלֶק בְּקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְעַל זֶה
 צָרִיךְ לְהִשְׁתַּדֵּל בְּתִפְלָה וּבְשִׁירִים וּבְתִשְׁבְּחוֹת שֶׁל
 אֲדוֹנָם, וּלְהִשְׁתַּדֵּל בְּתוֹרָה.

הַיּוֹם הַזֶּה הוּא יוֹם הַנְּשָׁמוֹת שְׁמַתְעֵטֵר אוֹתוֹ
צָרוֹר הַנְּשָׁמוֹת (בַּתְּשַׁבְּחוֹת שֶׁל אֲדוֹנִים). מִשּׁוֹם כִּךְ
מִשְׁבָּחִים בַּתְּשַׁבְּחוֹת תְּשַׁבַּחַת הַנְּשָׁמָה, וְהֵינּוּ
נִשְׁמַת כָּל חַי תְּבָרֵךְ אֶת שְׁמֵךְ ה' אֱלֹהֵינוּ וְרוּחַ
כָּל בָּשָׂר וְכוּ'. וְאֵין הַתְּשַׁבְּחַת אֲלָא בְּצַד שֶׁל
נְשָׁמָה וְרוּחַ, וְהַיּוֹם הַזֶּה עוֹמֵד בְּרוּחַ וְנִשְׁמָה,
וְלֹא שֶׁל גּוֹף.

הַתְּשַׁבְּחַת שֶׁל דְּרָגָה אַחֲרַת עֲלִיּוֹנָה, סוּד
הַיּוֹם, שְׁמֵשׁ קְדוּשָׁה שֶׁהִיא אוֹר
הַיּוֹם, הֵינּוּ יוֹצֵר אוֹר. סוּד הָאוֹר הַמְּאִיר,
שְׁמֵמְנוּ נְזוּנִים וּמְאִירִים כָּל אוֹתָן הַצָּבָאוֹת,
הַמְּרַכְּבוֹת, וְהַכּוֹכָבִים וְהַמְּזֻלוֹת, וְכָל אוֹתָם
שְׁשׁוּלְטִים עַל הָעוֹלָם.

תְּשַׁבְּחָתוֹ שֶׁל הָעוֹלָם הֵבֵא בַיּוֹם הַזֶּה, הֵינּוּ אֵל
אֲדוֹן. וְהַתְּשַׁבְּחַת הַזוֹ הִיא בְּסוּד
עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת עֲלִיּוֹנוֹת קְדוּשׁוֹת
שְׁמַתְעֵטְרוֹת בְּאֲבוֹת וּבַמְּרַכְּבָה הָעֲלִיּוֹנָה הַקְּדוּשָׁה.
הַאוֹתִיּוֹת הַקְּטָנוֹת הֵן עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת,
שֶׁהֵן הָעוֹלָם הַתְּחַתּוֹן, שֶׁהֵן אֵל בְּרוּךְ
גְּדוֹל דַּעַה וְכוּ', וְאֵין בֵּין תְּבָה לְתְבָה רוּחַ אַחֵר,
אֲלָא אוֹת רְשׁוּמָה בְּכָל תְּבָה וְתְבָה. וּבְעוֹלָם

הַעֲלִיּוֹן יֵשׁ רוּחַ, וְהַצְדִּידִים הַקְדוּשִׁים בֵּין אוֹת לְאוֹת. וְזוּהֵי תִשְׁבַּחַת עַל תִּשְׁבַּחַת, שֶׁהַאוֹתִיּוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת שֶׁל הַיּוֹם הַשְּׂבִיעִי מִשְׁבַּחוֹת וְאוֹמְרוֹת לְמֶלֶךְ הַעֲלִיּוֹן יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית.

כְּשֶׁהִתְשַׁבַּחַת הַזֶּה עוֹלָה לְמַעְלָה, שְׁשִׁים מֵרִכְבוֹת עֲלִיּוֹנוֹת שֶׁאִמְרָנוּ, מְזַדְמָנוֹת וְלוֹקְחוֹת אֶת הַתִּשְׁבַּחַת הַזֶּה מֵהָעַם הַקְדוּשׁ, וּמַעֲלִים אוֹתָהּ לְהַתְעַטֵּר בָּהּ בְּכֹמָה מֵרִכְבוֹת עֲלִיּוֹנוֹת שְׁמֻמָּנוֹת. וְכָל אוֹתָם הַצְדִּיקִים שֶׁבְּגֵן עֵדֶן, כָּלֵם מִתְעַטְרִים בְּתִשְׁבַּחַת הַזֹּאת, וְכָל אוֹתָן מֵרִכְבוֹת וְכָל אוֹתָן נִשְׁמוֹת הַצְדִּיקִים, כָּלֵם עוֹלִים בְּתִשְׁבַּחַת הַזֶּה עַד סוֹד הַכֶּסֶּא.

וְכִשְׁמוֹגִיעָה לְכֶסֶּא הַקְדוּשׁ הַתִּשְׁבַּחַת הַזֶּה שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל, עוֹמֶדֶת שָׁם עַד הַזְמַן שֶׁאוֹמְרִים הַקְדוּשָׁה הַעֲלִיּוֹנָה שֶׁל מוֹסֵף. וְאִז הַעֲלִיָּה שֶׁלְמִטָּה לְמַעְלָה, לְהֶאֱחֹז הַכֹּל לְמַעְלָה לְמַעְלָה לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד. זוּהֵי הַתִּשְׁבַּחַת שֶׁעוֹלָה עַל כָּל הַתִּשְׁבַּחוֹת.

מִכָּאֵן וְהִלָּאָה סְדוּר הַתְּפִלָּה שֶׁל שְׁאָר הַיָּמִים, עַד יִשְׁמַח מֹשֶׁה וְכוּ', הַשְּׂמִיחָה שֶׁל הַדְּרָגָה הַעֲלִיּוֹנָה, עֵקֶר הָאֲבוֹת, שֶׁשְּׂמַח בְּאוֹתוֹ חֵלֵק שְׁלוֹ

כְּשֶׁהִכְפֵּסָא עוֹלָה אֵלָיו וְנוֹטֵל אוֹתָהּ, וּמִתְחַבְּרִים
כְּאֶחָד. וְזוֹהֵי שְׂמֵחַת הַתּוֹרָה הָעֲלִיּוֹנָה שְׁלַמְעֵלָה,
תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב. שְׁשֵׁמַח בַּתּוֹרָה שְׁלַמְטָה, תּוֹרָה
שְׁבַעֲל פֶּה, וּמִתְחַבְּרִים זֶה עִם זֶה.

כִּיּוֹן שֶׁהִתְחַבְּרוּ כְּאֶחָד, צָרִיךְ אָדָם לְהַכְלִיל
בְּאוֹתָהּ שְׂמֵחָה אֶת הָעַם הַקְּדוֹשׁ, יִשְׂמְחוּ
בְּמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שֶׁבֶת וְכוּ', אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה נָא בְּמִנוּחָתֵנוּ.

סוּד סֵפֶר הַתּוֹרָה בַּיּוֹם הַזֶּה הָרִי פְּרָשׁוּהוּ,
שְׁשָׁנֵינוּ כְּתוּב (נחמיה ח) וַיִּקְרְאוּ בַסֵּפֶר בְּתוֹרַת
הָאֱלֹהִים מִפְּרֹשׁ וְשׁוּם שְׁכָל וַיְבִינּוּ בַמִּקְרָא, וְהָרִי
בְּאָרוֹ אֶת הַסּוּד, שְׁהֵם פְּסוּקִים, טְעָמִים וּמְסֻרָת,
וְכָל אוֹתָם דִּיּוּקִים (תקונים) וְסוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים, הַכֹּל
נִמְסָר לְמֹשֶׁה מְסִינֵי. אִם בְּכָל הַדִּיּוּקִים הִלְלוּ
נִמְסְרָה תּוֹרָה לְמֹשֶׁה, אִזְ סֵפֶר תּוֹרָה שֶׁהוּא בְּכָל
אוֹתָן קְדוּשׁוֹת, לְמָה הוּא חָסֵר מִכָּל הַתְּקוּנִים
הָאֵלּוּ וְהַסּוּדוֹת שֶׁנִּמְסְרוּ לוֹ לְמֹשֶׁה בַּתּוֹרָה?

אַלְפָּא סוּד זֶה, כְּשֶׁהִכְפֵּסָא הַקְּדוֹשׁ מִתְעַטֵּר,
וְנִכְלָלָת בַּתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב כָּל אוֹתָן דְּמִיּוֹת,
וְכָל אוֹתָם טְעָמִים וּמְסוּרוֹת, כְּלָם נִכְנָסִים בְּגִיזָה
וְנִרְשָׁמוּ בַתּוֹךְ הַכְּפֵסָא הַקְּדוֹשׁ, וְאוֹתָן דִּיּוּקְנָאוֹת

שְׁהַכְנִיסָה תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב בַּתּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה,
 וּבָהֶם הִתְעַבְרָה כְּמוֹ אִשָּׁה שֶׁהִתְעַבְרָה מֵהַזָּכָר,
 וְנִשְׁאַרוּ הָאוֹתִיּוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת לְבָדֵן בְּקֹדֶשְׁתָּן
 כְּרֹאוּי. וְלִהְרֹאוֹת בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, שֶׁהֵרִי מִתְבָּרַכֶּת
 וּמִתְעַטָּרֶת הַכֶּסֶא מִסּוּד תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְשֵׁם
 מִכְנִיסָה כָּל אוֹתָן דְּמִיּוֹת וּמִתְקַדְּשֶׁת מִמֶּנּוּ, צָרִיף
 לִהְרֹאוֹת בְּאוֹתִיּוֹת לְבָדֵן כְּרֹאוּי.

וְאִזּוּ הַכֹּל מִתְקַדֵּשׁ בְּקֹדֶשָׁה עֲלִיּוֹנָה כְּרֹאוּי, כָּל
 שְׁכָן וְכָל שְׁכָן בַּיּוֹם הַזֶּה. בַּיּוֹם הַזֶּה צָרִיף
 לְהַעֲלוֹת שְׁבַעָה אֲנָשִׁים כְּנֶגֶד שְׁבַעָה קוֹלוֹת, שֶׁהֵם
 סוּד הַתּוֹרָה, וּבְזִמְנִים וּבְמוֹעֲדִים חֲמֵשׁ תוֹךְ סוּד
 זֶה. בַּיּוֹם הַכַּפּוּרִים שֵׁשׁ תוֹךְ הַסּוּד הָעֲלִיּוֹן הַזֶּה.

וְהַכֹּל סוּד אֶחָד. חֲמֵשׁ, שֶׁהֵם חֲמֵשׁ דְּרָגוֹת
 לְמִטָּה מִדְּרָגַת הָאוֹר הָרֵאשׁוֹן לְמִטָּה,
 וְהֵם סוּד הַתּוֹרָה. שֵׁשׁ, שֶׁהֵם שֵׁשׁ צְדָדִים, וְהַכֹּל
 סוּד אֶחָד. שְׁבַע הֵם שְׁבַעָה קוֹלוֹת, וְכֹלֶם סוּד
 אֶחָד אֱלֹה וְאֱלֹה.

בְּרֵאשׁ חֲדָשׁ נוֹסֵף אֶחָד עַל שְׁלֹשָׁה בְּשָׁבִיל
 הַשְּׁמֵשׁ שְׁמַאִיר בְּאוֹתוֹ זְמַן לְלַבְּנָה,
 וְנוֹסֵף אוֹר עַל הַלְּבָנָה, וְזֶהוּ סוּד מוֹסֵף. בְּסִפּוֹ
 תּוֹרָה צָרִיף לְהַשְׁמַע קוֹל אֶחָד וְדַבּוּר.

הַסֵּדֵר לְסֵדֵר הָעַם הַקָּדוֹשׁ בַּיּוֹם הַזֶּה וּבִשְׂאֵר
הַיָּמִים שְׁלֹסְפֵר תּוֹרָה צָרִיךְ לְסֵדֵר
וּלְתַקֵּן תְּקוּנָה בְּכֹסֶא אֶחָד שֶׁנִּקְרָא תְּבֵה, וְאוֹתוֹ
כֹּסֶא שְׂיֵהִיָּה בְּשֵׁשׁ דְּרָגוֹת לְעֵלוֹת בְּהֵם, וְלֹא
יוֹתֵר, שְׁכַתּוֹב וְשֵׁשׁ מַעְלוֹת לְכֹסֶא. וְדִרְגָּה אַחַת
לְמַעְלָה לְשָׁמַיִם עָלָיו סֵפֶר תּוֹרָה וְלִהְרָאוֹתוֹ לְכֹל.

בְּשֵׁעוֹלָה לְשֵׁם סֵפֶר תּוֹרָה, אִזְ צְרִיכִים כָּל הָעַם
לְסֵדֵר עֲצָמָם לְמִטָּה בְּאֵימָה וּפְחָד,
בְּרַתָּת וּבְזִיעַ וּלְכֹנֵן לְבָם, כְּאֵלּוּ שְׁכַעַת עוֹמְדִים עַל
הַר סִינַי לְקַבֵּל תּוֹרָה, וַיְהִיּוּ מִקְשִׁיבִים וּמְטִים
אָזְנֵיהֶם. וְאִין רְשׁוֹת לָעַם לְפִתּוּחַ פִּיהֶם אֶפְלוּ
בְּדַבְרֵי תּוֹרָה, כָּל שֶׁכֵּן בְּדַבֵּר אַחַר, אֲלֵא כָּלֵם
בְּאֵימָה, כְּמִי שֶׁאִין לוֹ פֶּה, וְהָרִי פָּרְשׁוּהָ, שְׁכַתּוֹב
(נחמיה ח) וּכְפִתְחוּ עֲמֻדוֹ כָּל הָעַם. (שם) וְאִזְנֵי כָּל הָעַם
אֶל סֵפֶר הַתּוֹרָה.

אָמַר רַבֵּי שְׁמַעוֹן, כְּשֶׁמוֹצִיאִים סֵפֶר תּוֹרָה
בְּצַבּוֹר לְקִרְאָה בּוֹ, נִפְתָּחִים שְׁעָרֵי רַחֲמִים
בְּשָׁמַיִם, וּמְעוֹרְרִים אֶת הָאֱהָבָה לְמַעְלָה, וְצָרִיךְ
אָדָם לוֹמַר כֵּךְ.

בְּרוּךְ שְׁמוֹ שֶׁל רַבּוֹן הָעוֹלָם, בְּרוּךְ כְּתִרְךָ
וּמְקוֹמְךָ, יִהְיֶה רְצוֹנְךָ עִם עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל

לְעוֹלָם, וּפְדוּת יְמִינְךָ הִרְאָה לְעַמְּךָ בְּבֵית
מִקְדָּשְׁךָ, וְלִהְיֶיעַ לָנוּ מְטוֹב אוֹרְךָ וּלְקַבֵּל
תְּפִלוֹתֵינוּ בְּרַחֲמִים. יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, שְׁתֹּאֲרֶיךָ
לָנוּ חַיִּים בְּטוֹב, וְלִהְיוֹתִי נִפְקָד בֵּין הַצַּדִּיקִים
לְרַחֵם עָלַי וְלִשְׁמַר אוֹתִי, וְאֵת כָּל שְׁלִי וְשֵׁל כָּל
עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל. אֲתָה הוּא הַזֵּן אֶת הַכֹּל, אֲתָה הוּא
הַשּׁוֹלֵט עַל הַמְּלָכִים וּמַפְרִיֵם אֶת הַכֹּל. אֲתָה הוּא
הַשּׁוֹלֵט עַל הַכֹּל, וְהַמְּלָכוֹת שֶׁלְּךָ הֵיא. אֲנִי עֹבֵד
שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁמִּשְׁתַּחֲוֶה לְפָנָיו וּמִלְּפָנָיו
כְּבוֹד תּוֹרַתְנוּ בְּכָל זְמַן וְזְמַן. לֹא עַל אִישׁ אֲנִי
בוֹטַח וְלֹא עַל בְּנֵי אֱלֹהִים אֲנִי סוֹמֵךְ, אֲלֵא בְּאֱלֹהֵי
הַשָּׁמַיִם, שֶׁהוּא אֱלֹהֵי אֱמֶת וְתוֹרַתוֹ אֱמֶת וּנְבִיאָיו
אֱמֶת, וּמְרַבֵּה לַעֲשׂוֹת טוֹבוֹת וְאֱמֶת. בּוֹ אֲנִי
בוֹטַח, וְלִשְׁמוֹ הַקְּדוֹשׁ וְהַנִּכְבָּד אֲנִי אוֹמֵר
תְּשֻׁבָחוֹת. יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, שְׁתַּפְּתַח לְבִי
בְּתוֹרַתְךָ, וְתַתֵּן לִי בָּנִים זְכָרִים שְׁעוֹשִׂים רְצוֹנְךָ,
וְתִשְׁלַם מִשְׁאֲלוֹת לְבִי וְלִב כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְטוֹב
וּלְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם, אָמֵן.

וְאָסוּר לְקַרֵּא בְּסִפּוּר תּוֹרָה, רַק אֶחָד לְבַדּוֹ, וְכֹלֵם
מִקְשִׁיבִים וְשׁוֹתְקִים, כְּדִי שְׁיִשְׁמְעוּ
הַדְּבָרִים מִפִּיו כְּאֵלּוֹ קִבְלוּ אוֹתָהּ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה
מִהַר סִינִי. וּמִי שֶׁקוֹרֵא בְּתוֹרָה, שְׁיִהְיֶה אֶחָד עוֹמֵד

עָלְיוּ וְשׁוֹתְקוּ, שְׁלֵא יִשְׁמַע – רַק דְּבוּר אֶחָד לְבָדוּ
 וְלֹא שְׁנַי דְּבוּרִים. לְשׁוֹן קֹדֶשׁ אַחַת, וְאֶחָד הוּא,
 וְלֹא שְׁנַי דְּבוּרִים. וְאִם נִמְצְאִים שְׁנַיִם בְּסִפְרָא
 תּוֹרָה, זֶהוּ חֶסְרוֹן שֶׁל סוּד הָאֲמוּנָה, וְחֶסְרוֹן כְּבוֹד
 הַתּוֹרָה נִמְצָא בְּסִפְרָא תּוֹרָה. וְצָרִיךְ קוּל אֶחָד,
 מִתְרַגֵּם אֶחָד, וְסוּד זֶה – קְלִפָּה וּמַח. (סוּד הָעוֹלָם וְסוּד
 הָעוֹלָם הַבָּא).

כָּלֵם שׁוֹתְקִים וְאֶחָד קוּרָא, שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת כ)
 וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֵת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
 לְאֹמֵר. הוּא לְמַעַלָּה, וְכָל הָעַם לְמַטָּה, שְׁכָתוּב
 (שְׁמוֹת יט) וַיִּתְּצֻבוּ בְּתַחֲתִית הָהָר. וְכָתוּב וּמֹשֶׁה
 עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים.

וְאֹתוֹ שְׁקוּרָא בַּתּוֹרָה, יְשִׁים לְבוֹ וּרְצוֹנוֹ לְאוֹתָם
 דְּבָרִים, וְכִי הוּא שְׁלִיחַ רְבוּנוֹ בְּסִדְרוֹם שֶׁל
 הַדְּבָרִים הִלְלוּ לְהַשְׁמִיעַ לְכָל הָעַם, שְׁהָרִי הוּא
 עוֹמֵד כְּדָגְמָה עֲלִיוֹנָה. מִשׁוּם כֶּף, מִי שֶׁעוֹלָה
 לְקָרָא בַּתּוֹרָה, יְסִדֵּר אוֹתָם דְּבָרִים בְּרֵאשׁוֹנָה
 בְּבֵיתוֹ, וְאִם לֹא, לֹא יְקָרָא בַּתּוֹרָה. מִנֵּינ לָנוּ?
 מֵאוֹתוֹ דְּבוּר, שְׁטָרֵם יִשְׁמִיעַ תּוֹרָה לְעַם הַקְּדוֹשׁ,
 מֵה כָּתוּב? (אִיּוֹב כח) אֲזַר רָאָה וַיִּסְפְּרָה הַכִּינָה וְגַם
 חֲקָרָה. וְאַחַר כֶּף, וַיֹּאמֶר לְאָדָם הֵן יִרְאֵת ה' הִיא
 חֲכָמָה וְגו'.

אָסוּר לוֹ לְמִי שְׁקוּרָא בְּתוֹרָה לְהַפְסִיק בְּפִרְשָׁה
 או אֶפְלוּ דְבַר אֶחָד, אֶלָּא רַק בְּמִקּוּם
 שֶׁהַפְסִיק מִשֶּׁה אֶת הַפִּרְשָׁה לְעַם הַקְּדוּשׁ –
 יַפְסִיק, וְלֹא יַפְסִיק דְּבָרֵי פִרְשַׁת שַׁבַּת זֶה בְּפִרְשַׁת
 שַׁבַּת אַחֲרָת.

הַפּוּד הַזֶּה, בְּשַׁעָה שֶׁהַפְסִיקוּ פִּרְשִׁיּוֹת, כָּל אַחַת
 וְאַחַת מִתְּעַטְרַת וְעוֹמְדַת לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. כִּיּוֹן שֶׁהַשְּׁלִימוּ לְהַפְסִיק לְכָל הַשָּׁנָה
 אֶת הַפִּרְשִׁיּוֹת הַלְלוּ, הַתְּעַטְרוּ לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא וְאוֹמְרוֹת: אֲנִי מִשַּׁבַּת פְּלוֹנִי (מִצְבוּר פְּלוֹנִי), וְאֲנִי
 מִשַּׁבַּת פְּלוֹנִי (מִצְבוּר פְּלוֹנִי).

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה קוּרָא לְיוֹפִיא"ל מִמְּנַה הַגְּדוֹל,
 וְלַחֲמִשִּׁים וְשָׁלֹשׁ מְרַכְבוֹת קְדוּשׁוֹת
 שֶׁתַּחַת יָדוּ שֶׁהַתְּמַנּוּ לְשִׁמּוּשָׁהּ שֶׁל תוֹרָה, וְכֹל
 מְרַכְבָּה וּמְרַכְבָּה מִנָּה אוֹתָהּ אֶת הַמְּרַכְבָּה הַזֶּה עַל
 פִּרְשָׁה פְּלוֹנִית שֶׁבַשַּׁבַּת פְּלוֹנִית, וּמְרַכְבָּה פְּלוֹנִית
 עַל פִּרְשָׁה פְּלוֹנִית שֶׁל שַׁבַּת פְּלוֹנִית. וְכֹל אַחַת
 וְאַחַת מְשַׁמֶּשֶׁת אֶת הַתוֹרָה שֶׁל אוֹתָהּ שַׁבַּת שְׁלָהּ,
 וְאָסוּר לָנוּ לְעַרְב אֵלֶּה בְּאֵלֶּה, וְלֹא לְהַכְנִיֵס
 מְרַכְבָּה לְמְרַכְבַּת חֲבֵרְתָּהּ אֶפְלוּ כִּמְלֵא גִימָה,
 וְאֶפְלוּ בְּתֵבָה אַחַת אוֹ אֶפְלוּ בְּאוֹת אַחַת. אֶלָּא כָּל
 אַחַת וְאַחַת כְּפִי שֶׁפָּסַק לָהֶן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,

וּכְמוֹ שְׂמֹנֶה אוֹתָן בְּאוֹתָן פְּרָשִׁיּוֹת, כָּל אַחַת וְאַחַת
עַל מִשְׁמֶרֶתָהּ.

וְלָבֵן כְּשִׂמְתַעֲטַרְתָּ פְּרָשָׁה זוֹ, עוֹלוֹת אוֹתָן הַמְּלִים
שֶׁל אוֹתָהּ הַפְּרָשָׁה שֶׁנִּשְׁלְמָה בְּצַבּוּר,
וְאוֹתָהּ מְרַכְבֶּה לּוֹקַחַת אוֹתָם, זוֹ שְׂמֹמְנָה עַל
אוֹתָהּ פְּרָשָׁה, וּמַעֲלָה אוֹתָם לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא, וְאוֹתָם מְלִים מִמֶּשׁ עוֹמְדוֹת לְפָנָיו
וְאוֹמְרוֹת: אֲנִי פְּרָשָׁה פְּלוֹנִית שֶׁהִשְׁלִימוּנִי צַבּוּר
פְּלוֹנִי כֶּךָ וְכֶךָ.

אם הִשְׁתַּלְמָה כְּרָאוּי לָהּ, מַעֲלִים אֶת אוֹתָן מְלִים,
וּמַתְעַטְרוֹת עַל הַכֶּסֶּא הַקְּדוֹשׁ, וְאוֹתָהּ
מְרַכְבֶּה מִשְׁמֶשֶׁת לְפָנָיו, כָּל מְרַכְבֶּה וּמְרַכְבֶּה,
הַפְּרָשָׁה שֶׁל כָּל שַׁבָּת וְשַׁבָּת, וְכֻלָּן מַתְעַטְרוֹת
בְּתוֹךְ הַכֶּסֶּא הַקְּדוֹשׁ, וּבִהֵן הִיא עוֹלָה לְהִתְיַחַד
לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְהַכֹּל נַעֲשֶׂה כָּלָל אֶחָד. מִשׁוּם
כֶּךָ, אֲשֶׁרֵי חִלְקוּ מִי שְׂמֵשְׁלִים פְּרָשַׁת כָּל שַׁבָּת
וְשַׁבָּת כְּרָאוּי כְּמוֹ שֶׁפִּסְקוּ אוֹתָהּ לְמַעְלָה.

פַּעֲמִים קוֹרְאִים בְּסֵפֶר תּוֹרָה בְּשַׁבָּת; בְּמִנְחָה,
בְּשַׁעֲה שֶׁהַדִּין תְּלוּי לְעֵת עָרֵב, צְרִיכִים
לְהַכְלִיל שְׂמַאל בְּיָמִין, שֶׁהָרִי תּוֹרָה נִתְּנָה מִשְׁנֵי
צְדָדִים, שְׁכַתּוֹב (דְּבָרִים ל"ג) מִיָּמִינוֹ אֵשׁ דָּת לְמוֹ,

מִיָּמִין וּשְׂמָאל. מְשׁוּם כֶּךָ לְסַפֵּר הַתּוֹרָה בְּמִנְחָה
 דִּי בַעֲשָׂרָה פְּסוּקִים אוּ יוֹתֵר, אָבֵל לֹא שְׁלֵמוֹת
 הַפְּרָשָׁה, שְׁהָרֵי שְׁלֵמוֹת הַפְּרָשָׁה אֵינָה אֶלָּא בְּיָמִין,
 וְהֵיָּמִין תְּלוּי עַד שְׁעַת הַמִּנְחָה, וְהָרֵי פְּרִשׁוּהָ.

בַּיָּמִין בְּשַׁבָּת וּבַחֲמִישֵׁי בְּשַׁבָּת, מְשׁוּם שְׂיֻרְדוֹת
 הַדְּרָגוֹת לְמַטָּה, שְׁהֵם כָּלֵל הַתּוֹרָה. וְאִם
 תֹּאמֵר, הָרֵי נְבִיאִים הַתְּפָרְשׁוּ לְמַטָּה – אֶלָּא כֶּךָ זֶה
 וְדָאִי. אָבֵל אֵלֶּה שְׁלֵמוֹתָהּ, כֹּלָם כָּלֵל שֶׁל הַתּוֹרָה,
 וְכָל אֶחָד וְאֶחָד כּוֹלֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

וּסוּד הַדְּבָר – הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת הִלְלוּ הֵן
 נִקְרְאוֹת פְּרָשָׁה אַחַת, וְאַחַר כֶּךָ יוֹצְאוֹת
 מֵהֵן תִּשְׁעַ דְּרָגוֹת שְׁנֵאֲחִזוֹת כְּאֶחָד, וּמְשׁוּם כֶּךָ
 תִּשְׁעָה אֲנָשִׁים; שְׁלֵשָׁה בְּמִנְחָה בְּשַׁבָּת, וּשְׁלֵשָׁה
 בְּיוֹם שְׁנֵי, וּשְׁלֵשָׁה בְּיוֹם חֲמִישֵׁי. הָרֵי תִשְׁעָה.

וּבִסְפָר שֶׁל רַב יִיבֵא סְבָא, בְּמִנְחָה בְּשַׁבָּת הָרֵי
 הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל שְׂמָאל, וְהִנְקְדָה
 הַתְּחַתּוֹנָה בְּאוֹתוֹ צַד הַשְּׂמָאל מְקַבֵּלֵת סוּד
 הַתּוֹרָה. אַזּ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה נוֹסַעַת מְצַד שְׂמָאל,
 וּמְשַׁלָּה אָנוּ קוֹרְאִים.

שְׁהָרֵי הִיא עוֹמֶדֶת בְּסוּד שֶׁל תִּשְׁעַ (סְפִירוֹת),
 וְקוֹרְאִים תִּשְׁעָה, וְהֵם שְׁשָׁה שֶׁל חַל

וּשְׁלֹשָׁה בְּשָׁעָה שֶׁהַשְּׂמַאל מִתְעוֹרֵר בְּשַׁבָּת,
 וְלִהְכֻלִּיל הַכֹּל כְּאַחַד. וְהִיא מִתְעַטֶּרֶת בָּהֶם
 בְּשִׁלְשָׁה צְדָדִים, כְּמוֹ שִׁלְשֵׁת הַצְּדָדִים הָעֲלִיּוֹנִים
 שֶׁהֵם כָּלֵל שֶׁל פְּרֻשֵׁת הַשַּׁבָּת. אֲשֶׁרִי חָלְקוּ שֶׁל מִי
 שְׂזוּכָה לְכַבּוֹד הַשַּׁבָּת. אֲשֶׁרִי בְּשָׁנֵי הָעוֹלָמוֹת,
 בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

כְּתוּב (שמות טז) אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם
 הַשְּׁבִיעִי. מַה זֶה מִמְּקוֹמוֹ? שְׁנִינּוּ,
 מִמְּקוֹמוֹ – מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁרְאוּי לְלַכֵּת. וְסוּד הַדְּבָר
 – שְׁפָתוֹב (יחזקאל ג) בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ. וְזֶה
 הַמְּקוֹם. וְזֶהוּ סוּד הַכְּתוּב (שמות ג) כִּי הַמְּקוֹם אֲשֶׁר
 אָתָּה עוֹמֵד עָלָיו. מְקוֹם יְדוּעַ הוּא לְמַעַלָּה,
 וְקוֹרְאִים לוֹ מְקוֹם, שְׁנוּדָע בּוֹ הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן
 שֶׁלְמַעַלָּה. וּמִשׁוֹם כֶּךָ אֲזַהְרָה לְאָדָם, שֶׁהָרִי
 מִתְעַטֵּר בְּעֶטְרָה קְדוּשָׁה שֶׁל מַעַלָּה, שֶׁלֹּא יֵצֵא
 מִמֶּנּוּ. שָׂאֵם (יֵצֵא מִפִּי דְבַר שֶׁל חַל) יֵצֵא מִמֶּנּוּ, הוּא
 מִחִלָּל שַׁבָּת. בְּיָדוֹ – בְּמַעֲשֵׂהָ, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ.
 בְּרַגְלֹו – לְלַכֵּת מִחוּץ לְאֵלֶּפֶים אִמָּה. כָּל אֵלֶּה הֵם
 חִלּוּל שַׁבָּת.

אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ, זֶהוּ מְקוֹם כְּבוֹד הַקְּדוּשָׁה
 הַזֶּה, שֶׁהָרִי מִמֶּנּוּ לְחוּץ הוּא מְקוֹם שֶׁל
 אֵלֶּהִים אֲחֵרִים. בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ. כְּבוֹד ה'

שְׁלֹמֶעָה. מִמְקוֹמוֹ – זֶה כְּבוֹד שְׁלֹמֶטָה, וְזֶהוּ
סוּד שֶׁל עֵטֶרֶת שֶׁבֶת. וּמִשׁוּם כֶּךָ, אֵל יֵצֵא אִישׁ
מִמְקוֹמוֹ. בְּרוּךְ הוּא לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.

כְּתוּב, (שמות לג) הִנֵּה מְקוֹם אֲתִי. מְקוֹם אֲתִי,
וְדָאֵי זֶהוּ מְקוֹם טְמִיר וְגִנּוּז שְׁלֹא נוֹדַע
כָּלֵל. מִמִּשְׁמַע שֶׁכְּתוּב אֲתִי – מְקוֹם שְׁלֹא
הִתְגַּלָּה וְעוֹמֵד טְמִיר, וְזֶהוּ מְקוֹם עֲלִיּוֹן לְמַעְלָה
לְמַעְלָה, הַיְכָל עֲלִיּוֹן טְמִיר וְגִנּוּז. אֲבָל זֶהוּ מְקוֹם
לְמַטָּה, כְּפִי שְׁאֲמַרְנוּ. וְזֶהוּ מְקוֹם שֶׁנִּפְרָד לְמַעְלָה
וְנִפְרָד לְמַטָּה, וּמִשׁוּם כֶּךָ אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְקוֹמוֹ
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי.

וּמִדַּתָּם מִחוּץ לְעִיר אֶת פֶּאת קַדְמָה אֲלֵפִים
בְּאַמָּה וְגו' (במדבר לה), הֲרִי פִרְשׁוּהָ
בְּאוֹתָם סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים. אֲבָל אֲלֵפִים בְּאַמָּה –
שִׁירְשָׁה שְׁנַי צְדָדִים לְכָל צַד, וְהִיא מִתְעַטֶּרֶת
תָּמִיד בְּשְׁנַי צְדָדִים, בֵּין לְמַעְלָה בֵּין לְמַטָּה.
וְסִימְנָךְ – שְׁכִינָה לֹא שׁוֹרָה מִחוּץ לְתַחוּם
הָרְאוּי לָהּ.

כְּשִׁיּוּצֵאת שֶׁבֶת, צְרִיכִים יִשְׂרָאֵל שְׁלֹמֶטָה
לְהִתְעַכֵּב, שֶׁהֲרִי הוּא יוֹם גְּדוֹל
עֲלִיּוֹן, (צָרִיךְ לְהִתְעַכֵּב עָלָיו) וּבַיּוֹם הַזֶּה שׁוֹרָה עָלָיו אוֹרַח

גְּדוּל וְנִכְבֵּד, וּמְשׁוּם כֶּךָ צָרִיךְ לְהִתְעַכֵּב, לְהִרְאוֹת
שְׁלֹא דוֹחֲקִים בְּאוֹרַח הַקְּדוּשׁ. אֲזַ פּוֹתְחִים יִשְׂרָאֵל
וְאוֹמְרִים, (תהלים עח) וְהוּא רַחוּם יִכְפֹּר עִוֹן וְגוֹ'.
שְׁתַּקּוֹן יָפֵה הוּא בְּלִילָה הַזֶּה, כִּיּוֹן שֶׁהֵדִין חוֹזֵר
לְמָקוֹמוֹ – מֵה שְׁלֹא רָאוּי כְּשֶׁנִּכְנַסְתָּ שַׁבָּת,
כְּשֶׁהֵדִין מִסְתַּלֵּק וְלֹא נִמְצָא.

בְּשַׁעֲה שְׁפוֹתְחִים יִשְׂרָאֵל "וְיֵהי נַעַם" וְסֹדֵר
הַקְּדוּשָׁה, כֹּל אוֹתָם רִשְׁעֵי הַגִּיהֵנִם
פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים: אֲשֶׁרִיכֶם יִשְׂרָאֵל, הָעַם
הַקְּדוּשׁ. אֲשֶׁרִיכֶם הַצְּדִיקִים הַשּׁוֹמְרִים אֶת מִצְוֹת
הַתּוֹרָה. אוֹי לְרִשְׁעִים שְׁלֹא זָכוּ לְשֹׁמֵר תּוֹרָה. אֲזַ
דוּמ"ה מְקַדִּים, וּמִתְעוֹרֵר כְּרוֹז וְאוֹמֵר: (שם ט)
יִשׁוּבוּ רִשְׁעִים לְשֹׁאוֹלָה כֹּל גּוֹיִם שְׂכַחֵי אֱלֹהִים.
וְכֹל קְבוּצוֹת הַרוּחוֹת הִלְלוּ טוֹרְדוֹת אוֹתָם
בְּגִיהֵנִם, וְאִין מִי שֶׁמָּרַחַם עֲלֵיהֶם. אֲשֶׁרִיחֶם כֹּל
שׁוֹמְרֵי הַשַּׁבָּת בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּמְעַנְּגִים אֶת אוֹתוֹ
הַעֲנֵג שְׁשׁוּרָה מִלְּמַעְלָה, כְּפִי שְׁאִמְרָנוּ.

זֶה מִי שְׁשׁוּרָה בְּתַעֲנִית בְּשַׁבָּת, שְׁנַיִם מִתְעוֹרְרִים
עָלָיו לְפָנָי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוּשׁ. אַחַד, אוֹתָה רוּחַ
עֲלִיוֹנָה קְדוּשָׁה שֶׁהַצְּטָרֵךְ לְהִתְעַנֵּג וְלֹא הִתְעַנֵּג.
וְאַחַד, אוֹתוֹ מְמַנֶּה שְׁעוֹמֵד עַל מִי שְׁשָׁרוּי

בְּתַעֲנִית, וְשֵׁמוֹ סַנְגְּרִי"ה. וְעוֹלָיִם לְפָנָי הַמֶּלֶךְ
הַקָּדוֹשׁ וּמִתְעוֹרְרִים עָלָיו.

וְאוֹתָהּ רִיחַ מִסְתַּלְקֶת חֲסָרָה מְאוֹתָהּ הַנְּאִיָּה
שְׁלֵמָטָה. וְכִשְׁהָרוּחַ הַזֶּה לֹא נִשְׁלָמָה
לְמָטָה, רִיחַ אַחֲרַת שְׁלֵמַעְלָה לֹא נִשְׁלָמָה. כִּיּוֹן
שֶׁלֹא נִשְׁלָמוּ לְמָטָה וּלְמַעְלָה, אֲזַי רָאוּי אוֹתוֹ אָדָם
לְהִתְקַלֵּל וּלְהַעֲנִיֵּשׁ. אֲלֵא כִּיּוֹן שֶׁנִּשְׁלַם בְּזִמְנָא אַחֲרָי, וְאוֹתוֹ מְמַנֶּה שֶׁהִתְמַנֶּה עַל עֲנוּי וְתַעֲנִית נִשְׁלַם
בְּתוֹךְ אוֹתָם מְמַנִּים אַחֲרֵי כֵן בְּעֲנַג שְׁלֵמַעְלָה,
קוֹרְעִים לוֹ כָּל גָּזֵר דִּינֵוֹ שֶׁנִּגְזַר מְאוֹתָם שְׁבַע עִים
שָׁנִים עָלְיוֹנִים.

לְמַלְךְ שֶׁשָּׂמַח בְּהַלּוּלָא שְׁלוֹ, וְכָל בְּנֵי הָאָדָם
שִׂמְחִים עִמּוֹ. רָאָה אִישׁ אֶחָד נִתּוֹן
בְּקוּלָר, צָוָה עָלָיו וְהִתִּירוּהוּ, כְּדֵי שֶׁכֻּלָם
יִמָּצְאוּ בְּשִׂמְחָה.

וְאַחֲרַי כִּךְ חוֹזְרִים הַמְּמַנִּים הִלְלוּ שֶׁמַּעֲנִישִׁים בְּנֵי
אָדָם, וְנִפְרָעִים מִן הָאָדָם עַל שֶׁנִּמְצָא
בְּגִלְלוֹ חֲסָרוֹן לְמַעְלָה וּמָטָה. מַה תִּקְנֶתוּ? לִישֵׁב
תַּעֲנִית עַל תַּעֲנִית. מַה הַטַּעַם? זֶה בִּטְלַע עֲנַג שְׁבַת
– יִבְטַל עֲנַג שֶׁל חַל.

וְאִם הוּא מְבַטֵּל עֲנַג שְׁבַת וּמִתְעַנֵּג בְּחַל, דְּוָמָה
כְּמוֹ שֶׁמְחַשֵּׁב עַל דְּבַר אַחֲרָי יוֹתֵר מִמָּה

שְׁמַחְשִׁיב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. הַרוּחַ הָעֲלִיּוֹנָה, קָדַשׁ הַקְּדוּשִׁים שְׁשׂוּרָה עָלָיו לֹא עִנֵּג, וּבִטְלָה מִמֶּנּוּ. רוּחַ אַחֲרַת שָׁל חַל שְׁשׂוּרָה אַחַר כֶּף עַל הָעוֹלָם מִחֲשִׁיב וּמְעִיג אוֹתוֹ, אֲזַ חוֹזְרִים וְנִפְרָעִים מִמֶּנּוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

מִשׁוּם כֶּף צָרִיךְ תַּעֲנִית אַחֲרַת בְּיוֹם רֵאשׁוֹן שָׁל חַל, בְּזִמְן שְׁשׂוּרָה עַל הָעוֹלָם אוֹתָהּ רוּחַ שָׁל חַל, וּבְזֶה יֵשׁ לוֹ רְפוּאָה, בִּיּוֹן שְׁלֹא הִחֲשִׁיב אֶת רוּחַ הַחַל. וְסִימָנָךְ – (וִיקָרָא ה) וְהִשִּׁיב אֶת הַגְּזֻלָּה אֲשֶׁר גָּזַל וְגו'. גְּזֻלָּן אֵינּוּ מִחֲשִׁיב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵינּוּ מִחֲשִׁיב בְּנֵי אָדָם, לְכֵן אֵינּוּ לֹא עֲנֵשׁ כְּגִנְב. גִּנְב שְׁמַחְשִׁיב בְּנֵי אָדָם יוֹתֵר מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, יֵאֵשׁ לוֹ עֲנֵשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. אֲשֶׁרִי מִי שְׁמַשְׁלִים לְמַטָּה אֶת אוֹתוֹ עֲנֵג עֲלִיּוֹן כְּרֵאוּי.

הַיּוֹם הַזֶּה מִתְעַטֵּר בְּשִׁבְעִים עֲטֻרוֹת, וְהֵשֵׁם הָעֲלִיּוֹן הַקְּדוֹשׁ נִשְׁתַּלֵּם בְּכָל הַצְּדָדִים, וְכָל הַדְּרָגוֹת מוֹאֲרוֹת, וְהַכָּל בְּשִׁמְחַת הַבְּרָכוֹת וּבִקְדוּשָׁה עַל קְדוּשָׁה וְתוֹסֶפֶת שָׁל קְדוּשָׁה.

קְדוּשָׁה שָׁל עֲרַב שִׁבְת זוֹהִי קְדוּשָׁה שָׁל שִׁבְת בְּרֵאשִׁית. שְׁהֲרִי מִתְקַדֵּשׁ מִשְׁלֵשִׁים

וּשְׁנַיִם שְׁבִילִים, וְשָׁלַשׁ דְּרָגוֹת שֶׁל תְּפוּחִים
הַקְּדוּשִׁים. וְצָרִיכִים לְהִזְכִּיר עַל הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת
כָּלֵל מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, וּמְנוּחָה בְּסוּד שֶׁל שְׁלֹשִׁים
וּשְׁנַיִם הַשְּׁבִילִים וְשָׁלַשׁ הַדְּרָגוֹת שֶׁנִּכְלָלוֹת בָּהֶם,
סוּד הַעֲדוּת שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, דְּהֵינּוּ (בראשית ב)
וַיִּכְלוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צָבָאָם וְגו'. וַיִּכְל
אֱלֹהִים, שֵׁשׁ בְּעֵדוּת הַזֹּאת שְׁלֹשִׁים וְחֲמֵשׁ תְּבוּת,
שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם שְׁבִילִים עִם שָׁלַשׁ הַדְּרָגוֹת שֶׁל
הַתְּפוּחִים הַקְּדוּשִׁים.

שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת, שֶׁהֵן: שְׁבִיעִי. שְׁבִיעִי. שְׁבִיעִי. וַיֵּשׁ
בו סוד שֶׁל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְסוּד שֶׁל
הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן, וְסוּד כָּל הָאֱמוּנָה. שְׁלֹשׁ פְּעָמִים
אֱלֹהִים: אֶחָד הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. אֶחָד פֶּתַח יִצְחָק.
וְאֶחָד הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן הַקְּדוּשׁ, קֹדֶשׁ קְדוּשִׁים.
צָרִיךְ אָדָם לְהַעֲבִיר אֶת הָעֲדוּת הַזֹּאת בְּשִׂמְחָה וּרְצוֹן
הַלֵּב, לְהַעֲבִיר לְפָנָיו בְּעֵלְיָה שֶׁל הָאֱמוּנָה. וְכָל מִי
שֶׁמַּעֲבִיר אֶת זֶה וַיֵּשִׁים לְבוֹ וּרְצוֹנוֹ לָזֶה, מְכַפֵּר עַל
כָּל חַטָּאִיו.

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹקֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וּרְצָה בָּנוּ וְכו', קְדוּשַׁת זֶה הוּא
בְּמִשְׁקַל אֶחָד כְּנֶגֶד עֲדוּת הָאֱמוּנָה, וְהֵם שְׁלֹשִׁים
וְחֲמֵשׁ תְּבוּת אַחֲרוֹת, כְּמוֹ שֵׁשׁ בּוֹיְכָלוֹ. הַכֹּל

עולה לשבעים תבות להתעטר בהם שבת של
 ערב שבת. אשרי חלקו של אדם שיכון רצונו
 לדברים הללו לכבוד רבונו.

קדוש היום, הרי פרשוהו בורא פרי הגפן, ולא
 יותר. שהרי היום עומד לקדש אותו. מה
 שאין כן בלילה, שאנו צריכים לקדש אותו
 בדברים הללו, כמו שבארנו. ולא מתקדש
 הלילה הזה, אלא רק בעם הקדוש למטה,
 כששורה עליהם אותה רוח עליונה. ואנו צריכים
 לקדשו ברצון הלב, ולכון הדעת לזה.

והיום מקדש אותו, וישראל מקדשים בתפלות
 ובקשות ומתקדשים בקדשתו ביום הזה.
 אשרי ישראל העם הקדוש שירשו יום הזה נחלת
 ירשה לעולמים.

אחר שיוצאת שבת, צריך אדם להבדיל בין
 קדש לחל. למה? שהרי נתנה רשות
 לממנים שלמטה לשלט על העולם, ובכל מעשי
 העולם להראות יחוד במקום קדוש, בקדשה
 עליונה, ולהפריד למטה מיחוד העליון, ולברך
 על מאורי האש.

מישום שכל האשים האחרים נטמנו ונגנזו ביום
 השבת, פרט לאש אחת של קדשה

עֲלִיּוֹנָה שְׁנַגְלָתָהּ וְנִכְלָלָה בְּקִדְשַׁת הַשַּׁבָּת.
 וְכִשְׁהָאֵשׁ הַזֹּאת מִתְגַּלָּה, כָּל יֵתֵר הָאֲשׁוֹת נִטְמָנוֹת
 וְנִגְנָזוֹת לְפָנֶיהָ. וְהָאֵשׁ הַזֹּאת הִיא שֶׁל עֲקֵדַת יִצְחָק,
 שְׁלוֹהֶטֶת עַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ. מִשּׁוֹם כֶּךָ צָרִיךְ לְבָרֵךְ
 עַל מְאוּרֵי הָאֵשׁ. וְהָאֵשׁ הַזֹּאת לֹא צָרִיכָה אֵשׁ שֶׁל
 חַל, אֶלָּא אֵשׁ שֶׁל שַׁבָּת, וְהָאֵשׁ הַזֹּאת הִיא אֵשׁ
 שְׂיֹצְאָת מֵאוֹתָהּ הָאֵשׁ שְׁלֹמֶעֱלָה.

זוֹהֵי אֵשׁ שְׁסוּבֶלֶת אֵשׁ. וְכִיּוֹן שְׁהָאֵשׁ הַזֹּאת
 שְׂיֹצְאָת מֵהָאֵשׁ שְׁלֹמֶעֱלָה מִתְבָּרְכֶת
 בְּבִרְכַּת הָאוֹר, אֲזִי כָּל שְׁאֵר הָאֲשׁוֹת הָאֲחֵרוֹת
 יוֹצְאוֹת וְנִטְמָנוֹת בְּמִקְוֵי מַיִן, וְנִתְּנָת לָהֶן רִשּׁוֹת
 לְהָאִיר.

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁמִבְרָכִים עַל הָאֵשׁ, מִזְדְּמָנוֹת
 אַרְבַּע מְרַכְבוֹת, אַרְבַּע מַחְנוֹת לְמִטָּה,
 לְהָאִיר מֵאוֹתָהּ אֵשׁ מְבֻרְכֶת, וְהֵם נִקְרָאִים
 מְאוּרֵי הָאֵשׁ. מִשּׁוֹם כֶּךָ צָרִיךְ לְכַפֵּף אַרְבַּע
 אֶצְבָּעוֹת שֶׁל יַד יְמִין, וּלְהָאִיר לָהֶם מִתּוֹךְ אוֹתוֹ
 אוֹר הַיָּר שְׁמִתְבָּרֵךְ.

וְאוֹתָן אֶצְבָּעוֹת רְמֵז לְאוֹתָם מְאוּרֵי הָאֵשׁ
 שְׁמֵאִירִים וְשׁוֹלֵטִים מֵאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁל
 הַיָּר שְׁמִתְבָּרֵךְ. וּמִשּׁוֹם שֶׁהֵן דְּרָגוֹת שְׁלֹמֶעֱלָה,

כְּשֶׁמֵרְאָה אָדָם הָאֲצַבְעוֹת לְפָנָי אוֹתוֹ אוֹר הַיָּר, צָרִיךְ לְכַפֵּס לְפָנָיו, מִשּׁוּם שְׂאוֹתוֹ אוֹר שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם, וְהֵם מְאִירִים מִמֶּנּוּ.

בְּשָׂאֵר הַבְּרָכוֹת צָרִיךְ לְזַקֵּף אֶת הָאֲצַבְעוֹת כְּדֵי לְהִרְאוֹת קִדְשָׁה עֲלִיוֹנָה שֶׁל הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת שְׁשׁוֹלְטוֹת עַל הַכֹּל, שֶׁהַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ הַתְּעִיֵּר בָּהֶן וְהַתְּקַדֵּשׁ בָּהֶן, וְכֹל הַדְּרָגוֹת מִתְּבָרְכוֹת כְּאַחַד, וּמְאִירִים מִתּוֹךְ הַמְּנוּרָה הָעֲלִיוֹנָה שֶׁל הַכֹּל, וּמִשּׁוּם כֵּךְ צָרִיכִים לְזַקֵּם לְמַעַלָּה. וְכֵאֵן צָרִיךְ לְכוּפֵף אֶת הָאֲצַבְעוֹת לְפָנָי הַיָּר כְּדֵי לְהִרְאוֹת אֶת הַדְּרָגוֹת שְׁלֵמָטָה שְׂמֵאִירִים מִתּוֹךְ הַמָּאוֹר הָעֲלִיּוֹן, וּמִכָּאֵן שׁוֹלְטִים וּמְאִירִים מִמֶּנָּה, וְהֵם מְאוּרֵי הָאֵשׁ.

בְּכָל יוֹם אָנוּ מְבָרְכִים מְאוּרֵי אוֹר, שֶׁהֵם אוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים שְׁעוֹמְדִים בְּאוֹתוֹ אוֹר רְאוּשׁוֹן, וְכֹל הַדְּרָגוֹת מִתְּבָרְכוֹת וּמְאִירוֹת כֻּלָּן כְּאַחַת מִתּוֹךְ הַמָּאוֹר הָעֲלִיּוֹן, וְאַלְהָה נִקְרָאִים מְאוּרֵי הָאֵשׁ. וּמִשּׁוּם הַסּוּד הַזֶּה מְבָרְכִים בּוֹרָא מְאוּרֵי הָאֵשׁ.

וְאֵם תֹּאמֵר, לָמָּה בּוֹרָא, וְלֹא אוֹמְרִים מְאִיר מְאוּרֵי הָאֵשׁ, הוּאֵיל וּמְאִירִים מֵאוֹתָהּ הָאֵשׁ, מֵאוֹתָהּ מְנוּרָה מְבָרְכֶת? אֵלָּא, כִּיּוֹן

שְׁנַכְנַסְתָּ שַׁבָּת, כָּל אוֹתָן הַדְּרָגוֹת שְׁלֵמֶטָה וְכָל אוֹתָם שְׁמַאֲרִים וְשׁוֹלְטִים, כָּלֵם נַכְנָסִים וְנַכְלָלִים בְּנֵר הַזֶּה, וְנִטְמָנִים וְנִגְנָזִים וְנִשְׁמָרִים בּוֹ וְלֹא נִרְאִים בּוֹ, אֲלֹא רַק אוֹתָהּ נִקְדָּה לְבִדְדָה, וְכָלֵם נִטְמָנוּ בְּתוֹכָהּ בְּכָל יוֹם הַשַּׁבָּת.

כִּיּוֹן שְׁיֹוצֵאת הַשַּׁבָּת, הוּא מוֹצִיא אוֹתָם כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּאֵלוֹ נִבְרָאוּ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, וְכָלֵם יֵצְאוּ וְנִבְרָאוּ כְּמַקְדָּם וְהִתְמַנּוּ עַל מְקוֹמָם לְשֵׁלֵט, וְאֵז הַנֵּר הַזֶּה מִתְבָּרֵךְ, וְנִכְנָעִים לְפָנָיו לְהָאִיר. כִּיּוֹן שְׁמַאֲרִים, אֵז הֵם מִתְמַנִּים כָּל אֶחָד וְאֶחָד עַל מְקוֹמוֹ.

כְּמוֹ זֶה אוֹתָן דְּרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת שְׁנַקְרְאוֹת מְאוּרֵי אוֹר, שׁוֹלְטוֹת בַּיּוֹם וּמְאִירוֹת מִתּוֹךְ הַמְּאוֹר הַעֲלִיּוֹן. בְּשַׁעַה שְׁיֹוֹרֵד הַלֵּילָה, אוֹתוֹ מְאוֹר עֲלִיּוֹן כּוֹנֵס אוֹתָם וּמְכַנֵּס אוֹתָם לְתוֹכוֹ עַד שְׁמַאֲרֵי הַיּוֹם. כִּיּוֹן שְׁיִשְׁרָאֵל מְבָרְכִים עַל הָאוֹר בַּיּוֹם, אֵז מוֹצִיא אוֹתָם בְּשֵׁלֵמוֹת הָאוֹר, וְלִכֵּן מְבָרְכִים יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת וְלֹא אוֹמְרִים בּוֹרָא (אֵלֹא יוֹצֵר). וְכֵאֵן בּוֹרָא מְאוּרֵי הָאֵשׁ, מִשּׁוּם אוֹתָן הַדְּרָגוֹת שְׁלֵמֶטָה.

וְהַכֵּל הוּא סוּד הָאֶצְבָּעוֹת, בְּהֵן רְמוּזוֹת הַדְּרָגוֹת הַעֲלִיוֹנוֹת וְהַדְּרָגוֹת הַתְּחִתּוֹנוֹת. הַדְּרָגוֹת

תיקון הבללי

קודם אמירת תהלים ביום חול אומרים זה:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהִי
אָבוֹתֵינוּ, הַבּוֹחֵר בְּדוֹד עֶבְדוֹ וּבִזְרָעוֹ אַחֲרָיו
וְהַבּוֹחֵר בְּשִׁירוֹת וּתְשׁוּבָחוֹת שֶׁתִּפְּנֶן בְּרַחֲמִים אֶל קְרִיאַת
מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים שֶׁאֶקְרָא בְּאֵלּוֹ אֲמָרֶם דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו
הַשְּׁלוֹם בְּעֶצְמוֹ, זְכוּתוֹ יְגַן עָלֵינוּ, וַיַּעֲמֵד לָנוּ זְכוּת פְּסוּקֵי
תְהִלִּים וּזְכוּת תְּבוּתֵיהֶם וְאוֹתֵייתֵיהֶם וּנְקֻדוֹתֵיהֶם
וּמַעֲמֵיהֶם וְהַשְּׁמוֹת הַיּוֹצְאִים מֵהֶם מְרָאשֵׁי תְבוּת
וּמִסּוֹפֵי תְבוּת, לְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ וְעוֹנוֹתֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ
וּלְזַמֵּר עֲרִיצִים וּלְהַכְרִיחַ כָּל הַחוֹחִים וְהַקּוֹצִים הַסּוֹכְבִים
אֶת הַשּׁוֹשְׁנָה הָעֲלִיוֹנָה וּלְחַבֵּר אִשֶׁת גְּעוּרִים עִם דּוֹדָהּ
בְּאַהֲבָה וְאַחֻוּהַ וְרַעוּת וּמִשֵּׁם יִמְשֵׁךְ לָנוּ שְׁפַע לְנַפְשׁ
רוּחַ וּנְשָׁמָה לְמַהֲרָנוּ מֵעוֹנוֹתֵינוּ וּלְסִלּוֹחַ חַטָּאתֵינוּ
וּלְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ כְּמוֹ שֶׁסְּלַחַת לְדָוִד שֶׁאָמַר מִזְמוֹרִים אֵלּוֹ
לְפָנֶיךָ כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר גַּם יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי הַעֲבִיר חַטָּאתֶךָ
לֹא תָמוּת. וְאֵל תִּקְחֵנוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה קֶדֶם זְמַנָּנוּ עַד
מְלֵאת שְׁנוֹתֵינוּ בְּאִפְּן שְׂנוּכָל לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שִׁחַתְנוּ.
וּזְכוּת דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם יְגַן עָלֵינוּ וּבְעֵדָנוּ
שֶׁתֹּארוּךְ אַפְּךָ עַד שׁוּבְנוּ אֵלֶיךָ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ

וּמֵאוֹצֵר מִתַּנַּת חַנּוּם חֲנָנוּ כְּדַכְתִּיב וְחַנּוּתִי אֶת אֲשֶׁר אָחַן
 וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם. וּכְשֵׁם שְׁאֲנוּ אוֹמְרִים לְפָנֶיךָ
 שִׁירָה בְּעוֹלָם הַזֶּה כִּי נִזְכָּה לוֹמַר לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ
 אֱלֹהֵינוּ שִׁיר וּשְׁבַחָה לְעוֹלָם הַבָּא. וְעַל יְדֵי אַמִּירַת
 תְּהִלִּים תִּתְעוֹרֵר חֲבַצְלַת הַשְּׁרוּן וְלִשִׁיר בְּקוֹל נְעִים
 בְּגִילַת וְרִנָּן כְּבוֹד הַלְּבָנוֹן נִתֵּן לָהּ הוֹד וְהָדָר בְּבֵית
 אֱלֹהֵינוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן סְלָה:

הַרְיֵנִי מִזְמַן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי
 לֵשֶׁם יַחֲוֹד קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתָּה בְּדַחִילוֹ
 וְרַחֲמֵנוּ עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלֵם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טוב לומר זאת קודם אמירת העשרה מזמורים:

הַרְיֵנִי מְקַשֵּׁר עֲצָמֵי בְּאִמִּירַת הָעֲשָׂרָה מְזֻמְרִים אֵלַי
 לְכָל הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים שֶׁבְּדוֹרֵנוּ וּלְכָל
 הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים שׁוֹכְנֵי עֶפְרַת קְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
 הַמָּה, וּבְפֶרֶט לְרַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ צְדִיק יְסוֹד עוֹלָם נַחַל נוֹבֵעַ
 מְקוֹר חֲכָמָה רַבֵּנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּינְאָ שְׁגֵלָה תִּקְוֵן זֶה זְכוּתָם
 יִגַּן עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן.

לְבוֹ גְּרִנָּה לִיהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ:
 נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בְּתוֹדָה בְּזִמְרוֹת נְרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל
 גָּדוֹל יְהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ וּמְלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

מִזַּז « מִכְּתָם לְדוֹד, שְׁמֵרְנֵי אֵל כִּי־חֲסִיתִי בְךָ: » אִמְרַת
 לִיהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ, אֲדַנֵּי אֶתָּה, טוֹבֵתִי בַל־עֲלִידָה:

ג לקדושים אשר-בארץ המה, ואדירי, כל-חפציהם-בם:
 ד ירבו עצבותם, אחר מהרו, בל-אסוף נספיהם מדם,
 ובל-אשא את-שמותם על-שפתי: ה יהוה-יאהדונהי
 מנת-חלקי וכוסי, אתה תומיך גורלי: ו חבלים נפלו-לי
 בנעמים, אף-נחלת שפרה עלי: ז אברך את-יהוה-יאהדונהי
 יאהדונהי אשר יעצני, אף-לילות יסרוני כליותי: ח שויתי
 יהוה-יאהדונהי לנגדי תמיד, כי מימיני בל-אמוט: ט לכן
 שמח לבי ויגל כבודי, אף-בשרי ישפן לבטח: י כי
 לא-תעזב נפשי לשאול, לא-תתן חסידך חסידך כ' לראות
 שחת: יא תודיעני ארח חיים, שבע שמחות את-פניך,
 נעמות בימיך נצח:

לב « לדוד משכיל, אשרי נשוי-פשע, כסוי חטאה:
 ב אשרי-אדם לא יחשב יהוה-יאהדונהי לו עון,
 ואין ברוחו רמיה: ג כי-החרשתי בלו עצמי, בשאגתי
 כל-היום: ד כי יומם ולילה תכבד עלי ידה, נהפך
 לשדי, בחרבני קיץ סלה: ה חטאתי אודיעך, ועוני
 לא-כסיתי, אמרתי אודה עלי פשעי ליהוה-יאהדונהי,
 ואתה נשאת עון חטאתי סלה: ו על-זאת יתפלל
 כל-חסיד אליך לעת מצא, רק לשטף מים רבים אליו
 לא יגיעו: ז אתה סתר לי, מצר תצרני, רני פלט
 תסובבני סלה: ח אשכילה, ואורך בדרך-זו תלה,

אִיעֲצָה עָלַיךָ עֵינַי: ט אֶל-תְּהִי כְּסוּם כְּפָרֵד אֵין הַבּוּן,
 בְּמַתְגַּוְרְסוֹן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֵלַיךְ: י רַבִּים
 מִכְּאוֹבִים לָרָשָׁע, וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי חֶסֶד
 יְסוֹבְבֵנו: יא שְׂמַחוּ בַיהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי, וְגִילוּ צְדִיקִים,
 וְהִרְנִינוּ כָּל-יִשְׂרָאֵל לֵב:

מא « לְמַנְצַח מְזֻמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל-דָּל,
 בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי: ג יְהוָה
 יֵאָהֲדוּנְהִי יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ, וְאֲשֶׁר יֵאָשֶׁר כ' בְּאֶרֶץ, וְאֶל-
 תְּתַנְּהוּ בְּנַפְשׁ אֵיבָיו: ד יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי יִסְעֲדֵנוּ עַל-עֵרֶשׁ
 דָּוִי, כָּל-מִשְׁכָּבוֹ הַפְּכֶתָּה בְּחֵלְיוֹ: ה אֲנִי-אִמְרָתִי יְהוָה
 יֵאָהֲדוּנְהִי חֲנֻנִי, רַפְּאָה נַפְשִׁי כִּי-חָטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֵאָמְרוּ
 רַע לִי, מִתִּי יָמוּת וְאָבֵד שְׁמוֹ: ז וְאִם-בָּא לְרֵאוֹת, שְׂוֹא
 יִדְבַר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אָוֶן לוֹ, יֵצֵא לַחוּץ יִדְבַר: ח יַחַד עָלַי
 יִתְלַחֲשׂוּ כָּל-שֹׁנְאֵי, עָלַי יַחֲשְׁבוּ רָעָה לִי: ט דְּבַר-כְּלִיעַל
 יֵצוּק בוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא-יֹסִיף לְקוֹם: י גַּם-אִישׁ שְׁלוּמֵי
 אֲשֶׁר-בְּטַחְתִּי בוֹ, אוֹכֵל לַחֲמִי, הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב:
 יא וְאַתָּה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם:
 יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי-חָפַצְתָּ בִּי, כִּי לֹא-יִרְעַע אוֹיְבֵי עָלַי:
 יג וְאִנִּי בְּתַמִּי תִּמְכָּתָּה בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ
 יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם,
 אָמֵן וְאָמֵן:

מב « לְמִנְצַח מִשְׁפִּיל, לְבְנֵי-קָרַח: ב פְּאִיל תְּעָרַג
 עַל-אֲפִיקֵי-מַיִם, בֵּן נַפְשֵׁי תְעָרַג אֱלֹהִים:
 ג צְמָאָה נַפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לְאֵל חוּ, מְתֵי אָבּוּא וְאַרְאָה
 פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הִיתְהֵלִי דְמַעְתִּי לְחַם יוֹמָם וְלַיְלָה,
 בְּאִמַר אֵלִי כָּל-הַיּוֹם, אֵיזָה אֱלֹהֵיךָ: ה אֵלָה אֲזַכְּרָה
 וְאֲשַׁפְּכָה עָלַי נַפְשֵׁי, כִּי אֶעְכַּר בְּסַף, אֲדַדְם עַד-בֵּית
 אֱלֹהִים בְּקוֹל-רְנָה וְתוֹדָה, הַמּוֹן חוּגְגִי: ו מַה-תִּשְׁתַּוְּחָחִי
 נַפְשֵׁי וְתַהֲמֵי עָלַי, הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, כִּי-עוֹד אֲוַדְנוּ
 יִשׁוּעוֹת פְּנִי: ז אֵלָהִי, עָלַי נַפְשֵׁי תִשְׁתַּוְּחָח, עַל-בֵּן
 אֲזַכְּרָךְ מֵאַרְצֵן יִרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים, מֵהַר מְצַעַר: ח תַּהוּם-
 אֶל-תַּהוּם קוֹרָא, לְקוֹל צְנוּרִיךָ, כָּל-מִשְׁבְּרִיךָ וְגִלְיָךְ עָלַי
 עֲבָרוּ: ט יוֹמָם יִצְוָה יְהוָה יֵאָדְוָנִי חֶסֶדּוֹ, וּבְלִילָה
 שִׁירָה עִמִּי, תִּפְלָה לְאֵל חַיִּי: י אֲמַרְהָ לְאֵל סְלַעִי,
 לָמָּה שָׁכַחְתָּנִי, לָמָּה-קָדַר אֵלֶיךָ בְּלַחֲץ אֲוִיב: יא בְּרִצַּח
 בְּעֲצָמוֹתַי, חֶרְפוּנֵי צוֹרְרֵי, בְּאִמַרְם אֵלִי כָּל-הַיּוֹם אֵיזָה
 אֱלֹהֵיךָ: יב מַה-תִּשְׁתַּוְּחָחִי נַפְשֵׁי, וּמַה-תַּהֲמֵי עָלַי,
 הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, כִּי-עוֹד אֲוַדְנוּ יִשׁוּעַת, פְּנֵי וְאֵלָהִי:

נבז « לְמִנְצַח אֶל-תִּשְׁחַח, לְדוֹד מְכַתָּם, בְּשִׁלַּח שְׂאוּל
 וַיִּשְׁמְרוּ אֶת-הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ: ב הִצִּילְנִי מֵאִיבֵי אֱלֹהֵי,
 מִמַּתְקוֹמְמֵי תִשְׁגְּבֵנִי: ג הִצִּילְנִי מִפְּעֵלֵי אָוֶן, וּמֵאֲנָשֵׁי
 דְמַיִם הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשֵׁי, יְגוּרוּ עָלַי עֲזִים,

לֹא-פִשְׁעֵי וְלֹא-חַטָּאתַי יְהוָה יֵאָהֳרֶנּוּ: ה בְּלִי-עוֹן
 יִרְצוּן וַיְכַוְּנֵנוּ, עוֹרָה לְקִרְאתִי וּרְאָה: ו וְאַתָּה יְהוָה
 יֵאָהֳרֶנּוּ אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הַקִּיצָה לְפָקֶד
 כָּל-הַגּוֹיִם, אֶל-תַּחַן כָּל-בְּגְדֵי אֹן סֵלָה: ז יִשׁוּבוּ לְעָרֵב,
 יִהְמוּ כַכָּלֵב, וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: ח הִנֵּה יִבְעוֹן בְּפִיהֶם, חֲרָבוֹת
 בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, כִּי-מִי שָׁמַע: ט וְאַתָּה יְהוָה יֵאָהֳרֶנּוּ
 תִשְׁחַק-לָמוֹ, תִלְעַג לְכָל-גּוֹיִם: י עֲזוּ אֱלֹהֵי אֲשֻׁמְרָה,
 כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנְבִי: יא אֱלֹהֵי חֲסָדֵי חֲסֵדוֹ כ, יִקְדַּמְנִי,
 אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשֵׁרָרִי: יב אֶל-תַּהֲרִגֶם פֶּן-יִשְׁכַּחוּ עָמִי,
 הַנִּיעַמּוֹ בְּחִילָךְ וְהוֹרִידֵמוֹ, מִגִּנְנֵנוּ אֲדָנָי: יג חַטָּאת-פִּימוֹ,
 דַּבַּר-שִׁפְתֵימוֹ, וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם, וּמֵאֲלֹהֵי וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ:
 יד כִּלָּה בַחֲמָה, כִּלָּה וַאֲיַנְמוֹ, וַיִּדְעוּ כִּי-אֱלֹהִים מוֹשֵׁל
 בַּיַּעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיִּשְׁבוּ לְעָרֵב יִהְמוּ כַכָּלֵב,
 וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְיַעוֹן יִנְעוֹן כ, לְאָכֵל, אִם-לֹא
 יִשְׁכְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: יז וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ, וְאַרְגֵּן לְבַקֵּר חֲסָדֶךָ,
 כִּי-הָיִיתָ מְשֻׁנֵּב לִי וּמְנוּס, בְּיוֹם צָר-לִי: יח עֲזוּ אֱלֹהֵי
 אֲזַמְרָה, כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנְבִי אֱלֹהֵי חֲסָדֵי:

עז « לְמַנְצַח עַל-יְהוּדוֹתוֹן יִדִּיתוֹן כ לְאַסְף מְזֻמּוֹר: ב קוֹלֵי
 אֶל-אֱלֹהִים וְאַצְעָקָה, קוֹלֵי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלָי: ג
 בְּיוֹם צָרְתִי אֲדַנִּי דַרְשֵׁתִי, יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג,
 מֵאַנְהָה הַנַּחֵם נַפְשִׁי: ד אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאַהֲמִיָּה, אֲשִׁיחָה

וְתַעֲטֹף רוּחִי סְלָה: ה אַחֲזַתְּ שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא
 אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה
 נִגְיַנְתִּי בַלְיָלָה, עִם-לִבִּי אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי:
 ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדָנִי, וְלֹא-יִסִּיף לְרִצּוֹת עוֹד: ט הָאִפִּס
 לְנִצָּח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדַר וְדַר: י הִשְׁכַּח חַנּוּת אֵל,
 אִם-קָפֵץ בָּאֵף רַחֲמָיו סְלָה: יא וְאֲמַר חֲלוֹתִי הִיא, שָׁנוֹת
 יַמִּין עֲלוֹיוֹן: יב אֲזַכּוֹר אֲזִכִּיר כ' מַעֲלֵלֵי-יָהּ, כִּי-אֲזַכְּרָה מִקֶּדֶם
 פְּלִאָה: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּהּ, וּבַעֲלִילוֹתֶיהָ אֲשִׁיחָה:
 יד אֱלֹהִים בִּקְדֹשׁ דְּרָכָהּ, מִי-אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה
 הָאֵל עֲשֵׂה פְלֵאָה, הוֹדַעְתָּ בְּעַמּוּם עֲזָה: טז גְּאֻלַּת בּוֹרוֹעַ
 עַמָּהּ, בְּגִי-יַעֲקֹב וַיִּוֹסֵף סְלָה: יז רְאוּהָ מַיִם אֱלֹהִים, רְאוּהָ
 מַיִם יַחִילוּ, אֵף יִרְגְּזוּ תִהְמוֹת: יח זָרְמוּ מַיִם עֲבוֹת, קוֹל
 נָתְנוּ שְׁחָקִים, אֶף-חֲצִצְיָהּ יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעֲמָהּ בַּגְּלָגֶל,
 הָאִירוּ בְּרָקִים תִּבְל, רָגְזָה וַתִּרְעַשׂ הָאָרֶץ: כ בְּיָם דְּרָכָהּ,
 וַשְׁבִּילָהּ וַשְׁבִּילֶיהָ כ' בְּמַיִם רַבִּים, וְעַקְבוֹתֶיהָ לֹא נִדְעוּ:
 כא נְחִית כְּצֹאן עַמָּהּ, בִּיד-מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ א תִּפְלָה לְמֹשֶׁה אִישׁ-הָאֱלֹהִים, אֲדָנִי מְעוֹן אַתָּה
 הָיִיתָ לָנוּ בְּדַר וְדַר: ב בְּמַרְם הָרִים יִלְדוּ, וַתְּחַוֵּל
 אָרֶץ וַתִּבֵּל, וַיִּמְעוֹלִם עַד-עוֹלָם אַתָּה אֵל: ג תָּשַׁב אֲנוֹשׁ
 עַד-דָּבָא, וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי-אָדָם: ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים
 בְּעֵינֶיהָ כִּיּוֹם אַתְּמוֹל כִּי יַעֲבֹר, וְאַשְׁמוּרָה בַלְיָלָה:

ה זרמתם שנה יהיו, בבקר כחציר יחלף: ו בבקר יציין
 וחלף, לערב ימולל ויבש: ז כִּי־כִלְינוּ בְּאִפְּךָ, וּבְחִמְתָּךְ
 נִבְהַלְנוּ: ח שְׁתֵּה שֶׁת כ' עֹנֵתִינוּ לְנִגְדֶּךָ, עֲלַמְנוּ לְמֵאֹר
 פְּנִיךָ: ט כִּי כָל־יְמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרַתְךָ, כָּלִינוּ שְׁגִינוּ כְּמוֹ־
 הֶגֶה: י יְמֵי־שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה, וְאִם בְּגִבּוֹרֵת
 שְׂמוֹנִים שָׁנָה, וְרֵהֶבֶם עִמָּל וְאוֹן, כִּי־גוּ חֵישׁ וְנִעְפָּה:
 יא מִי־יֹדַע עֵז אִפְּךָ, וּכִירְאָתְךָ עִבְרַתְךָ: יב לְמִנּוֹת יְמֵינוּ
 בֶּן הַדָּעַ, וְנִבְא לְכַב חֲכָמָה: יג שׁוֹבָה יְהוָה־יֵי אֵהֱדוּנְהִי
 עַד־מָתִי, וְהִנָּחֵם עַל־עֲבֹדֶיךָ: יד שִׁבְעֵנוּ בְּבִקֵּר חֲסִדְךָ,
 וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמָחָה בְּכָל־יְמֵינוּ: טו שְׂמַחְנוּ בַּיְמֹת עֲנִיתְנוּ,
 שְׁנוֹת רְאִינוּ רָעָה: טז יִרְאָה אֶל־עֲבֹדֶיךָ פְּעֻלָּה, וְהַדְרִיךְ
 עַל־בְּנֵיהֶם: יז וַיְהִי נָעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה
 יְדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָהוּ:

קה א הוֹדוּ לַיהוָה־יֵי אֵהֱדוּנְהִי קְרָאוּ בְּשִׁמוֹ, הוֹדִיעוּ
 בְּעַמִּים עֲלִילוֹתָיו: ב שִׁירוּ־לוֹ זְמֵרוּ־לוֹ, שִׁיחוּ
 בְּכָל־נַפְלְאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ, יִשְׂמַח לֵב
 מְבַקְשֵׁי יְהוָה־יֵי אֵהֱדוּנְהִי: ד דִּרְשׁוּ יְהוָה־יֵי אֵהֱדוּנְהִי וְעֵזוֹ,
 בְּקִשׁוּ פָּנָיו תָּמִיד: ה זָכְרוּ נַפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר־עָשָׂה, מִפְּתֵיו
 וּמִשְׁפְּטֵי־פִיו: ו זָרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוֹ, בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו:
 ז הוּא יְהוָה־יֵי אֵהֱדוּנְהִי אֱלֹהֵינוּ, בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו:
 ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ, דָּבָר צוּה לְאַלְפֵי דוֹר: ט אֲשֶׁר בָּרַת

אֶת-אַבְרָהָם, וְשִׁבְעֵתוֹ לְיִשְׁחָק: י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחַק,
 לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: יא לְאָמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת-אֶרֶץ-כְּנָעַן,
 חֲבֵל נַחֲלַתְכֶם: יב בְּהַיּוֹתֶם מִתִּי מִסְפָּר, כַּמַּעֲט וְגָרִים
 בָּהֶ: יג וַיִּתְּהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל-גּוֹי, מִמַּמְלָכָה אֶל-עַם אַחֵר:
 יד לֹא-הָנִיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקָם, וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
 טו אֶל-תִּגְעוּ בְּמִשְׁחִי, וּלְנִבְיָאֵי אֶל-תִּרְעוּ: טז וַיִּקְרָא רָעַב
 עַל-הָאָרֶץ, כָּל-מִטְּהַלְחֵם שָׁבָר: יז שְׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ,
 לְעַבְדְּ נִמְכָר יוֹסֵף: יח עָנּוּ בַּכֶּבֶל רִגְלוֹ רִגְלוֹ כ', בְּרוֹזַל בָּאָה
 נַפְשׁוֹ: יט עַד-עַתָּה בֹּאֲדַבְּרוּ, אִמְרַת יְהוָה יאהרונחי
 צִרְפַּתְהוּ: כ שְׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירְהוּ, מִשְׁלַ עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ:
 כא שָׁמוּ אֲדוֹן לְבֵיתוֹ, וּמִשְׁלַ בְּכָל-קִנְיָנוֹ: כב לְאָסֹר שָׂרְיוֹ
 בְּנַפְשׁוֹ, וּזְקִנָיו יַחֲבִים: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, וַיַּעֲקֹב גָּר
 בְּאֶרֶץ-חָם: כד וַיִּפְרַ אֶת-עַמּוֹ מְאֹד, וַיַּעֲצִמְהוּ מִצְרָיו:
 כה הִפְךָ לָבָם לְשֵׁנָא עַמּוֹ, לְהַתְנַכַּל בְּעַבְדָיו: כו שְׁלַח
 מִטְּהַ עַבְדּוֹ, אֶהְרֵן אֲשֶׁר בְּחַר-בוֹ: כז שָׁמוּ-בְכֶם דְּבָרֵי
 אֹתוֹתָיו, וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שְׁלַח חֶשֶׁד וַיַּחֲשֹׁד,
 וְלֹא-מָרוּ אֶת-דְּבָרוֹ דְּבָרָיו כ': כט הִפְךָ אֶת-מִימֵיהֶם לָדָם,
 וַיָּמַת אֶת-דָּגְתָם: ל שְׂרַץ אֶרֶץ אֲרָצִים צִפְרֻדַּעִים, בְּחַדְרֵי
 מְלִכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עָרֵב, בָּנִים בְּכָל-גְּבוּלָם: לב נָתַן
 גְּשָׁמֵיהֶם בְּרֹד, אִשׁ לְהַבּוֹת בְּאֶרֶצָם: לג וַיָּה, גִּפְנָם
 וַתֵּאֲנַתָם, וַיִּשְׁפַר עֵץ גְּבוּלָם: לד אָמַר, וַיָּבֹא אֲרָבָה,

וַיִּלְקֶה, וְאִין מְסָפֵר: ל^ה וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֶרֶץ, וַיֹּאכַל
 פְּרֵי אֲדָמָתָם: לו וַיֵּךְ כָּל-בְּכוֹר בְּאֶרֶץ, רֵאשִׁית לְכָל-
 אוֹנָם: לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב, וְאִין בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:
 לח שְׂמַח מְצֻרִים בְּצִאתָם, פִּי-נֶפֶל פָּחַדָם עֲלֵיהֶם:
 לט פָּרַשׁ עֵנָן לְמִסְדָּה, וְאִשׁ, לְהָאִיר לְיָלֵה: מ שָׁאֵל וַיִּבֵּא
 שְׁלֵיו שְׁלוֹ כ', וְלָחֵם שָׁמַיִם יִשְׁפִּיעַם: מא פָּתַח צוּר, וַיּוֹזְבוּ
 מוֹם, הִלְכוּ בְּצִיּוֹת נָהָר: מב פִּי-זָכַר אֶת-דְּבַר קִדְשׁוֹ,
 אֶת-אַבְרָהָם עֲבָדוֹ: מג וַיּוֹצֵא עִמּוֹ בְּשִׁשּׁוֹן, בְּרִנָּה
 אֶת-בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרֻצוֹת גּוֹיִם, וַעֲמַל לְאֲמִים
 יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו, וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ, הַלְלוּיָהּ:

קלו א על נְהוֹת בְּכָל שָׁם יִשְׁבְּנוּ, גַּם-פְּכִינוּ בְּזַכְרֵנוּ
 אֶת-צִיּוֹן: ב עַל-עַרְבִים בְּתוֹכָהּ, תְּלִינוּ כְּנֹרֹתֵינוּ:
 ג כִּי שָׁם שְׁאֵלוֹנוּ שׁוֹבֵינוּ דְּבַר-יְשִׁיר, וְתוֹלְלֵנוּ שְׂמֻחָה,
 שִׁירוֹ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: ד אִיךְ נָשִׁיר אֶת-שִׁיר-יְהוָה
 יֵאָהֳדוּנְהִי, עַל אֲדָמַת נֶכֶר: ה אִם-אֲשַׁפְּחֶה יְרוּשָׁלַם,
 תִּשְׁפַּח יְמִינִי: ו תִּדְבַּק-לְשׁוֹנִי לְחִפִּי, אִם-לֹא אֲזַכְּרֶכֶּי,
 אִם-לֹא אֲעֲלֶה אֶת-יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֻחָתִי: ז זָכַר
 יְהוָה יֵאָהֳדוּנְהִי לְבִנֵי אָדָם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים
 עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוֹד בָּהּ: ח בַּת-כָּבֵד הַשְּׂדוּדָה, אֲשֶׁרִי
 שִׁישְׁלָם-לָךְ אֶת-גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלָת לָנוּ: ט אֲשֶׁרִי שִׁיאֲחֹז
 וְנִפְץ אֶת-עַלְלֶיךָ אֶל-הַסָּלַע:

קנ « הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ-אֵל בְּקִדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקיעַ עֲזוֹ:
 ב הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרָתוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרַב גְּדָלוֹ: ג הַלְלוּהוּ
 בְּתַקַּע שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בַּנִּבְּל וּבְנֹר: ד הַלְלוּהוּ בְּתַרְפָּ
 וּמְחֹל, הַלְלוּהוּ בַּמַּנִּים וְעֹגֵב: ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי-שְׁמַע,
 הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: ו כֹּל הַנְּשָׁמָה תְהִלֵּל יָהּ,
 הַלְלוּ-יָהּ:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יִתֵּן מְצִיּוֹן יִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְהוָה יֵאָהֲרֹנְהִי
 שְׁבוּת עַמּוֹ. יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל: וּתְשׁוּעַת
 צְדִיקִים מִיְהוָה יֵאָהֲרֹנְהִי מְעֹזָם בְּעַת צָרָה: וַיַּעֲזֹרֵם
 יְהוָה יֵאָהֲרֹנְהִי וַיַּפְּלֵטֵם וַיַּפְּלֵטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי
 חָסוּ בּוֹ:

רבנונו שֶׁל עוֹלָם, עֵלְת הָעֲלוֹת וְסִפְת כָּל הַסְּבוּת, אֲנִתָּ
 לְעֵלָא, לְעֵלָא מִן כְּלָא, וְלִית לְעֵלָא מִנְּךָ, דְלִית
 מַחְשְׁבָה תְּפִיסָא בְּךָ כְּלָל, וְלֵךְ דּוּמְיָה תְּהִלָּה, וּמְרָמָם
 עַל כָּל בְּרָכָה וְתְהִלָּה. אוּתְךָ אֲדַרְשׁ, אוּתְךָ אֲבַקֵּשׁ
 שְׁתַּחֲתֵר חֲתִירָה דְרָךְ כְּבוֹשָׁה מֵאַתְךָ, דְרָךְ כָּל
 הָעוֹלָמוֹת, עַד הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת שְׁלִי בַּמָּקוֹם שְׁאַנִּי עוֹמֵד,
 כְּפִי אֲשֶׁר נִגְלָה לְךָ, יוֹדַע תְּעֲלוּמוֹת, וּבְדִרְךָ וּנְתִיב הַזֶּה
 תְּאִיר עָלַי אוּרְךָ, לְהַחְזִירֵנִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה לְפָנֶיךָ
 בְּאַמֶּת, כְּפִי רְצוֹנְךָ בְּאַמֶּת, כְּפִי רְצוֹן מְבַחַר הַכְּרוּאִים,
 לְבִלִּי לְחֻשָּׁב בְּמַחְשְׁבָתִי שׁוּם מַחְשְׁבַת חוּץ וְשׁוּם

מחשבה ובלבול שהוא נגד רצונה, רק לדרך במחשבות
 זכות צחות וקדושות בעבודתך באמת בהשגתך
 ובתורתך. הט לבי אל עדותיך, ותן לי לב מהור לעבדך
 באמת. ומצולות ים תוציאני לאור גדול חיש קל
 מהרה. תשועת יהוה יאהרונה כהרף עין, לאור באור
 החיים כל ימי היותי על פני האדמה. ואזכה לחדש
 נעורי, הימים שעברו בחשך, להחזירם אל הקדשה,
 ותהיה יציאתי מן העולם כביאתי, בלא חטא. ואזכה
 לחיות בנעם יהוה יאהרונה ולבקר בהיכלו, בלוי אומר
 כבוד, אמן נצח סלה ועד:

דיני וסדר תפלת הדרך

לעירו או לעיר שרוצה ללון בה,
 דמשם ואילך יאמר אותה בלא
 חתימה. וטוב להסמיק תפלת הדרך
 לברכה אחרת כרי שתהא ברכה
 הסמוכה לחברתה. לכן כשיוצא
 בדרך בשחרית קודם התפלה כגון
 שהוא נחוץ, יאמר ברכת השחר על
 הדרך ויסמיק תפלת הדרך לברכת
 השחר, וביום יאכל איזה פרי ויסמיק
 תפלת הדרך לברכת הפרי, או
 כשמטיל מים יסמוך אותה לברכת
 אשר יצר.

היוצא לדרך מהלך שיעור פרסה
 (שבעים ושתיים דקות) ויותר צריך
 להתפלל תפלת הדרך. אבל אם הוא
 צריך לילך רק פחות ממהלך שיעור
 פרסה, מתפלל בלא שם ומלכות.
 ובמקום סכנה אפילו בפחות ממהלך
 שיעור פרסה צריך להתפלל
 בחתימה בשם ומלכות. תיכף
 כשיוצא מעיבורה של עיר צריך
 להתפלל תפלה זו. ואם שכח מתפלל
 כל זמן שהוא בדרך, ובלבד שלא
 הגיע עדיין תוך פרסה הסמוכה

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ שְׁתּוֹלִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתַצְעִידֵנוּ לְשָׁלוֹם
וְתִדְרִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתִסְמְכֵנוּ לְשָׁלוֹם. (ואם חוזר באותו היום
יאמר וְתַחֲזִירֵנוּ לְשָׁלוֹם) וְתַצִּילֵנוּ מִכָּף כָּל אוֹיֵב וְאוֹרֵב
בַּדֶּרֶךְ, וְתִשְׁלַח בְּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ. וְתַתְּנֵנוּ לְחֵן וּלְחֶסֶד
וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
יֵאֱהוּדְנֵהי, שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

יש מוסיפים פסוקים אלו לשמירה:

וַיַּעֲקֹב הֵלֶךְ לְדַרְכוֹ וַיִּפְגְּעוּ בוֹ מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר
יַעֲקֹב כִּי אֲשֶׁר רָאִים מַחְנֵה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם
הַמָּקוֹם הַהוּא מַחְנֵים:

וַיִּסְעוּ וַיְהִי חַמַּת אֱלֹהִים עַל הָעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם
וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְנֵי יַעֲקֹב: לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי
יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי:

וַיִּבְרַךְ יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי וַיִּשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי
פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּחַנֶּךָ: יֵשֵׂא יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי פָּנָיו
אֵלֶיךָ וַיִּשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח מִלְּאֶךָ לְפָנֶיךָ לְשִׁמְרֶךָ בַּדֶּרֶךְ וְלִהְבִּיאֶךָ
אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִכַּנְתִּי:

הַמְּלֵאךָ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רָע, יִבְרַךְ אֶת הַנְּעָרִים,
וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבוֹתֵי, אֲבָרְכֵם
וַיִּצְחַק, וַיִּדְגּוּ לְרוֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

להודות ולהלל את ה' יתברך מביאה לְכֹל הישועות.
 בל האומר אותה כל יום יזכה לראות נסים גלויים מבורא עולמים,
 וכל האומר תחנה זו מהלב הופך מיז מדת דין לרחמים.

תפילת הודיה לבורא עולם

מִלְךָ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲדוֹן עוֹלָם, רַבּוֹנוּ
 שֶׁל עוֹלָם, תּוֹדָה.

תּוֹדָה שְׂאֲנִי עוֹמֵד/ת כֹּאֵן לְפָנֶיךָ וּמוֹדָה לְךָ.
 וְכֹל מִה שְׂאֲנִי אוֹמֵר יִהְיֶה כֹּאֵן וּכְאֶפֶס לְעֲמַת כִּמְהָ שְׂאֲנִי
 בְּאֲמַת צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לְךָ.

הָרִי עַל הַכֹּל אֲנִי צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לְךָ.
 כִּי הַכֹּל מוֹמֵךְ, הַכֹּל נִתְּתָ לִי בְּחֵן, בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים.
 תּוֹדָה עַל כָּל הַדְּבָרִים בְּעוֹלָם.

תּוֹדָה עַל רוֹב רַבֵּי רַבּוֹת פְּעֻמִּים שְׂעִזְרְתָ לִי, תְּמוֹכֶת בֵּי,
 הוֹשַׁעַת אוֹתִי הַצֵּלְתָ אוֹתִי, שְׂמַחַת אוֹתִי רִיפַאת אוֹתִי,
 שְׂמֵרַת עָלַי, עוֹדְדַת אוֹתִי, תּוֹדָה שְׂאֲתָה אֶתִּי תְּמִיד.

תּוֹדָה שְׂאֲתָה נוֹתֵן לִי כּוֹחַ לְעֲשׂוֹת מִצְוֹת, כּוֹחַ לְעֲשׂוֹת
 מַעֲשִׂים טוֹבִים, וְכּוֹחַ לְהַתְּפַלֵּל.

תּוֹדָה עַל כָּל הַפְּעֻמִּים שְׂעִזְרְתָ לִי וְלֹא יָדַעְתִּי לְהַגִּיד לְךָ
 תּוֹדָה.

תּוֹדָה עַל כָּל הַחֲסָדִים שְׂאֲתָה עוֹשֶׂה עִמִּי בְּכֹל רַגַע וְרַגַע.
 תּוֹדָה עַל כָּל גְּשִׁימָה וּגְשִׁימָה שְׂאֲנִי נוֹשֵׁמ/ת.

תודה לך מלך מלכי המלכים, גם על כל הדברים שאין לי.
תודה שקשה לי לפעמים, כי הכל לטובתי אפילו אם לא
תמיד ראיתי שזה לטובתי, עמוק בלב אני יודעת שכל מה
שמגיע ממך הוא הדבר הטוב ביותר עבורי, והוא נעשה
במיחד בשבילי, בהשגחה פרטית מדויקת ומשלמות, כמו
שרך מלך מלכי המלכים יכול לעשות.

תודה שלפעמים קשה לי, כי רק כך אני יודעת להעריך
את הטוב,

כי רק בשנמצאים בחשך אפשר להעריך את האור.

תודה על החיים הנפלאים שנתת לי.

תודה על הדבר הכי קטן שיש לי, כי את הכל אתה נתת
לי ולא אף אחד אחר.

תודה שאתה שומע את התפלות שלי.

בורא עולם! אני מבקש/ת ממך סליחה מעמקי לבי, אם
היו פעמים שלא הערכת את מה שנתת לי, ובמקום לומר
לך תודה, רק התלוננתי.

אני עפר ואפר ואתה אדון כל העולם, אנא אל תרחק
ממני לעולם!!!

מבוסס על פ' הסה"ק יסוד ושרש העבודה (צוּאָה ס' כ"ו)
מצוה גדולה לפרסם ולהפיץ את התפלה הקדושה הזו

תפילה קצרה לאומדה קודם הלימוד

לְשֵׁם יְחִוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתֵיהּ וְכוּ'. עַל
יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעְלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל
לְאַקְמָא שְׁכִינְתָא מַעְפָּרָא, וְלַעֲלוּי שְׁכִינַת עוֹזְנוֹ אִם
הַבְּנִים שְׁמַחָה, עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעְלָם בְּשֵׁם
כָּל יִשְׂרָאֵל.

הֲרִינִי מְקַשֵּׁר עֲצָמִי בְּלִימוּד הַקְדוּשׁ הַזֶּה בְּנִשְׁמַת כָּל
הַתְּנָאִים וְהַצְּדִיקִים הַכְּתוּבִים בְּזוּהַר הַקְדוּשׁ
וּבְרֵאשֵׁם הַתְּנָא הָאֱלוֹקִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי וְרַבִּי
אֶלְעָזָר בְּנֵי. וְעַל יְדֵי זֶה תִּתְקַיֵּים תְּפִילַת דְּוֹד הַמְּלָךְ
עָלוּי הַשְּׁלוֹם (תְּהִלִּים ס"א ד' - ה') כִּי הִייתָ מַחְסֵה לִי מִגְדֵּל
עַז מִפְּנֵי אוֹיֵב. אֲגוּרָה בְּאֶהְלֵךְ עוֹלָמִים אֲחַסֶּה בְּסִתְרָא
כְּנִפְיָךְ סְלָה. וְאִזְכֶּה שְׁבַל־מוֹדִינֵנוּ זֶה יִהְיוּ שְׁפָתוֹתֵיהֶם
דּוֹכְבוֹת בְּקָבֶר, לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאֶהְבֶּה לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ
לְיוֹצְרֵנוּ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאֵנוּ. וּבְהַדִּין סְפָרָא סְפָר
הַזוּהַר, יִפְקוֹן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי, יִרְאֶה אֵל
עַבְדֶּיךָ פְּעֻלָּךְ וְהַדְרִיךְ עַל בְּנֵיהֶם. וְיִהְיֵ נָעַם אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינֵנוּ בּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינֵנוּ
בּוֹנֵנָה, וְיִהְיֵ נָעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינֵנוּ
בּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינֵנוּ בּוֹנֵנָה (תְּהִלִּים צ' ט"ז י"ז).

תפילה קודם לימוד קבלה מהאר"י זלה"ה

רבוץ העולמים ואדני האדונים. אב הרחמים
והסליחות. מודים אנחנו לפניך יהוה
יאהדונהי אלהינו ואלהי אבותינו, בקידה ובהשתחויה,
שקרבנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו
חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו,
אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על פן אנחנו מפילים
תחנונינו לפניך שתמחל ותסלח לכל חטאתינו
ועונותינו. ואל יהיו עונותינו מבדילים בינינו לבינך.
ובכן יהי רצון מלפניך יהוה יאהדונהי אלהינו ואלהי
אבותינו, שתכונן את לבבנו ליראתך ואהבתך,
ותקשיב אזנך לדברינו אלה, ותפתח לבבנו הערל
בסודות תורתך. ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא
כבודך פריח גיחות. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו
בכל בחינותינו. ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים
אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם וזכות
אבותם וזכות תורתם ותמימותם וקדשם יעמד לנו
לכל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה
שאנו לומדים. כמאמר נעים ומירות ישראל, גל עיני
ואביטה נפלאות מתורתך. יהיו לרצון אמרי פי והגיון
לפי לפניך, יהוה יאהדונהי צורי וגאלי. כי יהוה

יאהדונהי יתן חכמה, מפיו דעת ותבונה:

רבוֹן עֲלֵמוֹן, דְּאַנְתָּ הוּא מְגַלִּי עֲמִיקְתָּא וּמִסְתַּרְתָּא
 וְגַלִּי רְזִיא. יְהֵא רַעְוֵא מִן קְדָמְךָ לְאַסְפְּרֵא
 מְלִין בְּפּוּמָנָא, לְקִימָא בְּנָא מְקָרָא שְׁכֵתוּב, וְאַנְכִי
 אֶהְיֶה עִם פִּידָּ וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תִּדְבֵּר. וְלֹא נִיעוּל
 בְּכִסּוּפֵא קְדָמְךָ. וְנִזְכִּי לְמִשְׁמַע רְזִין עֲלָאִין דְּאוּרִיתָא
 מְפּוּמָּא דְרִישָׁא דְמִתִּיבְתָא עֲלָאָה. אֲמֵן וְכֵן יְהִי רְצוֹן,
 אֲמֵן, סְלָה:

וְנִהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהִשְׁקוֹת אֶת־הַגֶּן, וּמִשָּׁם יִפְרֵד וְהָיָה
 לְאַרְבַּעַה רְאשִׁים: וְהַמְשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ כְּזוּהַר
 הַרְקִיעַ, וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכְבִים לְעוֹלָם וָעֶד: גַּל־עֵינֵי
 וְאַבְיֹטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרְתֶךָ:

תפלה לרפואות וישועות

הַרְיִנִי מְקַבֵּל עָלַי מְצוֹת עֲשֵׂה נָשָׁל וְאַהֲבַת לְרַעְךָ
 כְּמוֹךָ, וְהַרְיִנִי אוֹהֵב כָּל אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 כְּנַפְשֵׁי וּמַאֲדֵי, וְהַרְיִנִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי הַזוּהַר
 הַקְדוּשׁ לְזִכּוֹת ... פב"פ (וְכַאֵן יִפְרַט בַּקְּשָׁתוֹ) [לְרַפּוּאֹת...]
 [יְשׁוּעַת ...] [לְבָנִים ...] הַיֵּשׁם יִשְׁלַח דְּבָרוֹ יְחֻזְקֵהוּ
 [וְיִרְפְּאֵהוּ בְּרַפּוּאֹת הַנְּפֶשׁ וּרַפּוּאֹת הַגּוּף בְּרַמ"ח אַבְרָיו
 וַיִּשְׁמַח גִּידָיו בְּתוֹךְ שְׂאֵר חוּלֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּאֲרִיךְ יָמָיו
 וּשְׁנוֹתָיו בְּנִעְיָמִים] [וַיּוֹשִׁיעֵהוּ בְּדַבַּר יְשׁוּעָה
 וּרְחֻמִּים ...] אֲמֵן סְלָה:

תפילה לאחר קריאת הזוהר

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבֹתַי
 שְׂוִיתֶקִים בְּנֹו עֵתָה מִקְרָא שְׁפָתוֹב "וְאֲשִׁים דְּבָרֵי
 בְּפִיךָ וּבְצֵל יָדֵי בְּסִיתִיךָ לְנִמְעַ שְׁמַים וְלִיסַד אָרְצֵי",
 לְהַעֲלוֹת לְרוּמַם וּלְתַקַּן הַרִיסוֹת וְחַרְבוֹת הַשְּׂכִינָה
 הַקְּדוּשָׁה לְקִשׁוּט וּפּוֹרְפִירָא עֲלָאָה וּלְאַרְמוֹן שְׁעַל מְכוֹנֹו
 יֵשֵׁב לְהַחְזִיר עֲטָרָה לְיוֹשְׁנָה וְקַים בְּנֹו מְהֵרָה מִקְרָא
 שְׁפָתוֹב "וְהָיָה אֹור הַלְּבָנָה בְּאֹור הַחֲמָה וְאֹור הַחֲמָה
 יְהִיָּה שְׁבַעֲתִים בְּאֹור שְׁבַעֲת הַיָּמִים". וְזִכּוֹת הַרְשָׁבִי
 הַקְּדוּשׁ וּבְנֹו רַבִּי אֶלְעָזָר, וְיוֹתַם בֶּן עֲזִיָּהוּ, יַעֲמוּד לְנֹו
 לְתַקַּן הָעוֹלָם מִיּוֹם שְׁנַבְרָא עַד סוֹפֹו בְּרַצוֹנֹו וּכְרַצוֹן
 יֵרָאִיו. וּבְזִכּוֹת הַיּוֹתְנֹו עֶסוּקִים בְּחַכְמָה הַזֹּאת, עַל יָדָה
 תִּתְקַרֵּב הַגְּאוּלָּה, וְיִשׁוּעָתָה מְהֵרָה תַצְמִיחַ, לְעַלְוֵי
 שְׂכִינַת עוֹזְנֹו בְּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ. וְיִקוּיַם בְּנֹו מִקְרָא שְׁפָתוֹב
 "וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹור", וַיִּזְרַח עֲלֵינוּ אֹור יְהוָה
 יֵאָהֲדוּנְהִי, בְּיוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אַחַד וְנִשְׁמוּ
 אַחַד, אֲמֵן נִצַּח סְלָה וְעַד. (נִסַּח הַתְּפִלָּה מִתּוֹךְ לְשׁוֹנֵו הַקְּדוּשׁ שֶׁל

רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל זִיע"א)

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתַי שְׂוִיתֶנִּי לְלָמוּד וּלְהַגוֹת בְּסִפְר הַקְּדוּשׁ
 הַזֶּה זִיְהֵרָה עֵילָאָה, וְזִכּוֹת הַתְּנָאִים הַקְּדוּשִׁים שְׁלַמְדְּנֹו
 תוֹרָתָם יַעֲמוּד לְנֹו וּלְזוֹרְעֵנוּ וְנִזְכָּה לְהַבְטַחַת הַנְּבִיא

(ישעיה נט, כ-כא) וְכֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְלִשְׁבֵי פִשְׁעַי בִּיעַקֵּב נַאֲם יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי. וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אִוְתָם אָמַר יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרֵי אֲשֶׁר שִׁמְתִי בְּפִיךָ לֹא יִמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זִרְעֶךָ וּמִפִּי זֶרַע זִרְעֶךָ אָמַר יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וְיִתְקַיֵּים בְּנֹו הַנְּבוּאָה (ישעיה נא, מז) וְאֲשִׁים דְּבָרֵי בְּפִיךָ וּבְצֵל יָדֵי בְּסִיתֶיךָ לְנִטְעַ שְׁמַיִם וְלִיסַד אֶרֶץ וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עֲמִי אָתָּה. וּבְרַפְתַּ מִשָּׁה רַעִיא מְהִימָנָא תַתְּגַלָּה בְּמַהֲרָה דִּידָן, יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי בְּדָד יִנְחֲנֹו וְאִין עֲמֹו אֵל נְכַר, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׁמַח לְבַנֹו וְתַגַּל נַפְשֵׁנוּ בִישׁוּעַתְךָ בְּאֵמַת בְּאֵמֹר לְצִיּוֹן מֶלֶךְ אֱלֹהֶיךָ, בְּרוּךְ יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. (סוד ה')

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ טוֹב וּמְטִיב הַדָּרֵשׁ לָנוּ. שׁוּבָה אֵלֵינוּ [עֲלֵינוּ] בְּהַמּוֹן רַחֲמֶיךָ בְּגַלְלֵי אָבוֹת שְׁעָשׂוּ רְצוֹנָךְ. בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבַתְחֻלָּה וְכוּנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוּנֹו. וְהִרְאֵנוּ בְּכַנְיָנוּ וְשִׁמְחֵנוּ בְּתַקּוּנֹו. וְהִשְׁבֵּ שְׁכִינְתְךָ לְתוֹכֹו, וְהִשְׁבֵּ כְּהֻנִים לְעַבֹדְתָם וְלוֹוִיִים לְדוֹכְנָם לְשִׁירָם וְלִזְמָרָם. וְהִשְׁבֵּ יִשְׂרָאֵל לְנֹויהֶם. וּמְלֵאָה הָאָרֶץ דְּעָה אֵת יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי לִירְאָה וְלֵאֲהַבָּה אֵת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא אָמֵן בֵּן יְהִי רְצוֹן. (סי"ת)

סוד הגאולה "בראשית תמו" תקון מ"ג מתקוני זוהר השלם והמבואר

(זוהר הקדוש דף פ"ב ע"א)

א. הבנים צועקים שמע ישראל ואין קול ואין עונה

בְּרֵאשִׁית, שָׁם אֶת"ר יב"ש, וְזֶהוּ נִהַר יַחֲרַב וַיִּבֶשׁ,
 (שם ה), בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהוּא יִבֶשׁ וְהִיא
 יִבְשָׁה, צוֹנְחִים הַבְּנִים לְמִטָּה בְּיַחְוֹד וְאוֹמְרִים שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל, וְאִין קוֹל וְאִין עוֹנָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (משלי א כח) אִז
 יִקְרָאנִי וְלֹא אֶעֱנֶה.

ב. הלומוד רק תורת הנגלה טוב לו שלא נברא כלל בעולם

וְכִדָּה מִי שְׁגוֹרִם שְׁתַּסְתַּלַּק קְבֵלָה וְחֻכְמָה מִתּוֹרָה שְׁבַעַל
 פֶּה וּמִתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְגוֹרִם שְׁלֹא יִשְׁתַּדְּלוּ בְּהֵן,
 וְאוֹמְרִים שְׁאִין אֵלָא פִּשְׁט בַּתּוֹרָה וּבַתְלָמוּד, בְּוֹדָאֵי
 כְּבָלוֹ הוּא יִסְלַק אֶת הַמַּעֲזֵן מֵאוֹתוֹ נִהַר וּמֵאוֹתוֹ גֵּן. אוֹי
 לוֹ, טוֹב שְׁלֹא נִבְרָא בְּעוֹלָם וְלֹא יִלְמַד אוֹתָהּ תּוֹרָה
 שְׁבַכְתָּב וְתּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, שְׁנַחֲשֵׁב לוֹ כְּבָלוֹ הַחֲזוֹר
 הַעוֹלָם לְתַהוּ וּבַהוּ, וְגוֹרִם עֵנִי בְּעוֹלָם וְאַרְךְ הַגְּלוּת.

ג. אם מתחיל ללמוד היום וזה"ק מתקן את העבר שלא למד

וַיֵּאמֶר אֱלֹהֵי"ם תִּדְרָשׁא הָאָרֶץ דְּרָשׁא וְכו' (בראשית א יא),
 אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: אָבָא, וְהִרִי קָרָא לוֹ יִבְשָׁה,

מאיפה תדשא הארץ? אמר לו: בני, כך למד תשובה לכל בני העולם, שאם אדם יחזר בתשובה, מוריד לה המעין שהסתלק, ומה שהיתה יבשה קורא לה ארץ, ולנהר שהיה חרב ויבש קרא לו מקנה המים וימים, זהו שכתוב (שם י) ויקרא אלהים לייבשה ארץ ולמקנה המים קרא ימים. באותו זמן שנקראת ארץ, מה כתוב בו? ויאמר אלהים תדשא הארץ, להוציא זרעים ופרות שהן נשמות, (דף פב ע"ב) כל אחד למינהו, אלו הנשמות שנגזרו מכסא כבודו, ואלו רוחות שנגזרו ממלאכים, ואלו הנפשות שנגזרו מהאופנים, כל אחד הוציא למינהו את כל אחד פראוי. עץ פרי - זה תלמיד חכם, עשה פרי - זו בת זוגו, לכל אחד פראוי (כל אחד הוציא למינו).

ד. הת"ח שנסמיתו גדולה, פוגם יותר אם אינו לומד זוהר

ועוד, עץ פרי - זה העמוד האמצעי, עשה פרי - זה צדיק, אשר זרעו בו על הארץ - זו השכינה, שכל הזרעים נכללים בה, וכאן המצוה של פריה ורביה, לעשות פרות וזרעים, זהו שכתוב לא תהו בראה לשבת יצרה, ומי שמתפטר מפריה ורביה, באלו החזיר את אותה ארץ יבשה, ומונע ממנה ברכות, כל אחד לפי דרגתו, מי שפוגם למטה פוגם למעלה את המקום שנגזרה נשמתו.

תיקוני זוהר תיקון מ"ח

תקון שמונה וארבעים

סגולה נפלאה מרבנו האר"י זיע"א

בְּרֵאשִׁית, שֵׁם תִּרְ"י, שֵׁם שֶׁב"ת, כְּגוֹן זֶה, בְּרֵאשִׁית
 - בְּרֵ"א שְׁת"י, וְהֵן שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת, עֲלֵיהֶם
 נֶאֱמַר (שמות לא): "וַשְּׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת
 אֶת הַשַּׁבָּת" וְגוֹמֵר, שְׁתֵּי פְעָמִים הַזְכִּיר כָּאֵן שַׁבָּת, כְּנֶגֶד
 הַשְּׂכִינָה הָעֲלִיּוֹנָה וְהַתְּחִתּוֹנָה. "לְדַרְתֶּם", מֵהוּ
 לְדַרְתֶּם? אֵלָּא זָכָא הוּא מִי שְׁעוֹשֶׂה לָהֶם דִּירָה בְּשַׁבָּת
 בְּשְׁנֵי בְתֵי הַלֵּב, וּמַתְּפִנֶה מִשֵּׁם יֵצֵר הָרַע שֶׁהוּא חֲלוּל
 שַׁבָּת, 'בְּרִית עוֹלָם', זֶה צְדִיק, שְׁשׂוּרִים שְׁנִיֵּהֶם עָלָיו,
 אֶחָד לְמַלְא אוֹתוֹ, וְאֶחָד לְהַתְּמַלֵּא מִמֶּנּוּ. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 הֵם כְּנֶגֶד שְׁתֵּי כְּלָיוֹת - פְּנִימִיּוֹת נִצָּח וְהוֹר, בְּנִים
 לְיִשְׂרָאֵל סְבָא - עֲמוּד הָאֲמֻצְעִי - תְּפָאֶרֶת, שְׁלֹשׁ
 פְּעָמִים שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי אֵלּוּ שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת, עֲנֵג
 שַׁבָּת "וְנִהְר יוֹצֵא מֵעֵד"ן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגִּ'ן" (בראשית
 ב.י). וְנִהְר, יֵשׁ נִהְר וַיֵּשׁ נִהְר, יֵשׁ נִהְר הַנִּקְרָא נִהְר פְּלִגְיוֹ,
 וַיֵּשׁ נִהְר הַנִּקְרָא נַחַל קְדוּמִים, עֵדֵן עֲלִיּוֹן עָלָיו נֶאֱמַר
 (ישעיה סד) "עֵינ לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זולָתֶךָ", זֶה הַנִּהְר
 הוּא אוֹת ו', הַיּוֹצֵא מֵעֵדֵן הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא אוֹת א', וְעוֹכֵר
 בֵּין אָבָא - חֲכָמָה וְאֵמָא - בִּינָה וְהוֹלֵךְ חֲמִשׁ מֵאוֹת
 שְׁנָה, וּמְבִיעַ עַד צְדִיק - יְסוּד שֶׁהוּא שְׁבִיעִי, וּמִשֵּׁם

מִשְׁקָה לְגִנָּה - מְלָכוֹת, שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה. זְכָאֵי
 הוּא מִי שֶׁשׁוֹמֵר דִּירָה לְשַׁבַּת, שֶׁהוּא הַלֵּב, שְׁלֹא יִתְקַרֵּב
 שָׁם עֵצֵב הַמַּחּוּל וְכַעַם הַמְּרָה שֶׁהִיא אִשׁ הַגֵּיהֶנֶם,
 שְׁעָלֶיהָ נֹאמֵר (שְׁמוֹת ל"ה): "לֹא תִבְעְרוּ אִשׁ בְּכָל
 מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת", וְכֵן הוּא וְדָאֵי, שְׁכָל מִי
 שְׁכּוֹעֵם כְּאֵלוֹ מְדַלֵּק אֶת הָאִשׁ שֶׁל הַגֵּיהֶנֶם. אֲרַבְעִים
 מְלָאוֹת חֶסֶד אַחַת, הֵן כְּנֶגֶד אֲרַבְעִים מְלָקִיּוֹת חֶסֶד
 אַחַת בְּשַׁבַּת, וְהֵם עֲשָׂרָה שְׁלָקָה אָדָם, וְעֲשָׂרָה לְחֹהָה,
 וְעֲשָׂרָה לְנַחֵשׁ, וְתִשְׁעָה לְאֲדָמָה, וּבְגִלְלָה זֶה אָמְרוּ בְּעַלֵּי
 הַמִּשְׁנָה אֵין לוֹקִין בְּשַׁבַּת, שְׂאֵלוֹ הַמְּלָאוֹת הֵן נְחֻשְׁבוֹת
 לְיִשְׂרָאֵל כְּנֶגֶד מְלָקִיּוֹת. יְצִיאוֹת הַשַּׁבַּת שְׁתַּיִם, הֵם
 עֲקִירָה וְהַנְּחָה, שְׁעוֹשֶׂה אוֹתָם בְּבַת אַחַת, מִי שְׁעוֹקֵר
 חֶפֶץ מִמְּקוֹמוֹ וּמְנִיחַ אוֹתוֹ מְחוּץ לְמְקוֹמוֹ וּמְרִשׁוֹתוֹ,
 כְּאֵלוֹ עָקֵר אֶת אֵילָן הַחַיִּים, שֶׁהוּא אוֹת בְּרִית, וְהַנִּיחַ
 אוֹתוֹ בְּרִשׁוֹת נְכַרְיָה. מִי שְׁעוֹשֶׂה אֶת זֶה, גּוֹרֵם לְעֵקוֹר
 נְשָׁמְתוֹ מְרִשׁוֹת שְׁלָה וּמְנִיחָה בְּרִשׁוֹת אַחֲרֵת, שֶׁהִיא
 מְרָה וּמַחּוּל, וְזֶה גֵרֵם לְיִשְׂרָאֵל שְׁנַעְקְרוּ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
 וּגְלוּ לְאֶרֶץ נְכַרְיָה, שֶׁהִיא רִשׁוֹת הַרְבִּים, וְכֵן הוּא מִי
 שְׁמוֹעֵל בְּאוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ שְׁלוֹ וּמְעַבִּיר כַּח לְרִשׁוֹת
 נְכַרְיָה. שַׁבְּתָא"י הוּא טַחּוּל, חֶמ"ה, - אִשָּׁה רָעָה וּמְרָה,
 שַׁבְּתָא"י עָלְיוֹ נֹאמֵר: "וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מַיִם", מַיִם אֵין
 בּוֹ אֲבָל נְחֻשִׁים וְעֲקָרִים יֵשׁ בּוֹ, וְהוּא רָעֵב וְצָמְאוֹן

וְקִינָה וְהֶסְפֵּד וְחִשְׁכָּה וְעַרְפָּל - אֶפְלָה, וְהִיא גְלוּת לְיִשְׂרָאֵל, וְצָרִיכִים יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהּ שְׁנַיִם בְּכַל, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ, וְהוּא דְבוּר שֶׁל חַל שֶׁהוּא אָסוּר בְּשַׁבָּת, וְכֹאשֶׁר לֹא מוֹצֵאת מְקוֹם לְשֵׁרוֹת שָׁם, הִיא בּוֹרַחַת, כְּמוֹ הַשְּׁפָחָה שֶׁל אֲבֵרָהּ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ: "מִפְּנֵי שָׂרִי גְבֵרְתִי אֲנִי בְּרַחַת". מְחוּל עָלָיו נֶאֱמַר: "שֶׁל נְעֻלָּךְ מֵעַל רִגְלֶיךָ", נֵעַל מִטַּנֵּף שֶׁל טַפָּה סְרוּחָה, כִּי הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא, זֶה שַׁבָּת, וְעָלָיו אוֹמְרַת הַשְּׂכִינָה: "פִּשְׁמֵתִי אֶת בְּתַנְתִּי אֵיכָכָה אֶלְבָּשְׁנָה, רַחֲצֵתִי אֶת רִגְלֵי אֵיכָכָה אִטְנִפִים", וּמִפְּנֵי זֶה צָרִיךְ בֶּן אָדָם בְּשַׁבָּת לְשַׁנּוֹת בְּלְבוּשִׁים, בְּגָד וּבְמֵאֲכָלִים, וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת מוֹסִיף מֵחַל עַל הַקֶּדֶשׁ, וְכֹל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְּרָה בְּשַׁבָּת, וְכֹל הַגּוֹרֵעַ מִפְּסִידִים לוֹ אוֹתָהּ נֶפֶשׁ יִתְּרָה חֵם וְשָׁלוֹם וְכֹל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְּרָה בְּשַׁבָּת.

כשהנך מקדיש דקה בלבד ללמוד דף זהר ומצטרף ל-250.000 לומדי הזוהר הקדוש נחשב כאלו אתה מסיים 250.000 פעמים כל ספר הזוהר!!! - ויתקבלו תפלותיך ומשאלות לבך, כי התנאי לקבלת התפלות וקריאת שמע הוא למוד בזוהר כל יום (תיקוני' תיקון מ"א). על כן כל אדמו"ר, ראש ישיבה, רב עיר, רב שכונה, רב בית מדרש, מגיד שיעור של דף היומי, מלמד תינוקות של בית רבן טהורים, יקח בחשבון איזה נחת רוח הוא יכול לעשות להקב"ה, ולהציל את עם ישראל מכל הצרות בלומדו זוהר הקדוש דקה אחת עם הצבור, וכך כל עם ישראל יכנסו בתבת נח, וינצלו ממלחמת גוג ומגוג, כמו שכתב הזוה"ק, רבי חיים וויטאל, והרמח"ל ז"ע, ועיין עוד "אור הזוהר".

פתיחה אליהו הנביא

לקבלת התפלה. (עבודת הקודש מורה באצבע סוף סימן י'). והרי"ח הטוב כתב, שבאמירתה מסוגל לברור ניצוצי הקדושה (בא"ח, פ' בהר סוף ההקדמה).

כתב הרמ"ק: טוב לומר תפלת פתח אליהו זכור לטוב הנזכרת בריש ספר תיקוני הזוהר (סדר רבי שבתאי מראשקוב). וכתב החיד"א, אשר קבלו רבנן קדישי, שהיא מסגלת

פְּתַח אֱלֹהֵי הַנְּבִיא זְכוֹר לְטוֹב וְאָמַר. רבוֹן הָעוֹלָמִים שְׂאֵתָה הוּא אֶחָד לְבָד, וְלֹא בְּחֻשְׁבוֹן הַמְּסַפְּרִים. אֵתָה הוּא עֲלִיּוֹן מֵעַל כָּל הָעֲלִיוֹנִים, נֶעְלָם מֵעַל כָּל נַעֲלָמִים. וְאִין מַחְשְׁבָה אוֹ תַּפְיֶסָה בְּךָ לְהַשִּׁיגְךָ כָּלֵל. אֵתָה הוּא שְׁהוֹצֵאת וְגַלִּיתָ עֶשֶׂר תְּקוּנִים, וְקוֹרְאִים לָהֶם עֶשֶׂר סְפִירוֹת, לְהַנְהִיג בָּהֶם עוֹלָמוֹת סְתוּמִים שְׂאִינָם נְגָלִים וְעוֹלָמוֹת הַנְּגָלִים. וּבָהֶם אֵתָה מַתְכַּסֶּה מִבְּנֵי אָדָם, וְאֵתָה הוּא שְׁקוֹשֵׁר אוֹתָם וּמַיְחֵד אוֹתָם. וּמִפְּנֵי שְׂאֵתָה מִבְּפָנִים, כָּל מִי שְׂמַבְדִּיל וּמַפְרִיד אֶחָד מִחֻבְרוֹ, מֵאֵלוֹ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, נַחֲשֵׁב לוֹ כְּאֵלוֹ הוּא מַפְרִיד בְּךָ. וְאֵלוֹ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, הֵם הוֹלְכִים כְּסֻדְרָם, אֶחָד אַרְוֶה, וְאֶחָד קָצֵר, וְאֶחָד בִּינוּנִי. וְאֵתָה הוּא שְׂמַנְהִיג לָהֶם. וְאִין מִי שְׂמַנְהִיג לָךְ, לֹא מִלְמַעְלָה וְלֹא מִלְמַטָּה וְלֹא מִכָּל צַד שְׁהוּא. לְבוֹשִׁים תִּקְנֶתָ לָהֶם, שְׂמֵהֶם פּוֹרְחִים נְשָׁמוֹת לְבַנֵי אָדָם, וְכַמָּה גּוֹפִים תִּקְנֶתָ לָהֶם, שְׂנַקְרָאוֹ גּוֹפִים כָּלִפִּי הַלְבוּשִׁים שְׂמַכְסִים עֲלֵיהֶם, וְנַקְרָאִים בְּתַקוּן הַזֶּה. הַחֶסֶד זְרוּעַ יְמִין. גְּבוּרָה זְרוּעַ שְׂמָאל. תַּפְאֶרֶת כְּנֻגַד הַגּוֹף. נִצְחַ וְהוּד כְּנֻגַד שְׁנֵי רַגְלָיִם. יְסוּד - שְׁלִימוֹת הַגּוֹף, וְהוּא אוֹת בְּרִית קוֹדֶשׁ. מַלְכוּת נַקְרָאת פֶּה, תוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה קוֹרְאִים לָהּ. מִדַּת הַחֻכְמָה הִיא הַמַּחַת, הִיא הַמַּחְשְׁבָה שְׂבַפְנִים. מִדַּת הַבִּינָה הִיא הַלֵּב, וּבֶה הַלֵּב מִבִּין, וְעַל אֵלוֹ שְׁנֵיהֶם [הַחֻכְמָה וְהַבִּינָה] נֶאֱמַר, הַנְּסַתְרוֹת לֵה' אֱלֹקֵינוּ. כְּתָר עֲלִיּוֹן, הוּא כְּתָר מַלְכוּת, וְעֲלִיוֹ נֶאֱמַר מַגִּיד

מראשית אחרית, והוא הראש שמניחים עליו תפלין, ובנשמה הפנימית מאיר שם אות יוד ואות הא ואות ואו ואות הא, שהוא דרך אצילות, והוא משקה את האילן בזרועותיו וענפיו, כמים שמשקים את האילן, ומתרבה ומתגדל באותה ההשקאה.

רבוץ העולם, אתה הוא עליון על כל העליונים, וסבת כל הסבות, ואתה משקה את הספירות שנקראים אילן, בנביעת המעין, ואותו אור המעין הוא כנשמה לגוף, שהוא חיים לגוף. ובה אין דמיון, ואין דמות מכל הספירות והנקראים הפנימיים והחיצוניים. ובראת שמים וארץ. והוצאת מהם שמש, וירח, וכוכבים ומזלות. ובארץ בראת אילנות ודשאים, וגן עדן, ועשבים, וחיות ועופות ודגים ובהמות ובני אדם. להפיר ולהודיע בהם עליונים, ואיך יתנהגו בהם עליונים ותחתונים, ואיך נכרים ונודעים עליונים ותחתונים, ואין מי שיודע ומשיג באין סוף ברוך הוא כלל. ובלעדי אורו יתברך, אין יחוד בעליונים ותחתונים, ואתה נפר ונודע אדון על כלם, ולכל ספירה לכל אחד יש שם ידוע, ובשמות הספירות נקראים המלאכים. ואתה אין לך שם ידוע, שאתה הוא ממלא ומחיה את כל הספירות הנקראים בשמות. ואתה הוא המשלים וממלא את כולם וכאשר אתה מסיר את השפעתך מהם, ישארו כל השמות כגוף בלי נשמה. אתה הוא חכם ולא על ידי החכמה הידועה בספירות, אתה הוא מבין ולא על ידי הבינה הידועה בספירות. אין לך מקום קבוע וידוע, אלא הנהגתך להודיענו תקיפה וחזקה לבני אדם. ולהראות להם איך מתנהג העולם בדין וברחמים, שהם צדק ומשפט כפי מעשי בני אדם. דין הוא הגבורה. משפט הוא העמוד האמצעי. צדק היא המלכות הקדושה. מאזני צדק, שני עמודי האמת. הין צדק, היא אות ברית. הכל להראות

איך מתנהג העולם אבל לא שיש לה צדק הידוע שהוא דין ולא משפט הידוע שהוא רחמים, ולא מכל אלו המדות כלל.

קום רבי שמעון ויתחדשו סודות עליונים על ידך שהרי רשות נתנה לה לגלות רזים נסתרים על ידיך, מה שלא נתן רשות לגלות לשום בן אדם עד עתה. קם רבי שמעון פתח ואמר: לה ה' הנהגות הגדולה, חסד והגבורה, והתפארת, והנצח, וההוד. כי כל – יסוד, בשמים ובארץ. לה ה' הממלכה – מלכות. והמתנשא לכל לראש. עליונים שמעו, אלו ישני חברון, והרועה הנאמן, התעוררו משנתכם. "הקיצו ורננו שוכני עפר", הם אלו אותם הצדיקים, שהם מחלק השכינה שנאמר בה, "אני ישנה ולבי ער", ואינם קרויים מתים אלא ישנים, ובשביל זה נאמר בהם, "הקיצו ורננו" וגו', משה הרועה הנאמן, אתה והאבות. התעוררו לשמח ולעורר את השכינה שהיא ישנה בגלות, שעד עתה, הצדיקים כלם רדומים, ושינה בעיניהם. מיד נתנה השכינה שלש קולות, לנגד הרועה הנאמן, ואמרת לו: קום הרועה הנאמן. שהרי עליך נאמר "קול דודי דופק", אצלי בארבע אותיות שלו, ויאמר בהם בכחם, פתחי לי אחותי רעייתי יונתי תמתי". שהרי כתוב: "תם עונך בת ציון לא יוסיף להגלותך" שהרי ראשי מלא טל ומדוע מלא טל? אלא אמר הקדוש ברוך הוא, את השכינה חשבת, שמיום שנחרב בית המקדש, שעליתי לבית המקדש של מעלה, ועליתי לישובי – ירושלים של מעלה? אין זה כף, שבאמת לא עליתי לביתי כל זמן שאת בגלות! הרי לה סימן, "שראשי נמלא טל" והא היא השכינה בגלות, השלמות שלה והחיים שלה הוא בסוד טל, וזה הוא סוד אות יו"ד אות ה"א אות נא"ו ואות ה"א היא השכינה שאינה בחשבון ט"ל, אלא אות יוד אות הא ואות נא"ו עלים האותיות לחשבון ט"ל, שהשם הזה ממלא את השכינה

ממעין הנובע של כל המקורות העליונים, מיד קם הרועה הנאמן והאבות הקדושים עמו. עד כאן סוד היחוד.

ויהי רצון מלפני ה' העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. שיתמשך טל העליון ממנו להשפיע ולמלאות הראש של זעיר אנפין ולהמשיך שפע לשדה תפוחין הקדוש בהארת פנים ברצון ובשמחת הכל. ויתמשך מלפני ה' "העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים, ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. רצון ורחמים חז, וחסד, בהארה עליונה, ברצון, ושמחה, עלי ועל כל בני ביתי, ועל כל הקרובים אלי, ועל כל ישראל עמו. ויפדה אותנו מכל הצרות הרעות שבאות לעולם, ויכין וינתן לנו מזון ופרנסה טובה בלי צרה ומצוקה, מהמזל העליון, שכל המזונות ממנו משתלשלים. ויצילנו מעין הרע, ומחרב מלאך המות, ומהדין של גיהנום. ויתן לנו, ולכל נפשותנו, חן וחסד, וחיים ארכים, ומזונות ברווח, ורחמים, מלפניו, אמן כן יהי רצון. אמן ואמן.

אמר רבי שמעון, הרימותי ידי בתפלות, למעלה שכאשר הרצון העליון למעלה למעלה, עומד על אותו הרצון שלא נודע ולא נתפס כלל לעולם. הראש הסתום ביותר למעלה ואותו הראש הוציא מה שהוציא, ולא נודע, והאיר מה שהאיר, והכל בהעלם. ורצון המחשבה העליונה, לרדף אחריו לקבל הארה ממנו. כעין מסך אחד נפרס, ומתוך אותו המסך על ידי רדיפת זו המחשבה העליונה מגיע ולא מגיע עד אותו המסך ומזה האיר מה שהאיר וכשקבלה אותה המחשבה העליונה היה עתיק מאיר באור סתום שלא נודע וזו המחשבה לא ידע ואינו משיג גודל האור, אז הכה אותו האור שהוא סוד המחשבה שלא נודעה הכה בהארת מסך העומד והאיר ממה שאינו ידוע ומשג, ולא נודע ולא התגלה

ואז זה האור של המחשבה שלא נודעה הכה פעם ב' בהארת המסך העומד ועל ידי זה האירו כולם כאחד ונעשו ונתקנו תשעה היכלות ואלו ההיכלות אינם אורות ואינם בבחינת רוח ואינם בבחינת נשמות ולא יש מי שעומד בהם בבחינת חיה. הרצון של כל תשע האורות, שעומדים כלם בכח המחשבה שהוא אחד מהם בחשבונם כולם רוצים לרדף אחריהם בזמן שעומדים במחשבה ואינם משיגים אותו ולא נודע להם כלל ואלו לא קימים לא ברצון ולא במחשבה העליונה תופסים בה מעט הארה ולא תופסים. באלו נמצאים כל סודות האמונה וכל אותם האורות מסוד המחשבה העליונה, משם ולמטה כולם נקראים בערכם אין סוף. עד כאן מגיעים האורות בדקות ולא מגיעים, ולא נודעים מהותם, אין כאן השגה של רצון ולא השגה של מחשבה כאשר מאירה המחשבה ולא נודע לו מי מאיר אז מתלבש ונעלם בתוך בינה ומאירים למי שראוי להאיר ומתחבר זה עם זה עד שנכללים ונחשבים כולם לאחד ובסוד הקרבן כאשר עולה עשן הקטרת, כולם נקשרים זה בזה ומאירים זה בזה, אז עומדים כולם בסוד עליה והמחשבה עולה ומתעטרת באין סוף. זה האור שמאירה ממנו מחשבה עליונה (שלא נודע בה כלל) נקרא אין סוף וממנו נמצא ונאצל ומקיים ומאיר למי שמאיר ועל סוד זה הכל עומד, אשרי וזך חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא.

